

Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning 2009

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Det Veterinære Sundhedsråd

Kolofon

Det Veterinære Sundhedsråd Årsberetning 2009

Denne årsberetning er udarbejdet af Det Veterinære Sundhedsråd.

Ansvarshavende for redaktionen: Lissi V. Karlsen

Fotograf(er): Kopenhagen FUR

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Tlf.: 7227 6900
E-mail: fvst@fvst.dk
Websted: <http://www.fvst.dk>

Det Veterinære Sundhedsråd:

Det Veterinære Sundhedsråd er oprettet ved kongelig resolution af 8. juni 1851 og er et uafhængigt og uvildigt organ, som afgiver veterinærfaglige udtalelser i enkeltsager på begæring og om generelle forhold enten på begæring eller af egen drift. Rådets opgaver og beføjelser er fastlagt i lov om dyrlæger m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 815 af 14/07/2012.

Det Veterinære Sundhedsråd består af 5 medlemmer. Rådet nedsættes af ministeren for fødevarer-, landbrug- og fiskeri. Ministeren skal ved sammensætningen af Rådet så vidt muligt sikre, at der blandt Rådets medlemmer er personer med indsigt i de faglige discipliner, der er af særlig betydning for løsning af de opgaver, der er henlagt til Rådet. Ministeren udpeger blandt Rådets medlemmer en formand og en næstformand.

Det Veterinære Sundhedsråd afgiver veterinærfaglige udtalelser i sager, der forelægges Rådet af ministeren. Ministeren kan fastsætte regler om, hvilke myndigheder der over for Rådet kan fremsætte begæring om en udtalelse fra Rådet, og i hvilke sager dette kan ske.

Det Veterinære Sundhedsråd er et uafhængigt og uvildigt organ, som afgiver veterinærfaglige udtalelser i enkeltsager på begæring af offentlig myndighed og om generelle forhold enten på begæring eller af egen drift.

Rådet skal på begæring af de før nævnte myndigheder inden for disses ressort afgive udtalelser om særlige spørgsmål af principiel karakter vedrørende forhold af veterinær betydning. Endvidere afgiver Det Veterinære Sundhedsråd udtalelser om veterinærfaglige spørgsmål fra parter i borgerlige sager, hvorunder sådanne spørgsmål opstår.

Rådet udarbejder en årsberetning, hvor hovedparten af de sager som er forelagt Rådet fremgår.

Indholdsfortegnelse

1. Det Veterinære Sundhedsråd.....	4
1.1 Rådets virksomhed.....	4
1.2 Sager i Rådet i 2009.....	6
2. Tema vedrørende mink	7
3. Afgørelser i tidligere refererede sager	10
5. Ansvarssager.....	64
5.1 Ansvarssager vedrørende heste.....	64
5.2 Ansvarssager vedrørende svin	87
6. Dyreværnssager	96
6.1 Dyreværnssager vedrørende heste	96
6.2 Dyreværnssager vedrørende kvæg	115
6.3 Dyreværnssager vedrørende svin.....	132
6.4 Dyreværnssager vedrørende hunde og katte.....	162
6.5 Dyreværnssager vedrørende får og geder.....	168
6.6 Dyreværnssager vedrørende andre dyr.....	177
6.7 Dyreværnssager vedrørende blandede besætninger	182
7. Sager vedrørende dyrlægers virksomhed	190
8. Høringer	195
9. Andre sager.....	200
10. Rådets generelle udtalelser	217
11. Fødevarestyrelsens sager	220
11.1 Fødevarestyrelsens Dyreværnssager vedrørende heste.....	220
11.2 Fødevarestyrelsens Dyreværnssager vedrørende kvæg.....	224
11.3 Fødevarestyrelsens Dyreværnssager vedrørende svin.....	230
11.4 Fødevarestyrelsens Dyreværnssager vedrørende hunde og katte	235
11.5 Fødevarestyrelsens Dyreværnssager vedrørende får og geder.....	240
11.6 Fødevarestyrelsens Dyreværnssager vedrørende andre dyr	242
11.7 Fødevarestyrelsens Dyreværnssager vedrørende blandede besætninger.....	247
12. Register	251

1. Det Veterinære Sundhedsråd

1.1 Rådets virksomhed

Det Veterinære Sundhedsråd er oprettet ved kongelig resolution af 8. juni 1851. Rådets opgaver og beføjelser er fastlagt i lov om dyrlæger m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 815 af 14/07/2012..

Det Veterinære Sundhedsråd består af 5 medlemmer. Rådet nedsættes af ministeren. Ministeren skal ved sammensætningen af Rådet så vidt muligt sikre, at der blandt Rådets medlemmer er personer med indsigt i de faglige discipliner, der er af særlig betydning for løsning af de opgaver, der er henlagt til Rådet. Ministeren udpeger blandt Rådets medlemmer en formand og en næstformand.

Det Veterinære Sundhedsråd afgiver veterinærfaglige udtalelser i sager, der forelægges Rådet af ministeren. Ministeren kan fastsætte regler om, hvilke myndigheder der over for Rådet kan fremsætte begæring om en udtalelse fra Rådet, og i hvilke sager dette kan ske.

Rådet skal på begæring af de i før nævnte myndigheder inden for disses ressort afgive udtalelser om særlige spørgsmål af principiel karakter vedrørende forhold af veterinær betydning.

Rådet kan indhente udtalelser hos særligt sagkyndige eller anmode sådanne sagkyndige om at deltage i sagens behandling eller i behandlingen af det forelagte spørgsmål, når behandlingen af en for Rådet forelagt sag eller et forelagt spørgsmål forudsætter en sagkundskab, som Rådets medlemmer ikke i tilstrækkeligt omfang er i besiddelse af.

[Bekendtgørelse af lov om dyrlæger](#), LBK nr. 815 af 14/07/2012

[Bekendtgørelse om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen](#), BEK nr. 120 af 28/02/2005.

Medlemmer for året 2009:

Formand: Dyrlæge Eiliv Svalastoga, dr. med. vet., ph.d., professor i kirurgi og billeddiagnostik.

Næstformand: Dyrlæge Susanne Nautrup Olsen, klinikchef, ph.d., dip. ECEIM,

Øvrige medlemmer:

Dyrlæge Carl Kortbæk Svendsen, ph.d., fagdyrlæge i sygdomme hos hunde og katte.

Dyrlæge Svend Kargo Jensen, fagdyrlæge i svineproduktion og svinesygdomme.

Dyrlæge Asger Lundorff Jensen, institutleder, professor, dr. med. vet, ph.d., Dipl. ECVCP, Dipl. ECVIM-Ca, MPL.

Sekretariatet:

Faglig sekretær: Dyrlæge Lissi Vestergaard Karlsen

Adresse:

Stationsparken 31-33

2600 Glostrup

Tlf.: 72 27 69 00

Præparater og andet materiale bør inden fremsendelse af sagen til Det Veterinære Sundhedsråd have været sendt til undersøgelse, således at obduktionsattest medfølger sagen. Præparatet sendes efter aftale med professor Henrik Elvang på tlf.: 35 33 31 00 eller helj@life.ku.dk til:

Sektion for Patologi
Institut for Veterinær Sygdomsbiologi
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet
Københavns Universitet
Ridebanevej 3
1870 Frederiksberg C

Det bør fremgå af det indsendte, at man bl.a. ønsker en vurdering af lidelsens karakter og alder.

1.2 Sager i Rådet i 2009

Rådet har i beretningsåret 2009 behandlet 0 handelssager, 10 ansvarssager, 99 dyreværnssager, 5 sager vedrørende dyrlægers virksomhed, 7 høringer og 2 generelle udtalelser og 9 andre sager. I alt 132 sager, hvoraf de sager, hvor der foreligger endelig afgørelse, er med i denne årsberetning.

Handels-, ansvars- og dyreværnssager fordeler sig efter dyreart således:

	HANDELSSAGER	ANSVARSSAGER	DYREVÆRNSSAGER	IALT
HESTE	0	8	13	21
KVÆG	0	0	16	16
SVIN	0	2	34	36
HUNDE OG KATTE	0	0	12	12
FÅR OG GEDER	0	0	8	8
ANDRE DYR	0	0	9	9
BLANDEDE BE- SÆTNINGER	0	0	7	7
I ALT	0	10	99	109

Fra årsberetningen 2008/2009 vil der i Årsberetningen alene opgives sager, hvori der er truffet endelig afgørelse i det år, som årsberetningen vedrører eller som ikke tidligere er inddraget i Rådets årsberetning.

2. Tema vedrørende mink

Der blev i efteråret 2009 efter TV-udsendelser med billeder af mink med sår, bylder og andre fysiske skader sat ekstra fokus på velfærdsproblemer i danske pelsdyrfarme.

Dette affødte, at der blev udarbejdet systemer, der løbende skal sikre overvågning og håndtering af eventuelt forekommende problemer på farmene.

En bredt sammensat arbejdsgruppe udfærdigede en rapport med forslag til:

- 1) obligatoriske sundhedsrådgivningsaftaler mellem pelsdyravlere og praktiserende dyrlæger,
- 2) lovpligtigt uddannelseskra v for nye pelsdyravlere og
- 3) branchekodeks dækkende god farmpraksis på dyrevelfærdsområdet.

Dansk pelsdyravlerforening gennemførte primo 2010 konsulentbesøg på alle pelsdyrfarme.

Fødevestyrelsen og Plantedirektoratet foretog i kalenderåret 2010 kontrolbesøg på alle godt 1500 minkfarme, hvilket resulterede i, at der på ca. 4 % af farmene blev fundet en eller flere syge eller tilskadekomne mink, der ikke fik fornøden pleje og behandling.

Fødevestyrelsens Veterinærrejsehold har i efteråret 2011 udført opfølgende kontrol på 57 farme, der tidligere havde modtaget sanktioner. Denne kontrol resulterede i fund af 128 syge eller tilskadekomne dyr (svarende til ca. 0,1 %), der ikke havde fået en passende behandling.

Den 1. april 2011 indførtes krav om obligatoriske sundhedsrådgivningsaftaler mellem pelsdyravlere og praktiserende dyrlæger med krav om minimum 4 årlige rådgivningsbesøg, hvor hele farmen gennemgås, og der gives rådgivning vedr. eventuelle problemer.

Der er således de sidste par år sat ekstra fokus på pelsdyrerhvervet og de mulige problemer af dyreværns mæssig kritical karakter, der kan opstå, såfremt de ansvarlige på farmen bare lader stå til.

Det Veterinære Sundhedsråd har på foranledning af de forelagte anmeldte sager vedr. problemer på minkfarme følt behov for at fremkomme med følgende udtalelse vedrørende håndteringen af sygdomme og skader på mink:

Udtalelse vedrørende sygdomme og skader på mink

Rådet har fået forelagt flere sager med anmeldelser affødt af fund under Fødevestyrelsens og Plantedirektoratets kontrolbesøg på pelsdyrfarme. Et gennemgående tema har i disse sager været mink med skader og sygdomme, som ejerne af minkene enten ikke havde opdaget eller, hvis de var opdaget, ikke efterfølgende havde givet en tilstrækkelig behandling resulterende i dyreværns mæssigt kritisable forhold for de berørte mink.

Forholdene for minkene på minkfarme veksler hen over kalenderåret, idet alle avlstæver bliver parret i marts måned, får hvalpe i april-maj måned, disse fravænes i juni-juli og er udvoksede og har skiftet pels i november/december måned, hvor de fleste pelses, og kun de udvalgte avlsdyr får lov at overvintre for så at indgå som nye avlsdyr fra marts måned. Denne

synkron produktion medfører, at sygdomsproblemerne veksler hen over året og er meget forskellige fra måned til måned.

Vinterperioden

Af hensyn til en vellykket parring og efterfølgende drægtighed er det nødvendigt, at avlsdyrene ikke er for fede. Dette styres frem til parringstiden i marts gennem den daglige fodertilbringelse hen over vinteren. Dette kan i enkelte tilfælde bevirke, at i farme, hvor dyrenes væggtab ikke følges tæt, vil dyr, der er blevet for tynde, kunne dø, hvis der sker pludselige fald i temperaturen med lave frostgrader. Selvom minkene har lune redekasser bevirker en pludselig opståen af ekstremt lave temperaturer, at minkenes krav til vedligeholdelsesfoder stiger brat, og er ejeren ikke opmærksom på dette kan forholdet blive fatalt og medføre at dyrene dør. Sådanne dødsfald kan og skal undgås og Rådet skal derfor indskærpe, at der hos alle mink i vinterperioden foretages ugentlige vurderinger af huldet på de enkelte mink for at kunne øge kaloriemængden til de dyr, der er ved at komme i farezonen.

Fødselsperioden

I denne periode finder Rådet, at der skal være en øget opmærksomhed i form af flere daglige tilsyn for hurtigt at kunne gribe ind og yde hjælp til minktæver, der måtte få fødselsbesvær. Kan i fødselsvejen fastkilede hvalpe ikke hjælpes ud, skal dyrlæge tilkaldes, alternativt skal den pågældende mink aflives, da tævens situation er alvorlig og meget smertefuld.

Hvalpe med afbidte lemmer

Rådet har i de behandlede sager mødt tilfælde, hvor der på farmen har gået mink, der manglede flere lemmer. Det er Rådets vurdering, at den slags skader på minkene påføres hvalpene under og lige efter fødselen, hvor tæven enten trækker fastkilede hvalpe ud ved at bide og trække hvalpen ud, eller hvor tæven under soignering af den nyfødte hvalp forgriber sig på hvalpens lemmer i stedet for navlestrengen. Sådanne skader er vanskelige at opdage tidligt, da en minutiøs undersøgelse af alle hvalpe i den første periode efter fødselen stresser tæverne i udtalt grad.

Det er Rådets vurdering, at sådanne hvalpe, der enten helt kan mangle eller har fået amputeret større dele af op til flere lemmer, bør aflives så snart de opdages. Ved at lade dem leve udsættes de under deres ophold i burene med deres funktionsnedsættelse uden mulighed for nogen speciel pasning og omsorg for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke behandles omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Sår og andre skader i vækstperioden

I hele vækstperioden, men specielt om efteråret, hvor dyrenes alder gør, at de begynder at blive territoriale, kan der ses bidsår. Sår er således ikke usædvanlige skader hos et fåtal af mink. De kan udover ved bid fra andre eller minken selv også opstå efter kontusioner og efter rifter o.a.

Sår skal behandles med oprensning, desinfektion og/eller antibiotiske lægemidler. Det kan ved nogle sår være tilstrækkeligt, at minken isoleres, og sårets afheling og minkens ædelyst nøje bliver fulgt for hurtig indgriben.

Det er Rådets vurdering, at mink med større bidsår, som efterlades ubehandlede i bure sammen med andre mink, udsættes for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke behandles omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Sygeafdeling

Alle mink skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

For at kunne efterleve dette og give syge og tilskadekomne mink en hurtig og sufficient behandling finder Rådet det derfor tilrådeligt, at disse mink samles i et farmafsnit (sygeafdeling) for bedre overvågning og evt. behandling. Til stadighed skal sår hos mink ved de daglige tilsyn således vurderes sammen med øvrige parametre (foderoptagelse, huld og opførsel) med henblik på hurtig helbredelse. Såfremt dette ikke skønnes muligt, skal det skadede dyr aflives, jf. bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Det Veterinære Sundhedsråd

København 2012

3. Afgørelser i tidligere refererede sager

2007-20-054-00098

Skrivelse af 20. august 2007 fra politimesteren i Slagelse

En person forsøgte at aflive en hund med en lægtehammer ved at slå den to gange i hovedet, dog uden at hunden døde. Den løb væk og blev senere aflivet af en dyrlæge.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

I forbindelse med afgørelsen af en sag mod sigtede anmodes om en udtalelse:

Sigtede har forklaret, at han d. 7. juli 2007 omkring kl. 18 på en campingplads foretog sig følgende:

Sigtede forklarede, at han på et tidspunkt tog fat i sin hund. Sigtede ønskede at aflive hunden, men han havde ikke råd til at køre til dyrlæge, hvorfor han tog en keglehammer, hvorved han med spidsen af keglehammeren slog hunden 2 gange i hovedet.

Ifølge dyrlægeerklæring udfærdiget samme dag ca. kl. 20 var der tale om en hund, sort/brun af blandet race, korthåret. Herefter anføres følgende: Ved ankomst til klinikken viste hunden ingen frygt eller tydelige tegn på smerter. Der fandtes ved højre ørebasis og i nakkeregionen en perforering af huden a ca. 4 mm i diameter. Under huden i ca. 5 cm diameters udbredelse palperedes væske/blodudtrædning. Hunden blev efter endt undersøgelse aflivet, ikke som følge af læsionerne, men efter ejers ønske.

I anledning af sagen anmodes om en udtalelse om, hvorvidt en adfærd som nærmere beskrevet ovenfor, indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller en grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar:

Det fremgår af sagsakterne med politirapporten og erklæring af d. 7. juli 2007 fra dyrlægen, at hunden blev forsøgt aflivet ved slag i hovedet med en lægtehammer uden at hunden døde heraf. Af dyrlægeerklæringen fremgår bl.a., at det drejede sig om en hund af blandingsrace på ca. 35 kg. Ved ankomst til klinikken viste hunden ingen frygt eller tydelige tegn på smerter. Der fandtes ved højre ørebasis og i nakkeregionen en perforering af huden på ca. 4 mm i diameter. Under huden i ca. 5 cm diameters udbredelse palperedes væske/blodudtrædning. Hunden blev efter endt undersøgelse aflivet, ikke som følge af læsionerne, men efter ejers ønske.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt.

Ved at blive forsøgt aflivet med slag i hovedet med spidsen af en lægtehammer har det ikke været muligt at tilsikre, at hunden blev aflivet så hurtigt og så smertefrit som muligt. Hunden er ved den beskrevne handle måde ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine behov. Den har ved at blive holdt fast og slået med hammeren været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse, at den beskrevne adfærd indebærer en groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 13, stk. 1, 1. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte blev undergivet behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af kriminalforsorgen i forbindelse med afdelingen under udskrivning, således at kriminalforsorgen sammen med overlægen kunne træffe bestemmelse for genindlæggelse. Længstetid for foranstaltningen var 5 år og længstetid for ophold på afdelingen var 1 år.

Tiltalte frakendtes retten til at eje, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 2 år.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2008-20-055-00025

Skrivelse af 21. juli 2008 fra Nordsjællands Politi

Ejeren af nogle geder anmeldte til politiet, at hun havde mistanke om, at nogen havde seksuel omgang med dyrene, idet der var tegn på, at nogle af dyrene blev bundet op i stalden, efter hun var gået og at dyrene var røde og forslåede på deres bagparti. Anmelder fik opsat et kamera på stedet. Det blev via optagelse fra denne verificeret, at en ikke identificerbar mand havde seksuel omgang med dyrene. Et af dyrene med skader blev undersøgt for disse af en dyrlæge, der fandt at de fundne skader var forenelige med en indført genstand i skeden og understøttede mistanken om seksuel misbrug af geden. Af politiets henvendelse til Rådet fremgik det, at den ukendte mandsperson havde forgrebet sig på gederne et sted mellem 30 og 40 gange i gederens stald.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer det beskrevne en uforsvarlig behandling af dyrene, eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne med vedlagt billedmateriale, at en ukendt mandsperson over en periode har haft seksuel omgang med gederne et sted mellem 30 og 40 gange. Ejeren havde efterfølgende ved inspektion af nogle af gederne fundet dem højrøde, forslåede og blødende i bagpartiet. Det er endvidere beskrevet, at en af gederne, som var blevet ”brugt” flere gange, begyndte at ryste når der blev løftet op i halen for inspektion. Det fremgår endvidere, at et enkelt dyr er blevet undersøgt af en dyrlæge. Af dyrlægens journalkort fremgår det, at der konstateredes let blodigt flod fra skedeåbningen og ved inspektion fandtes der exoriationer (hudafskrabninger) forenelige med, at der har været indført en genstand i skeden. Ved vaginaleksploration fandtes der efter forholdene mere ”sekret” end normalt hos en ikke brunstig ged.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at gederne ved at blive påført fysisk skade i forbindelse med seksuel omgang har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe og de er ikke blevet behandlet i overensstemmelse med deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at dyrene ved at blive påført fysisk skade har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet samlet set, at dyrene ved gentagne gange at blive påført fysisk skade har været udsat høj grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe ligesom de ikke er blevet behandlet i overensstemmelse med deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rådet finder, at dyrene herved samlet set har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalen blev frafaldet, idet tiltalte samme år blev idømt en fængselsdom på 1 år og 8 måneder, og det ikke skønnedes, at der ville være blevet idømt en strengere straf, hvis denne sag havde været medtaget i dommen.

2007-20-055-00024**Skrivelse af 19. november 2007 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi**

Efter en anmeldelse fra en dyreværnsforening om misrøgt af nogle får og fund af et svækket/døende får tilkaldte politiet en praktiserende dyrlæge, der ved ankomst konstaterede, at fåret var dødt og at dette var sygeligt afmagret. Ved inspektion af de øvrige 9 får i fåreflokken fandtes de alle afmagrede. Dyrlægen fandt ingen vand eller foder tilgængelig for dyrene. Efterfølgende aflagde en embedsdyrlæge på politiets foranledning besøg i fåreflokken. Et får og to lam blev indfanget og blev fundet meget magre med fremstående og skarp rygrad, tværtappe og ribben. Der kunne ikke føles fedtlag under huden og huldet blev vurderet til huldkarakter 1 (meget mager). Flokken havde kun læmighed i et 50 cm dybt og 2 m langt halvtag. Dyrene havde mulighed for at gå ind i en mindre granbevoksning uden bundbevoksning, der dog havde en stærkt begrænset lævirkning.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den konstaterede situation indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuel en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Det fremgår af den praktiserende dyrlæges attest af den 19. marts 2007, at denne af politiet den 18. marts 2007 blev tilkaldt til et sygt, liggende får samt til flere afmagrede får. Ved ankomsten var det syge får dødt. Det var sygeligt afmagret. De øvrige 9 får blev betegnet som afmagrede. Der var ingen foder eller vand tilgængeligt for fårene. I læskuret med sparsom strøelse var der ikke plads til alle dyrene. Efterfølgende besøgte politiet sammen med en embedsdyrlæge fåreflokken den 21. marts 2007. Af embedsdyrlægeerklæringen af den 21. marts 2007 fremgår, at de 9 får gik i en indhegning på ca. 1 tønne land. Folden var totalt nedbidt. Et får og 2 lam blev indfanget, hvorved de konstateredes meget magre med fremstående og skarp rygrad, tværtappe og ribben. Der kunne ikke føles noget fedtlag under huden og huldet blev vurderet til huldkarakter 1 – meget mager. Alle fårene havde en lang og tjavset pels. Det døde får lå stadig udenfor folden og blev vurderet som meget mager, hvorved det ikke kunne udelukkes, at dødsårsagen var sult. Det var ikke muligt for dyrene at være under halvtaget samtidigt. Dyrene havde mulighed for at gå ind i en mindre granbevoksning uden bundbevoksning, hvorved lævirkningen var stærkt begrænset. Embedsdyrlægen konstaterede, at dyrene ikke var

i tilstrækkeligt huld til at gå ude i vinterlignende eller fugtigt vejr, ligesom de ikke havde mulighed for samtidigt at finde hvile på et tørt strøet leje.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at det liggende får, der døde i en stærkt afmagret tilstand, hvor sult ikke kunne udelukkes som dødsårsag og de 9 får igennem længere tid ikke er blevet fodret og vandet til et passende huld til at gå ude i vinterlige eller fugtige forhold. Dyrene har endvidere været unddraget passende forhold for ly, læ og tørt leje. Rådet finder, at fårene har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt herunder huset, fodret, vandet og passet i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De arealer, hvor fårene har været holdt, har ikke været indrettet på en måde, der har tilgodeset dyrenes behov, ligesom de ikke har været sikret mod vind og vejr i overensstemmelse med deres behov.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, 3, stk. 1, stk. 3.

Afgørelse:

Tiltalte blev idømt en bøde på 7.500 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte blev frataget retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 3 år fra dom.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2008-20-054-00111**Skrivelse af 22. april 2008 fra Sydsjællands og Lolland-Falster politi**

I forbindelse med tvangsindlæggelse af en psykisk syg fandtes dennes hund med blodig hale og bagpart, hvorfor den blev indbragt til dyrlæge. Denne konstaterede 2 snit, der havde gennemskåret vævene og læderet underliggende knogle.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Er den beskrevne adfærd ud fra den anførte forudsætning om, at sigtede med en kniv har påført hunden de konstaterede sår udtryk for uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr?

Svar ad 1:

Det fremgår af dyrlægens attestation, at hunden ved ankomsten til undersøgelse var synligt træt og lagde sig med det samme, den fik mulighed for det. Dens hale og bagpart var indsmurt i blod og dens kredsløb var påvirket, idet den havde blege slimhinder og forøget respiration. Efter bedøvelse af hunden konstateredes to skarpe snitsår, gående skråt på tværs af halen i et

omfang af ca. halvdelen af halens omfang, 8 cm fra haleroden. Det øverste snit var i udstrækning 6 cm og det nederste 4 cm og begge snit gik så dybt gennem vævene, at underliggende knogle var læderet, således at kar, nerver, muskulatur og tilhørende strukturer var skåret over.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hunden ved at være påført de beskrevne snit har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Er den beskrevne adfærd ud fra den anførte forudsætning om, at de konstaterede sår skyldes beskadigelse i forbindelse med, at et bord væltede, udtryk for uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr?

Svar ad 2:

Jf. svar ad 1 finder Rådet, at de objektivt beskrevne læsioner, hvor underliggende kar, nerver, muskulatur og tilhørende strukturer er skåret over, er fremkommet som følge af anvendelse af en skarp genstand. Rådet anser – alt andet lige -, at en beskadigelse som følge af et væltet bord ville forårsage læsioner med et anderledes patoanatomisk billede.

Rådet finder forholdet, hvor en beskadiget hund - uanset årsagen hertil - ikke bliver behandlet eller tilset af en dyrlæge, hvorved hunden udsættes for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, som en uforsvarlig behandling af hunden, ligesom denne ikke har været behandlet omsorgsfuldt eller passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Straffen blev ikke fastsat.

Tiltalte blev frataget retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele beskæftige sig med dyr for bestandig.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2008-20-053-00333

Skrivelse af 27. maj 2008 fra Sydsjællands og Lolland-Falster Politi

Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse konstaterede embedsdyrlægen, at et slagtesvin havde en rektalprolaps, der var omsnøret med en stram elastik. Det skønnedes, at elastikken havde siddet på prolapsen i et par dage.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det en normal og anerkendt handling at snøre en rektalprolaps af med en elastik?

Svar ad 1:

Nej.

En endetarmsprolaps kan behandles kirurgisk ved enten reponering eller ved amputation af den udadkrængede endetarm. I faglitteraturen er angivet adskillige metoder for den efterfølgende suturering (syning), fiksering og forebyggende tiltag mod tilbagefald. Aflivning kan

ligeledes være en behandlingsmetode, der kan/skal vælges. For yderligere information henvises der til relevant faglitteratur på området.

Spørgsmål 2:

Hvor hurtigt kan en sådan prolaps opstå?

Svar ad 2:

En rektalprolaps kan opstå momentant eller over kortere eller længere tid afhængigt af den til grund liggende styrke af stærke trængninger med bugpressen. En rektalprolaps (endearmskrængning) kan bestå af en simpel udadkrængning af hele tarmvæggen frem gennem anus (endearmsåbningen) eller en krængning af endearmens slimhindelag. Friske prolapses kan kompliceres ved en efterfølgende opståen af ødem (væskeophobning) i slimhinde og tarmvæg samt ved blødninger, læsioner og vævsdød (nekrose) i de udadkrængede dele.

Spørgsmål 3:

Kan metoden bruges som 1. hjælp?

Svar ad 3:

Nej.

Såfremt en prolaps ikke lader sig reponere ved et let pres med hænderne, vil behandlingen bestå af kirurgisk behandling, der kræver en dyrlæges indsigt.

Spørgsmål 4:

Er metoden smertefuld?

Svar ad 4:

Ved anlæggelse af en stram elastik omkring en rektalprolaps vil der hurtigt opstå ødem (væskeophobning) indenfor og eventuelt også udenfor afsnøringen samt en betændelsestilstand og senere vævsdød, som er ledsaget af både en smertetilstand samt af væsentligt ubehag. Anlæggelsen af elastikken forhindrede ligeledes grisen i at defækere (komme af med afføringen).

Spørgsmål 5:

Er der tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling eller er der tale om mishandling?

Svar ad 5:

Det fremgår af embedsdyrlægens anmeldelse af d. 3. marts 2008, at man ved den kødkontrolmæssige undersøgelse konstaterede, at et slagtesvin havde en rektalprolaps (fremfald af endearm) af en størrelse på 3-4 cm. Prolapsen var snøret med en elastik, der var snøret 3-4 gange rundt om det fremfaldne væv. Elastikken sad i en dybde af ca. ½ cm og der var stase og ødem i prolapsen, der var dækket med frisk fibrin, som tegn på en akut betændelsestilstand. I vævet under og omkring elastikken fandtes tegn på begyndende vævsdød (nekrose).

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at slagtegrisen ved den beskrevne behandling med omsnøring af en endearmsprolaps med en stram elastik har været påført en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom den ikke er behandlet omsorgsfuldt, herunder passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2008-20-054-00112

Skrivelse af 4. marts 2008 fra Sydsjællands og Lolland-Falster politi

En hundehvalp, Amerikansk Bulldog, ca. 6 måneder gammel, havde fået kuperet sine ører efter ejerens oplysninger fire uger tidligere hos en dyrlæge. De kuperede ører fremstod nu blodige med varme, hævede og ømme sårrande med tegn på infektion i form af gulligt eksudat på højre øre. Sårranderne var takkede og ujævne.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Dyrlægen oplyste, at hundens øre var klippet af indenfor 3 dage og det var ikke udført af en dyrlæge. Ejeren oplyste, at det var udført af en dyrlæge ca. 4 uger tidligere. Hvordan ville et sådant indgreb typisk foregå, hvis det var udført af en dyrlæge, og hvordan ville såret se ud efter 4 uger?

Svar ad 1:

For så vidt angår proceduren ved kupering af ører hos hunde henvises til lærebøger i kirurgi. Efter fire uger vil snitfladen efter regelret kupering fremstå lige og jævn uden tegn på varme, hævelse, rødme og ømhed, ligesom der ej heller vil være tegn på infektion. Sårranderne vil være helt eller næsten helt lukkede.

Spørgsmål 2:

Er der tale om uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling, hvis det lægges til grund, at indgrebet er udført af ejeren selv?

Svar ad 2:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Operative og lignende indgreb, som har til formål at ændre et dyrs udseende, må ikke foretages.

Ved at få kuperet sine ører har hunden ikke været behandlet omsorgsfuldt eller forsvarligt, men har varigt fået ændret sit udseende på grund af et operativt eller lignende indgreb. Ved den beskrevne handling har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Operative indgreb, der kan påføre dyret lidelse bortset fra uvæsentlig smerte af forbigående beskaffenhed, må kun foretages af en dyrlæge, med mindre indgrebet er uopsætteligt. Lidelse og smerte skal begrænses i videst muligt omfang.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2008-20-055-00026**Skrivelse af 14. marts 2008 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi**

På anmodning fra universitetet indsendtes fem får til indsættelse til undervisning og nærmere diagnostik. To af de indsendte dyr havde voldsomme traumer, der ville have medført dyrenes død og var endvidere af en karakter, som dyrene ikke selv kunne have pådraget sig. Besætningsejeren blev orienteret samtidigt med den stedlige fødevareregion. En embedsdyrlæge aflagde efterfølgende besøg i besætningen sammen med politiet, hvorved der blev konstateret flere dyreværnsmæssigt kritisable og uacceptable forhold.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Af skrivelsens side 2, 2. afsnit, fremgår, at 9 syge lam opholdt sig i to kasser på ca. 0,75 x 1,2 m², hvor der var adgang til beskidt drikkevand i den ene og intet drikkevand i den anden. Indebærer dette efter Rådets vurdering en grovere uforsvarlig eller uforsvarlig behandling af lammene?

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 27. juni 2006, at denne sammen med landbetjenten besøgte fårebesætningen på foranledning af universitetet. Det blev konstateret, at der var indrettet en sygeafdeling til lam i to kasser, ca. 0,75 x 1,2 m², hvori der i alt var 9 lam. Der var monteret pattekop med fri adgang til mælk i begge kasser. Der var beskidt drikkevand i den ene og intet vand i den anden. Lammene i kasserne var magre, og et par havde stærkt besværet vejrtrækning som tegn på lungebetændelse. Et lam var springhalt på et forben.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at lammene ved at have været unddraget særlig pleje og pasning har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De to kasser, hvor lammene har været holdt, var ikke indrettet på en sådan måde, at dyrenes behov blev tilgodeset. Rådet vurderer forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Af samme side, midterste afsnit, fremgår, at et får, som var springhalt på venstre forben, ikke havde været tilset af en dyrlæge, men blev behandlet med penicillin af sigtede selv.

Indebærer dette efter Rådets vurdering en grovere uforsvarlig eller uforsvarlig behandling af lammene?

Svar ad 2:

Af embedsdyrlægens erklæring af den 27. juni 2008 fremgår det, at der ved besøget i besætningen den 7. juni 2006 i en afdeling blev konstateret et får, som var springhalt på venstre forben med kraftig hævelse af koden. Ejeren oplyste, at fåret var taget hjem den 5. juni 2006, samt at han havde behandlet det med penicillin. Fåret havde ikke været tilset eller behandlet af en dyrlæge.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at fåret straks, det blev konstateret, at det var springhalt på et forben, burde have været tilset af en dyrlæge, således at der kunne have været stillet en konklusiv diagnose og en deraf følgende målrettet behandling og prognose.

Rådet finder, at fåret har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Af næstsidste afsnit på samme side fremgår, at et får var bundet fast i en boks med en snor, der max. var 25 cm lang og ikke tillod fåret at lægge sig.

Indebærer dette efter Rådets vurdering en grovere uforsvarlig eller uforsvarlig behandling af lammene?

Svar ad 3:

Af embedsdyrlægens erklæring af den 27. juni 2008 fremgår det, at der ved besøget i besætningen den 7. juni 2006 i en boks blev konstateret et får, der var bundet i et max. 25 cm langt stykke bindegarn om halsen, der ikke tillod fåret at lægge sig.

Lægges dette til grund finder Rådet jf. svar ad 1, at fåret har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum og stk. 2.

Spørgsmål 4:

Af skrivelse af 29. maj 2006 fra dyrlæge A fra universitetet fremgår det, at nærværende sag udsprang af en tilfældig henvendelse fra dyrlæge A til nu sigtede. Af dyrlæge B's skrivelse, jf. skrivelserne fra dyrlæge A, fremgår det, at 5 får på dyrlæge A's foranledning og i undervisningsøjemed blev indbragt til universitetet den 23. maj 2006. Det viste sig, at et af disse får havde brækket ryggen og et havde beskadiget hovedet, så begge dyr måtte aflives.

Har disse får efter Rådets vurdering været udsat for mishandling, grovere uforsvarlig behandling eller uforsvarlig behandling?

Svar ad 4:

Det fremgår af svarskrivelsen af den 25. maj 2006 fra universitetet, at fem får den 23. marts 2006 blev indsendt til undervisningsbrug og nærmere diagnostik. Den modtagende dyrlæge konstaterede ved undersøgelse, at et får, der var oplyst at have læmmet ca. 14 dage forinden, tilsyneladende var lammet i krydset. Fåret var ude af stand til at rejse sig eller tage støtte på bagbenene og havde forvoksede klove. Ved røntgenundersøgelse blev der påvist brud af forreste del af 6. lændehvirvel med forskydning af lænden i forhold til øvrige ryghvirvler i en grad, der kunne forventes at kompromittere den bag brudstedet liggende rygmarv. Et andet får, der havde været syg i 1-2 dage, stod passivt med tungen ud af munden, ude af stand til at trække tungen ind. Klovene var forvoksede. Fåret blev aflivet samme dag, hvorefter der ved obduktion blev konstateret omfattende ødem og subkutane (under huden) blødninger på hovedets højre side som tegn på traume.

Lægges ovennævnte til grund og jf. svar ad 1, finder Rådet, at de 2 får med de beskrevne symptomer i besætningen og under transporten har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet finder, at de to får under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Tilstanden på de 3 øvrige dyr, som blev indtransporteret til universitetet, fremgår af skrivelser af 29. maj 2006 fra dyrlæge A.

Har disse 3 dyr efter Rådets opfattelse været udsat for grovere uforsvarlig behandling eller uforsvarlig behandling?

Svar ad 5:

Det fremgår af svarskrivelsen af den 25. maj 2006 fra universitetet, at de 3 øvrige får, som blev indtransporteret til hospitalet den 23. marts 2006 hhv. havde symptomer på lungebetændelse, yverbetændelse og et dårligt bagben. Af de kliniske undersøgelser, parakliniske undersøgelser samt efterfølgende obduktionsfund fremgår ikke beskrivelser og forhold, som Rådet vil karakterisere som uforsvarlig behandling af de 3 får.

Spørgsmål 6:

Under andet afsnit i dyrlæge B's konklusion, jf. side 2, nr. 5186, 6564, 6466 og 6285, fremgår det, at der i besætningen var et får med brækket eller luxeret bagben, et lam med brok og to lam med ledbetændelse, som alle blev foranlediget aflivet straks af dyrlæge B.

Har disse fire dyr efter Rådets vurdering været udsat for mishandling, grovere uforsvarlig behandling eller uforsvarlig behandling?

Svar ad 6:

Det fremgår af embedsdyrlægens skrivelse af den 27. juni 2006, at et får slæbte venstre bagben efter sig uden at tage støtte på benet. Ved undersøgelse fandtes det, at benet enten var brækket eller luxeret (ude af led) i hofteleddet. Skaden kunne ikke tidsbestemmes, men virkede ikke som en nyligt opstået skade. To mindre lam var meget dårligt gående med krumme forben og med hævede led som tegn på ledbetændelse, ligesom de havde svært ved at rejse sig. Et magert lam havde et stort, todelt lyskebrok (20-25 cm i diameter i hver del), som virkede væskefyldt. Da lammet ikke var adskilt fra de øvrige i flokken, var der risiko for lædering af brokket.

Lægges ovennævnte til grund og jf. svar ad 1, finder Rådet, at fåret, der slæbte venstre bagben efter sig uden at tage støtte på benet, har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, varigt men og væsentlig ulempe samt ikke behandlet omsorgsfuldt, herunder passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere dette som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet finder endvidere, at de beskrevne fund på de tre lam har medført en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige er-

faringer. Rådet vil karakterisere disse forhold som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 7:

Af side 2, 3. sidste afsnit, af side 3, første linie og af side 3 andet afsnit fremgår endvidere, at et får var kraftigt støtتهalt på venstre forben, at et lam havde ledbetændelse og gik på forknæene, at et får var springhalt, at et får havde snabelklove og at et lam havde lungebetændelse.

Har disse fem dyr efter Rådets opfattelse været udsat for grovere uforsvarlig behandling eller uforsvarlig behandling?

Svar ad 7:

Det fremgår af embedsdyrlægens skrivelse af den 27. juni 2006, at et broget får i en boks var kraftigt støtتهalt på venstre forben, to mindre lam var meget dårligt gående med krumme forben og hævede led som tegn på ledbetændelse, og i flokken af malkefår var et får springhalt. Et får havde snabelklove (stærkt forvoksede klove), og et lam viste tegn på lungebetændelse. Fårenes foderstand var knap middel til middel.

Lægges ovennævnte til grund og jf. svar ad 1, finder Rådet, at de beskrevne lidelser på de tre får og et lam har medført en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 8:

Af side 1, midterste afsnit, fremgår det, at der primo juni 2006 var blevet afhentet 148 døde får og 226 døde lam fra besætningen inden for det seneste år. Det fremgår ligeledes, at sigtede efter egne oplysninger på daværende tidspunkt havde 563 får og 650 lam i sin besætning.

Indicerer dødelighedstallene efter Rådets vurdering i sig selv, at der har fundet grovere uforsvarlig behandling eller uforsvarlig behandling af dyrene sted?

Svar ad 8:

Af sagsakterne fremgår, at Fødevarerregionen havde indhentet oplysninger om antallet af afhentede, døde dyr fra besætningsadressen til destruktion samt antallet af levende får og lam i besætningen. Idet der i øvrigt ikke i sagsakterne foreligger yderligere oplysninger om, i hvilken stand dyrene er døde, finder Rådet på den baggrund det ikke muligt at udtale sig om den høje dødsrate i sig selv indicerer en grovere uforsvarlig behandling eller uforsvarlig behandling af dyrene.

Spørgsmål 9:

Er der i øvrigt forhold i sagen, som giver anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 9:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte vedtog et udenretligt bødeforlæg på 10.000 kr.

2008-20-055-00029

Skrivelse af 3. september 2008 fra Midt- og Vestsjællands Politi

Sigtede havde undladt at sikre 32 får og en vædder mod oversvømmelse af deres græsningsareal nær en å i juli måned 2007. Da området blev oversvømmet druknede 32 får; medens vædderen blev bjærgt i live 3 dage efter oversvømmelsen af området.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan undladelse af at sikre 32 får og en vædder mod oversvømmelse, hvorved dyrene drukner, betragtes som uforsvarlig behandling af dyr eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, evt. med karakter af mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af politiets rapporter, at en anmelder d. 14. juli 2008 under kajaksejlad på Værebros Å havde iagttaget ca. 20 druknede får. Politiet fik senere samme dag kontakt med ejeren af fårene, der oplyste, at han var klar over, at hans får var druknet torsdag d. 12. juli 2008. Men da han grundet vandmængderne ikke kunne komme ud til dem, havde han undladt at gøre noget ved sagen. Med assistance fra Falck blev der søndag d. 15. juli 2008 med en ”bananbåd” og en motordrevet båd bjærgt 32 druknede får, hvoraf 7 var drevet ud af den oprindelige indhegning og et stykke nedad åen. Under bjærgningen blev der i det oversvømmede område bjærgt en vædder, der stod og rystede og var i live, til trods for at der ikke var en eneste tør plet i folden.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at fårene og vædderen har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De arealer, hvor dyrene har været holdt, har ikke været indrettet på en måde, der har tilgodeset dyrenes behov, herunder en sikring af, at dyret havde den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyrene har endvidere ikke været sikret mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov. Rådet finder, at der på et tidligere tidspunkt inden oversvømmelsen bragte dyrene i fare burde have været tilkaldt assistance, således at dyrene kunne være bragt i sikkerhed.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver sagen anledning til bemærkninger

Svar ad 2:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte blev idømt en bøde på 20.000 kr.
Forvandlingsstraffen var fængsel i 14 dage.
Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2007-20-054-00092/2011-20-054-00036

Skrivelse af 26. juni 2007 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters politi

I forbindelse med ransagning af en hundekennel blev det konstateret, at hundene var usædvanligt tørstige, der var ikke vådt af urin i hundenes opholdsområder, og hundene drak begærligt store mængder vand, da de blev tilbudt at drikke. Desuden var der kritisable forhold i flere af hundenes opholdsrum.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvor meget vand skal en voksen hund have i døgnet?

Svar ad 1:

Spørgsmålet kan ikke besvares præcist, da det afhænger af bl.a. fodring, fodertype, hundens aktivitetsniveau, temperament, alder og helbredsstatus og det miljø, hunden færdes i. Et groft estimat kan udføres for den enkelte voksne hund, idet vandbehovet udtrykt i ml/døgn tilnærmelsesvist svarer til energibehovet udtrykt i kcal/døgn. For en hund med en legemsvægt over 25 kg svarer det til mindst 65 ml vand/kg legemsvægt. Der kan henvises til faglitteratur om hundes fodring og pasning i de forskellige livsstadier.

Spørgsmål 2:

Hvor meget vand skal en tæve med 10 3-ugers hvalpe have i døgnet?

Svar ad 2:

Almindeligvis to til fire gange behovet for voksen hund som redegjort i svar ad 1. Behovet afhænger af antallet af hvalpe. Der kan henvises til faglitteratur om hundes fodring og pasning i de forskellige livsstadier.

Spørgsmål 3:

Hvor meget vand skal en unghund på ca. 3 mdr. have i døgnet? Der er for spørgsmål 1 – 3 tale om hovaward og golden retriever.

Svar ad 3:

For unghunde af de nævnte racer vil behovet for vand være 1,6 – 2 gange behovet for voksen hund som redegjort i svar ad 1. Der kan henvises til faglitteratur om hundes fodring og pasning i de forskellige livsstadier.

Spørgsmål 4:

Er det normal adfærd for en hund af racen hovaward/golden retriever, at tømme en 4 liters skål med vand, hvis de ellers får dækket deres vandbehov?

Svar ad 4:

Nej.

Spørgsmål 5:

Hvad sker der på kort og lang sigt med hunden, hvis den ikke får tilstrækkeligt med vand?

Svar ad 5:

Selv mild underforsyning med vand ledende til mild dehydrering medfører en række skadevirkninger omfattende kredsløbsinstabilitet, nedsat præstationsevne, nedsat styrke, nedsat vækst, mulighed for nedsat blodforsyning til nyrerne og hyperthermi, dvs. nedsat evne til at regulere legemstemperaturen.

Spørgsmål 6:

Er der tale om uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller er der tale om mishandling af:

- a: de voksne hunde,
- b: tæven med 10 3-ugers hvalpe,
- c: den syge hvalp, der befandt sig i stuehuset,
- d: unghundene i aflukket i stalden.

Svar ad 6:

a. Det fremgår bl.a. af sagsakterne, at en række af de voksne hunde blev holdt i bokse uden hundekurve eller brikse, der var hævet over gulvet. Opholdsrummene for flere af de voksne hunde fremstod ufærdige eller nedslidte, således at hundene kunne komme til skade på skarpe kanter og rummene var umulige at rengøre og desinficere på forsvarlig vis. Ved ransagningen var strøelsen i boksene påfaldende tør og der var ikke vand til rådighed i boksene. Hundene drak begærligt store mængder vand, da de blev tilbudt drikke.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Ved at gå under de beskrevne forhold og ved ikke at have konstant og let adgang til drikkevand af god kvalitet har hundene ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. De har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. og 2. punktum.

b. Det fremgår bl.a. af sagsakterne, at tæven med de 10 hvalpe på ca. 3 uger gik i et rum, hvor der var en tom metalskål og en væltet vandspand. Gulvet i rummet bestod af plader, som var meget beskidte af hundefføring. En del af denne afføring var indtørret og indikerede, at gulvet ikke havde været rengjort i et stykke tid. Ved ransagningen blev tæven tilbudt vand, som den straks drak af med meget stor iver.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Dersom det kan eftervises, at tæven med de 10 hvalpe på ca. 3 uger har opholdt sig i længere tid i det beskrevne rum end blot midlertidigt under rengøring af naborummene, har hundene ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. Rådet vil anlægge samme vurdering, hvis det kan eftervises, at der i rummet ikke har været konstant og let adgang til drikkevand af god kvalitet.

Ved at gå under de beskrevne forhold og ved ikke at have konstant og let adgang til drikkevand af god kvalitet har hundene ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. De har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse forholdet for tæven med de 10 hvalpe for ufor- svarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. og 2. punktum.

c. Det fremgår af sagsakterne, at der i en "kravlegård" i et rum i stuehuset gik en tævehvalp. Hvalpen var meget mager med synlige ribben og torntappe (rygsøjlels tappe). Selv om den var 3 måneder gammel, havde den højdemæssigt størrelse cirka som en 8 ugers hvalp. Ejeren af hundene oplyste, at hvalpen havde været dårlig længe, og at den havde været tilset af en dyrlæge flere gange, idet hvalpen ikke var i stand til at optage næringen fra sit foder. Hun viste en dåse med Pancreatin, som hun behandlede hvalpen med. Pancreatin bruges til behandling af hunde, som ikke kan nedbryde og optage fedtstoffer fra foderet.

Det fremgår ikke af de fremlagte sagsakter, hvilken lidelse, der er diagnosticeret på hvalpen, ligesom det ikke fremgår, hvor længe hvalpen har været syg eller hvor længe, den har været behandlet.

På det foreliggende grundlag kan Rådet ikke besvare spørgsmålet.

d. Det er uklart for Rådet, hvilke hunde der menes med beskrivelsen "unghundene i aflukket i stalden". Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 7:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Her ønskes taget i betragtning, at hundene opdrættes erhvervsmæssigt og til videresalg sammenholdt med, at de systematisk bliver tilbudt for lidt vand.

Svar ad 7:

Rådet finder, at det er en skærpende omstændighed, at der i et erhvervsmæssigt hundehold påvises fejl og mangler i hundenes husning, pasning, vanding og fodring. Hunde skal have konstant og let adgang til rent drikkevand af god kvalitet.

Supplerende skrivelse af 2. september 2008 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Kan det udelukkes, at hundene ved kontrollen d. 24. april 2007 pga. flokopførsel, vane eller blot spontan lyst "overfaldt vandet fuldstændigt hæmningsløst"?

Svar:

Det fremgår af sagsakterne, at strøelsen i boksene var påfaldende tør, og at der ikke var drikkevand til rådighed i boksene. Hundene drak begærligt store mængder vand, da de blev tilbudt at drikke.

De påfaldende tørre forhold indikerer, at hundene ikke i nævneværdig grad havde urineret, hvilket kan skyldes mangel på indtaget vand. Det således manglende vandindtag vil medføre en forøget tørst. På den baggrund findes det mest sandsynligt, at hundenes adfærd skyldes tørst og ikke skyldes flokopførsel, vane eller spontan lyst.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 25.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 14 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2004-20-052-00076

Skrivelse af 5. april 2004 fra politimesteren i Næstved

Ejeren af en drægtig Angus ko blev anmeldt for at have misrøgtet koen ved at have ladet den ligge på åben mark om vinteren, uden at koen var i stand til at rejse sig. Efter anmeldelsen fandt en tilkaldt dyrlæge, at koen var lam i bagparten og uden følelse i bagbenene. Hos koen var der anbragt foder og en spand med frossen vand. Koen var dagen før, ved hjælp af ejerens bil, slæbt ud af indhegningen og fodret samt vandet. Der havde ikke været tilkaldt dyrlæge til koen.

Koen blev, mod ejerens vilje, aflivet af dyrlægen, og ejeren blev anmeldt for misrøgt af koen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den adfærd, sigtede har udvist, har medført, at dyret har været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte og væsentlig ulempe eller ej?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, herunder fotos, at en 6-7 måneder drægtig ko lå på marken i sne ude af stand til at rejse sig. En tilkaldt dyrlæge konstaterede, at koen var lam i bagparten og følelsesløs i bagbenene. Koen var muskelfattig og havde en fedmekvotient på under middel. Koens afføring var slimet og med lidt blodtilblanding. Koen havde et sår på højre øjes hornhinde og den havde jord/mudder i hele hovedet.

Hos koen stod uden for rækkevidde en spand med foder og ved dyret stod en spand vand, der var frosset til is. Koen havde ikke mulighed for ly og læ og havde ikke et tørt leje.

Ejeren oplyste, at koen dagen forinden blev fundet liggende på siden uden at kunne rejse sig. Den var herefter blevet trukket uden for indhegningen og rejst i brystleje og fodret og vandet. Han havde ikke søgt dyrlæge til at vurdere koens tilstand.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at ejeren, straks koens nødstedte situation blev observeret, burde have fået koen bragt på stald på et blødt og velstrøet underlag i læ for vind og vejr og med et tilbud om foder og vand. Hvis koen ikke hurtigt ved denne behandling blev rask, skulle en dyrlæge have været tilkaldt for undersøgelse og vurdering af koens lidelse eller koen skulle have været aflivet.

Ved at have henligget med lammelse af bagkroppen på åben mark om vinteren med sne og uden læ for vind og vejr har koen været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Den er således ikke behandlet omsorgsfuldt, herunder passet, fodret og vandet efter dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov og den er ikke sikret mod vejr og vind i overensstemmelse med dens behov.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 og bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Der skal herudover henvises til Udtalelse af 14. december 2001 fra Det Veterinære Sundhedsråd og Dyreværnsrådet om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterliggende vejr.

Spørgsmål 2:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den adfærd, sigtede har udvist, har medført, at dyret har været behandlet omsorgsfuldt, herunder at dyret er fodret, vandet og passet eller ej?

Svar ad 2:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den adfærd, sigtede har udvist, har medført, at dyret har været sikret mod vejr og vind i overensstemmelse med dets behov eller ej?

Svar ad 3:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Såfremt Rådet måtte have yderligere kommentarer til sagen, anmodes der ligeledes om, at dette må indgå i udtalelsen?

Svar ad 4:

Rådet har ingen yderligere kommentarer.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 14 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, såfremt tiltalte ikke begik noget strafbart i 2 år.

Tiltalte skulle betale en tillægsgbøde på 10.000 kr.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2005-20-053-00214

Skrivelse af 17. februar 2006 til Politimesteren i Grenaa

Under et velfærdskontrolbesøg i en svinebesætning fandt Fødevareregionens dyrlæge adskillige kritisable forhold og anmeldte såvel ejer, bestyrer og besætningsdyrlæge for formodet overtrædelse af dyreværnsloven. Under gennemgangen af besætningen, der bestod af ca. 600 søer, 8 orner, ca. 1300 pattegrise, ca. 2400 fravænnede grise og ca. 2000 slagtesvin, fandtes i løbeafdelingen 5 søer med dybe skuldarsår uden at de var aflastet på blødt underlag. Der var

intet beskæftigelses- eller rodemateriale. I drægtighedsstalden fandtes 1 so med et alvorligt skuldersår. Denne var heller ikke aflastet på nogen måde. I farestalden fandtes 3 søer med dybe skuldersår. Betonen i underlaget var nedslidt og fugtigt. Der var ikke sørget for aflastning eller blødt underlag. Der blev blandt søerne i besætningen herudover optalt 11 søer, der havde skuldersår, hvor kun huden var inddraget. Sårene var betændte, og der var ikke sørget for aflastning.

Hos fravænningsgrisene fandtes ca. 60 grise med halebid i varierende grader, hvor størsteparten havde fået afgnavet det meste af halerne. Disse halebidte grise havde også ørebid, hvor det hos nogle var så slemt, at hele øret manglede. Disse grise var alment påvirkede. Der fandtes en del grise med halthed som følge af ledbetændelse. Der var ikke foretaget flytning til syge- eller aflastningssti til disse angrebne grise. De gik i store flokke, hvor de ikke kunne komme i skjul for de aggressive grise, og hvor der ikke var tilstrækkelig rodemateriale. Der kunne ikke redegøres for nogen behandling af disse grise, og hvornår tilstanden var opstået.

Hos slagtesvinene fandtes flere syge svin, hvorom det oplystes, at de ventede på at blive aflivet. Ingen af disse var sat i syge- eller aflastningsstier. Der fandtes ca. 60 slagtesvin med halebid, hvoraf nogle med fuldstændig afbidte haler og dybe sår helt ind til bækkenknoglerne. Et svin var så svækket, at det ikke modsatte sig, at dens stifæller stod og bed i halesåret. Der var ikke sørget for nedsat belægningsgrad for syge grise.

Der blev aflagt flere opfølgende besøg, hvor forholdene for dyrene var blevet bedre uden dog at være i orden.

Besætningsdyrlægen havde i perioden før kontroldagen, på selve kontroldagen og mellem kontrolbesøgene aflagt rådgivningsbesøg i besætningen uden, at det af hans rapporter fremgik, at der var opstillet en handlingsplan for de fundne alvorlige sygdomme og forholdene for dyrene. Det var fødevarerregionens opfattelse, at flere af de konstaterede forhold var af en så grov karakter, at besætningsdyrlægen havde pligt til at reagere herpå med en anmeldelse, jf. § 20 i dyreværnsloven og § 8 i dyrlægeloven. Dyrlægen anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt det lægges til grund, at der den 16. september 2004 var

- 5 søer i løbeafdelingen, der led af dybe skuldersår med betændelse til følge, ligesom der hos nogle af søerne var hårde nydannelser ud for skulderbladet. Der var ikke sørget for nogen form for aflastning til søerne.
- 1 so led af dobbeltsidig skuldersår på 10 cm i diameter og med store knuder af arvæv på ca. 5 cm. Der var ikke sørget for nogen form for aflastning for soen.
- 3 søer led af skuldersår, hvor der på den ene eller begge skuldre var betændte sår med inddragelse af underliggende muskulatur og skulderblade. Der var ikke sørget for nogen form for aflastning.
- 11 søer led af skuldersår, hvor huden var inddraget og med sår på den ene eller begge skuldre med varierende fra 1 cm i diameter til 6-7 cm i diameter og med betændelse til følge. Søerne var ikke aflastet.
- Ca. 60 fravænningsgrise led af halebid i varierende grad, størsteparten havde afgnavet det meste af halerne med store betændte sår til følge, ligesom de fleste af grisene med halebid havde beskadigede ører ved sutteri eller bid og led af ubehandlet ledbetændelse. Der var ikke sørget for aflastning for grisene.
- 6 slagtesvin led af alvorlig ledbetændelse, hvoraf den ene i sådan grad, at den ikke var i stand til at rejse sig op. Der var ikke sørget for aflastning for svinene.

- 1 svin med navlebrok på ca. 25 cm i diameter, der var placeret i en sti med høj belægningsgrad.
- ca. 60 slagtesvin med halebid, hvoraf nogle af disse havde fuldstændig afbidte haler og deraf med dybe sårddannelser helt ind til bækkenknoglerne til følge. Der var ikke sørget for nogen form for aflastning.
- 1 svin var døende, mens andre svin var i gang med at æde det.

Finder Rådet, at forholdene, navnlig henset til, at de er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, er:

- uforsvarlig behandling af dyr?
- grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- eller mishandling af dyr?

Svar ad 1:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling skal de straks aflives eller tilses af en dyrlæge.

Vedrørende søerne med skuldarsår:

Lægges sagsakterne til grund, vil Rådet karakterisere det forhold, at ejeren ikke har afhjulpet søernes situation straks sårdannelsen begyndte, altså inden tilstanden udviklede sig til alvorlige dybe skuldarsår, som mangel på omsorg for søerne. De burde straks, det ved det daglige tilsyn observeredes, at tilstanden begyndte som et grad 1 skuldarsår, have været behandlet, hvilket bedst kunne være sket ved, at man havde tilbudt dem et blødere underlag samt lokal behandling af såret.

Rum og arealer, hvor dyr holdes, skal være indrettet på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at grisene ved ikke at have været anbragt i sygesti isoleret fra deres raske stifælder og ved ikke under deres sygdomsforløb at være blevet behandlet for deres sygdomme, har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt.

Rådet vil samlet karakterisere forholdene som groft uforsvarlig behandling af dyrene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 1 a:

Lægges det til grund, at der ved besøget den 16. september 2004 i staldfafsnettene med fravænningsgrise var ophængt mineralsten og stykker af vandslanger i kæder, der ikke var i berøring med gulvet samt sparsomt strøelse på gulvet, finder Rådet, at det er tilstrækkelig rode- og beskæftigelsesmateriale?

Svar ad 1 a:

Nej.

Spørgsmål 1 b:

Såfremt det lægges til grund, at forholdene ved besøget den 16. september 2004 var som beskrevet i spørgsmål 1 burde dyrene have været tilset af en dyrlæge mellem de månedlige rådgivningsbesøg?

Svar ad 1 b:

Ja.

Spørgsmål 2:

Såfremt det lægges til grund, at der ved det opfølgende besøg den 17. september 2004 fandtes

- en so med en stor byld i skinken, soen stod i en enkeltdyrsboks uden nogen form for aflastning og uden mulighed for at lægge sig ned uden at støde til inventaret med den ømme le-gemsdel.

- 15 søer med varierende grader af skulderrår, der ikke var aflastet.
- et kadaver af en gris uden hale, med sortfarvet hud, der lå under de øvrige svin.
- 40 svin, der led af slemme grader af henholdsvis halebid, ørebid og ledbetændelse, der be-fandt sig i en klimastald med høj belægningsgrad, hvor der var varmt, fugtigt og ildelugten-de, og med tilsmudsede spalter og uden strøelse på gulvet.
- et svin med endetarmsfremfald og et svin med en byld på venstre forben, som gik i en sti med andre svin.

finder Rådet, at forholdene, navnlig henset til, at de er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, er:

- uforsvarlig behandling af dyr?
- grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- eller mishandling af dyr?

Svar ad 2:

Rådet vil med henvisning til Svar ad 1 samlet vurdere forholdene beskrevet efter besøget den 17. september 2004 som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 3:

Såfremt det lægges til grund, at der ved kontrolbesøget den 21. december 2004 var

- ca. 15 søer med skulderrår, herunder med grad 3 – 4
- 2 grise med ledbetændelse, 2 grise med navlebrok, 1 gris med ørebid og ca. 20 grise med halebid i klimastalden
- 12 svin med halebid
- 1 svin med blodøre
- 9 svin med navlebrok
- 2 posesvin
- 3 springhalte svin, hvoraf den ene var så smertepåvirket, at den ikke var i stand til at rejse sig
- 1 ømbenet svin
- 1 svin med brok
- 1 svin med ledbetændelse

finder Rådet, at forholdene, navnlig henset til, at de er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, er:

- uforsvarlig behandling af dyr?

- grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- eller mishandling af dyr?

Svar ad 3:

Rådet vil med henvisning til Svar ad 1 samlet vurdere forholdene beskrevet efter besøget den 21. december 2004 som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 3 a:

Er gummimåtter på 1,5 cm påmonteret på søernes skuldre tilstrækkeligt til at aflaste søer med skuldersår af 3. og 4. grad?

Svar ad 3 a:

Rådet er ikke bekendt med, at der skulle findes gummimåtter til montering på søernes skuldre.

Der forhandles såkaldte ”skulderpuder” til montering på søernes skuldre. Disse er ikke fremstillet af gummi, men af nylonstof polstret med et indlæg af blødt materiale.

Herudover anvendes i stor udstrækning gummimåtter på ca. 1,5 cm tykkelse og med varierende struktureret overflade. Disse monteres under soen på gulvet således, at det aflaster soens skulderparti, når hun ammer grisene.

Begge disse anordninger er ikke tilstrækkeligt til at aflaste søer med grad 3 og 4 skuldersår, men kan benyttes straks, der observeres et begyndende skuldersår. Kombination af gummimåtter og samtidig daglig lokal behandling kan ofte på dette tidspunkt få såret til at hele op.

Spørgsmål 4:

Såfremt det lægges til grund, at der ved besøget den 11. april 2005 fandtes:

- en so i drægtighedsstalden, lå med hovedet i krybben og ben og bagparti presset ud gennem inventaret, således at den ikke kunne rejse sig og lægge sig uden besvær
- en so i staldafsnittet med farende og diegivende søer, der når den lå ned havde presset panden op imod krybbens underkant og som ikke kunne trække sig baglæns, idet den bagtil var afgrænset af en farebøjle.
- 3 søer med skuldersår af 2. grad uden aflastning
- i klimastalden med fravænningsgrise en afmagret utrivelig gris, et kadaver af en mager og halebidt gris, der havde været død imellem ½ til 1 døgn, en springhalt gris og en gris med halebid med begyndende arvævsdannelse.
- i de eleverede stier i klimastalden, der fungerede som sygestald, gik 17 svin med halebid, der i gennemsnit vejede 20 kg. Grisene var fordelt i stier med 3 til 4 svin. Stierne havde et gulvspalteareal på 0,96 m² således at der var henholdsvis 0,32 og 0,24 m² gulvplads pr. svin. Der var hverken strøelse eller gummimåtter på underlaget.

finder Rådet, at forholdene, navnlig henset til, at de er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, er:

- uforsvarlig behandling af dyr?
- grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- eller mishandling af dyr?

Svar ad 4:

Rådet vil med henvisning til Svar ad 1 samlet vurdere forholdene beskrevet efter besøget den 11. april 2005 som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 5 (angivet som 4):

Såfremt det lægges til grund, at forholdene ved besøgene henholdsvis den 16. og 17. september 2004 er som beskrevet i spørgsmål 1, 2 og 3 samt at dyrlægen har været på kontrolbesøg den 18. august, den 8. september 2004, den 22. oktober 2004, den 5. november 2004 og 25. november 2004 har dyrlægen så udvist tilstrækkelig omhu og samvittighedsfuldhed ved de månedlige sundhedsrådgivningsbesøg i besætningen, herunder om der burde være iværksat handlingsplaner for at afhjælpe velfærdsproblemerne i besætningen?

Svar ad 5:

Der er ikke i dyrlægens materiale fra besøgene nogen angivelse af de af Fødevareregionens dyrlæge fundne problemer med skulderrør, halebid og manglende aflivning eller aflastning og behandling af de syge og tilskadekomne dyr. Der er herudover ikke nogen beskrivelser, der indikerer, at de mange fundne tilfælde af halebid og skulderrør skulle udgøre aktuelle besætningsproblemer. Der er således heller ikke ordineret medicin til disse sygdomme. Først i besøgsrapporten dateret 5. november 2004 er der beskrevet en handlingsplan for halebid.

Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at dyrlægen har udvist tilstrækkelig omhu og samvittighedsfuldhed ved de månedlige sundhedsrådgivningsbesøg i besætningen, jf. § 8 i dyrlægeloven og § 20 i dyreværnsloven.

Rådet finder, at der på et tidligt tidspunkt burde have været iværksat handlingsplaner for at afhjælpe velfærdsproblemerne i besætningen, jf. Bekendtgørelse nr. 927 af 21. november 2003 om sundhedsrådgivningsaftaler for svinebesætninger, § 8, stk. 2.

Spørgsmål 5 a (angivet som 4 a):

Såfremt det lægges til grund, at forholdene ved besøgene henholdsvis den 16. og 17. september 2004 er som beskrevet i spørgsmål 1, 2 og 3 samt at dyrlægen har været på kontrolbesøg den 18. august, den 8. september 2004, den 22. oktober 2004, den 5. november 2004 og 25. november 2004 burde dyrlægen så have anmodet om, at de konstaterede syge og tilskadekomne dyr blev aflastet i sygestier og anført dette i de månedlige besøgsrapporter?

Svar ad 5 a:

Ja.

Spørgsmål 5 b (angivet som 4 b):

Såfremt det lægges til grund, at forholdene ved besøgene henholdsvis den 16. og 17. september 2004, den 21. december 2004 og den 11. april 2005 er som beskrevet i spørgsmål 1, 2, 3 og 4 samt at dyrlægen jf. dyreværnslovens § 20, stk. 1 var på kontrolbesøg henholdsvis den 16. juli 2004, den 18. august 2004, den 22. oktober 2004, den 5. november 2004 og 25. november 2004 samt tilkaldt til stedet den 8. september 2004 burde forholdene have været anmeldt til politiet af dyrlægen?

Svar ad 5 b:

Ja.

Spørgsmål 6 (angivet som 5):

Kan der gives medicin til grise ved at tilsætte det til drikkevandet og/eller foderet?

Svar ad 6:

Ja.

Spørgsmål 6 a (angivet som 5 a):

Skal de dyr, der behandles med injektionsmedicin mærkes? såfremt det er tilfældet, hvorledes skal de så mærkes?

Svar ad 6 a:

Rådet finder ikke, at der er direkte krav om en speciel mærkning af injektionsbehandlede grise.

Men en landmand skal ved sin registrering af de behandlede dyr angive deres identitet, så han kan identificere dyret og overholde en evt. tilbageholdelsestid før dyret må sendes til slagting eller sælges. Dette gøres bedst ved en tydelig opmærkning af det behandlede enkelt dyr, men kan også gøres ved evt. at angive et stald-, sti- eller sokortnummer på det/de behandlede dyr.

Spørgsmål 7 (angivet som 6):

Giver sagens fakta anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 7:

Nej

Afgørelse:

Tiltalen blev frafaldet, idet det ikke forventedes at tiltalte ville blive fundet skyldig i hovedparten af sigtelserne, og at sagens gennemførelse ville medføre vanskeligheder og omkostninger, der ikke stod i forhold til den straf, tiltalte muligvis ville blive idømt.

2006-20-053-00273/2011-20-053-00075

Skrivelse af 19. oktober 2006 fra politimesteren i Nykøbing F.

Efter en anmeldelse fandt politiet og en dyrlæge i en stald, hvor der overalt herskede et ubeskriveligt svineri, 3 levende svin og 5 døde svin. To af de døde svin lå som afgnavede skeletter. De resterende 3 døde svin var endnu ikke gået i forrådnelse, men lå med oppustede kroppe. Et svin blev straks aflivet af dyrlægen. Der var ikke adgang til foder eller vand, og der var ingen strøelse.

Sigtede udtalte, at han ikke vidste, at svinene befandt sig i stalden, idet han havde truffet aftale med en landmand om, at denne skulle overtage svinene, og at denne landmand skulle hente svinene i løbet af en dags tid, hvorfor han antog, at dette var sket som aftalt. Han havde ikke efterfølgende været inde i stalden og således ikke nærmere kontrolleret om afhentningen havde fundet sted. Han udtalte, at svinene derfor havde været i stalden i 1 til 2 måneder, uden at de var blevet fodret eller vandet.

Ejeren ønskede ikke at oplyse navnet på landmanden, hvormed der skulle være truffet aftale om afhentning af svinene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvor længe kan svin overleve uden foder og vand?

Svar ad 1:

Svin vil være i stand til at overleve i længere tid uden foder end uden drikkevand. Det tidsrum, svin kan overleve uden vand, afhænger af flere forhold, idet behovet for vand blandt andet er afhængig af svinenes størrelse, omgivelsernes temperatur og svinenes sundhedstilstand. Det daglige behov for drikkevand er ca. 10 % af svinenes legemsvægt, hvorfor slagtesvins daglige vandbehov således er 6 til 10 liter. Svin, der ikke får vand, dehydrerer og bliver sløve for til sidst at dø.

Overlevelse helt uden tildeling af væske vil være fra få dage op til 2 uger.

Overlevelse uden foder og hvor svin således dør af sult er en længerevarende proces, hvor svinene forbrænder eget fedt og muskulatur og magrer af. De bliver svage for til sidst at dø. Denne proces kan tage fra 3 til 5 uger.

Spørgsmål 2:

Kan de levende svin have overlevet ved at spise deres artsfæller og drikke urinen?

Svar ad 2:

Ja. Rådet finder det overvejende sandsynligt, at de levende svin har overlevet ved at æde af deres døde artsfæller samt ved at have drukket af det i stien tilgængelige urin.

Spørgsmål 3:

Hvordan kan behandlingen karakteriseres?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne herunder fotos, at der i stalden fandtes 3 levende og 5 døde svin. To af de døde henlå som afgnavede skeletter, medens 3 døde svin lå med oppustet krop. Der fandtes også kraniet af en gris. Det fremgår af politirapporten, at der ikke var adgang til foder og vand, og der var ikke strøelse. Der var ikke under 10 cm griseafføring i samtlige stier.

Det fremgår af afhøringen af sigtede, at det rettelig var 2 måneder siden, at produktionen var ophørt.

Ejeren oplyste, at han ikke havde været i stalden i disse 2 måneder, idet han troede, at grisene var afhentet af en anden landmand. Svinene havde således ikke fået foder eller vand i samme periode.

Lægges dette, at svinene i denne periode ikke har været tilset, fodret eller vandet til grund, finder Rådet, at svinene har været udsat for den højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdene for svinene som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §§ 9, 18, stk. 1 og 19.

Spørgsmål 4:

Udtrykker svin sult?

Svar ad 4:

Svin vil, hvis de er sultne, forsøge at tilfredsstille sulten ved at optage strøelse eller andet spiseligt i deres omgivelser. Sulten kan udløse kannibalisme, idet svinene vil afgnave kødet fra evt. døde stifæller i deres søgen efter føde. De vil ikke under denne proces udtrykke uro i

form af hyl eller skrig, hvis der ellers er ro i stalden. En sådan uro vil først vise sig, når der viser sig folk i stalden og i perioden, inden svinene bliver svækkede af sulten eller tørsten.

Spørgsmål 5:

Giver det Styrelsen/Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med 30 dages fængsel. Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdt betingelser om ikke at begå noget strafbart i 2 år og at være tilsyn fra Kriminalforsorgen i 1 år.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget beskæftige sig med produktionsdyr i 5 år.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2005-20-293-00332/2011-20-053-00075

Skrivelse af 20. juli 2006 til politimesteren i Nykøbing F.

Ved et opfølgende velfærdskontrolbesøg på et landbrug blev der konstateret syv søer med skuldersår, der af den tilsynsførende dyrlæge blev kategoriseret som grad 3 (eventuelt grad 4). De to af søerne befandt sig i farestalden og de øvrige fem i løbestaldene. Vurderingen af skuldersårene byggede på, at der ved alle syv sår var blottede hudrande i såret således, at den tilsynsførende dyrlæge uden besvær kunne stikke en finger ned til underhud / underliggende væv. Ved flere sår var der voldsom arvævsdannelse. Det kunne ikke afvises, at skulderbladet havde været medinddraget i et par af skuldersårene. Der var ud over beskrivelsen vedlagt et antal billeder.

Fødearestyrelsen udtalte:

Spørgsmål:

Er svinene blevet behandlet uforsvarligt, groft uforsvarligt eller er der tale om mishandling?

Svar:

På baggrund af beskrivelsen af skuldersårene og det vedlagte billedmateriale, er det Fødearestyrelsens opfattelse, at i det mindste de skuldersår, hvor der er konstateret voldsom arvævsdannelse, har været af grad 3. Hvorvidt der har været tale om skuldersår af grad 4 har Fødearestyrelsen ikke mulighed for at vurdere ud fra beskrivelsen og det vedlagte billedmateriale.

Søernes situation burde på et tidligt tidspunkt i forløbet have været afhjulpet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben, hvilket bedst kunne være sket ved at opstalde søerne på et blødere underlag, inden tilstanden havde udviklet sig til skuldersår af den beskrevne karakter. Under forløbet har søerne været udsat for ikke ubetydelig smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Fødevarestyrelsen, at søerne har været udsat for ufor-svarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Der henvises til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer og til Det Veterinære Sundhedsråds sag nr. 2003-20-053-00063 og 2004-20-053-00067.

Afgørelse:

Driftslederen modtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

Ejeren af bedriften modtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2009-20-04-00002/2008-20-04-00052

Skrivelse af 27. marts 2009 fra advokaterne

Parterne i en civil sag mellem en ejer af en sobesætning som sagsøger og en besætningsdyrlæge som sagsøgte anmodede Rådet om besvarelse af et spørgetema, efter at der havde været en stigning i antallet af døde søer i sagsøgers besætning i et kvartal. Søerne var angiveligt døde med blodig afføring, og dyrlægen havde stillet sandsynlighedsdiagnosen akut Lawsonia, og der skulle være anvendt Tylan til søerne. Rådet afgav den 16. maj 2008 svar på fremsendte spørgsmål fra sagsøgers advokat (J. nr. 2008-20-04-00052).

Efter afsagt dom den 27. oktober 2008, hvor sagsøgte dyrlæge blev frifundet, blev sagen anket af sagsøger og i den forbindelse anmodedes Rådet om efter modtagelse af en ny redegørelse, at besvare et supplerende spørgetema i sagen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål A:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes i forlængelse af besvarelsen af spørgsmål 8 oplyse om diagnosen akut tarmløbning/tarmlbetændelse og diagnosen Lawsonia er en betegnelse for samme sygdom.

I benægtende fald bedes Det Veterinære Sundhedsråd redegøre for henholdsvis symptomerne på og årsagen til Lawsonia, henholdsvis akut tarmløbning / betændelse, herunder om henholdsvis Lawsonia og akut tarmløbning / betændelse typisk optræder i den samme dyregruppe i en sobesætning.

Det ønskes oplyst om søer dør af Lawsonia.

Svar ad A:

Tarmlidelser herunder tarmlbetændelse hos svin forårsages hyppigst af infektioner, men kan også være af diætetisk eller ukendt årsagssammenhæng.

Proliferativ enteropati (PE) er en samlet betegnelse for en gruppe lidelser forårsaget af infektion med bakterien Lawsonia intracellularis hos svin, der som hovedregel angriber de bagerste 1- 2 meter af tyndtarmen. Med baggrund i de patologiske forandringer kan lidelserne inddeles i 4 grupper

- Porcin intestinal adenomatose (PIA),
- Nekrotiserende enteritis (NE),
- Regional ileitis (RE), samt
- Proliferativ hæmorrhagisk enteropati (PHE).

PIA, NE og RE giver anledning til et kronisk forløb med vekslende diarree og utrivelighed typisk i 1½ - 5 mdrs. alderen og er normalt ikke en dødelig sygdom. Diarreen kan være blodtilblandet.

PHE, også kaldet regional tarmløbning, giver anledning til akut forløbende sygdom med feber og blodige udtømmelser fra tarmen indeholdende blodkoagler. De fleste angrebne søer dør af lidelsen. Ved obduktion ses infektionen lokalt i den sidste 1 til 2 meter af tyndtarmen evt. i stortarmen, hvor der er koaguleret blod i tarmindeholdet.

Regional tarmløbning (PHE) kan klinisk forveksles med en anden akut og dødelig tarmlidelse, den såkaldte universelle tarmløbning (intestinal haemorragisk syndrom; ballongrise), hvis årsag ikke kendes fuldt ud. Denne sygdom med akutte dødsfald og blodig afføring der typisk rammer grise i gruppen 25 – 100 kg anses associeret med foderets sammensætning, herunder nyt korn, samt dårlig hygiejne i fodertrug eller siloer til opbevaring af foderstofferne. Der er ikke koaguleret blod i tarmen ved denne lidelse og alle bagerste tarmafsnit er som regel angrebne.

Spørgsmål B:

Burde dyrlæge A under besøget den 3. august 2004 have foretaget en obduktion af den døde so?

Kunne dyrlæge A ved en obduktion have stillet diagnosen akut tarmløbning / betændelse og/eller Lawsonia?

Svar ad B:

Rådet finder ikke i sagsakterne oplysninger, der kan indgå i en vurdering af, hvorvidt dyrlægen den 3. august 2004 er blevet opfordret til eller af egen drift burde have foretaget obduktion af den døde so.

Rådet finder, at det muligvis ved en obduktion af den døde so ville have været muligt at stille en diagnose og eventuelt skelne mellem en universel tarmløbning og en regional tarmløbning, jf. Svar ad A.

Spørgsmål C:

Burde dyrlæge A under besøget den 3. august 2004 enten efter obduktion eller uden obduktion have ordineret til søerne?

I bekræftende fald bedes det oplyst, hvorvidt daglig dosis pr. 200 kg legemsvægt svarer til 1,2-2,4 gram opløseligt pulver, jfr. Det Veterinære Sundhedsråds besvarelse af spørgsmål 2.

Svar ad C:

Det fremgår af sagsakterne, at det ved besøget den 3. august 2004, hvor der netop var foretaget skift til foder, hvor korndelen udelukkende bestod af nyhøstet korn, var dyrlægens overbevisning, at soen var død af universel tarmløbning og at årsagen kunne være skiftet til nyt korn. Rådet finder således ikke, at dyrlægen ved besøget den 3. august 2004 burde have ordineret antibiotika til søerne.

Spørgsmål D:

Såfremt det lægges til grund, at dyrlæge A den 5. august 2004 telefonisk får oplyst, at yderligere 1 so er død med masser af blod på bagpartiet bedes det oplyst, om dyrlæge A burde have aflagt et ekstraordinært besøg i besætningen.

Det bedes oplyst, hvorvidt dyrlæge A enten på baggrund af telefonsamtalen den 5. august 2004 eller på baggrund af et ekstraordinært besætningsbesøg burde have ordineret til søerne.

Svar ad D:

Rådet kan ikke ud fra oplysningerne i sagen vurdere, hvorvidt det faktum, at yderligere en so døde med de samme symptomer som soen 2 dage tidligere, burde have foranlediget et ekstraordinært besøg. Det fremgår af medsendte redegørelse, at der 2 dage senere startes op med tildeling af K-vitamin til søerne, hvilket Rådet går ud fra skete efter samråd med dyrlægen.

Spørgsmål E:

Såfremt der den 3. august 2004 eller den 5. august 2004 var blevet ordineret til søerne i den af Rådet angivne dosis, bedes det oplyst, om det kunne antages, at tarmblødning hos søerne ville have ophørt indenfor kort tid, såfremt appellantens fortsatte med at fodre med frisk korn?

Svar ad E:

Det fremgår af sagsakterne, at det på intet tidspunkt er påvist, hvorvidt årsagen til dødsfaldene er infektion med bakterien *Lawsonia intracellularis* eller skiftet til fodring med udelukkende nyhøstet korn. Rådet kan på den baggrund ikke med nogen grad af sikkerhed udtale sig om det hypotetiske spørgsmål.

Spørgsmål F:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om det er i overensstemmelse med god dyrlægepraksis, at en dyrlæge pr. telefon anviser brug til søer, når det omhandlede er ordineret til smågrisene.

I bekræftende fald bedes det oplyst, hvorvidt dyrlæge A ville være forpligtet til at fremsende en skriftlig anvisning for doseringen eller ville være forpligtet til at udarbejde en skriftlig dyrlægerapport for den udførte rådgivning.

Svar ad F:

Det er i fuld overensstemmelse med god dyrlægepraksis, at en dyrlæge pr. telefon anviser et i forvejen ordineret lægemiddel til brug hos en anden gruppe af dyr og til en anden lidelse, såfremt dyrlægen har kendskab til dyrenes symptomer og anviser på hvilken måde og i hvilken dosering lægemidlet skal anvendes.

Dyrlægen skal i så fald såvel mundtligt som skriftligt anvise den ændrede brug af lægemidlet.

Spørgsmål G:

Burde dyrlæge A i dyrlægerapporten efter besætningsbesøget den 3. august 2004 have omtalt den besigtigede døde so?

Svar ad G:

En besøgsrapport skal fremadrettet indeholde en beskrivelse af de på besøgsdagen diagnosticerede sygdomme og af andre forhold, der skønnes af betydning for den aktuelle sundhedstilstand samt hvilke handlingsplaner, der er aftalt for den kommende periode.

Rådet finder, at det er dyrlægens skøn, der afgør, hvorvidt forekomsten af en død so bør omtales i besøgsrapporten, idet det er en vurderingssag, hvorvidt et sådant enkelt dødsfald har betydning for besætningens generelle sundhedstilstand.

Spørgsmål H:

Såfremt det lægges til grund, at appellanten hvert år efter høst ændrer fodersammensætningen fra gammelt korn til nyt korn bedes det oplyst, om akut tarmlødnning er en sandsynlig følge af overgangen til foder med nyt korn.

Svar ad H:

Rådet finder, at overgangen fra gammelt til nyt korn er kendt for i mange besætninger at give anledning til problemer. Dette skyldes, at der i nyhøstet korn stadigvæk foregår enzymatiske processer, der alt efter høstår og opbevaringsforhold danner skadelige stoffer, der påvirker grisene negativt. Det kan bl.a. være stoffer, der ødelægger e-vitaminerne eller svampetoxiner. Dette kan variere fra år til år, hvorfor det er almindelig praksis at gøre overgangen til fodring med nyt korn så lang som muligt.

Den universelle tarmlødnning, der sættes i forbindelse med ændringer i foder-sammensætning, nyt korn, toksiner o.a. i foderet kan være en sandsynlig følge af en for hurtig overgang til foder med udelukkende nyt korn.

Spørgsmål I:

Det bedes oplyst, hvorvidt dyrlæge A burde have spurgt appellanten om, hvorvidt appellanten havde ændret fodersammensætningen under besætningsbesøget den 3. august 2004.

Svar ad I:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet, da der ikke i akterne er oplysninger om, hvorvidt og under hvilke præmisser den døde so præsenteredes for dyrlægen.

Spørgsmål J:

Det bedes oplyst, om dyrlæge A under en obduktion af den døde so den 3. august 2004 ville have kunnet konstatere, om årsagen til tarmlødnningen var fodringen med foder fra frisk korn.

Svar ad J:

Se Svar ad B.

Spørgsmål K:

Såfremt det lægges til grund

- at appellanten ultimo juli 2004 ændrede fodersammensætningen fra gammelt korn til nyt korn som beskrevet i redegørelsen,
- at soen der døde den 3. august 2004 var død af akut tarmlødnning, jfr. dyrlæge A forklaring for byretten,
- at dyrlæge B stillede diagnosen akut tarmlødnning på baggrund af en obduktion den 23. august,
- at appellanten forklarer, at døde søer og polte i perioden 3. august – 24. september 2004 dør med masser af blod på bagpartiet, bedes det oplyst om årsagen til akutte dødsfald med overvejende sandsynlighed skyldes akut tarmlødnning.

Det bedes oplyst, om der i sagen er grundlag for at stille diagnosen Lawsonia, som anført af dyrlæge A i bilag 4.

I bekræftende fald bedes grundlaget herfor oplyst.

Svar ad K:

Det er Rådets vurdering, at der hersker en del forvirring i sagen vedrørende, hvilken nomenklatur der skal anvendes til karakterisering af den blødende tarmsygdom, der optrådte i besætningen i august-september 2004.

Betegnelsen akut tarmbetændelse indebærer ikke en angivelse af hvilke årsagsforhold der menes at have forårsaget sygdommen, men er bred betegnelse for de symptomer/makroskopiske fund der observeres ved den kliniske undersøgelse/obduktion. Ofte er yderligere undersøgelser nødvendige for om muligt at fastslå årsagen til den iagttagne tarmbetændelse. Rådet finder de beskrevne symptomer forenelige med akut tarmbetændelse.

Rådet finder ikke oplysninger i sagsakterne, der kan danne grundlag for en angivelse af, om den akut opståede tarmlidelse er regional eller universel tarmlidelse.

Spørgsmål L:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad L:

Rådet finder fortsat det i sagsakterne indgående materiale meget sparsomt og ikke samstemmende.

Hvis det vedlagte materiale vedrørende besøg, diagnoser, undersøgelser, medicinforbrug og anvisninger er alt, hvad der foreligger vedr. perioden og tilfældet, finder Rådet dette mangelfuldt og ikke i overensstemmelse med god dyrlægepraksis.

Spørgsmål M:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om den fornyede gennemgang af sagens akter giver sundhedsrådet anledning til at ændre besvarelsen af spørgsmålene 3 – 10 i Det Veterinære Sundhedsråds besvarelse af 16. maj 2008.

Svar ad M:

For at pointere nomenklaturen vedrørende de akutte tarmbetændelser, finder Rådet anledning til at foretage følgende små ændringer i Svar ad 8 i ovennævnte besvarelse:

Til slut i afsnit 1 tilføjes: ” Denne sygdom kaldes Regional tarmlidelse (PHE)”.
I afsnit 3 rettes ”akut Regional Tarmlidelse” til ” regional tarmlidelse (PHE)”.

Ud over dette giver den fornyede gennemgang ikke anledning ændringer i besvarelsen.

Supplerende skrivelse af d. 2. december 2009

Spørgsmål N:

Under henvisning til Rådets besvarelse af spørgsmål C og L bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, om det ville være i overensstemmelse med god dyrlægepraksis, såfremt dyrlæge A den 3. august 2004 eller den 5. august 2004, men tidligere end den 19. august 2004 spurgte/rådgav landmanden om fodring med nyt korn, når det ifølge Rådets udtalelse ved besvarelsen af spørgsmål C ved besætningsbesøget den 3. august 2004 var dyrlæge As overbevisning, at soen var død af universel tarmlidelse og at årsagen kunne være skiftet til nyt korn.

Svar ad N:

Med henvisning til svar ad A, hvor der redegøres for de to tarmlidelser Universel tarmlidelse (Intestinal haemorrhagisk syndrom), hvis årsag kunne være associeret med fodreskift til

udelukkende nyt korn, og Regional Tarmblødning (PHE) forårsaget af Lawsonia-bakterien samt muligheden for forveksling af disse 2 sygdomme ud fra deres kliniske fremtoning, finder Rådet, at det kan være i overensstemmelse med god dyrlægepraksis, såfremt dyrlægen den 3. august 2004 eller den 5. august 2004, men tidligere end 19. august 2004 rådgav landmanden om fodring med nyt korn.

Spørgsmål O:

Under henvisning til Rådets besvarelse af spørgsmål C og spørgsmål F bedes det oplyst, om det i så fald er i overensstemmelse med god dyrlægepraksis at ordinere Tylan til søerne pr. telefon den 18. august 2004, når dyrlæge A efter Rådets udtalelse ved besætningsbesøget den 3. august 2004 var af den overbevisning, at soen var død af universel tarmblødning, og at årsagen kunne være skiftet til nyt korn.

Svar ad O:

Med henvisning til Svar ad C, F og N finder Rådet, at det kan have været i overensstemmelse med god dyrlægepraksis, at dyrlægen ordinerede Tylan til søerne pr. telefon den 18. august 2004.

Spørgsmål P:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om dyrlæge A kunne og burde have ydet dyrlægefaglig rådgivning, der kunne have begrænset antallet af døde søer i perioden efter besætningsbesøget den 3. august 2004 og frem til den 24. august 2004. Svaret bedes begrundet.

Svar ad P:

Rådet finder ikke i sagsakterne oplysninger om, hvilken diagnose, der er tale om. Rådet finder heller ikke præcise oplysninger om, hvilken dyrlægefaglig rådgivning, der er ydet under sygdomsforløbet.

Rådet kan således ikke vurdere, hvorvidt yderligere rådgivning kunne eller burde være ydet og hvorvidt dette ville have kunnet begrænse antallet af døde søer frem til den 24. august 2004.

Spørgsmål Q:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes uddybe besvarelsen af spørgsmål L ved at angive, hvori det mangelfulde materiale består, og hvilke tiltag dyrlæge A burde have udført for at materialet vedrørende besøg, diagnoser, undersøgelser, medicinforbrug og anvisninger var i overensstemmelse med god dyrlægepraksis.

Svar ad Q:

Rådet finder det med henvisning til Svar ad G mangelfuldt, såfremt det i sagen omhandlede problem udelukkende er nævnt i besøgsrapporten fra 2. 9. 2004 som et overstået problem: Akut Lawsonia udbrud er overstået p.t.

Af recepter fremgår det, at Tylan er ordineret 2 dage i træk til søer, uden at der i sagsakterne forefindes en anvisning på dette. Materialet vedrørende medicinregistrering, såvel Besætningsopgørelse som Medicinregistreringsliste indeholder ikke samstemmende oplysninger, ligesom behandlingsvejledninger vedr. ordineringen af Tylan udelukkende vedrører ungsvin.

Spørgsmål R:

Med reference til besvarelsen af spørgsmål 9 bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, om det på nuværende tidspunkt kan fastslås, hvad søerne døde af.

Svar ad R:

Nej. Rådet finder, at det på nuværende tidspunkt ikke kan fastslås, hvad søerne døde af.

Spørgsmål S:

Kan Rådet på nuværende tidspunkt fastslå, at dyrlæge A har begået en dyrlægefaglig fejl, der har ført til dødsfald i appellantens sobesætning.

Svar ad S:

Nej. Rådet kan på nuværende tidspunkt ikke fastslå, at dyrlæge A har begået en dyrlægefaglig fejl, der har ført til dødsfald i appellantens sobesætning.

Afgørelse:

Dyrlægen blev frifundet af Byretten.

Sagsøger skulle inden 14 dage betale sagsomkostninger til sagsøgte med 25.000 kr.

Landsretten stadfæstede dommen.

2007-20-052-00184

Skrivelse af 22. marts fra Østjyllands Politi

Plantedirektoratet havde forgæves forsøgt at aflægge kontrolbesøg i en besætning, hvorefter sagen blev oversendt til Fødevarestyrelsen ved den stedlige Fødevareregion. Da Fødevareregionens kontrolafdeling tidligere af ejeren var nægtet adgang til besætningen, blev politiet anmodet om at bistå ved gennemførelsen af kontrolbesøget. Herunder blev det konstateret, at de opbundne køer stod i en del våd og smattet gødning iblandet rester af halm. Dyrene blev vandet med vandslange i foderkrybben. I et tilstødende staldafsnit stod køer og ungdyr samt en tyr ligeledes opbundet i båse, hvor der var en del våd og smattet gødning samt mangelfuld strøelse under dyrene.

Nogle af de opbundne køer havde fastsiddende lårkager af indtørret gødning på bagparten. En del af især de ældre køer var under middel af foderstand.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er der tale om uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling eller en evt. mishandling jf. dyreværnslovens § 1, jf. § 28, stk. 1, ved at have ladet kreaturerne stå opstaldet tæt og mørkt og uden rent og tørt leje med en del våd og smattet gødning og mangelfuld strøelse under sig.

Det ønskes tillige oplyst, om køerne har befundet sig i en sådan tilstand, at de var udsat for smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe.

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 13. december 2006, at der ved kontrolbesøget i besætningen den 6. december 2006 blev konstateret, at hhv. 34 køer og 15 kreaturer var opbundne i båse uden rene og tørre lejer, hvor der var en del våd og smattet gødning iblandet rester af halm under dyrenes bagparter samt mangelfuld strøelse under dyrene. En del af køerne havde fastsiddende lårkager af indtørret gødning på bagparten.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske,

adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at de opbundne dyr ikke har været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt og huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyrene jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Er der tale om uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling eller en evt. mishandling jf. dyreværnslovens § 1, jf. § 28, stk. 1, ved at lade kreaturerne vande med vandslange i foderkrybben 2 gange dagligt, således at der ikke er kontinuerlig tilførsel af vand til dyrene.

Svar ad 2:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 13. december 2006, at dyrene i to staldafsnit blev vandet ved tildeling af vand fra vandslange i foderkrybben.

Rådet skal udtale, at dyr skal have permanent adgang til drikkevand af god kvalitet. Idet det ikke fremgår, om der konstant var vand til stede i foderkrybberne, kan Rådet ikke udtale sig om den anvendte vandingsmetode har været tilstrækkelig.

Spørgsmål 3:

Er der tale om uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling eller en evt. mishandling jf. dyreværnslovens § 1, jf. § 28, stk. 1, af de ældre køer, der fremtrådte med en foderstand under middel; der henvises i forbindelse hermed til vedlagte bilag 6, foto 7, 8 og 9.

Det ønskes tillige oplyst, om køerne har befundet sig i en sådan tilstand, at de var udsat for smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe i forbindelse med den ringe foderstand.

Svar ad 3:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 13. december 2006 samt af ledsagende fotos, at især de ældre køer fremtrådte under middel af foderstand og som værende afmagrede.

Det fremgår af Bilag 3, at besætningsdyrlægen ved besigtigelse af besætningen ikke mente, at foderstanden hos dyrene var unormal i forhold til dyrenes alder. Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet det ikke muligt at bedømme forsvarligheden eller graden af en evt. lidelse påført de ældre køer ved at de fremstod i den beskrevne foderstand.

Spørgsmål 4:

Er der tale om uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling eller en evt. mishandling jf. dyreværnslovens § 1, jf. § 28, stk. 1, af den på foto nr. 8 afbildede ko, der havde udviklet tryksår på venstre lår. Er der alene på baggrund af billedmaterialet grundlag for at udtale sig noget om sårets karakter, herunder udvikling.

Har koen befundet sig i en sådan tilstand, at den var udsat for smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe i forbindelse med tryksåret på venstre lår.

Svar ad 4:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 13. december 2006 og ledsagende fotos, at en ko havde et tryksår på venstre lår. Rådet finder, at såret er fremkommet på det karakteristiske sted for et tryksår, der er fremkommet ved at ligge på et ikke passende strøet underlag eventuelt samtidigt med, at koen af en eller anden årsag har ligget ned i længere tid end normalt. Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen under udviklingen af tryksåret har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt og huset og passet under hensyntagen til den fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Det rum eller areal, hvor koen har været holdt, har ikke været indrettet på en sådan måde, der har tilgodeset koens behov, herunder, at det har været sikret, at koen havde den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 5:

Er der tale om uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling eller en evt. mishandling jf. dyreværnslovens § 1, jf. § 28, stk. 1, af nogle af de opbundne køer jf. bilag 6 foto nr. 1 og 5, der havde fastsiddende lårkager af indtørret gødning på bagparten.

Det ønskes tillige oplyst, om køerne har befundet sig i en sådan tilstand, at de var udsat for smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe.

Svar ad 5:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 6:

Er der tale om uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling eller en evt. mishandling jf. dyreværnslovens § 1, jf. § 28, stk. 1, ved at have undladt at behandle kalv A selv om den havde lungebetændelse, og selvom den virkede nedstemt med symptomer på luftvejslidelser.

Det ønskes tillige oplyst, om kalven har befundet sig i en sådan tilstand, at den var udsat for smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe.

Svar ad 6:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 13. december 2006, at der ved kontrolbesøget den 6. december 2006 blev konstateret, at to kalve, A og B, virkede nedstemte med symptomer på luftvejslidelser. Af politirapporten af den 19. januar 2007 fremgår det, at en praktiserende dyrlæge den 6. december 2006 kl. 17.30 havde tilset kalvene, hvoraf kalv B havde lungebetændelse, som blev behandlet medicinsk. Der blev endvidere udleveret medicin til ejerens fortsatte behandling af kalven. De øvrige kalve i besætningen blev undersøgt uden fund af sygdom.

På det foreliggende grundlag kan Rådet ikke afgøre, om kalv B har været udsat for uforsvarlig behandling.

Spørgsmål 7:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 7:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved byretten idømt en bøde på 2.000 kr.

Landsretten stadfæstede dommen med den ændring, at tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr.

2009-20-051-00011/2007-20-051-00059

Skrivelse af 19. juni 2007 fra Østjyllands politi

Ejeren af 3 heste anmeldtes for misrøgt, idet specielt den ene hest var stærkt afmagret. Ved gennemgang af besætningen fandtes 2 af hestene gående i en mudret fold uden mulighed for tørt leje og med udrangerede landbrugsmaskiner i folden, som de kunne komme til skade på. Begge hestenes foderstand vurderedes til under middel. I et aflukke i et læskur fandtes en hest, der vurderedes sygelig afmagret, sløv og dehydreret i middelsvær grad. Hesten blev aflivet, og der blev udtaget organer til undersøgelse på Institut for Veterinær Patobiologi. Der fandtes områder med kronisk bughindebetændelse, og der var store mængder sand i tyktarmen. På laboratoriet konkluderedes, at hesten var kakektisk.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Jeg skal herefter forespørge om de 3 heste har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe eller mangel på omsorgsmæssig behandling.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne vedrørende den mørkebrune hoppe (A) og den røde Vallak (B):

Hestene gik i en mindre fold, hvor græsset var totalt nedbidt. Der var mudret og hestene havde ikke adgang til tørt leje. Der var et badekar med drikkevand og en bigballe med halm. Herudover fandtes ikke på undersøgelsestidspunktet andet foder. Der stod i folden en del gamle landbrugsmaskiner. Begge heste vurderedes i en foderstand under middel og med uforstyrret almenbefindende, men de gik begge og søgte efter noget at æde.

Hoppe A havde en noget forceret respiration og burde efter anmeldende dyrlæges vurdering tilses af en dyrlæge.

Det fremgår af sagsakterne vedrørende den ældre brune hoppe (C):

Hesten gik i et aflukke i et læskur med halvtag adskilt fra de andre heste. Hesten gik på en tyk gødningstilblandet halmmadras strøet med så meget halm, at det vurderedes, at den havde et tørt leje. Der var fri adgang til drikkevand og hø. Hoppen var sløv, nedstemt og reagerede langsomt på stimuli. Hoppen var sygeligt afmagret uden muskelfylde i bringen, begge hoftehjørner stak frem som på en ko, alle ribben trådte tydeligt frem trods et tykt, mat og stridt hårlag. Alle halshvirvlerne kunne tydeligt mærkes gennem hestens hud. Hesten var dehydreret i middelsvær grad. Hesten blev vurderet til at være kronisk uhelbredelig syg. Den var ikke blevet tilset af en dyrlæge. Hesten blev beordret aflivet.

Dyrlægen, der aflivede hesten, betegnede hesten som stærkt afmagret med markant fremstående hoftehjørner og rygvirvler. Der fandtes i bughulen områder med lokal bughindebetændelse.

se og sammenvoksninger mellem tarm og bughinde og i tyktarmen fandtes store mængder sand. Ved den patoanatomiske undersøgelse på Institut for Veterinær Patobiologi fandtes hesten patologisk afmagret med serøs fedtatrofi.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Vedrørende hestene A og B:

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at hestene A og B ved gennem længere tid ikke at være fodret efter deres fysiologiske behov, så de fremstod med en foderstand under middel, og ved at have opholdt sig i en mudret fold uden mulighed for at finde et tørt leje og sammen med udrangerede landbrugsmaskiner med risiko for at komme til skade, har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Vedrørende hesten C:

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at hest C ved gennem længere tid at have været syg uden at være behandlet, tilset af en dyrlæge eller aflivet, således, at den fremstod sygeligt afmagret, gennem måneder har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

I bekræftende fald forespørges om der for nogen forholds vedkommende har været tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling af dyr.

Svar ad 2:

Rådet vil karakterisere forholdene for hestene A og B som uforsvarlig behandling af hestene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 7 og 8.

Rådet vil karakterisere forholdene for hesten C som groft uforsvarlig behandling af hesten, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, stk. 1 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 3:

Giver sagen Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev idømt en bøde på 5.000 kr. Yderligere idømtes tiltalte en bøde på 1.000 kr. for et andet forhold.

Forvandlingsstraffen for den samlede bøde var fængsel i 10 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-04-00046/2012-20-04-00031**Skrivelse af 25. juli 2006 til advokaterne**

7 heste på fold blev sløve efter at have indtaget wrap/silage. Dyr læge A og B fra praksis X tilså hestene under sygdomsforløbet og dyr læge B sammenfattede efterfølgende observationerne i rapport dateret 29. marts 2005: At i alt 7 heste havde vist symptomer i varierende grad, forenelige med diagnosen botulisme. Dyr læge A angav i attest af 7. marts hestens symptomer og nævnte mistanke til tarmbrand.

Det blev oplyst, at i alt 5 ud af 8 heste hos sagsøgte døde, heraf 4 tilhørende sagsøger.

Dyr læge A beskrev følgende symptomer: 29. januar 2005 fandtes den ene hest lammet og ude af stand til at rejse sig. Flere af de øvrige heste udviste tydelig slingerhed og blev angivet at have været sløve på fold. Flere heste var ude af stand til at synke og lugtede putridt ud af munden. Det oplystes, at de var fodret med wrap-ensilage. Understøttende – samt antibiotikabehandling blev iværksat, men i løbet af de næste 4 dage blev 3 af hestene aflivet, hvoraf de 2 blev obduceret. I perioden 3. februar til 11. februar blev de overlevende heste sondefodret. Endnu en hest blev aflivet 16. februar, idet den havde udtalt svælgglammelse og muskelsitren. Det blev beskrevet, at den var ude af stand til at optage vand og foder.

Rådet udtalte:Spørgsmål A:

Foreligger der efter Rådets opfattelse grundlag for at fastslå diagnosen botulisme for de i alt 5 afdøde heste?

Kan dødsfaldene skyldes andet end botulisme?

Kan dødsfaldene skyldes tarmbrand, jfr. bilag B, underbilag 2. Sandsynligheden herfor bedes i givet fald angivet.

Svar ad A:

Der blev beskrevet i sagsakterne samt bilag, at 7 heste på fold blev sløve efter at have indtaget wrap/silage. Dyr læge A og B fra praksis X tilså hestene under sygdomsforløbet og dyr læge B sammenfattede efterfølgende observationerne i rapport dateret d. 29. marts 2005: at i alt 7 heste havde vist symptomer i varierende grad. Det blev oplyst, at i alt 5 ud af 8 heste hos sagsøgte døde, heraf 4 tilhørende sagsøger.

Dyr læge A beskrev følgende symptomer: d. 29. januar 2005 fandtes den ene hest lammet og ude af stand til at rejse sig. Flere af de øvrige heste udviste tydelig slingerhed og blev angivet at have været sløve på fold. Flere heste var ude af stand til at synke og lugtede putridt ud af munden. Det blev oplyst, at de var fodret med wrap-ensilage. Understøttende samt antibiotikabehandling blev iværksat, men i løbet af de næste 4 dage blev 3 af hestene aflivet, hvoraf de 2 blev obduceret. I perioden d. 3. februar til d. 11. februar blev de overlevende heste sondefodret. Endnu en hest aflivedes 16. februar, idet den havde udtalt svælgglammelse og muskelsitren. Det blev beskrevet, at den var ude af stand til at optage vand og foder.

Rådet finder de beskrevne kliniske symptomer samt det beskrevne sygdomsforløb foreneligt med diagnosen botulisme. Se i øvrigt svar ad B.

Under danske forhold vil man ved de beskrevne symptomer hos et enkelt dyr initialt overveje differentialdiagnoserne nyreslag, herpeslammelse, hammelschwanz, rabies, blyforgiftning og engbrandbægerforgiftning, græssyge og hos mælkegivende hopper hypocalcemi. De i sagsakterne beskrevne kliniske symptomer, deres optræden hos 5 ud af 8 heste på kort tid samt en historie om indtag af wrap, placerer botulisme øverst på listen over mulige diagnoser.

Rådet finder det ikke sandsynligt, at dødsfaldene skyldes tarmbrand, se svar ad C.

Spørgsmål A1:

Ved besvarelsen af spørgsmål A anmodes Rådet om at oplyse; med hvilken vægt man tillægger laboratorieprøveresultaterne i bilag 9.

Svar ad A1:

Bilag 9 er et laboratorieundersøgelsesvar for tilstedeværelsen af *Clostridium botulinum* toksin i henholdsvis kadaverblod samt lever fra 3 navngivne heste modtaget d. 2. februar 2005. Toksin var ikke påvist i de indsendte prøver.

Danmarks Fødevarerforsknin g modtager hvert år materiale fra dyr samt foder til undersøgelse for botulismetoksin. I perioden 1994-2005 foretog man 39 undersøgelser på heste. Botulismetoksinet blev påvist i ét tilfælde. I samme periode foretog man 264 undersøgelser på materiale fra kvæg. I 50 tilfælde blev botulismetoksinet påvist.

Det er velkendt, at påvisning af toksin er vanskeligt, og der er ofte tale om falsk-negative test, idet toksinet kun er til stede i den akutte sygdomsfase og i meget små mængder. Rådet er ikke vidende om undersøgelser over testens specificitet og sensitivitet, der i givet fald skulle forefindes for påvisning af toksin hos heste, der er langt mere følsomme end de mus, som testen udføres på. Der findes kun ganske få rapporterede tilfælde, hvor tilstedeværelsen af toksin påvises. Rådet vil derfor i tilfælde med mistanke om botulisme lægge større vægt på sygdomshistorie og symptomer end på et negativt resultat af laboratorieundersøgelser.

Spørgsmål B:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes beskrive sygdommen botulisme, herunder hvorledes den opstår/introduceres i en besætning, hvilke objektive fund, der normalt konstateres og det sædvanlige sygdomsforløb.

Svar ad B:

Botulisme er en sygdom, der viser sig ved tiltagende lammelser. Den forekommer hos alle dyrearter og skyldes et toksin (giftstof), som produceres af bakterien *Clostridium botulinum*. Bakterien forekommer i jorden samt i tarmkanalen hos mange forskellige smådyr. Forgiftning af heste og andre husdyr skyldes i langt de fleste tilfælde indtagelse af foder, som er kontamineret med toksiner fra døde smådyr. Ofte er der tale om ensilage/wrap, hvor f.eks. en kat, fugl eller hare uforvarende er medtaget i forbindelse med ensileringsprocessen. *Clostridium botulinum*-bakterier fra de døde dyrs tarmkanal vil, under de rette anaerobe (iltfattige) forhold, producere de sygdomsfremkaldende toksiner. På samme måde vil dyr, der drukner i en beholder med drikkevand, udgøre en risiko for toksin-vækst og dermed udbrud af botulisme. Yderligere findes der beskrivelser af, at selvdøde katte, der har ligget gemt på hølofter, har været årsag til sygdomsudbrud, idet væske fra kadaveret er dryppet ned på et underliggende foderbord.

I sjældnere tilfælde ses botulisme hos heste, der har pådraget sig et sår. Forurenes såret med f.eks. jord indeholdende *Clostridium botulinum*-bakterier, vil der, hvis iltspændingen i såret er tilstrækkelig lav, kunne ske toksindannelse.

Endelig findes der en form for botulisme, hvor der sker en fremvækst af bakterien i tarmen med efterfølgende toksinproduktion. Denne form ses i sær hos føl.

Botulisme toksinet er årsag til progressive lammelser, der ofte ender med døden hos den angrebne hest. Indledningsvis ses ofte motionsintolerance, muskelsitren og lammelser af det 3.

øjendlåg. Yderligere symptomer omfatter slingerhed, svaghed og lammelser, der ofte starter i bagbenene og progredierer frem mod hovedregionen. Hos nogle, men ikke alle heste ses øget sputproduktion samt besvær med optagelse af foder og vand. Som sygdommen skrider frem, vil hesten ikke længere være i stand til at holde sig oprejst, og til slut vil den være liggende på siden og dø som følge af respirationslammelse og hjertesvigt.

De første kliniske symptomer optræder mellem 12 timer og 10 dage efter optagelse af toksinet. Jo større toksinoptagelse des hurtigere sygdomsforløb. I de perakutte tilfælde dør hesten uden forudgående symptomer. I de tilfælde hvor hesten kun har været udsat for en ganske lille toksinpåvirkning kan den overleve i flere uger. Mildt afficerede heste kommer sig undertiden helt.

Spørgsmål C:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes beskrive sygdommen tarmbrand, herunder hvorledes den opstår/introduceres i en besætning og hvilke objektive fund, der normalt konstateres og det sædvanlige sygdomsforløb.

Svar ad C:

Tarmbrand er den danske betegnelse for en diarre-sygdom, som forekommer hos pattegrise indenfor de første levedøgn. Sygdommen skyldes *Clostridium perfringens* type C. Den giver sig bl.a. udslag i nekroser i tarmslimhinden og blodig diarré, der resulterer i at grisen dør.

Spørgsmål D:

Foreligger der holdepunkter for at antage, at wrap-ensilagen har indeholdt botulismetoksin?

Svar ad D:

Wrap/ensilage er blandt de hyppigst beskrevne kilder til botulisme, men påvisning af toksin i foderet er ofte vanskeligt, idet kun en begrænset del af foderet har været toksisk og denne del er ædt af de angrebne dyr. Det er derfor ofte vanskeligt at dokumentere tilstedeværelsen af toksin i det mistænkte foder.

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag finde dokumentation for, at wrap-ensilagen har indeholdt botulisme-toksin, men anser det muligt.

Spørgsmål E:

Kan botulisme være introduceret i besætningen andet steds fra, eksempelvis ved kontaminering af vand, andet foder, via kontakt med andre dyr eller mennesker, fra folden, fra jord, der bringes ind i stalden eller andet?

Svar ad E:

Se svar ad A.

Spørgsmål F:

Giver det anledning til ændret besvarelse af spørgsmål E, såfremt det lægges til grund, at hestene foruden wrap-ensilagen alene blev fodret med havre, byg, vitaminer og kalk.

Svar ad F:

Nej, se svar ad A.

Spørgsmål G:

Kan et mindre dyr, eksempelvis en mus eller en frø, være nok til at medføre, at botulismebakterier tilføres wrap-ensilagen?

Svar ad G:

Se svar ad A.

Spørgsmål I:

Hvor udbredt er sygdommen i Danmark?

Svar ad I:

Idet der henvises til svar ad A1, finder Rådet det nærliggende at antage, at den reelle prævalens af botulisme i Danmark er højere end det der fremgår af disse undersøgelser. Sandsynligvis forekommer der tilfælde hvor anamnese og kliniske symptomer er forenelige med botulisme, men hvor man undlader at indsende materiale til nærmere undersøgelse.

Spørgsmål K:

Foreligger der undersøgelser, der giver indikation af sandsynligheden for, at et eventuelt dødt dyr eller eventuel jord i ensilagen vil udvikle botulismetoksin?

Svar ad K:

Sundhedsrådet har ikke kendskab til sådanne undersøgelser.

Afgørelse:

Sagsøgte skulle betale 500.000 kr. til sagsøgerne.

Sagsøgte skulle ydermere betale 70.000 kr. i sagsomkostninger.

2009-20-053-00008/2006-20-053-00251

Skrivelse af 7. juni 2006 fra politimesteren i Viborg.

Tiltalte dyrlæge diagnosticerede d. 17. december 2002 på baggrund af obduktionsfund hos 4 selvdøde gylte, en akut Ap infektion i polte- og gyltesektionen i en større svinebesætning. Denne del af besætningen var beliggende på den ene side af en offentlig vej, medens besætningens søer og smågrise var opstaldet i en anden sektion på modsatte side af vejen. Dyrlægen tilrådede at forebygge smitte fra polte-/gylteafdeling til soafdelingen ved at påbyde 12 timers karantæne samt bad og tøjskifte ved færden fra den smittede sektion. Der blev ordineret Penovet til behandling af alle dyr i sektionen. Dyrlægen anførte i en telefonrapport d. 18. december 2002 ”Ap lungesyge + Penovet – (minus) effekt -> besøg, 100 % hyppighed samt behandling med Marbocyl vet 2 % i eftermiddag. DS Ap lab positiv.”

Besøgsrapporten fra samme dag oplyste om yderligere 2 døde gylte samt 7 sene kastninger. Dyrlægen behandlede sammen med 4 ansatte alle dyr i sektionen med Marbocyl vet. 2 %. Telefonrapport af d. 19. december 2002 oplyste om ”ingen døde siden Marbocylbehandling. Hvis – (minus) klinik i sohold søndag gentages beh. mandag”.

Besøgsrapporten af d. 23. december 2002 angav ”ro i lungesygen”. Alle dyr i sektionen blev behandlet med Marbocyl i samarbejde med 4 ansatte.

D. 8. januar 2003 forelå resistensundersøgelsen, der viste *Actinobacillus pleuropneumoniae*, serotype 2, som var følsom for gængse antibiotika.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Var der den 17.12.2002 akut sygdom i dele af svinebesætningen?

I givet fald bedes den sandsynligste kliniske diagnose oplyst, og det bedes oplyst, i hvilke dele af besætningen sygdommen er opstået.

Svar ad 1:

Det fremgår af dyrlægens besøgsrapport af d. 17. december 2002, at 4 gylte, der var døde i nattens løb, blev obduceret. Med baggrund i obduktionsfundene stillede dyrlægen diagnosen ondartet lungesyge forårsaget af *Actinobacillus pleuropneumoniae*. Uanset besøgsrapporten ikke indeholdt en nærmere beskrivelse af obduktionsfundene hos de sygdomsramte dyr, finder Rådet det rimeligt at antage, at der d. 17. december 2002 var en akut lungebetændelse hos dyr i besætningens polte-/gyltelsektion.

Spørgsmål 2:

I betragtning af de foreliggende besøgsrapporter og de konstateringer der blev foretaget, herunder laboratoriesvar fra danske slagterier, bedes oplyst, om en behandling med penicillinprokain ville have været en tilstrækkelig behandling?

Kan effekten af en behandling med penicillinprokain mod Ap lungesyge vurderes som værende tilstrækkelig eller utilstrækkelig et døgn efter behandlingens foretagelse?

Kan det efter 48-72 timer vurderes, hvad der har effekt mod Ap lungesyge, når behandling er indledt med penicillinprokain, og at der efter et døgn fortsat er behandlet med Marbocyl?

Svar ad 2:

Dyrlægens besøgsrapporter angiver diagnosen ondartet lungesyge forårsaget af *Actinobacillus pleuropneumoniae*, hvilket bekræftes af laboratoriesvar fra danske slagterier. Denne bakterie er normalt følsom for behandling med penicillinprokain, men afhængig af lidelsens udbredelse og karakter kan yderligere understøttende behandling være nødvendig.

Rådet kan på baggrund af sagens akter ikke vurdere om en behandling med penicillinprokain ville have været tilstrækkelig.

En vurdering af en tilstrækkelig eller utilstrækkelig effekt af en behandling med penicillinprokain mod Ap lungesyge et døgn efter behandlingens foretagelse skal opgøres i forhold til lidelsens udbredelse og karakter ved behandlingens indledning. Generelt mener Rådet, at under normale omstændigheder og afhængig af yderligere supplerende behandling vil man efter et døgn i et vist omfang kunne vurdere en effekt af en behandling.

Ap lungesyge er normalt følsom for en behandling med penicillinprokain ligesom lidelsen er følsom for behandling med Marbocyl. Ved en indledende behandling med penicillinprokain og gentaget behandling med Marbocyl efter et døgn er det efter 48-72 timer ikke muligt at vurdere det enkelte lægemiddels effekt.

Spørgsmål 3:

Var der den 18. og 23. december 2002 akut sygdom i svinebesætningen? I givet fald bedes type af sygdom oplyst.

Rådet bedes vurdere, om behandlingen, der blev foretaget d. 23. december 2002 var en fortsat eller en ny behandling.

Rådet bedes endvidere vurdere, om der var grundlag for at behandle alle grise d. 23. december 2002.

Svar ad 3:

Jf. svar ad 1 noterede dyrlægen i sin besøgsrapport af d. 18.12.2002 sygdommen i besætningen som akut Ap lungesyge (*Actinobacillus pleuropneumoniae* lungebetændelse), hvorfor Rådet finder det rimeligt at antage, at der d. 18. december 2002 i besætningen var akut sygdom af den angivne type.

Besøgsrapporten af d. 23. december 2002 beskriver Ap lungesygen som værende i ro. Rådet kan med baggrund i oplysningerne i besøgsrapporten ikke afgøre, om der fortsat var akut sygdom i besætningen d. 23. december 2002.

Besøgsrapporten af d. 23. december 2002 anfører i hovedpunkt 1: Ap lungesyge 2. behandling med Marbocyl. Dyrlægens telefonrapport af d. 19. december 2002 anfører bl.a. ”hvis ingen klinik sohold søndag gentages beh. mandag”. Rådet kan med baggrund i de givne oplysninger ikke afgøre om behandlingen d. 23. december 2002 var en fortsat behandling eller en ny behandling.

Ligeledes kan Rådet ikke på baggrund af oplysningerne i besøgsrapporten af 23. december 2002 vurdere, om der var grundlag for at behandle alle grise d. 23. december 2002.

Spørgsmål 4:

Rådet bedes oplyse, hvilke konsekvenser en fortsat behandling med penicillinprokain ville have haft i relation til en behandling med Marbocyl, der blev foretaget hhv. d. 18.12.2002 og d. 23.12.2002?

Svar ad 4:

Marbocyl hører til den kategori af antibiotika, hvor den antibakterielle effekt fortrinsvis er koncentrationsafhængig, hvilket vil sige, at koncentrationen i lungen blot i kortere tid skal være op til 10 gange højere end MIC koncentrationen for den pågældende mikroorganisme. Penicilliner hører til den kategori af antibiotika, hvor den antibakterielle effekt fortrinsvis er tidsafhængig, hvilket vil sige, at koncentrationen i lungen i hovedparten af døgnet over flere døgn bør være mindst op til 2 gange højere end MIC koncentrationen for den pågældende mikroorganisme. Denne forskel medfører, at Marbocyl på et teoretisk grundlag bør være mere effektivt end penicillinprokain.

Spørgsmål 5:

Er der større helbredelsesprocent ved anvendelse af fluoroquinoloner til behandling mod akut Ap-infektion frem for behandling med penicillinprokain?

Svar ad 5:

Helbredelsesprocenten er ikke alene afhængig af behandlingen med virksomt antibiotikum, men også afhængig af lidelsens udbredelse og karakter samt yderligere afhængig af anden understøttende behandling. Rådet kan på denne baggrund ikke opstille helbredelsesprocenter for de omtalte behandlinger men henviser til svar ad 4. Der henvises i øvrigt til Rådets skrivelse af d. 28.marts 2003 til Fødevarerdirektoratet om anvendelse af fluoroquinoloner til behandling af infektionssygdomme hos produktionsdyr.

Spørgsmål 6:

Er farmakokinetikken på fluoroquinoloner sammenlignelig med farmakokinetikken på penicillinprokain?

Svar ad 6:

Sammenlignet med benzylpenicillin fordeles fluoroquinoloner bedre i organismens væv herunder i lungevævet. Benzylpenicillin fordeles fortrinsvist ekstracellulær i organismen, mens fluoroquinoloner fordeles både ekstra- og intracellulært samt med en meget betydelig opkoncentrering intracellulært og herunder i inflammatoriske celler så som heterofile granulocytter og makrofager. Ved den pågældende lungebetændelse vil bakterierne bl.a. forekomme intracellulært i lungevævet celler samt i de anførte inflammatoriske celler.

Efter injektion absorberes fluoroquinoloner hurtigt fra injektionsstedet og opnår en maksimal koncentration efter omkring en times forløb. Herefter falder koncentration forholdsvis hurtigt. Penicillinprokain er et såkaldt ”prodrug”. Det har i sig selv ingen antibiotisk effekt og bliver først antibiotisk aktivt efter spaltning til benzylpenicillin og prokain. Denne spaltning finder sted i organismen. En formulering af penicillinprokain til injektion er et såkaldt depotpræparat bestående af en væske og små krystaller af penicillinprokain. Krystallerne er tungt opløselige i et vandigt medium. Fra injektionsstedet opløses hele tiden små mængder af penicillinprokain, som hurtigt herefter spaltes til benzylpenicillin og prokain. Dette forløb betyder, at der igennem meget lang tid tilføres benzylpenicillin til blodbanen, hvorfra det efterfølgende fordeles til organismens væv herunder lungevæv. Antibiotisk behandling med penicillinprokain kan derfor bestå i behandling en gang dagligt i modsætning til behandling med benzylpenicillin, hvor en behandling mindst tre gange i døgnet vil være nødvendig.

Spørgsmål 7:

Er Ap-bakteriers følsomhed overfor antibiotika bestemt i laboratoriet direkte overførbart til behandling med det pågældende antibiotikum mod Ap-bakterier direkte i det levende svin?

Svar ad 7:

En bestemmelse af Ap-bakteriers følsomhed overfor et antibiotikum finder sted ved, at bakterierne igennem et døgn og i et vandigt medium eksponeres for det pågældende antibiotikum. Dette er et kunstigt system sammenlignet med forholdene i et lungesygt svin, hvor - uden at gå i detaljer - mange forskellige forhold gør sig gældende. Alle disse forhold er af en karakter, der reducerer bakteriernes følsomhed. En laboratiemæssig bestemmelse af følsomhed vil i konsekvens heraf ofte overestimere bakteriernes følsomhed i det lungesyge svin.

Spørgsmål 8:

Er der påvist resistensudvikling hos Ap-bakterier som følge af behandling af svin med fluoroquinoloner?

Er der påvist øget resistensudvikling mod fluoroquinoloner hos dyr og mennesker generelt? Såfremt der generelt er påvist øget resistensudvikling mod fluoroquinoloner hos dyr og mennesker, bedes det oplyst, hvilken betydning dette har.

Svar ad 8:

Så vidt Rådet har kunnet få oplyst, er der i Danmark ikke påvist resistensudvikling hos Ap-bakterier som følge af behandling af svin med fluoroquinoloner.

Ved behandling af dyr og mennesker med fluoroquinoloner er der påvist resistensudvikling. Denne resistensudvikling har medført, at der er stærke begrænsninger i mulighederne for at anvende fluoroquinoloner til behandling af infektionssygdomme hos produktionsdyr som drøvtygger, svin og heste.

Spørgsmål 9:

Vil enhver anvendelse af antibiotika i behandlingen af svin medføre risiko for udvikling af resistente bakterier?

Svar ad 9:

Nej, der findes visse typer af antibiotika til behandling af tarminfektioner hos svin, hvor der ikke er nogen risiko for selektion af resistente bakterier.

Spørgsmål 10:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 10:

Der henvises til Rådets skrivelse af d. 28. marts 2003 til Fødevaredirektoratet (j. nr. 2003-20-06-00002), som vedlægges.

Supplerende skrivelse af d. 23. november 2007

Spørgsmål 11:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes angive, om tiltalte har andet grundlag end sin *generelle* veterinærfaglige viden for at have "*kendskab til resistensforholdene i besætningen*" (citat fra bek. nr. 119 14/03/2002, § 16 stk. 7, 1. pkt.) før resultatet af den foretagne resistensundersøgelse foreligger, når denne sygdom ikke tidligere har foreligget i besætningen, og den udbrød akut ved det første besøg d. 17. december 2002.

Svar ad 11:

Tiltalte har valgt procainpenicillin som førstegangs valg, hvilket er i overensstemmelse med god veterinærpraksis. Benzylpenicillin angives af det danske referencelaboratorium til at have næsten 100 pct. effekt mod *Actinobacillus pleuropneumoniae*.

Spørgsmål 12:

Idet der henvises til svar på spørgsmål 6 i Det Veterinære Sundhedsråds skrivelse af 22. december 2006, bedes det angivet, om Benzylpenicillins *fortrinsvist* ekstracellulære effekt forudsætter, at en intracellulær effekt kun kan opnås ved en kontinuerlig dosering i mængder og periode, som ikke er praktisk mulig i en svinebesætning.

Svar ad 12:

Benzylpenicillin er virksom ekstracellulært, men ikke intracellulært, da molekylet ikke kan passere cellemembranen i tilstrækkelig koncentration til at være virksom. Uanset administrationsmåde kan der således ikke opnås effekt intracellulært.

Spørgsmål 13:

Idet der henvises til Det Veterinære Sundhedsråds svar på spørgsmål 4 i skrivelse af d. 22. december 2006 bedes det angivet, om Marbocyl ikke blot på et teoretisk grundlag, men også ud fra *praktisk erfaring* er mere effektivt end penicillinprocain, blandt andet under hensyn til sidstnævntes begrænsende intracellulære effekt. Jf. rådets svar på spørgsmål 6.

Svar ad 13:

Et antibiotikums effekt vil afhænge af, om stoffet når en tilstrækkelig koncentration i de lokalteter, hvor bakterierne befinder sig. Hastigheden hvormed effekt indtræder vil afhænge af administrationsmåden og af den formulering som antibiotikummet administreres i. Ved infektioner af *Actinobacillus pleuropneumoniae* er infektionsområdet hovedsagelig bronchialekret, bronchialepithel og makrofager.

Marbofloxacin (Marbocyl) absorberes hurtigt efter intramuskulær administration og når maksimum koncentrationer i de anførte områder efter ca. 1 time. Procainpenicillin absorberes relativt langsomt efter intramuskulær administration og når maksimum efter 2-3 timer. Marbofloxacin vil være i tilstrækkelig koncentration til at dræbe AP-bakterierne i alle lokaliteter. Penicillin vil derimod ikke være effektivt i bronchialepithel eller makrofager jf. svar ad 12. Hvorvidt den ene stofgruppe er mere effektiv end den anden i et behandlingsforløb over nogle dage afhænger af infektionens karakter. Ved en fulminant forløbende AP-lungeinfektion, hvor mange bakterier sidder gemt i vævet, viser forsøg, at fluoroquinolonerne udøver en hurtigere effekt end penicilliner.

Spørgsmål 14:

Der henvises til Det Veterinære Sundhedsråds svar på spørgsmål 7 i skrivelse af 22. december 2006, hvorefter en laboratoriemæssig bestemmelse af følsomhed i konsekvens heraf ofte overestimerer bakteriernes følsomhed i det lungesyge væv.

Det Veterinære Sundhedsråd bedes uddybe, hvad der ligger i ordet ”overestimere”, herunder om resultatet af laboratorieundersøgelser som angivet i skrivelse af 26. juni 2002, 4. afsnit, fra Fødevarerdirektoratet (vedhæftet) ikke uden videre kan overføres på penicillinprocains og fluoroquinolonernes behandlingseffekt på de levende dyr i besætningen.

Svar ad 14:

I laboratoriet måles bakteriens følsomhed overfor antibiotika under standardiserede betingelser. Resultaterne herfra kan bruges som vejledende i forbindelse med valg og dosering af middel. I et inficeret væv er bakterierne omgivet af destrueret væv med bl.a. ændret pH, hvilket kan bevirke, at der skal større koncentrationer til for at opnå effekt på de indtrængende bakterier end de koncentrationer, der er målt i laboratoriet under standardbetingelser.

Spørgsmål 15:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes begrunde tilkendegivelsen i skrivelse af 28 marts 2003 til Fødevarerdirektoratet, hvorved rådet ”ud fra en veterinærmedicinsk synsvinkel er betænkelig ved de gældende meget restriktive muligheder for anvendelse af fluoroquinoloner til husdyr”.

Svar ad 15:

Fluoroquinolonerne er en af de sidst udviklede antibiotikaklasser og har vist sig at være særdeles effektive til behandling af mange livstruende infektionssygdomme hos mennesker, hvor der er konstateret resistens mod ældre antibiotika. De påbudte restriktioner omkring fluoroquinolonernes anvendelse har således baggrund i frygten for udvikling af resistens mod midlerne hos dyr og efterfølgende overførsel af denne resistens via fødevarer til mennesker. Der foreligger ikke for nærværende dokumentation for denne risikos størrelse, men reglen er indført alene ud fra et forsigtighedsprincip. Ud fra den tilgængelige litteratur vurderer Rådet, at en korrekt anvendelse af fluoroquinoloner, dvs. anvendelse i henhold til den registrerede indikation, ikke bør give anledning til den meget restriktive danske regel.

Rådets tilkendegivelse til Fødevarerdirektoratet af d. 28. marts 2003 udtrykker en forståelse for, at fluoroquinoloner ud fra en fødevarerikkerhedsmæssig synsvinkel bør have en begrænset anvendelse ved sygdomsbehandling af husdyr samt en betænkelighed ved de meget restriktive muligheder for anvendelse af denne antibiotikaklasse til husdyr. Rådet henstillede, at der inden en fremtidig revision af bekendtgørelse nr. 134 af 6. marts 2003 skulle foretages diverse udredninger og afvejninger af risiko for udvikling af lægemiddelresistens.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 4.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.
Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2009-20-053-00016/2006-20-053-00274

Skrivelse af 2. november 2006 fra Politimesteren i Aalborg.

En chauffør for en griseformidlings- og transportforening læssede d. 19. juni 2006 278 grise til videre opfedning med en samlet vægt på 13.720 kg (gns. vægt af grisene = 49,35 kg) på en lastvogn beregnet til transport af grise i 2 etager. Arealet af de 2 etager udgjorde 46 m², og vognen var indrettet med vægt til vejning af den lastede vægt. Der var installeret et hydraulisk baseret ventilationsanlæg i lastvognen. Ved stop af bilens motor standsede anlæggets funktion. Undervejs på den planlagte transport på 57,6 km begyndte lastvognens motor at sætte ud, hvorfor chaufføren kørte ind til en tankstation, hvor motoren satte helt ud. Inden lastvognens motor atter blev startet, blev der pga. den manglende ventilation konstateret stigende temperatur i lastrummene og problemer for grisene på lastvognen, hvilket blev forsøgt afhjulpet med en delvis åbning af lastvognens bagklap. Herunder undslap flere grise – flere i delvis bevidstløs tilstand, hvilket medførte flere anmeldelser om uforsvarlig behandling af grise til alarmcentralen.

Politiet ankom til stedet, hvorefter der blev rekvireret en vandtankvogn fra Beredskabskorpset mhp. at få dyrene kølet ned. Politiet fandt imidlertid en ejendom, hvor grisene kunne blive læsset af, og hvortil lastvognen blev kørt til, ligesom vandtankvognen blev dirigeret dertil. Under aflæsningen blev det konstateret, at ca. 100 grise allerede var døde, og flere grise var døende eller meget svækkede, hvorfor de efter en klinisk vurdering blev aflivet under ledelse og tilsyn af en tilkaldt praktiserende dyrlæge. I alt døde 155 grise ud af de 278 læssede grise. Grise med en gennemsnitsvægt på 49,35 kg kræver mindst 0,218 m² ved en transport på under 4 timer. Med et lastrum på i alt 46 m² kunne der således maksimalt læsses 211 grise – og endvidere under forudsætning af, at særlige vejrforhold (temperatur og luftfugtighed) ikke nødvendigvis gjorde en reduktion af den maksimale lastetæthed. Ved at transportere 278 grise med den angivne gennemsnitsvægt blev det angivet, at der var overlæsset med mindst 30 %.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har de 278 svin i lastbilen været udsat for smerte, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, såfremt det lægges til grund, at forholdene har været som nedenfor beskrevet?

- Den 19. juni 2006 imellem kl. 11.15 og 12.45 blev der læsset i alt 278 svin med en samlet vægt på 13.720 kg og gennemsnitsvægt på ca. 49,35 kg på lastbil,
- lastbilen var indrettet, således at der kan anbringes svin i to etager.
Det øverste dæk har indvendige mål 8640 x 2480 mm og et gulvareal på i alt 21,4 m²
Det nederste dæk har indvendige mål på 9930 x 2480 mm og et gulvareal på i alt 24,6 m²
Lastbilens samlede gulvareal er således på 46 m². Der henvises vedrørende lastbilens mål og indretning til sagens bilag 2 og 3.
- Lastbilen er indrettet med en vægt.
- Der er ventilationsanlæg i lastbilen, der arbejder ved hydraulik og derfor standser, når lastbilens motor går i stå. Der er ikke nød anlæg, hvis bilens motor eller elsystem er ude af drift.
- Svinene skulle transporteres fra leverandør til besætning. Afstanden er opmålt med Kraks Digitale til 57,6 km og køretiden er anslået til at vare 1 time og 5 minutter.
- Temperaturen var ca. 21 – 22 grader og luftfugtigheden på 85 – 86 %. Der var tordenvejr i området, ringe vindhastighed og periodevis sol i tidsrummet op til gerningstidspunktet.

- 155 grise døde i forbindelse med transporten. Ifølge en tilkaldt dyrlæge var hovedårsagen hertil iltmangel.

Det bemærkes, at lastvognen kørte tør for brændstof, hvorved ventilationsanlægget satte ud og først ved påfyldning af en større mængde brændstof, lykkedes det at genstarte ventilationsanlægget.

Chaufføren har forklaret, at han havde kontrolleret brændstofmåleren, og den viste $\frac{3}{4}$ fuld og henviste til at der måtte være fejl ved måleren.

Det skønnes ikke, at det beviseligt kan tilregnes chaufføren, at lastbilen kørte tør for brændstof. Det Veterinære Sundhedsråd bedes derfor forholde sig til den omstændighed, at der er læsset for mange svin på lastbilen.

Svar ad 1:

Det fremgår af de til grund liggende forhold for spørgsmål 1 samt af sagens akter, at lastvognen blev læsset med 278 grise med en gennemsnitsvægt på 49,35 kg på et samlet areal på 46 m². Det er angivet, at lastbilen derved blev overlæsset mindst 30 %. Endvidere fremgår det, at 155 grise enten døde under transporten eller blev aflivet som følge af iltmangel.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at de 278 grise har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Finder Det Veterinære Sundhedsråd, at der foreligger uforsvarlig behandling af dyr, grovere uforsvarlig behandling af dyr eller grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, såfremt de ovenfor nævnte omstændigheder lægger til grund?

Svar ad 2:

Rådet vil karakterisere en overlæsning på mindst 30 %, hvoraf 155 døde under eller blev aflivet som følge af transporten, som groft uforsvarlig behandling af grisene, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej

Supplerende skrivelse af 3. december

Rådet havde tidligere udtalt sig i sagen (j.nr. 2006-20-053-00274), hvori en anden lastvogn, der var overlæsset med svin, efterfølgende på grund af brændstofmangel fik motorstop. Dette medførte, at adskillige grise omkom af iltmangel og kvælning. Senere blev anklagemyndigheden opmærksom på, at endnu en lastvogn deltog i den samlede transport af svin, samt at denne også var overlæsset med ca. 36 %. Der forelå ikke i sagens akter en beskrivelse af grisenes tilstand før, under og efter transporten.

Spørgsmål 1:

Har de 148 svin i lastbilen været udsat for smerte, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, såfremt det lægges til grund, at forholdene har været som beskrevet:

- at der den 19. juni 2006 mellem kl. 11.15 og kl. 12.45 blev læsset i alt 146 svin med en samlet vægt på 7339,42 kg og en gennemsnitsvægt på ca. 50,27 kg på en lastbil,
- at der blev læsset yderligere 2 svin på lastbilen, som kom fra en anden lastbil, der var kørt tør for brændstof,
- at lastbilen var indrettet med 1 etage med et lasteareal på 24 m²,
- at lastbilen var indrettet med en vægt,
- at svinene som ovenfor nævnt skulle transporteres fra leverandør til modtager. Afstanden er opmålt med "Kraks Digitale Danmark" til 57,6 km og køretiden er anslået til at vare 1 time og 5 minutter,
- at temperaturen var ca. 21 – 22 grader og en luftfugtighed på 85 – 86 %. Der var tordenvejr i området, ringe vindhastighed og periodevis sol i tidsrummet op til gerningstidspunktet

Svar ad 1:

Det fremgår af sagens akter, at den i sagen omhandlede transport af svin var overlæsset med 39 svin svarende til ca. 36 %.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at de 148 svin i lastbilen ved en overlæsning på ca. 36 % ikke har været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Finder Det Veterinære Sundhedsråd, at der foreligger uforsvarlig behandling af dyr, grovere uforsvarlig behandling af dyr eller grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, såfremt de ovenfor nævnte omstændigheder lægges til grund?

Svar ad 2:

Idet der ikke foreligger en beskrivelse af grisenes tilstand efter transporten, finder Rådet det ikke muligt at angive graden af uforsvarlighed.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte skulle betale 6.875 kr. af sagens omkostninger. Statskassen skulle betale resten.

2009-20-054-00011/2007-20-054-00090

Skrivelse af 14. juni 2007 fra politimesteren i Hjørring

En katteejer blev anmeldt, fordi 12 katte var meget udmagrede, dehydrerede, med diarré, lungebetændelse og øjenbetændelse. Kattene var midlertidigt anbragt i en kattepension og blev der tilset af en dyrlæge, som anmeldte kattenes ejer til politiet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Under henvisning til indholdet i vedlagte politirapport med bilag, anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om en udtalelse om følgende:

Om hvorvidt dette at tiltalte i tiden forud for den 1. marts 2007 - har behandlet 12 katte således at de den 1. marts 2007 fremstod som meget udmagrede, dehydrerede, med diarré, lungebetændelse og øjenbetændelse (der henvises til indholdet i rapportens bilag 3 og 3A) – er uforsvarlig – mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jfr. Dyreværnslovens § 1 og § 2.

Svar:

Der fremgår følgende af sagsakterne med politirapport og udtalelse af d. 2. april 2007 fra dyrlæge A.

Fire katte var meget undervægtige, afmagrede og afkræftede på grund af væskemangel og infektioner. De havde lidelser og symptomer som øjenbetændelse med pus, næsebetændelse med pus, besværet åndedræt, lungebetændelse, ørebetændelse, hårfilter på hals, væskemangel og diarre. En var meget mager og tre var sygeligt afmagrede.

Tre katte var meget undervægtige og havde infektioner. De havde lidelser og symptomer som øjenbetændelse med pus, næsebetændelse med pus, besværet åndedræt, diarre og loppeafføring i pelsen. To var magre og en var sygeligt afmagrede.

Fire katte var undervægtige og havde infektioner. De havde lidelser og symptomer som øjenbetændelse med pus, næsebetændelse med pus, besværet åndedræt, diarre, lungebetændelse og ørebetændelse. Tre var tynde og en slank.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

De tre omtalte grupper katte har ikke været passet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. De burde langt tidligere have været bragt til dyrlæge for undersøgelse og afhjælpning af deres lidelser. Ved at undlade dette har de været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil samlet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog et udenretligt bødeforlæg på 5.000 kr.

2009-20-055-00005/2006-20-055-00016

Skrivelse af 25. august 2006 fra politimesteren i Århus

En dyreværnsorganisation aflagde d. 17. februar 2006, på baggrund af en anmeldelse om døde og syge får på en mark, et besøg i besætningen ejet af et ægtepar. Politi og embedsdyrlæge fra Fødevarerregionen blev efterfølgende tilkaldt. På marken blev der fundet 3 døde får, samt 2 får liggende med kramper, som af dyreværnsrådsrådgiver blev aflivet af en tilkaldt praktiserende dyrlæge. Et vidne havde oplyst, at der havde ligget et dødt får på marken siden d. 13. februar 2006 om eftermiddagen, samt et døende samt flere døde får på marken i løbet af ugen. I folden, hvor der gik 9 får, var der et lille foderhus med en åben, mudret bund. Der var vand

og foder til rådighed for dyrene. I en tidligere togvogn, der var frahegnet fårefolden, var der 4 lam i den ene side og 1 ko med 2 kalve i den anden side. De døde og aflivede får blev obduceret, hvorved de blev konstateret i god foderstand med meget maveindhold samt højdrægtige med hhv. 2 lam hos 3 får og 1 lam hos 2 får. Ejeren forklarede, at han har tilset fårene 2 gange dagligt, sidste gang d. 17. februar 2006 om morgenen, hvor han havde konstateret, at der lå 2 døde får på marken samt et døende i læskuret.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

På baggrund af det oplyste om fårenes antal, foderstand og mulighederne for læ, bedes det oplyst, om sigtedes behandling af dyrene vurderes som forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af fårene.

Svar ad 1:

Af sagens akter fremgår det i politirapporten af d. 17. februar 2006, at et vidne har set døde får liggende i folden i dage op til d. 17. februar 2006, ligesom der også var set et døende får. I politirapporten er det angivet, at folden er ca. 10.000 m² stor omgivet af 1,20 m højt trådhegn og med et foderhus på 4-5 m².

Af embedsdyrlægens anmeldelsesskrivelse af d. 27. februar 2006 fremgår det, at der ved besøget den 17. februar blev konstateret 3 døde får i folden samt 2 får liggende med kramper, der umiddelbart inden embedsdyrlægens ankomst var blevet aflivet af dyreværnsmæssige hensyn af en tilkaldt praktiserende dyrlæge. I folden gik 1 vædder og 8 får tilsyneladende i godt huld, 2 får var noget tilsmudsede på bagparterne. I folden var der et åbent foderhus med en mudret bund og med en krybbe, der var halvt fyldt med en kraftfoderblanding. I øvrigt var der intet læskur eller tæt træbevoksning med tørt leje, hvor dyrene kunne finde ly og læ for vejrliget. Det var ikke muligt, at fastslå dødstidspunktet for de selvdøde får, der havde spor efter at rovdyr havde forsøgt at æde af kadaverne.

Af politirapporten fremgår det, at ejeren havde tilset fårene sidste gang om morgenen d. 17. februar, hvor han havde konstateret, at der lå 2 døde får og et får, der lå længere nede på marken. Desuden havde han set, at der i foderhuset lå et enkelt får, der snart ville dø. Af afhøringsrapporten af d. 1. marts fremgår det ligeledes, at han d. 17. februar 2006 om morgenen havde konstateret de 2 døde får samt et får i foderhuset, der lå ned. Dette havde imidlertid rejst sig, da han tog fat i dyret. Ejeren havde besluttet sig til at se tiden an til han kom hjem fra arbejde, hvor han så havde til hensigt at tilkalde dyrlæge, hvis der fortsat var problemer.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Dette indebærer at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling. Hvis dyret ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen. Dette gælder dog ikke fritgående dyr på græs eller lignende. Sådanne dyr skal dog tilses jævnlige.

Lægges ovennævnte til grund, skal Rådet udtale, at de omhandlede får igennem nogen tid har gået i folden uden at være sikret ordentlige forhold imod vejr og vind, hvorved deres behov ikke har været tilgodeset. I indtil flere dage har der ligget døde får i folden, ligesom 2 får blev fundet liggende med kramper, hvorunder den underliggende jord var skrabet væk. Rådet finder, at dyrenes situation for længst burde have været afhjulpet. Fårene har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, stk. 1. samt bekendtgørelse 707 af 16. juli om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr § 5.

Spørgsmål 2:

Såfremt det lægges til grund, at et dødt får har ligget på marken siden d. 13. februar 2006 om eftermiddagen, og at sigtede herefter har tilset dyrene hver dag indtil d. 17. februar 2006 uden at tilkalde dyrlæge, bedes det oplyst om sigtedes tilsyn og behandling af dyrene vurderes som forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af fårene.

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Såfremt det lægges til grund, at død tidspunktet for de selvdøde dyr formodes at være inden for de sidste 2 døgn før besøget og at sigtede herefter har tilset dyrene hver dag indtil d. 17. februar 2006 bedes det oplyst, om sigtedes tilsyn og behandling af dyrene vurderes som forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af fårene.

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Såfremt det lægges til grund

- at sigtede tilså dyrene d. 16. februar 2006 ca. kl. 22.00, hvor alle dyrene var raske og oppegående,
- at han d. 17. februar 2006 ca. kl. 6.00 på ny havde tilset fårene og konstateret, at der lå 2 døde får, og at 1 får lå ned, men dog kunne bevæge sig.
- at han var klar over, at der var noget galt med dyrene, men besluttede at se tiden an, til han kom hjem fra arbejde, hvor han ville kontakte en dyrlæge, hvis der fortsat var problemer, bedes det oplyst, om sigtedes tilsyn og behandling af dyrene vurderes som forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af fårene.

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger herunder eventuel rettighedsfrakendelse?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Ægtefællerne skulle hver betale en bøde på 4.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

De tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2009-20-056-00001/2007-20-056-00057

Skrivelse af 11. oktober 2007 fra Nordsjællands Politi.

En dværgkanin opholdt sig udendørs i et bur, der stod i direkte sol. Buret bestod af en tremmedel og en lukket kassedel. Over tremmedelen var der lagt et hvidt håndklæde.

Rådet udtalte:

Af fremsendte fremsendes politirapport fremgår det, at kaninen blev holdt i et bur på ca. 60x40x40 cm med et åbent og et lukket afsnit. Ved politiets undersøgelse, der fandt sted den 8. juni 2007 vistes, at buret var placeret i en have tilhørende adressen, hvor undersøgelsen fandt sted, og at der var et hvidt håndklæde over den åbne del af buret. Der var frisk halm i buret, og i den åbne del var der placeret en vandskål, som var tom. I den lukkede del af buret var der foder og en vandskål med vand. Vandet var fyldt med dyrets ekskrementer.

Dyrets pels var pæn og ren, og den havde pæne klør. Tillige var den i pæn stand.

Temperaturen i buret blev målt til 31 grader celsius.

Ejeren af dyret har overfor politiet oplyst, at det hvide klæde var lagt over buret for at kaninen ikke skulle få det for varmt. Den havde den foregående dag ca. kl. 16-17 fået vand og foder.

Spørgsmål 1.

Indebærer det beskrevne en uforsvarlig behandling af dyret, eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling jf. dyreværnslovens §§ 1-3 og §§ 28- 29?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Det fremgår af politiets anmeldelsesrapport, at kaninen stod på en terrasse i solen. Kaninburet var på ca. 60 x 40 x 40 cm med et åbent og et lukket afsnit. Der var et hvidt håndklæde over det åbne afsnit. I buret var der frisk halm og i den åbne afdeling var der en tom vandskål. I den lukkede afdeling var der foder og en vandskål med vand, der var fyldt med dyrets ekskrementer. Temperaturen i buret blev målt til 31 grader. Kaninen var i live med pæn og ren pels, pæne klør og i udmærket stand.

Ved som beskrevet ovenfor at opholde sig i buret, der stod i direkte sol og uden at have konstant adgang til rent drikkevand har kaninen ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine behov. Under de beskrevne forhold har kaninen været udsat for lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2.

Giver sagens fakta i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2.

Rådet skal gøre opmærksom på, at Rådet ikke anser forholdet for at være groft uforsvarligt og i øvrigt straks er rettet, jf. dyreværnslovens § 20, stk. 1 sidste punktum. Hvorvidt dette er en formildende omstændighed beror imidlertid på en juridisk vurdering.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 1.500 kr.

2009-20-056-00005/2006-20-056-00042

Skrivelse af 2. juni 2006 fra politimesteren i Holstebro

En dyrlæge fra Fødevarere regionen deltog d. 17. august 2005 sammen med repræsentanter fra politiet, miljøkontrollen samt fra Skat i et besøg i en større minkfarm. Dyrlægen konstaterede, at der i nogle bure var op til 10 store minkhvalpe, og i mange bure var der anbragt 7-8 hvalpe. I et bur med 8 hvalpe havde 2 dyr 5-6 cm store sår på kroppen forårsaget af bid og efterfølgende slikning. Disse dyr blev foranlediget aflivet. Hos andre dyr blev der også konstateret sår, dog af mindre graverende karakter. Normalt fravænnedes minkhvalpe i juni måned, hvor de i en kort periode kan anbringes fire og fire indtil afslutningen af fordelingen, hvor hvalpene i august måned bør gå to og to. Ejeren fik af politimesteren påbud om at fordele hvalpene således, at der i hvert bur var højst 2 hvalpe eller et voksent dyr. Påbuddet blev ikke efterlevet, men blev efterfølgende iværksat på politiets foranledning med assistance fra en vikarordning ultimo september 2005.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Er fravænnede hvalpe ved en anbringelse af mellem 3 – 10 store minkhvalpe i bure med bundmål på 2760 cm² eksklusiv redekasser behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, og er hvalpene med sådan anbringelse behandlet omsorgsfuldt og under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov?

Svar:

Ved et besøg i minkfarmen d. 17. august sammen med repræsentanter for politi, miljøkontrol og Told og Skat konstaterede en dyrlæge fra Fødevarere regionen, at der i nogle bure befandt sig op til 10 store minkhvalpe og, at der i mange bure var 7-8 hvalpe. Hovedparten af burene målte 30 x 92 cm (2760 cm²) eksklusiv redekasse på 30 x 25 cm. I et bur med 8 hvalpe havde 2 dyr 5 – 6 cm store og 1-2 cm dybe sår med volddannelse i sårrende, angiveligt opstået som følge af bid og efterfølgende gnaveri og slikkeri. Sårenes centrale dele var fugtige og præget af arvæv og småblødninger. Sårene blev skønnet til at være mindst 14 dage gamle. Dyrene,

der vejede hhv. 1490 og 1740 g, blev foranlediget aflivet. Der fandtes også sår hos andre dyr i andre bure, men ikke af samme graverende karakter.

Europarådets rekommandation for pelsdyr af 22. juni 1999 angiver, at voksne dyr skal have et bundareal eksklusiv redekasse på 2250 cm² pr. dyr og at det samme areal kræves for 2 ungdyr efter fravæning. Branchen har tilsluttet sig dette arealkrav. Minkhvalpe fravænes normalt i juni måned, hvor de i en kortere periode kan anbringes fire og fire indtil afslutningen af fravænningsperioden, hvor hvalpene i august måned kan være anbragt to og to.

Minkhvalpene, der har været anbragt i bure 3-10 dyr sammen, har ikke været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt imod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 20 dage for at have ladet minkene gå 3 til 10 stykker sammen, ikke at have efterkommet politimesterens påbud, ikke at fjerne de døde mink, for trusler mod vidner samt for overtrædelser vedrørende opbevaring og afledning af gylle.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdt følgende betingelser:

Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale en tillægsgbøde på 100.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden var fængsel i 35 dage.

Tiltalte skulle betale halvdelen af sagens omkostninger. Den anden halvdel betaltes af statskassen.

5. Ansvarssager

5.1 Ansvarssager vedrørende heste

2009-20-04-00060/2009-20-04-00004

Skrivelse af 20. februar 2009 fra advokaterne

Sagsøger købte d. 16. februar 2006 en hest af sagsøgte. Købsundersøgelsen var udvidet med en røntgenundersøgelse, primært af lemmerne men inkluderede billeder af torntappene i ryggens midte. Disse undersøgelser resulterede i identifikation af en kodeleds ”mus” i højre forben som blev fjernet artroskopisk før overtagelses datoen.

Efter mere end et års tilsyneladende tilfredsstillende anvendelse af hesten med gode konkurrence resultater, blev hesten mere vanskelig at ride og blev sat til salg. I forbindelse med et eventuelt køb, blev de oprindelige billeder vurderet igen og der blev stillet diagnosen Grad 1 ”kissing spines” hvorfor handelen ønskedes hævet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

I hvilket omfang omfatter en almindelig handelsundersøgelse af en hest røntgenfotoografering, herunder særligt røntgenfotoografering af hestens ryg?

Svar ad 1:

En handelsundersøgelse inkluderer ikke automatisk røntgenfotoografering, men undersøgelsen kan af køber (eller sælger) bedes udvidet til at inkludere for eksempel endoskopi (kikkert undersøgelse) af de øvre luftveje og/eller røntgenundersøgelse, oftest af lemmerne men undertiden også af dele af rygsøjlen. Hestens salgspris dikterer undertiden at et eventuelt forsikrings-selskab udbeder sig et standard sæt røntgenbilleder. Antallet af billeder er ofte dikteret af hestens salgspris eller af specielle ønsker fra købers side.

Det er sjældent, at en almindelig handelsundersøgelse inkluderer røntgenfotoografering af ryggen, men den øgede viden blandt ryttere omkring rygproblemer generelt og ”kissing spines” syndromet specielt har i de senere år medført, at rygbilleder oftere kræves ved salg af specielt dyrere konkurrence heste, men undertiden også ved salg af unge heste. Dette kan for eksempel skyldes at en køber/træner af salgsheste ønsker at vide, hvorvidt der er risiko for, at hesten kan blive klassificeret med røntgenologisk ”kissing spines” som kan besværliggøre eventuelt videresalg af hesten på et senere tidspunkt.

Spørgsmål 2:

Hvad fremgår af de røntgenbilleder der foreligger af hestens ryg optaget den 31. januar 2006? Særligt bedes bemærket omfanget af røntgenologiske forandringer uddybet.

Svar ad 2:

Der foreligger 3 rygbilleder, som udelukkende illustrerer torntappene i saddellejet. Det er derfor ikke muligt at identificere præcist, hvilke torntappe der er fotograferet, men det drejer sig sandsynligvis om torntappene fra T7 til L2. Billederne er ikke af højeste kvalitet, men demonstrerer meget svag sklerosering af modstående overflader af T13-T14 og T14-T15 til trods for tilsyneladende ”normal” afstand mellem disse torntappe. Ved T15-T16 og T16-T17 er der lavgradig, og ikke særlig aktiv, kontakt, sandsynligvis af relativt nyere dato.

Spørgsmål 3:

I hvilket omfang ligger fund konstateret under punkt 2 indenfor normalvariationen?

Svar ad 3:

Dette spørgsmål kan bedst besvares via to separate spørgsmål, nemlig, hvorvidt de røntgenologiske forandringer falder indenfor en "normalvariation", samt hvorvidt sådanne forandringer kan være af klinisk betydning, inklusive symptom givende, på handelstidspunktet.

De røntgenologiske forandringer som beskrevet her kan ses hos heste uden kliniske symptomer. I faglitteraturen kan man finde studier der angiver fra ca. 30 % af et normalt materiale af heste uden kliniske symptomer og helt op til 80-90 %.

Det er imidlertid karakteristisk, at de kliniske symptomer ofte er vage, og hestene forbliver derfor ofte udiagnosticerede over en længere periode; hos mange patienter bekræftes problemerne ikke før lokal infiltrationsanæstesi samt operation har fundet sted og hestens præstationsniveau tydeligt forbedres.

Rådets konklusion må derfor være, at forandringerne hos denne hest må klassificeres som værende indenfor normalvariationen, og samtidigt tilføje, at den kliniske diagnose "kissing spines" ikke kan stilles baseret udelukkende på røntgenoptagelser.

Spørgsmål 4:

I hvilken grad bør disse fund almindeligvis angives i en handelsundersøgelse der udarbejdes med henblik på salg? Svaret bedes begrundet.

Svar ad 4:

Alle røntgenfund og afvigelser bør beskrives og diskuteres med den person der har rekvireret undersøgelsen, i dette tilfælde tilsyneladende sælgeren.

I de fleste tilfælde er det imidlertid køberen som kontakter og instruerer dyrlægen om købsundersøgelsens omfang. Det er Rådets opfattelse at alle afvigende forandringer, såvel kliniske som røntgenologiske, ved en sådan undersøgelse bør diskuteres samt påtegnes den skriftlige attest der udarbejdes i forbindelse med undersøgelsen. En vigtig grund til at disse observationer påtegnes og evalueres er, ud over en normal dokumentation, at et sådant dokument ofte anvendes ved forsikring af hesten og det er derfor vigtigt at forsikringselskabet er i besiddelse af al relevant information til brug ved deres risiko vurdering.

Spørgsmål 5:

Såfremt det kan lægges til grund, at sagsøger forud for handelsundersøgelsen overfor dyrlæge A gav konkret udtryk for bekymring om ryglidelser, hvorfor røntgenbillederne af ryggen blev taget, burde dyrlæge A da have gjort særlige bemærkninger herom i undersøgelsen.

Svar ad 5:

Ja, se svar ad spørgsmål 4.

Det skal bemærkes at det fremgår at sagsøgte (sælger) i denne sag foranledigede handelsundersøgelsen, og at sagsakterne ikke indeholder oplysninger fra denne.

Spørgsmål 6:

Kan der ud fra de foreliggende røntgenbilleder konstateres forbenet dragtbrusk hos hesten? Burde dyrlægen i bekræftende fald have bemærket dette? Svaret bedes begrundet.

Svar ad 6:

Svaret er benægtende. Røntgen billederne fra handelsundersøgelsen viser ikke "forbenet dragtbrusk".

Spørgsmål 7:

Hvilke følger må forbenet dragtbrusk, som evt. konstateret, antages at kunne medføre?

Svar ad 7:

Bortfalder.

Spørgsmål 8:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, hvilke bemærkninger røntgenbillederne giver anledning til i relation til handelsundersøgelsen samt vurderingen af hesten på handels-tidspunktet?

Svar ad 8:

Rådet har i indledningen umiddelbart før spørgsmål 1 givet følgende svar ” at der udover forandringerne i ryggen, som Rådet vil vende tilbage til i svarene på spørgetemaet” og ”bortset fra kodeleds fragmentet mener Rådet ikke, at nogle af de andre nævnte forandringer nødvendigvis har, eller vil få klinisk betydning”.

Det vil sige, at ud over røntgenforandringerne i ryggen samt fragmentet i højre kodeled er alle øvrige røntgenologiske forandringer sandsynligvis uden klinisk relevans, omend de burde have været beskrevet og risikokommenteret.

Fragmentet i kodeleddet blev omtalt og risiko vurderet med efterfølgende artroskopisk fjernelse.

Efter Rådets opfattelse kunne sagen være håndteret som følger: Hvis hesten var klinisk uden mistanke om et rygproblem, til trods for købers eventuelle mistanke, herunder at hesten var normal under rideprøve, burde dyrlægen have informeret kunden at der var røntgenologiske forandringer i ryggen som kan ses hos en stor del af såkaldt ”normale heste” men at ”kissing spines” syndromet i mange tilfælde er uden andre kliniske symptomer end ”præstationsnedsættelse”, hvilket ofte er vanskeligt at opdage klinisk, selv for rytteren. I den konkrete sag burde dyrlægen derfor have diskuteret forandringerne i ryggen, heriblandt forklaret hvorfor disse forandringer altid vil være vanskelige at risikovurdere, specielt i en 4 års hest der endnu ikke har været i meget arbejde og derfor haft lejlighed til at udvise symptomer.

Spørgsmål 9:

Har Det Veterinære Sundhedsråd i øvrigt bemærkninger til sagen?

Svar ad 9:

Det Veterinære Sundhedsråd har følgende bemærkninger til Syns- og Skønsmands undersøgelse 18. august 2008:

Rådet har bemærket at hesten ved denne undersøgelse ”ikke (var) skoet og alle 4 hove fremstod lettere uglejet”. Endvidere oplyses det at hesten på dette tidspunkt ”ikke havde været redet eller pålagt sadel siden februar 2008”, dvs. i en periode på 6 måneder. Efter Rådets opfattelse har en klinisk undersøgelse af en hest med et potentielt rygproblem i en sådan situation meget lidt klinisk relevans og kan derfor vanskeligt bruges til at bekræfte eller afkræfte tilstedeværelsen af et rygproblem.

Vedrørende hestens konkurrenceresultater mellem 2006 og 2008 er Rådet enig med syn- og skønsmandens vurdering at det er usandsynligt at hesten har været klinisk afficeret af et ryg-

problem (eller andre problemer) i betragtning af dens konkurrenceresultater over en 2 års periode.

Afgørelse:

Sagen blev forligt, således at sælger og hestehospitalet hver skulle bære 5.000 kr. til syn og skøn, og køber skulle betale 15.000 kr. i sagsomkostninger til sælger, samt 5.000 kr. til hestehospitalet.

2009-20-04-00006/2008-20-04-00058**Skrivelse af 1. december 2008**

En 8 års varmbloodshest, blev d. 9. juli 2007 undersøgt ved salg fra A til B. Handelsundersøgelsen blev foretaget af dyrlæge X, Dyrehospital X. Undersøgelsen inkluderede såkaldt standard røntgen, dvs. distale forben, haser, knæ samt carpus. Den kliniske undersøgelse gav ikke anledning til nogen anmærkninger, og der blev ikke fundet røntgenologiske forandringer.

I en veterinær udtalelse dateret d. 28. marts 2008 fra Dyrehospital Y beskrev dyrlæge Y på et senere tidspunkt det kliniske forløb vedrørende hesten baseret på en række af undersøgelser. Hans konklusion var, at hesten led af en deform torntap i mankere regionen, og at dette fænomen gav anledning til smerter samt ridebesvær. Ifølge ejeren blev hesten tydeligt forbedret efter infiltration af lokalbedøvelse i området.

På baggrund af ovenstående vurderede køber, at hesten led af en sygdom, der var så væsentlig, at hun krævede handelen ophævet.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Det bedes oplyst, om hesten har en symptomgivende lidelse i mankere regionen.

Svar ad 1:

Svaret herpå kan udelukkende baseres på de røntgenologiske forandringer i ryggen samt de kliniske oplysninger fra dyrlæge Y. Røntgenbillederne viser delvis fusion af den øverste del (mest proximale region) af torntappene af T4 og T5, inklusive de (normale) apophyseale knogle/brusk områder proximalt. Det skal bemærkes at disse apophyser aldrig vokser sammen med den primære torntap. Det bemærkes at torntappen af T5 er tydeligt fortykket og læner sig svagt fremad (kranialt).

De beskrevne forandringer har et kronisk og inaktivt udseende. Men de repræsenterer ikke desto mindre et usædvanligt fund, hvis kliniske betydning i første omgang synes understreget af reaktionen på infiltration af lokalbedøvelse i området. Der foreligger imidlertid ikke mange kliniske oplysninger vedrørende de kliniske fund og vurderingen af blokaden er tilsyneladende kun sket via rytterens observationer. Der kan også stilles spørgsmål ved hvor specifik bedøvelsen (analgesien) har været, idet den også kunne have inkluderet ligamentum supraspinale og/eller ligamentum interspinale.

Det skal bemærkes at der ses typiske tegn på kontakt mellem torntappe (såkaldt "kissing spines") i området T15-T16, dvs. i sadde regionen. Her ses let deformation, men ikke udtalt aktivitet (Grad 1/4).

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, bedes lidelsen herunder dens mulige årsagsforhold nærmere beskrevet.

Svar ad 2:

Den beskrevne lidelse er så sjælden, at den med overvejende sandsynlighed er resultatet af et traume i en tidlig alder, hvor for eksempel hesten er stejlet og faldet bagover, hvilket hyppigt resulterer i fraktur af oftest en række torntappe i mankere regionen, typisk T4-T8. Sådanne frakturer kan også opstå hos føl, der løber under en lavt hængende genstand, f.eks. en bom eller en lavtsiddende gren på et træ. Imidlertid er prognosen oftest ret god hos sådanne patienter til trods for ret deformerede torntappe samt et afladet mankeparti.

Spørgsmål 3:

Såfremt spørgsmål 1 og spørgsmål 2 besvares bekræftende, bedes det oplyst om lidelsen var til stede på leveringstidspunktet den 31.juli 2007.

Svar ad 3:

Røntgenbillederne fra Dyrehospital Y er optaget mere end 7 måneder efter leveringstidspunktet. Da der ikke oplyses om tegn på en akut opstået situation med svære og akutte smertesymptomer fra området indenfor denne periode, er det overvejende sandsynligt, at forandringerne har været til stede ved leveringstidspunktet.

Spørgsmål 4:

Såfremt spørgsmål 1 og 2 besvares bekræftende, bedes det oplyst, om lidelsen gør hesten uanvendelig som ride- og konkurrencehest.

Svar ad 4:

Forandringerne i mankere regionen er meget usædvanlige. Rådet har ikke i litteraturen kunne finde beskrivelser af denne type af forandringer på det pågældende sted. Rådet anser det som mest sandsynligt, at forandringerne er opstået som resultat af et akut tidligere traume (se svar ad spørgsmål 2), og at lidelsen derfor er kronisk, hvilket gør det vanskeligt at bekræfte forandringernes betydning. Af sagens dokumenter (svarskrift af 19. november 2008 fra advokat A) fremgår at køber havde kendt og redet hesten i flere år op til leveringstidspunktet. Imod dette taler resultatet af infiltrationsanalgesien i området, som imidlertid baseres på en subjektiv vurdering fra køberen, som endvidere må antages at have en særlig interesse i at analgesien blev fortolket som værende positiv.

Idet hesten tilsyneladende har fungeret normalt indtil købet, kan Rådet ikke med nogen grad af sikkerhed udtale, at hesten er uanvendelig som ride- og konkurrencehest.

Spørgsmål 5:

Såfremt spørgsmål 1 og 2 besvares bekræftende bedes det oplyst om hesten ved operativt indgreb kan helbredes.

Svar ad 5:

Hvis den kliniske diagnose kan verificeres yderligere (f.eks. ved hjælp af lokal analgesi samt ultralyds scanning af ligamenter i samme område) vil det være muligt operativt at fjerne en af de to ”kolliderede” torntappe og derved med stor sandsynlighed permanent eliminere symptomer fra området. Det skal understreges, at dette er en anden lokalisering end normalt for et sådant indgreb, og at indgreb i dette område normalt kun involverer sjældne tilfælde af sekundær kvæstning efter fraktur af torntappe. Prognosen efter kirurgisk behandling betragtes som værende god.

Supplerende skrivelse af 24. august 2010

Spørgsmål 6:

Med henvisning til erklæring af d. 3. juni 2010 fra dyrlæge Z ønskes oplyst, hvorvidt Det Veterinære Sundhedsråd nu kan besvare, om lidelsen efter Sundhedsrådets opfattelse gør hesten uanvendelig som ride- og konkurrencehest?

Svar ad 6:

Ja. Rådet finder, at lidelsen gør hesten uanvendelig som ride- og konkurrencehest, endvidere finder Rådet, at lidelsen kan behandles operativt med en god prognose for fremtidig anvendelse som ride- og konkurrencehest.

Spørgsmål 7:

Ifølge Rådets svar ad 2 anses det som overvejende sandsynligt, at lidelsen er resultatet af et trauma i en tidlig alder. Rådet bedes begrunde, hvorfor traumat overvejende sandsynligt anses påført hesten i en tidlig alder?

Svar ad 7:

Ved besvarelse af dette spørgsmål henvises til svar ad 3, idet det er usandsynligt, at en akut skade kunne have været opstået uden akutte kliniske symptomer. Enten har hesten derfor fået denne skade i en tidlig alder, men ikke tidligere været specielt påvirket af denne, alternativt har denne lidelse gradvist udviklet sig som resultat af en lavgradig, progredierende beskadigelse af det interspinale ligament imellem de pågældende to torntappe.

Spørgsmål 8:

Rådet bedes tillige oplyse med hvilken grad af sandsynlighed traumat kan anses påført hesten efter leveringen d. 31.juli 2007. Svaret bedes begrundet.

Svar ad 8:

Idet Rådet skal henviser til svar ad spørgsmål 3, finder Rådet, det er overvejende sandsynligt, at et eventuelt trauma, der resulterer i denne lidelse, skete inden leveringen d. 31.juli 2007.

Spørgsmål 9:

Med henvisning til Rådets svar ad 3 ”da der ikke oplyses om tegn på en akut opstået situation med svære og akutte smertesymptomer fra området indenfor denne periode” bedes, under forudsætning af, at det lægges til grund, at sælger indtil leveringen d. 31.juli 2007, ikke har iagttaget nævnte tegn, følgende spørgsmål besvaret:

Med hvilken grad af sandsynlighed kan det antages, at lidelsen var til stede på leveringstidspunktet d. 31. juli 2007. Svaret bedes begrundet.

Svar ad 9:

Selvom det skal lægges til grund, at sælger indtil leveringen d. 31.juli 2007 ikke har iagttaget ovennævnte tegn (svære og akutte smertesymptomer fra området), er det Rådets opfattelse, at det er overvejende sandsynligt at lidelsen, i en form, var til stede på leveringstidspunktet d. 31.juli 2007.

Afgørelse:

Parterne indgik forlig. Sagsøger beholdt hesten, og sagsøgte skulle betale sagsøger 95.000 kr. Beløbet dækkede købesummen for hesten, 70.000 kr., samt delvis betaling af dyrlægeregninger samt ophold og foder til hesten 25.000 kr. Beløbet forrentedes ikke.

Sagsøgte skulle betale sagsøgers udgift til advokatbistand med 30.000 kr. + moms, retsafgift med 3780 kr., samlede omkostninger til syn og skøn med 19.382,89 kr. eller i alt 60.662,89 kr.

Betalingen skulle ske inden 14 dage.

2009-20-04-00003/2009-20-04-00061

Skrivelse af 23. marts 2009 fra advokaterne

En 5 års varmlblods vallak blev i maj 2004 solgt af A til B til brug som ridehest for dennes datter. Tilsyneladende opstod der imidlertid problemer ret hurtigt efter overtagelsen af hesten, og det blev beskrevet, at allerede efter ca. 10 dage begyndte den at slå med hovedet og ville ikke trave ordentligt, men slå over i galop. I slutningen af august samme år undersøgte dyrlæge X derfor hesten. Dyrlæge X beskrev i sin rapport dateret d. 22. september 2004 (men refererende til undersøgelse d. 30. august 2004), at hesten var let ataktisk, men ikke halt. Hesten havde svært ved at galopere. Der blev optaget røntgenbilleder af halsen og diagnosticeret facetledsarthrose imellem C4 og C5. Det blev beskrevet, at disse forandringer ”kunne give de beskrevne symptomer”. Hesten blev behandlet i disse led, men hestens tilstand forværredes over den følgende måned med sværere symptomer. I et brev til ejerens forsikringsselskab beskrev dyrlæge X hesten som værende uanvendelig til ridebrug.

Hesten undersøgtes igen den 26. januar 2006, nu af dyrlæge Y som udnævnt syn- og skønsmand. Der besvaredes 7 spørgsmål. Hesten undersøgtes igen af dyrlæge Y den 10. juli 2008 for at denne kunne svare på 5 supplerende spørgsmål i en supplerende syns- og skønsrapport.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er henholdsvis:

de 5 røntgenbilleder optaget på Dyrehospital A 30. august 2004, og de på Dyrehospital B d. 26. januar 2006 optagne 8 røntgenbilleder ortograde, hvorved forstås, at billederne er optaget i korrekte projektioner, og af diagnostisk kvalitet, således at billederne kan danne grundlag for en konklusiv diagnose og tilbagedatering af en diagnose til leveringstidspunktet 19. maj 2004?

Svar ad 1:

Billederne fra Dyrehospital A er ikke ortograde og er derfor hovedsageligt ikke-diagnostiske, idet kun de mest kraniale halsbilleder, specifikt C2-C4, er projektionsmæssigt acceptable. Fra C4 til C1 er billederne skråprojektionerede i 2 planer, henholdsvis proximalt-distalt samt kranialt-kaudalt, hvilket umuliggør vurdering af facetleddene samt halshvirvelkanalen. Billederne er heller ikke ideelt eksponerede hvilket betyder, at der er manglende software kapacitet til at "manipulere" billederne retrospektivt.

Billederne fra Dyrehospital B er bedre positionerede end billederne fra Dyrehospital A, men af ukendte årsager er der kun optaget billeder til og med C5 (fra C1) samt billeder af torntappene fra T7 til T17. Billederne er således rimeligt diagnostiske, men er utilstrækkelige i deres antal til vurdering af halsen.

Ingen af de to sæt billeder kan derfor danne grundlag for en konklusiv diagnose og/eller tilbagedatering af en diagnose til leveringstidspunktet 19. maj 2004.

Rapporten fra dyrlæge X dateret d. 22. september 2004 beskriver "facetledsarthrose imellem C4 og C5". Han har ikke påtegnet på disse billeder, hvilke halshvirvler han betegner som C4 og

C5, men efter Rådets vurdering er der ikke forandringer ved C4-C5, men derimod ved C6-C7. Rådet kan ikke forklare, hvorledes denne tilsyneladende fejl er opstået.

Spørgsmål 2:

På baggrund af den anamnese, der kan udledes af sagens oplysninger, bedes det oplyst:

a) om dyrlæge X' kliniske undersøgelse d. 30. august 2004, henholdsvis

b) om syns- og skønsmand dyrlæge Ys kliniske undersøgelser henholdsvis 26. januar respektive 10. juli 2008

efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse har været tilstrækkelige til at lokalisere et eventuelt neu- roanatomisk læsionssted?

Svar ad 2:

På det foreliggende grundlag er svaret på dette spørgsmål benægtende.

Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke se, at der foreligger nogen beskrivelse af en decideret og detaljeret neurologisk undersøgelse af hesten fra nogen af de to dyrlæger. Det er normal praksis, at en neurologisk undersøgelse indeholder en række specifikke tests; disse er beskrevet i detaljer i litteraturen. Det drejer sig om forskellige reflekser samt tests udført både med hesten i ro og med hesten i bevægelse. Disse vil give information om hestens proprioception (dvs. dens evne til at fornemme samt rumligt korrigerende lemmernes placering i tid og sted), eventuel ataksi (dvs. manglende koordination af dens motorik) samt dysmetri (enten hypermetri, dvs. excessiv bøjning af lemmerne, eller hypometri, dvs. manglende bøjning af lemmerne). Der er i litteraturen beskrevet en graderet skala fra 0-5 for hver af disse tests. Det er også normalt at "provokere" hesten til uvante, evt. komplicerede manøvrer, der specifikt "udfordrer" specielle funktioner i centralnervesystemet. Det drejer sig f.eks. om ufysiologisk placering af lemmerne (krydsede forben), skridte op og ned over en kantsten samt skridte op og ned af en lille bakke med halsen i henholdsvis neutral samt overekstenderet position. Det ville være højst unormalt at finde forandringer relateret til udelukkende bagbenene (som beskrevet i rapporterne fra både dyrlæge X og Y). I de fleste af tilfælde er symptomerne 1 grad mildere på forbenene end på bagbenene, hvis det drejer sig om en kompressiv lidelse i halsregionen, medens udelukkende bagbenssymptomer ville ændre mistanken fra halsregionen til thoracolumbal regionen.

Spørgsmål 3:

Syns- og skønsmand dyrlæge Y har i besvarelsen af spørgsmål 4 i skønserklæring af 20. februar 2006 oplyst at "*det ikke med sikkerhed kan oplyses, hvad årsagen til lidelsen er*". Under afhjemlingen ved sagens hovedforhandling i byretten i Hjørring har dyrlæge Y ifølge protokollet fra hovedforhandlingen forklaret, at "*den sandsynlige diagnose er det såkaldte wobblersyndrom*".

Skønsmanden har videre udtalt: "*hvis lidelsen stammer fra facetleddene, er der ikke tale om et wobblersyndrom, men symptomerne er de samme*".

Videre har skønsmanden udtalt: "*det er også muligt, at det er et helt 3. problem med hals-hvirvlerne, som man ikke kan se på røntgenbilleder*".

Endelig har skønsmanden udtalt: "*han er meget overbevist om, at lidelsen er forårsaget af tryk på rygmarven, men om det har forbindelse til det forstørrede facetled, kan han ikke sige*". Endelig har skønsmanden i besvarelsen af spørgsmål 10 i skønserklæringen af d. 10. juli 2008 oplyst, at han "*efter undersøgelsen d. 26.02.2006 (der menes sandsynligvis d. 26. januar 2006) ikke stillede en eksakt diagnose på hestens bevægelsesforstyrrelse*".

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om Rådet er i stand til at stille en konklusiv diagnose på hesten på baggrund af de foreliggende oplysninger og de foreliggende røntgenbilleder.

Svar ad 3:

Svaret er benægtende. Jævnfør svar ad spørgsmål 1 og 2.

Der er efter Rådets opfattelse ikke tilstrækkelig klinisk dokumentation eller røntgenbilleder af tilstrækkelig kvalitet til at formulere en korrekt diagnose. Der er efter Rådets opfattelse en mulig mistanke om facetledsarthrose ved C6-C7 på billederne fra Dyrehospital A; desværre inkluderer billederne fra Dyrehospital B kun C1-C5 og derfor ikke mulighed for vurdering af C6-C7. Det skal endvidere bemærkes, som i de fleste kliniske situationer, at røntgenforandringer i halsregionen ikke kan "stå alene", men skal bakkes op af den kliniske undersøgelse. Degenerativ arthropati af facetleddene kan ses hos mellem 10 % og 50 % af ikke-ataktiske heste og derfor indebæres en vis risiko for en falsk-positiv diagnose. Facetleddene ved C5-C6 og C6-C7 er hyppigt remodellerede hos udvoksede heste; imidlertid er halsmarvskanalen relativt stor i dette område, hvorfor stenose af denne er mindre sandsynlig i dette end i andre områder.

I relation til det betydeligt udvidede spørgsmål 3 finder Rådet det relevant at forklare nogle anvendte terminologier. "Wobbler syndrom" er ikke en specifik lidelse, men snarere en beskrivelse af adskillige kliniske symptomer, oftest ataksi eller slingerhed. Den hyppigste årsag til "wobbler" symptomer er såkaldt CVSM eller Cervical Vertebral Stenotic Myelopathy forårsaget af "malfunction, malarticulation eller malalignment" (dvs. abnorm funktion, unormal ledposition og forkert stilling). Dette resulterer i konstant (static) eller intermitterende (dynamic) kompression af halsmarven og derfor kliniske symptomer, inklusive ataksi.

Det bør derfor bemærkes, at når advokaten i Processkrift dateret d. 4. juli 2007 skriver, at lidelsen opstår i føltiden og er ledsaget af "*udposninger på halsen, deformiteter på halsen og ømhed ved berøring af halsen*", er dette ikke korrekt.

Spørgsmål 3a:

Såfremt spørgsmål 3 besvares uden en konklusiv diagnose, bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, hvad den mest sandsynlige diagnose er på baggrund af det foreliggende materiale. Det Veterinære Sundhedsråd bedes endvidere oplyse sandsynligheden for, at årsagen til hestens bevægelsesforstyrrelser hidrører fra andet sted end halsregionen.

Svar ad 3a:

Det er ikke umiddelbart muligt ud fra de givne oplysninger at foreslå den mest sandsynlige diagnose. Mistanken falder på halsregionen på baggrund af oplysningerne om symptomer, der tilsyneladende kun opstår, når hesten rides i holdning, dvs. ved en vis grad af fleksion af halsen. På den anden side kan man undre sig over, at der ikke er beskrevet neurologiske symptomer, der involverer forbenene, i hvilket fald mistanken kunne falde på et problem i ryg- eller lænderegionen, som intensiveres når hesten bærer vægt på ryggen, dvs. bliver redet.

Spørgsmål 3b:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvorledes og på hvilken baggrund rådet definerer begrebet "*mest sandsynlige diagnose*", jv.svaret på spørgsmål 3a ?

Svar ad 3b:

Bortfalder.

Spørgsmål 4:

Såfremt Det Veterinære Sundhedsråd har fundet, at røntgenbillederne optaget på Dyrehospital A 30. august 2004 og røntgenbillederne optaget på Dyrehospital B 26. januar 2006 er ortograde og af diagnostisk kvalitet, bedes det oplyst, om der i optagelserne af hestens facetled er sket udvikling i perioden mellem de 2 billedseriers optagelser?

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes det oplyst, om Sundhedsrådet finder det sandsynligt, at årsagen til hestens kliniske problemer skal findes i facetleddene ?

Svar ad 4:

Med henvisning til besvarelsen af spørgsmål 1 kan spørgsmål 4 ikke besvares, idet de to sæt billeder er usammenlignelige.

Spørgsmål 5:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om der efter rådets opfattelse er yderligere kliniske undersøgelser, der på baggrund af anamnesen og symptombilledet rimeligvis burde have været foretaget af syns- og skønsmanden med henblik på at diagnosticere et eventuelt neuroanatomisk læsionssted ?

Svar ad 5:

Spørgsmålet er vanskeligt at besvare, idet det ikke fremgår hvor detaljeret en neurologisk undersøgelse hesten gennemgik. En komplet neurologisk undersøgelse bør rimeligvis resultere i en konklusion over i hvilket neuroanatomisk område årsagen til problemet ligger, f.eks. C1-C5, C5-C7, C6-T2, T3-L3 eller S3-S5.

En udvidet neurologisk undersøgelse kunne have inkluderet myelografi, dvs. injektion af kontrastmiddel omkring halsmarven inden optagelse af røntgenbilleder af halsen i neutral, flekteret samt ekstenderet position. Denne undersøgelse kræver at hesten er i total narkose og er derfor ikke risikofri, men er ofte i stand til at bestemme den præcise lokalisation af et problem i halshvirvlerne.

Spørgsmål 6:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om der i sagen findes grundlag for:

- a) at stille en konklusiv diagnose på hesten, og/eller
- b) tilbagedatere en eventuelt stillet diagnose til 19. maj 2004

Besvarelsen bedes begrundet.

Svar ad 6:

Svaret til begge delspørgsmål er benægtende. Jævnfør svar ad spørgsmål 1, 2, 3 og 3a.

Spørgsmål 7:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

Nej.

Afgørelse:

Sælger blev frifundet.

Køber betalte omkostninger for både by- og landsret med 93.963,20 kr., heraf blev 83.963,20 kr. betalt af statskassen i det omfang, der ikke dækkedes af retshjælpsforsikringen.

2009-20-04-00012**Skrivelse af 21. september 2009 fra advokaterne**

Ifølge dyrlægeerklæring blev en 9 årig vallak akut forfangen på alle fire ben d. 4. juli 2006.

Otte dage senere blev en smed telefonisk anmodet om at fjerne begge forsko samt raspe hoven tilbage i tåen. Hestens tilstand blev tilsyneladende stabiliseret indtil d. 4. august 2006, hvor dyrlægen igen telefonisk bad samme smed om at raspe tåen yderligere tilbage.

På dette tidspunkt herskede der nogen uenighed om hvad der skete under denne beskæring (igen uden dyrlægens tilstedeværelse). Sagsøgers side mente, at smeden skar en større defekt i sålen på højre forben og at hesten blev akut springhalt på dette ben. Der blev beskrevet ømhed i læderhuden i defekten men ingen yderligere blødning. Forebyggende antibiotika behandling indledtes samtidig med trykforbinding af hoven. Hestens tilstand forværredes imidlertid med øget smerte fra det venstre forben. Først d. 8. august mødtes dyrlægen og smeden. Den 11. august forværredes hestens tilstand, idet den var ude af stand til at rejse sig og støtte på hverken venstre eller højre forben. Hesten blev derfor omgående aflivet.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Det bedes oplyst, hvorvidt det i forbindelse med afraspning af hoven under behandling af en forfangen hest ligger indenfor beslagsmedens sædvanlige fagområde at foretage operative indgreb i form af at skære i hestens hov og sål.

Svar ad 1:

Ved ”operative indgreb” forstår Rådet indgreb på levende væv, og som derfor ville kræve enten lokal eller universel bedøvelse (anæsthesi), for at indgrebet kan gennemføres. Generelt er smedens arbejdsområde begrænset til hornlaget (dødt væv) og undgår læderhuden. Operative indgreb falder ikke indenfor smedens normale arbejdsområde, og normal beskæring af hornsålen er ikke et operativt indgreb.

Det smeden gør er at ”skære i hestens hov-kapsel og sål”. Det er en del af normal beskæring, at smeden ved hjælp af en hovklinge, hovkniv og en rasp fjerner ”gammelt” eksessiv horn-dannelse fra både hornvæggen og hornsålen. I henholdt til den klassiske Beslaglære beskrives, at: ”Sålen må ikke beskæres bortset fra det horn på dens ydre rand, som rammes af hovklingen under nedskæringen af hornvæggen”, men nutidens domesticerede heste er ikke altid i stand til at afskalle hornsålen normalt og/eller symmetrisk, hvorfor det ofte er nødvendigt for smeden at korrigere dette. Det er derfor ikke usædvanligt for smeden at fjerne en del af hornsålen, indtil han kan mærke ved fingertryk eller visitertang, at sålen har den rette tykkelse og konsistens.

Ved en forfangen hest må smeden vise udtalt forsigtighed både ved raspning af hoven og specielt med hensyn til sålens tilstand, idet der altid vil være en mulighed for, at hovbenet er drejet og derved ligger tættere på hornsålen end normalt.

Spørgsmål 2:

Det bedes i samme anledning oplyst, hvorvidt det er sædvanligt, at en beslagsmed foretager sådanne operative indgreb i form af at skære i hestens hov og sål, når den omhandlede hest er diagnosticeret af en dyrlæge som akut forfangen.

Svar ad 2:

Rådets opfattelse af operative indgreb fremgår af svar ad spørgsmål 1.

Hos en akut forfangen hest er der altid en risiko for, at hovbenet er drejet, selvom det i mange situationer ikke er tilfældet. Smeden må derfor udvise forsigtighed ved sin beskæring af den eller de forfangne hove.

Spørgsmål 3:

Sundhedsrådet bedes redegøre for sandsynligheden for, at en hest med den omhandlede diagnose – akut forfangenhed – under hensyntagen til de i sagen fremlagte dyrlægeerklæringer – under normale omstændigheder ville have haft muligheder for helbredelse.

Svar ad 3:

Patienter med akut forfangenhed har mulighed for helbredelse, hvis behandling finder sted med henblik på at mindske risikoen for sekundære katastrofale komplikationer såsom sænkning eller drejning af hovbenet.

I mildere tilfælde af forfangenhed uden sænkning eller drejning af hovbenet er prognosen for fuld restitution rimelig god. Patienter med sænkning eller drejning af hovbenet har en reserveret til håbløs prognose med hensyn til reetablering af fuld atletisk funktion.

Spørgsmål A:

Hvorledes er prognosen generelt for en hest med konstateret forfangenhed?

Hvorledes er prognosen generelt for en hest med konstateret forfangenhed med drejning og sænkning af hovbenet?

Svar ad A:

Se svar ad 3.

Spørgsmål B:

Er det rådets opfattelse, at en dyrlæge, inden han kan udtale sig om prognosen på en forfangen hest, bør optage røntgenbilleder af hestens hove med henblik på at konstatere, om hovbenet er sænket eller drejet og kan rådet konstatere, om det er sket i denne sag, jf. f.eks. bilag 7?

Svar ad B:

Forfangenhed er først og fremmest en klinisk diagnose, og diagnostikken er baseret på en evaluering af de kliniske symptomer. Hos den forfangne hest vil inspektion af hovkonformation, hornvæg og sål samt ”den hvide linie” efterfulgt af palpation og visitering for en habil dyrlæge udgøre en ganske sikker indikator på sygdomsstatus i undersøgelsesøjeblikket. Røntgenoptagelser kan da benyttes til at konfirmere de kliniske fund og afklare en eventuel usikkerhed f. eks. med hensyn til en begyndende sænkning/drejning af hovbenet.

Røntgenbilleder er i øvrigt vigtige og nyttige for at kunne følge en behandlingsplan og formulere en prognose for patienten. Dette gælder ikke mindst for patienter, hvor de indledende kliniske symptomer er voldsomme, som det var tilfældet med hesten i denne sag.

Forfangenhed er principielt en inflammation af læderhuden (laminitis) og forekommer i mange former og grader. Den særlige værdi af røntgenoptagelser ligger i en sikker identifikation af henholdsvis sænkning eller drejning af hovbenet, fortykkelse af den dorsale hovvæg samt røntgenopklæringer i hovens bløddele, specielt under sålen, som udtryk for enten nekrotisk væv eller gas forårsaget af bakteriel infektion eller løsning af hornsålen og/eller hornvæggen. Endvidere etableres der derudover en status, der kan bruges til objektiv sammenligning med eventuelt senere optagne røntgenbilleder, hvilket kan have betydning for opdatering af prognosen.

I den aktuelle sag, hvor det drejer sig om en akut forfangeren hest, er det efter Rådets opfattelse uforståeligt, at der ikke foreligger nogen detaljeret klinisk beskrivelse af de inspektoriske, palpatoriske, visiteringsmæssige forhold i hovene, bortset fra vurdering af puls, og at optagelse af røntgenbilleder tilsyneladende ikke var overvejet. Der er ikke dokumentation for, at røntgenbilleder blev optaget på noget tidspunkt i sygdomsforløbet hos denne patient, selvom der, jævnfør bilag 20, foreligger optagelser af hestens tåled fra d. 22. juni 2006, som kunne bruges som reference.

Spørgsmål C:

Finder rådet det sandsynligt, at en forfangeren hest, der d. 4. august 2006 henstår uden sænkning og drejning af hovbenet, vil blive så halt af en simpel læderhudsprolaps, at den ender med at skulle aflives d. 11. august 2006?

Svar ad C:

Nej. Rådet finder det usandsynligt, at hesten alene bliver springhalt (sagens bilag 20) på baggrund af en mindre læderhudsprolaps. Rådet anser det for mere sandsynligt, at hovbenet allerede inden smedens indgreb den 4. august 2006 var drejet og har resulteret i den blødning, som smeden iagttager efter at have konstateret, at "sålen var øm og tynd" (Bilag 3), hvilket ville kunne forklare symptomerne.

Rådets svar understøttes af, at hovbenet umiddelbart derefter også tilsyneladende drejer på det modstående forben.

Spørgsmål D:

Såfremt der d. 4. august 2006 havde været tale om en normal hov, dvs. uden sænkning og drejning af hovbenet og med normale circulationsforhold, ville det da have været problemfrit at helbrede en læderhudsprolaps som den af dyrlægen beskrevne, eventuelt ved anlæggelse af trykforbinding?

Svar ad D:

Ja.

Spørgsmål E:

Finder Rådet det på grundlag af den beskrevne sygehistorie og det fatale forløb sandsynligt, at hovbenet var sænket og drejet 4. august 2006?

Svar ad E:

Ja. Se svar ad spørgsmål C.

Spørgsmål F:

Er tilstanden almindeligvis endegyldig og fatal med henblik på fremtidig anvendelse til dressurridning på højt niveau, når hovbenet er sænket og drejet?

Svar ad F:

Ja.

Spørgsmål G:

Med reference til sagsøgers spørgsmål 1 og 2 samt på baggrund af den registrerede beslagssmeds uddannelse, bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, om rådet finder det rimeligt og fagligt korrekt, såfremt det lægges til grund, at smeden, når han d. 4. august 2006 finder en lokal ømhed som den beskrevne, laver en kegleformet udskæring på maksimalt 15 mm i diameter med henblik på at afhjælpe en eventuel hovbyld eller knusning i sålen?

Svar ad G:

Smeden er ofte involveret i behandling af en lokal ømhed i sålen, for eksempel i forbindelse med en hovbyld, lokal såleknusning eller indtrådt søm, hvor han typisk foretager en lille tragtførm udskæring af hornet.

Rådet anser ikke dette for værende fagligt forkert i den konkrete sag, men Rådet finder, at det havde været mere fagligt korrekt, hvis smeden havde insistere på at dyrlægen kom til stede, således at dyrlægen kunne afklare spørgsmålet med hensyn til hovbenets position.

Dette begrundes med, at smeden, da han anden gang bliver tilkaldt til den forfangne hest d. 4. august 2006 for yderligere at raspe sålen i tåen, fandt sålen "øm og tynd", hvorfor han bør tænke på, at hovbenet kunne være drejet.

Spørgsmål H:

Efter gennemgang af de fotos der er fremlagt i sagen som bilag 12-16 og 21, bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, om Rådet på baggrund af et gennemsyn af de omhandlede fotos er i stand til at identificere den hest, hvis ben er afbilledet?

Svar ad H:

Nej. Rådet er ikke i stand til at identificere den hest, hvis ben er afbilledet.

Spørgsmål I:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes angive sandsynligheden for, at åbningerne i sålen på de hesteben der er afbilledet på de fotos fremlagt som bilag 12-16 og 21, angiveligt optaget 13. august efter hestens aflivning 11. august, er udført 4. august 2006, når henses til farve og udtryk på åbningerne?

Svar ad I:

Der er i sagen fremsendt farvekopier af standardfotografier. Billedkvaliteten er derfor noget reduceret i forhold til originale optagelser.

Der iagttages tilsyneladende friske blødninger både fra den hvide linje samt fra en defekt i hornsålen. Det er ikke muligt for Rådet på det foreliggende grundlag at konkludere, hvorvidt åbningerne i sålen er foretaget 7 dage tidligere.

Spørgsmål J:

Såfremt hesten havde fået skåret en defekt som den på bilag 12-1 og 21 viste den 4. august 2006, bedes det oplyst, om den dyrlæge, der havde dagligt tilsyn med hesten 4.-8. august 2006 inden samme dyrlæge aflivede hesten 11. august 2006, burde have aflivet hesten i henhold til dyreværnsloven?

Svar ad J:

Rådet kan ikke af sagsakterne vurdere, hvorvidt hesten skulle have været aflivet i henhold til Dyreværnsloven på et tidligere tidspunkt.

Spørgsmål M:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad M:

Behandling af forfangenhed kræver sædvanligvis et konstruktivt fagligt samarbejde mellem dyrlæge og smed. Netop ved forfangenhed er det af stor betydning, at kommunikationen er god, således at smeden bliver ordentligt vejledt med hensyn til dyrlægens specifikke ønsker i

de forskellige stadier af sygdomsforløbet. Tilsvarende bør dyrlægen være lydhør og drage nytte af smedens observationer.

Afgørelse:

Sagen blev forliget.

2009-20-04-00008/2009-20-04-00009/2008-20-04-00057/2010-20-04-00018**Skrivelse af 5. november 2008 fra advokaterne**

En 5 årig hest blev d. 26. december 2007 indlagt med kolik på et dyrehospital. Hesten var 9 dage tidligere handelsundersøgt og overtaget af køber 7 dage tidligere med henblik på anvendelse som dressurhest. Hesten opereredes straks efter indlæggelsen og under operationen stilledes diagnosen diafragma hernie, og der blev udført tarmresektion på de ca. 2 meter tyndtarm, der havde befundet sig i brysthulen. Hesten efterbehandlede og hjemsendtes med information om, at lidelsen med overvejende sandsynlighed havde været til stede på købstidspunktet. Efterfølgende havde hesten tilbagevendende kolik og blev genindlagt på samme dyrehospital d. 26. februar 2008. D. 29. februar 2008 indgav køber stævning mod sælger med henblik på at ophæve handlen. Hesten blev dagligt behandlet, og d. 10. marts blev der udført stående laparoskopi, der dog ikke kunne komme en konkret årsag til kolikken nærmere. Samme dag blev hesten aflivet grundet tiltagende koliksmarter, idet køber fravalgte reoperation som en mulighed. Fra obduktionen oplyste dyrehospitalet, at en forsnævret tyndtarms anastomose havde været årsag til kolikken. Diafragma herniet var ikke at genfinde.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse om det ud fra sagens akter kan konkluderes at 2 m tyndtarm lå i thorax og var adheret til diafragma pr. 26. december 2007?

Svar ad 1:

I sagens akter beskriver dyrlæge A, at der ved operation af hesten d. 26. december 2007 ”blev trukket ca. 2 m tyndtarm tilbage i abdomen (bughulen). Denne del af tyndtarmen var meget kredsløbspåvirket, og der blev derfor foretaget tarmsektion. Hullet til thorax (brysthulen) blev efterfølgende syet.”

Spørgsmål 2:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes forudsætte at 2 m tyndtarm lå i thorax og var adhærert til diafragma pr. 26. december 2007 og oplyse om dette forhold i nærværende sag således kan tilbagedateres til før overtagelsen den 17. december 2007?

Herunder bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse hvor lang tid det tager før adhæring til diafragma kan ses?

Svar ad 2:

Hvis der ved adhæring menes nydannelse af bindevæv er svaret ja, idet en adhærence først vil være manifest efter ca. 10 – 14 dage.

Spørgsmål 3:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes forudsætte at 2 m tyndtarm lå i thorax og var adherert til diafragma pr. 26. december 2007, og oplyse med hvilken sandsynlighed dette har været årsag til hestens koliksymptomer pr. 26. december 2007?

Svar ad 3:

Rådet anser det helt overvejende sandsynligt at dette har været årsagen til hestens koliksymptomer.

Spørgsmål 4:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes beskrive observationer, der kan gøres på baggrund af obduktionsbillederne sammenholdt med hestens journal i øvrigt.

Herunder bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse:

a. om diafragma herniet kan konstateres, eller om tegn efter operation af samme kan konstateres?

b. om hesten den 10. marts 2008 led af forsnævring af tyndtarms anastomosen?

Svar ad 4:

Sagsakterne indeholder 5 farvefotos (1172,1174,1175,1176 og 1177). Billederne er udateret.

Ad a:

Af foto 1174 ses tydeligt en adhærence mellem hvad der ligner diafragma og krøs, hvilket kan tolkes som den postoperative tilstand.

Ad b:

Dette kan ikke vurderes på de fremsendte foto (1175, 1176 og 1177), idet tarmlumen i overgangen ikke er åbnet.

Spørgsmål 5:

Såfremt spørgsmål 4a besvares benægtende bedes Det veterinære Sundhedsråd oplyse eventuelle årsager hertil, herunder tage stilling til om det kan skyldes, at obduktionsbillederne ikke viser et fuldstændigt billede af hestens tarmsystem pr. 10 marts 2008?

Herunder bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, om det er en normal praksis for dyrlæger at koncentrere en obduktion på det forhold, som antages at have forårsaget hestens lidelse på dagen for aflivning, i denne sag forudsat at være forsnævring af tyndtarms anastomosen?

Svar ad 5:

Ja, Rådet vurderer at den beskrevne fremgangsmåde er normal under praksisforhold.

Spørgsmål 6:

Såfremt spørgsmål 4b besvares bekræftende bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse:

a. om forsnævring af tyndtarms anastomosen kan tilbagedateres til før overtagelsesdagen den 17. december 2007?

Såfremt spørgsmål 6a besvares benægtende bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse:

b. om der kan findes en årsagssammenhæng mellem forsnævret tyndtarms anastomose og operationen gennemført den 26. december 2007, hvor det forudsættes at 2 m tyndtarm blev trukket tilbage i abdomen og tarmresektion foretaget, hvorefter hul til thorax blev syet (Diafragma herni)?

Svar ad 6:

Ad a: Udgår.

Ad b: Ja, der kan være fremkommet en forsnævring i forbindelse med etablering af anastomosen.

Spørgsmål 7:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse:

- a. om endnu en operation den 10. marts 2008 ville have afhjulpet hestens tilstand,
- b. tidshorisont for resultater heraf,
- c. forventelige konsekvenser af operationen, herunder forholdsregler for håndtering af hesten på lang sigt samt
- d. omkostninger ved operationen

Svar ad 7:

Ad a. – c.:

En lang række kliniske parametre, for hvilke der henvises til veterinære lærebøger, spiller en rolle for besvarelsen af de stillede spørgsmål. Med baggrund i sagsakterne kan Rådet ikke med nogen grad af sandsynlighed besvare spørgsmålene.

Ad d: Det Veterinære Sundhedsråd oplyser ikke takster og priser.

Spørgsmål 8:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse om det ville være i overensstemmelse med Dyreværnsloven (lovbktg. 2007-12-04 nr. 1343) henholdsvis Dyrlægeloven (lov 2004-06-09 nr. 433) ikke straks at agere for afhjælpning af forholdet den 10. marts 2008?

Svar ad 8:

Rådet finder, at hestens smerter beskrevet i journaludskriften som ”efterfølgende uro i boksen på trods af finadyne” kræver indgriben.

Spørgsmål 9:

Såfremt spørgsmål i besvares bekræftende bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse hvilke traumer, der kan forårsage hul i hestens mellemgulv og deraf følgende tarm i thorax, samt angive tidshorisonten i sådanne situationer for adheering til diafragma.

Svar ad 9:

Idet Rådet forstår spørgsmålet som: ”Såfremt spørgsmål e besvares.....”, henvises til svar ad 2 idet Rådet yderligere kan oplyse, at såvel ydre som indre forhold ville kunne disponere for opståen af diafragma hernier.

Spørgsmål a:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse den nødvendige størrelse af et hul i hestens mellemgulv, såfremt det lægges til grund, at 2 m stærkt kredsløbspåvirket tyndtarm blev trukket tilbage gennem hullet, inden hullet blev syet?

Svar ad a:

Hos en hest med en vægt på ca. 350 – 450 kg kræves en diameter på ca. 2,5 cm.

Spørgsmål b:

Af sagens bilag 2 fremgår, at Dyrehospital A d. 26. december 2007 konstaterer diaphragma hernia, altså et hul i mellemgulvet hos hesten.

Af sagens bilag fremgår, at hospitalet d. 10. marts 2008 obducerer hesten og at hospitalet i forbindelse med obduktionen ikke finder noget hul i mellemgulvet, endside et ar efter suture-ring af et hul.

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om et hul i mellemgulvet af den nødvendige størrelse, konstateret d. 26. december 2007 og muligt sutureret denne dato, kan genfindes ved obduktion af hesten d. 10. marts 2008?

Hvad er sandsynligheden for at der har været et hul i hestens mellemgulv af den ved besvarelsen af spørgsmål a angivne nødvendige størrelse, når hverken hullet eller ar efter suturering af hullet kunne genfindes ved obduktionen?

Svar ad b:

Af foto 1174 fremgår det, at der er en adhærence på mellemgulvet. Da adhærence ser ud til at være flere centimeter i omkreds, kunne dette være foreneligt med arvævsdannelse efter suturering af hullet i mellemgulvet (diafragma herniet).

Spørgsmål c:

Gives der andre muligheder, med samme symptombillede, for indre hernia (huller) i hestens bughule, som Dyrehospital A d. 26. december 2007 kan have forvekslet med et hul i hestens mellemgulv?

Svar ad c:

Symptombilledet kolik dækker over en lang række tilstande i bughulen. Rådet finder ikke, at tilstedeværelsen af et hul i mellemgulvet konstateret under operation giver forvekslingsmulighed med andre indre hernier.

Spørgsmål d:

Såfremt Det Veterinære Sundhedsråd anser det for sandsynligt, at hesten har haft et hul i mellemgulvet af den nødvendige størrelse, bedes Rådet oplyse, om Rådet finder at der i sagens materiale er dokumentation for at hullet i hestens mellemgulv eksisterede d. 17. december 2007?

Svar ad d:

Der er i sagens akter ikke evidens for, at der har været et hul i diafragma.

Spørgsmål e:

Kan et hul i hestens mellemgulv opstå ved et akut trauma?

Svar ad e:

Ja.

Spørgsmål f:

Hesten hospitaliseres på ny d. 26./27. februar 2008 og var i henhold til bilag 4 og 5 indlagt frem til den blev aflivet og obduceret 10. marts 2008.

Var det efter Rådets opfattelse på noget tidspunkt indikeret i dette forløb at foretage en diagnostisk laparotomi (åbning af bughulen)?

Svar ad f:

Sagsakterne indeholder kun få kliniske observationer, men tilbagevendende koliksymptomer over en længere periode vil i sig selv kunne være indikation for en diagnostisk laparotomi.

Spørgsmål g:

Såfremt der var foretaget diagnostisk laparotomi i perioden d. 26./27. februar 2008 – d. 10. marts 2008, bedes det oplyst, om den ved obduktionen 10. marts 2008 fundne årsag til kolikken ”forsnævring tyndtarmsanaostomosen”, jf. bilag 5, ville han have været synlig?

Svar ad g:

Rådet finder, at forsnævringen havde været diagnosticerbar ved palpation og muligvis ved visualisering.

Spørgsmål h:

I tilfælde af bekræftende besvarelse på spørgsmål f, bedes det oplyst, om hesten i så fald kunne have været reopereret med eventuel aflastende anastomose i stedet for aflivet?

Det bedes oplyst, om hesten under disse omstændigheder kan siges at være aflivet i henhold til dyreværnsloven § 20?

Svar ad h:

Idet der i øvrigt henvises til svar ad 7, a-c, finder Rådet med baggrund i hestens sygehistorie, som den præsenterer sig i sagsakterne, at alternativet til den valgte behandling (aflivning) kunne have været reoperation i perioden d. 26./27. februar 2008 – d. 10. marts 2008. Hvorvidt omstændigheder i så fald ville føre til en beslutning om fornyet tarmresektion/anastomose kan Rådet ikke med nogen grad af sandsynlighed udtale sig om.

Som sagen præsenteres i sagsakterne finder Rådet ikke baggrund for at kunne sige, at hesten i den aktuelle situation er aflivet i henhold til dyreværnslovens § 20 stk.2.

Spørgsmål i:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om hesten, efter eventuel succesfuld reoperation, ville kunne genvinde fuld atletisk funktion?

Svar ad i:

Rådet finder, at der med nogen grad af sandsynlighed vil kunne genvindes fuld atletisk funktion efter en succesfuld bughule reoperation.

Spørgsmål j:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad j:

Nej.

Supplerende skrivelse af 4. marts 2010

Spørgsmål 10:

Idet Rådet har svaret til spørgsmål 2 at adhæring (nydannelse af bindevæv) tager 10-14 dage bedes rådet oplyse om det ud fra sagens akter kan konkluderes at oment (krøs) var adhereret til diaphragma d. 26. december 2007 og om dette forhold i nærværende sag således kan tilbagedateres til før overtagelsen d. 17. december 2007?

Svar ad 10:

Det fremgår af sagsakternes bilag 2, dyrlæge As udtalelse vedr. hesten d. 26. december 2007 ”Der var trukket oment (krøs) med ind i thorax, og dette var adhæreret til diaphragma....”. Lægges dette til grund anser Rådet, at herniet kan tilbagedateres til før overtagelsen d.17. december 2007.

Spørgsmål 11:

Har Rådet jf. spørgsmål 10 tilbagedateret at oment (krøs) var adheret til diaphragma til før d. 17. december 2007, bedes Rådet angive sandsynligheden for at der er en årsagssammenhæng til hestens koliksymptomer d. 26. december 2007 og at der ved operation samme dag fandtes 2 meter tyndtarm i thorax?

Svar ad 11:

Rådet anser det for overvejende sandsynligt, at der var en årsagssammenhæng til hestens koliksymptomer d. 26. december 2007 og at der ved operation samme dag fandtes 2 meter tyndtarm i thorax.

Spørgsmål 12:

Rådet bedes oplyse om det kan forekomme at en hest der har et hul i mellemgulvet og hvor oment er adheret til diaphragma ikke viser smerte eller anden form for smerteytringer, forudsat der (endnu) ikke er gledet tarm ind i thorax?

Svar ad 12:

Det kan Rådet ikke udelukke.

Spørgsmål 13:

a)

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere foto 1176 og forklare hvad man ser på billedet lidt til højre for midten? (se markering på vedlagte foto 1176-B).

b)

Herunder bedes Rådet forklare forskellen (om der ifølge Rådet er nogen forskel) på det stykke tarm fingeren peger på, og det stykke tarm, der er ved markeringen på vedlagte foto 1176-B?

c)

Rådet bedes oplyse om besvarelsen heraf giver anledning til ændring af besvarelsen på spørgsmål 4b og deraf spørgsmål 6a?

Svar ad 13:

Ad a)

Foto 1176 viser tyndtarm.

Ad b)

Fingeren peger på en tyndtarm, hvor på der ses blødninger i den peritoneale beklædning.

Ad c)

Dette giver ikke anledning til at ændre svar ad 4b samt svar ad 6a.

Spørgsmål 14:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes uddybe besvarelsen af spørgsmål d.

Herunder bedes Det Veterinære Sundhedsråd forklare hvorledes konklusionen til spørgsmål d. fremkommer set i forhold til Rådets besvarelser af spørgsmål 1, 2,9, b og især 4a.

Hvad mener Rådet med ordet ”evidens” i spørgsmål d., set i forhold til Rådets observationer på foto 1174 (svar 4a) og Dyr læge As attest jf. bilag 2, som angiver at der ved operationen d.

26. december 2007 ”blev trukket ca. 2 m tyndtarm tilbage i abdomen (bughulen).” og ”Hullet til Thorax (brysthulen) blev efterfølgende syet”.

Svar ad 14:

”Evidens” i besvarelsen af spørgsmål d skal forstås således, at billeddokumentationen fra obduktionen ikke i sig selv bekræfter, at der har været et hul i diaphragmaområdet, samt at andre lidelser kan give adhærencer på diafragma.

Der er i sagsakterne dokumentation for hullets eksistens d. 26. december 2007 i form af dyrlæge As udtalelse (bilag 2). På foto 1174, optaget ved hestens obduktion d. 10. marts 2008, ser Rådet en adhærence mellem, hvad der ligner diafragma og krøs, hvilket Rådet i den foreliggende sag finder foreneligt med reparative forandringer efter lukning af et diafragmahernie.

Spørgsmål 15:

a) I forlængelse af Rådets besvarelse af spørgsmål e. bedes Rådet oplyse om det er sandsynligt ud fra sagens akter, herunder deri angivne observationer af hestens ydre og indre tilstand, at et hul på 2,5 cm i diameter i mellemgulvet kan være opstået ved et akut traume?

b) Herunder bedes Rådet angive med hvilken sandsynlighed hullet i mellemgulvet kan være opstået før d. 17. december 2007 eller være medfødt?

Svar ad 15:

Ad a: Det kan ikke udelukkes.

Ad b: Rådet finder det sandsynligt, at hullet har været til stede før d. 17. december 2007, jf. svar ad 14.

Spørgsmål 16:

Rådet bedes angive sandsynligheden for, at adhæring af oment til diaphragma er forekommet uden at der var et hul i diaphragma?

Svar ad 16:

Adhæring af oment til diaphragma kan forekomme som følge af flere tilstande.

Spørgsmål 17:

Er det sandsynligt at suturer og syninger efter operationen d. 26. december 2007, hvor hullet til thorax blev syet jf. bilag 2, er helet i en grad der gør, at de ikke kan genfindes ved obduktion d. 10. marts 2008, når henses til at Dyrlæge A angiver i bilag 2 at der var hul i diafragma?

Svar ad 17:

Ja. Helingen efter suturering er afhængig af en lang række parametre herunder den anvendte suturtype samt de anvendte suturmateriale. Se i øvrigt svar ad 14.

Spørgsmål K:

I tilfælde af bekræftende svar på spørgsmål 10 bedes grundlaget for svaret angivet, ligesom det bedes anført, om DVS kan fastslå om adhærencen var fibrøs eller fibrinøs (henset til at tarmen kunne trækkes tilbage gennem et hul på 2,5 cm, jf. svar ad spørgsmål a) og hvilken betydning dette har for adhærencens alder?

Svar ad K:

Det fremgår af bilag 2, at der d. 26. december 2007 var trukket oment (krøs) med ind i thorax og at dette var adhæreret til diaphragma. Det fremgår ikke af bilaget, at der skulle være opstået en adhærence mellem tarm og diaphragma. Se tillige svar ad 10.

Spørgsmål L:

DVS bedes angive sandsynligheden for at 2 meter ”meget kredsløbspåvirket” tyndtarm, er beliggende i thorax gennem et hul på 2,5 centimeter i diameter (jf. svar ad spørgsmål a), uden at hesten viser smerte eller anden form for smerteytringer, i 9-10 dage?

Svar ad L:

Rådet anser det ikke for sandsynligt.

Spørgsmål M:

Henset til svaret på spørgsmål d, spørges om den i spørgsmål 2 beskrevne adhærence kan forekomme uden at der har været hul i diaphragma?

Svar ad M:

Ja, se svar ad 16.

Spørgsmål N:

I forbindelse med rådets svar ad spørgsmål c, bedes det specifikt oplyst, om dyrlægen kan have forvekslet diaphragmaherniet med foramen epiploikum (indre hernie over leveren), jf. også svaret ad spørgsmål d?

Svar ad N:

Rådet anser denne forveksling for usandsynlig.

Spørgsmål O:

Kan sundhedsrådet konstatere, hvad grundlaget for Dyrlæge As attest af d. 7. januar 2008, er?

Attesten omhandler en operation foretaget d. 26. december 2007 og der fremgår ikke af den fremlagte journal, bilag 4, noget grundlag for attestudstedelsen.

Er attesten herefter udarbejdet i henhold til god dyrlægeetik og på et fagligt og forsvarligt grundlag?

Svar ad O:

Sagens bilag 2 omtales i sagsakterne som en erklæring og det fremgår ikke af bilaget, at der er tale om en attest. Såfremt grundlaget for erklæringen af d. 7. januar 2008 udelukkende er bilag 4, anser Rådet grundlaget for mangelfuldt.

Spørgsmål P:

Er de i bilag 2 beskrevne og på fotografierne visualiserede adhæreencer nødvendigvis udtryk for, at der har været hul i diaphragma, herunder når hullet ikke kunne genfindes ved obduktion?

Svar ad P:

Se svar ad 14.

Spørgsmål Q:

Kan de på de fremlagte fotografier visualiserede adhærancer og tilstande, tages som udtryk for eksistensen af et hul i diaphragma, eller er de snarere et udtryk for en postoperativ tilstand hos hesten, som resultat af en ikke steril (i sagens natur ikke muligt at udføre) tarmresektions operation d. 26. december 2007?

Svar ad Q:

Se svar ad 14.

Afgørelse:

Sælger blev frifundet.

Køber skulle afholde sagens omkostninger på 52.864 kr.

5.2 Ansvarssager vedrørende svin

2009-20-04-00013

Skrivelse af 27. oktober 2009 fra advokaterne

En landmand forpagtede sin besætning og bygninger ud til sin fodermester. I løbet af 8-9 måneder viste det sig, at besætningen igennem uger/måneder var udsat for mangelfuld pasning og pleje, der medførte døden for mange søer og grise. Den praktiserende dyrlæge, der havde sundhedsrådgivningsaftale med besætningen, var af flere grunde ikke inde i besætningen under de 2 besætningsbesøg, der lå forud for konstateringen af dyreværnsagen. Landmanden anlagde efterfølgende erstatningssag mod dyrlægen med påstand om, at dyrlægen kunne have medvirket til en formindskelse af tabet, såfremt dyrlægen havde gennemført besøgene med omhu og samvittighedsfuldhed, hvorved tilstedeværelsen af mange døde grise ville have været tydelig.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

- a) På grundlag af de foreliggende oplysninger, herunder de af X og Y afgivne forklaringer, jf. Vestre Landsret dom af d. 6. marts 2008 side 18 og side 20-21, samt veterinærchef Cs forklaring afgivet for Retten d. 30. juni 2009, jf. retsbogsudskrift af d. 30. juli 2009, samt skriftligt notat med resumé af Dyrlæge B besøgsrapporter, jf. sagens bilag 50, og rapporter til Politimesteren, dateret d. 22. og 23. august 2001, og gengivet i Vestre Landsrets dom side 6-11, samt obduktionsrapport udfærdiget af dyrlæge A den 13.12.2001, bedes Rådet oplyse, hvornår vanrøgten af grisene antages at være startet.
- b) Rådet bedes i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 2a oplyse, om det er sandsynligt, at vanrøgt, henholdsvis tegn på vanrøgt, kunne være konstateret henholdsvis d. 25. september 2000 eller d. 31. oktober 2000.

Svar ad 1a:

Det fremgår af embedsdyrlægens udtalelser, at denne ved besøget i besætningen d. 11. december 2000 konstaterede mumificerede og indtørrede døde smågrise, hvor dødens indtræden kunne tilbagedateres til 4 uger før besøgsdatoen. Af dyrlæge As skriftlige obduktionsrapport af d. 13. december 2000 (bilag 51) fremgår det, at han ved obduktion af 6 stærkt afmagrede søer og 10 ligeledes stærkt afmagrede fravænnede grise udtaget til obduktion formodede, at disse, bortset fra en aflivet so, alle var døde af sult og tørst.

Lægges disse oplysninger til grund vil Rådet antage, at misrøgten er foregået i en periode over dage til uger i tidsrummet, der ligger 4 uger forud for fundet af de døde svin.

Svar ad 1b:

Rådet forstår spørgsmålet således, at Rådet i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 1a bedes oplyse, om det er sandsynligt, at vanrøgt, henholdsvis tegn på vanrøgt, kunne være konstateret henholdsvis d. 25. september eller d. 31. oktober 2000.

Lægges svar ad 1a til grund finder Rådet, at dyrlægen med stor sandsynlighed ved en samvittighedsfuld og omhyggelig gennemgang af besætningen d. 31. oktober 2000 ville have konstateret misrøgt eller tegn på misrøgt af besætningen. På baggrund af de i sagen værende veterinærfaglige oplysninger kan Rådet ikke afgøre, om misrøgten kunne have været konstateret ved besøget i besætningen d. 25. september 2000.

Spørgsmål 2:

a) Rådet bedes vurdere om de foreliggende besøgsrapporter, som gengivet i Vestre Landsret dom af d. 6. marts 2008 side 3-5, gengiver ændringer af svinebestandens sammensætning og karakter, eller reflekterer denne ændring i forbindelse med det om medicineringen oplyste.

Ved besvarelse heraf kan Rådet bl.a. lægge vægt på følgende:

- Det fremgår, at Dyr læge B i perioden fra d. 1. maj 2000 til d. 4. december 2000 har medicineret Baycox til besætningen i et omfang, således at der efter hvert besøg har været mellem 500 og 770 ml. Baycox på lager hos forpagteren.
- Det er oplyst, at Baycox er et veterinært lægemiddel, der er markedsført til oral anvendelse mod Coccidiose hos smågrise under 14 dage.

b) Rådet bedes udtale, om det fremgår af de foreliggende besøgsrapporter, som er gengivet i Vestre Landsret dom af d. 6. marts 2008 side 3-5, at der i løbet af perioden fra d. 1. maj 2000 til d. 31. oktober 2000 er indkøbt 7 kg's smågrise, i alt 1508 stk. som alle var mærket med gule øremærker.

Rådet kan ved sin besvarelse lægge til grund, at der er foretaget følgende indkøb i perioden fra d. 3. august 2000 til d. 25. oktober 2000:

- 130 stk. d. 3. august 2000
- 161 stk. d. 24. august 2000
- 153 stk. d. 20. september 2000
- 100 stk. d. 27. september 2000
- 240 stk. d. 28. september 2000
- 323 stk. d. 5. oktober 2000
- 201 stk. d. 11. oktober 2000
- 200 stk. d. 25. oktober 2000.

Svar ad 2a:

Det fremgår af oplysningerne i besøgsrapporterne, at der er konstateret døde søer, samt at dødeligheden blandt søerne er for stor. Det fremgår af medicinregistreringsskemaer fra d. 7. juni til d. 4. december (bilag 32), at behandlingsmønsteret i besætningen væsentligst bestod i anvendelsen af Baycox til behandling af fra 500 til 650 pattegrise, medens der har været anvendt Clamoxyl og Clamoxyl Prolongatum til behandling af 10 - 12 søer samt til 90 - 180 pattegrise og til 50 - 200 fravænningsgrise. Rådet finder, at de foreliggende besøgsrapporter eller medicinregistreringer ikke gengiver betydelige ændringer i besætningens sammensætning og karakter.

Svar ad 2b:

Rådet finder, at det ikke fremgår af de citerede besøgsrapporter, at der i perioden d. 3. august til d. 25. oktober er indkøbt i alt 1508 smågrise mærket med gule øremærker.

Spørgsmål 3:

Rådet bedes komme med en begrundet stillingtagen til, hvorvidt det kan lægges til grund, at der hver måned i en sund og velfungerende svinebesætning med 300 søer gennemsnitligt fødes 660 nyfødte grise pr. måned.

I forbindelse med besvarelse bedes Rådet udtale om følgende beregning kan tiltrædes:

- Alle søer føder gennemsnitligt 2,2 gange pr. år, svarende til i alt 660 faringer.
- Én faring giver i gennemsnit 12 fravænnede grise.
- Hver uge forekommer der 12,7 faringer (660/52) á 12 grise svarende til 152 nyfødte grise.

- Hver måned forekommer der 55 faringer (660/12) á 12 grise svarende til mindst 660 nyfødte grise.

Svar ad 3:

Med baggrund i erhvervets alment kendte produktionsdata kan Rådet tiltræde de i spørgsmålet oplyste faktorer som grundlag for den teoretiske beregning af antallet af nyfødte grise pr. måned.

Spørgsmål 4:

Rådet bedes oplyse, hvorvidt indkøb af i alt 1508 stk. 7 kg's grise i perioden fra d. 3. august 2000 til d. 25. oktober 2000 til en tidligere velfungerende og selvproducerende svinebesætning er udtryk for en ændring i besætningens art i form af fald i antallet af søer, faringer eller kuldenes størrelser eller en kombination heraf.

Rådet bedes endvidere fremkomme med en begrundet stillingtagen til, hvornår et sådant fald i givet fald må antages at være startet, idet Rådet tillige bedes oplyse, hvilken alder grise med en vægt på ca. 7 kg. har.

Såfremt spørgsmål 2a) besvares benægtende bedes Rådet vurdere, hvorvidt det findes kritisk, at indkøbene af i alt 1508 stk. 7 kg's i perioden fra d. 3. august 2000 til d. 25. oktober 2000 og i alt 444 stk. 7 kg's grise i perioden fra d. 3. august 2000 til d. 20. september 2000 ikke har affødt en reaktion fra B.

Svar ad 4:

Rådet finder, at indkøb af i alt 1508 stk. 7 kg's grise kan være et udtryk for følgende:

- En generel udvidelse af produktionen.
- Et erstatningsindkøb til supplerende af besætningens produktion som følge af:
 - et lavere antal nyfødte smågrise og dermed et tilsvarende fald i antallet af fravænnede grise som følge af:
 - manglende faringer forårsaget af manglende drægtigheder
 - et formindsket antal søer, der kan blive drægtige
 - lavere kuld størrelse
 - større mortalitet af nyfødte grise i die- og fravænningsperioden.
- En kombination af ovennævnte.

Rådet vurderer, at et indkøb af 1508 stk. 7 kg's grise er et udtryk for en væsentlig ændring i besætningens art og drift. Grise opnår en vægt på ca. 7 kg ved ca. 4 ugers alderen. Såfremt indkøbene af 7 kg's grise er begrundet i en manglende produktion i besætningen vil Rådet antage, at behovet for erstatningsindkøb er opstået i perioden før første indkøb d. 3. august 2000.

Rådet finder, at de foretagne indkøb af 7 kg's grise (alle mærket med gule øremærker) for sundhedsrådgivningsdyrlægen ville fremstå erkendelige i forbindelse med et sundhedsrådgivningsbesøg, som jf. Bkg. Nr. 927 af d. 21. november 2003 om sundhedsrådgivning i svinebesætninger baseres på:

- en besætningsgennemgang, herunder
 - gennemgang af den besætningsansvarliges optegnelser siden sidste besøg
 - gennemgang af dyrlægens optegnelser i journalen siden sidste besøg
 - en klinisk vurdering af den aktuelle sundhedstilstand i alle staldafsnit
 - en vurdering af mulige fejl vedrørende fodring, klima, staldforhold og drift
- en gennemgang og vurdering af de for rådgivningen relevante tilgængelige data for besætningen, herunder:

- nøgletal for produktionen
- resultater for undersøgelse af smitsomme sygdomme
- eventuelle bemærkninger fra kødkontrollen eller andre registreringer
- identifikation af eventuelle besætningsproblemer på baggrund af ovennævnte punkter, herunder en vurdering af behov for yderligere oplysninger, f.eks. obduktioner, laboratorieundersøgelser og supplerende oplysninger.
- udarbejdelse af en skriftlig rapport.

Rådet finder, at indkøbene af 7 kg's smågrise ikke reflekteres i det kortfattede veterinærfaglige indhold i besøgsrapporterne for perioden.

Rådet vurderer det for kritisabelt, at dyrlæge Bs rapporter ikke reflekterer relevante kliniske beskrivelser m.v. i besætningen.

Spørgsmål 5:

Rådet bedes fremkomme med en begrundet udtalelse om, hvorvidt dyrlæge B efter Rådets opfattelse har handlet i overensstemmelse med god dyrlægeskik ved at udvise fornøden omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelsen af dyrlægegerningen, jf. dyrlægelovens dagældende § 7 (nuværende § 8), i forbindelse med sagen.

Til brug for besvarelsen heraf henledes Rådets opmærksomhed bl.a. på følgende:

Dyrlæge B havde et indgående kendskab til såvel bedriften som besætningen i form af 17 års tilknytning som dyrlæge til den pågældende svinebesætning.

- Dyrlæge B havde konstateret diarré-problemer i løbet af sommeren 2000 hos flere smågrise samt farefeber hos flere i besætningen.
- Dyrlæge B var bekendt med, at der i løbet af sommeren 2000 var afgået et antal søer ved døden både før og efter faring, uden at obduktionerne gav et entydigt svar på dødsårsagen.
- Dyrlæge B var bekendt med, at der blev indkøbt 7 kg's smågrise til besætningen, idet der henvises til, at Dyrlæge B i afhøringsrapport af d. 11. februar 2001 til politiet har forklaret "Dyrlæge B forklarede, at han da havde været bekendt med, at sigtede supplerede besætningen op ved indkøb af 7 kg's grise, og at dette nok havde baggrund i tabet af de døde søer og dermed manglende faringer, men det var forhold, som vidnet ikke var gået dybere ind i, idet det jo var en ejerdisposition"
- Dyrlæge B ordinerede eller genordinerede antibiotikaholdige lægemidler til ejerens brug ved samtlige sine besøg i perioden fra d. 1. maj 2000 til d. 4. december 2000 uden at der i alle tilfælde blev foretaget en besigtigelse af besætningen.

Forpagteren (sigtede) ved Retten har afgivet forklaring om forholdene på gården, og herunder nævnt, at han efter egen oplysning "*mistede overblikket, evnen og viljen til at passe besætningen omkring begyndelsen af september 2000*", hvilken forklaring ved subsidiær vidneforklaring afgivet for Retten d. 30. juni 2009 er uddybet således. "*det er rigtigt som anført i afhøringsrapporten, at han ikke kan forklare nøjagtigt, hvornår han mistede overblikket, evnen og viljen til at passe besætningen, men det måtte have været omkring begyndelsen af september*".

Svar ad 5:

Rådet fandt, jf. Rådets besvarelse af d. 11. juli 2002 til Retten, svar ad 7 og 10, at dyrlæge Bs rapporter forekom kortfattede og mangelfulde samt ikke afspejlende de veterinærfaglige konkrete forhold og ændringer, der opstod i besætningen i sommer- og efterårsperioden 2000, hvorved han ikke havde udført sit hverv med omhu og samvittighedsfuldhed.

Spørgsmål 6:

Rådet bedes udtale, hvorvidt det ved besvarelsen af spørgsmål 5 anses for at være af betydning, såfremt Rådet ud over de i spørgsmål 5 opregnede faktiske forhold ville antage, at Dyrlæge B forud for sit besøg d. 25. september 2000 eller på et senere tidspunkt af X blev anmodet om at gå forholdene grundigt igennem havde en formodning om, at besætningen ikke blev passet som den skulle.

Svar ad 6:

Spørgsmålet forekommer uklart. Rådet vil antage, at en praktiserende dyrlæge under udøvelsen af sit hverv begrundet sit arbejde på en veterinærfaglig viden samt under hensyn til regelgrundlaget for erhvervet, uanset hvem rekvirenten er. Se endvidere svar ad 4.

Spørgsmål 7:

Bl.a. på grundlag af det oplyste om besætningens tilstand og den ordinerede medicinering, jf. herved bl.a. Dyrlæge B besøgsrapporter gengivet i Vestre Landsret dom af d. 6. marts 2006 side 3-5, samt liste over veterinære lægemidler af d. 5. december 2000 udarbejdet af veterinærchef C, samt de foreliggende medicinregistreringer (sagens bilag 32) bedes Rådet fremkomme med en begrundet stillingtagen til, hvorvidt det er i overensstemmelse med den norm for samvittighedsfuld omhu, som påhviler en dyrlæge, at Dyrlæge B ikke fysisk foretog en besigtigelse af besætningen efter sit besøg d. 25. september 2000. og hvornår en sådan besigtigelse i givet fald burde have fundet sted.

Ved besvarelsen heraf henledes opmærksomheden på det under spørgsmål 4 nævnte faktum samt Dyrlæge Bs notat udarbejdet i forlængelse af besætningsbesøget d. 25. september 2000.

Svar ad 7:

Idet der henvises til Bkg. Nr. 927 af d. 21. november 2003 om sundhedsrådgivning i svinebesætninger og under forudsætning af, at der skal ordineres receptpligtig medicin, skal en dyrlæge foretage besætningsbesøg med højst 35 dages mellemrum. Ved at undlade at gennemgå besætningen for tilstedeværelse af kliniske symptomer m.m. under besøgene d. 31. oktober og d. 4. december 2000 og alligevel ordinere receptpligtige veterinære lægemidler, vurderer Rådet, at Dyrlæge B ikke har udvist tilstrækkelig omhu og samvittighedsfuldhed i sit hverv.

Spørgsmål 8:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 8:

Nej.

Sagsøgtes advokats supplerende spørgetema:

Spørgsmål A:

Rådet bedes oplyse, hvad grisene er døde af/dødsårsagen.

Svar ad A:

Det fremgår af dyrlæge As erklæring vedr. obduktion af 6 søer og 10 fravænnede grise udtaget til obduktion (Bilag 51), at disse, bortset fra en so, formentlig var døde af sult og tørst. Dette begrundes med, at de alle var stærkt afmagrede uden synligt fedt i nyrekapslen eller under bughinden. Muskulatur og hud var meget tør. Der fandtes intet eller meget sparsomt såvel foder som vand i mave-tarmkanalen. Der sås ingen tegn på infektiøse sygdomme.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at de fleste såvel søer som grise formentlig er døde som følge af sult og/eller tørst.

Spørgsmål B:

Rådet bedes oplyse, hvornår dødsårsagen angivet under besvarelse af spørgsmål A har kunnet konstateres/været synlig.

Svar ad B:

Jf. svar ad spørgsmål 1a blev der ved embedsdyrlægens besøg i besætningen d. 11. december 2000 konstateret mange døde grise, hvoraf en del var mumificerede og indtørrede. Dødstidspunktet, blev af embedsdyrlægen for visse af grisene, tilbagedateret til 4 uger før besøget, hvorfor dødsårsagen formentlig på dette tidspunkt har kunnet konstateres/været synlig ved obduktion.

Spørgsmål C:

Rådet bedes oplyse, hvor stor en andel af en besætning bestående af ca. 1450 svin, der løbende må påregnes at dø som en del af sædvanlig drift over en periode på 8 måneder.

Svar ad C:

Rådet forstår spørgsmålet således, at der med angivelsen ca. 1450 svin menes en besætning som den i sagen værende ved overtagelsen d. 1. april 2000 bestående af 287 søer og gylte, 100 polte, 11 orner, 705 fravænnede grise og 352 pattegrise hos søer.

Andelen af grise, der løbende må påregnes at dø som en del af sædvanlig drift i en svinebesætning er meget afhængig af aldersgruppe. Dertil kommer, at sammensætningen af en besætning ikke er statisk som forudsat i spørgsmålet, men derimod dynamisk, idet der hele tiden i de forskellige aldersgrupper tilføres dyr gennem fødsel af nye grise eller overførsel fra yngre aldersgrupper eller ved evt. indkøb af nye polte. Hertil kommer, at der hele tiden fjernes dyr fra grupperne ved salg, dødsfald og ved overførsel til anden aldersgruppe.

Det tilstræbes i normalt drevne besætninger, der hverken er i gang med en udvidelse eller reduktion af besætningens størrelse, at besætningen til enhver tid har stort set samme antal dyr i de forskellige aldersgrupper.

Den normale dødelighed i en sobesætning er følgende:

Hos søer, gylte, orner og polte under normal drift dør ca. 1 % pr. måned.

Hos pattegrise fra fødsel til fravænnning ved ca. 7 kg dør ca. 12 % pr. måned.

Hos fravænnede grise fra 7-30 kg dør ca. 4 % pr. 3 måneder.

Spørgsmål D:

Rådet bedes oplyse om indkøb af:

- 130 stk. 7 kg's grise d. 3. august 2000,
- 314 stk. 7 kg's grise i perioden d. 24. august 2000 – d. 20. september 2000,
- 1064 stk. 7 kg's grise i perioden d. 27. september 2000 – d. 25. oktober 2000,
- 1064 stk. 7 kg's grise i perioden d. 1. november – d. 6. december 2000,

ligger inden for området af normal drift af en sobesætning med produktion af 30 kg's grise, såfremt det lægges til grund, at besætningen er overtaget d. 1. april 2000, og på overtagelsestidspunktet bestod af ca. 287 stk. søer og gylte, 100 stk. polte, 11 stk. orner og 705 stk. fravænnede grise og 352 stk. fravænnede grise ved søer. Svaret kan afgives under den forudsætning at der ikke er taget andre stalde til fravænnede grise i brug og antallet af stipladser til fravænnede grise ved normal drift er passende til ovennævnte antal søer.

Svar ad D:

Rådet finder, at de oplyste indkøb ikke ligger indenfor området af normal drift af en besætning under de givne forudsætninger.

Spørgsmål E:

Såfremt spørgsmål D besvares benægtende, bedes Rådet oplyse om mulige årsager til de pågældende indkøb.

Svar ad E:

Se svar ad spørgsmål 4.

Spørgsmål F:

- a) Rådet bedes oplyse om mulige årsager til manglende drægtighed hos søer, herunder om manglende drægtighed nødvendigvis er forbundet med vanrøgt.
- b) Rådet bedes endvidere oplyse om de forhold der måtte henføres til manglende drægtighed jf. besvarelsen af spørgsmål F a), kan henføres til landmandens, eller den tilknyttede dyrlæges arbejdsområde og ansvar.

Svar ad Fa:

Vedrørende manglende drægtighed skal Rådet henvisse til almindelige lærebøger om emnet. Manglende drægtighed i en sobesætning er ikke nødvendigvis forbundet med misrøgt af demne.

Svar ad Fb:

Der foreligger i sagen ingen oplysninger, der kan danne grundlag for Rådets konkrete vurdering af drægtighedsforholdene i besætningen, udover det for sagen oplyste vedrørende forpagterens forklaringer om driften.

Spørgsmål G:

Under hensyntagen til de oplysninger, der er anført i spørgsmål D, bedes Rådet om muligt beregne og oplyse antallet af produktive søer i besætningen henholdsvis den 25. september 2000 og den 31. oktober 2000, hvis det forudsættes, at der er tale om en besætning i normal drift.

Svar ad G:

Rådet finder det ikke muligt ud fra de i sagen foreliggende oplysninger at foretage en sådan beregning.

Supplerende skrivelse af 4. november 2010

Spørgsmål H:

Det Veterinære Sundhedsråd har i udtalelse af d. 29. april 2010 ved besvarelsen af spørgsmål 7 henvist til bekendtgørelse nr. 927 af d. 21. november 2003 om sundhedsrådgivning i svinebesætninger.

Denne bekendtgørelse var imidlertid ikke trådt i kraft på det tidspunkt i 2000, som denne retssags forhold vedrører. Så vidt det ses, var bekendtgørelse nr. 304 af d. 11. maj 1995 gældende på daværende tidspunkt.

Kravene til, med hvor store intervaller en dyrlæge skulle tilse en svinebesætning, var væsentlig anderledes efter bekendtgørelsen fra 1995, end efter bekendtgørelsen fra 2003.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes derfor om at afgive en ny besvarelse af spørgsmål 7, baseret på de i 2000 gældende regler.

Svar ad H:

Rådet skal indledningsvis beklage, at Rådet i sin tidligere besvarelse af Spørgsmål 7 og ligeledes i sin besvarelse af Spørgsmål 4 har henvist til BEK nr. 927 af d. 21. november 2003 om sundhedsrådgivning i svinebesætninger, der ikke var gældende i år 2000. På dette tidspunkt var sundhedsrådgivningen i svinebesætninger reguleret af bestemmelserne i BEK nr. 304 af d. 11. maj 1995 om sundhedsrådgivningsaftaler for kvæg- og svinebesætninger. Det fremgår af denne bekendtgørelses § 6, stk. 2, at en sundhedsrådgivningsaftale om svin skulle omfatte mindst 12 årlige konsultationer, hvoraf mindst 6 skulle gennemføres som rådgivningsbesøg. Disse besøg skulle aflægges med et interval af mindst 20 og højst 75 dage.

Lægges dette til grund skal Rådet fremkomme med følgende svar:

Gentagelse af Spørgsmål 7:

Bl.a. på grundlag af det oplyste om besætningens tilstand og den ordinerede medicinering, jf. herved bl.a. Dyrlæge Bs besøgsrapporter gengivet i Vestre Landsret dom af d. 6. marts 2006 side 3-5, samt liste over veterinære lægemidler af d. 5. december 2000 udarbejdet af veterinærchef C, samt de foreliggende medicinregistreringer (sagens bilag 32) bedes Rådet fremkomme med en begrundet stillingtagen til, hvorvidt det er i overensstemmelse med den norm for samvittighedsfuld omhu, som påhviler en dyrlæge, at Dyrlæge B ikke fysisk foretog en besigtigelse af besætningen efter sit besøg d. 25. september 2000. og hvornår en sådan besigtigelse i givet fald burde have fundet sted.

Ved besvarelsen heraf henledes opmærksomheden på det under spørgsmål 4 nævnte faktum samt Dyrlæge Bs notat udarbejdet i forlængelse af besætningsbesøget d. 25. september 2000.

Nyt Svar ad 7:

Idet der henvises til BEK nr. 304 af d. 11. maj 1995 om sundhedsrådgivningsaftaler for kvæg- og svinebesætninger, finder Rådet, at dyrlægen har overholdt de i bekendtgørelsen anførte krav om besætningsbesøg med et interval af mindst 20 og højst 75 dage.

Det fremgår af sagsakterne, at dyrlægen ved alle de månedlige besøg på gården har receptordineret og genordineret antibiotikaholdige lægemidler. Dette måtte og må stadigvæk udelukkende ske til besætningsejerens eller dennes repræsentants behandling i indtil 35 dage af sygdomme som dyrlægen i tilslutning til et besøg selv har diagnosticeret, og som dyrlægen ved sit nære kendskab til besætningen har erfaring for vil opstå hos andre dyr i besætningen.

Ved at undlade at gennemgå besætningen for tilstedeværelse af kliniske symptomer m.m. under besøgene d. 31. oktober og d. 4. december 2000 og alligevel ordinere receptpligtige veterinære lægemidler vurderer Rådet, at Dyrlæge B ikke har udvist tilstrækkelig omhu og samvittighedsfuldhed i sit hverv.

Rådet finder, at en dyrlæges besigtigelse af dyrene i en svinebesætning også i år 2000 skulle ske med maksimalt 35 dages interval, såfremt der ønskedes ordineret, anvendt eller opbevaret antibiotikaholdige lægemidler på en ejendom til ejerens behandling af de diagnosticerede sygdomme i de næste op til 35 dage, jf. BEK nr. 303 af d. 11. maj 1995 om lægemidler til veterinært brug, § 8, stk. 5.

Spørgsmål I:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål H tillige vurdere, hvorvidt bekendtgørelse om lægemidler til veterinær brug (bekendtgørelse nr. 303 af d.

11. maj 1995) har betydning for, med hvilke intervaller en dyrlæge skulle tilse en svinebesætning i 2000, herunder særligt bekendtgørelsens bestemmelser omkring besigtigelser i forbindelse med dyrlægens ordinering og genordinering af antibiotikaholdige lægemidler.

Svar ad I

Med henvisning til Svar ad H finder Rådet, at den i spørgsmålet anførte bekendtgørelse, § 8, stk. 5 var afgørende for, med hvilke intervaller (35 dage) en besætningsdyrlæge skulle tilse en svinebesætning i 2000, såfremt dyrlægen ønskede, at der til stadighed forefandtes ordinerede og/ eller genordinerede antibiotikaholdige lægemidler i besætningen til besætningsejerens brug.

Afgørelse:

Dyrlægen skulle betale 800.000 kr. med rente efter renteloven fra den 18. april 2004.

I sagsomkostninger for Landsret og Højesteret skulle dyrlægen betale 213.260 kr., der forrentedes efter rentelovens § 8 a.

6. Dyreværnssager

6.1 Dyreværnssager vedrørende heste

2009-20-051-00005

Skrivelse af d. 26. maj 2009 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi

To ponyer, der var forfangne, gik på en mark ud til en vej. En genbo til ejeren af hestene havde gentagne gange kontaktet ejeren, der blev vred, men efter flere henvendelser havde han tilkaldt dyrlæge og havde fået dem behandlet. En måned efter fandtes dyrene igen trippende. Genboen ringede til dyrlægen, der kunne oplyse, at hestene ikke var behandlet siden d. 20. juni, og det var nu d. 22. august. Dyrlægen havde oprindeligt med hesteejeren aftalt, at dyrene skulle aflives den efterfølgende mandag, d. 23. juni. Genboen anmeldte forholdet, og politiet samt en dyrlæge fra fødevareregionen tilså dyrene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Jeg anmoder Det Veterinære Sundhedsråd om at beskrive hvad forfangenhed hos heste er, hvordan det udvikler sig og om der findes helbredsmetoder.

Svar ad 1:

Laminitis, forfangenhed, er en multifaktoriel sygdom, der defineres som en diffus betændelsestilstand i det horndannende væv i hovene. Sygdommen opdeles i et akut og et kronisk stadium. Lidelsen er meget smertevoldende, og i den akutte fase behandles med smertestillende midler, opstaldning på blød bund, og den primære årsag søges fjernet/behandlet, hvis dette er muligt. I de kroniske faser kan ses drejning og evt. sænkning af hovbenet. Muligheden for helbredelse afhænger bl.a. af, hvor voldsom lidelsen er og hvor længe den har stået på. Ønskes yderligere oplysninger skal der henvises til relevant faglitteratur.

Spørgsmål 2:

Var der tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling eller var der tale om mishandling. Der skal her ses på tiden ponyerne gik med lidelse inden de blev aflivet.

Svar ad 2:

Det fremgår af embedsdyrlægens attest af d. 27. august 2008, at de to ponyers foderstand d. 27. august var over middel og begge havde lange snabelhove, ca. 5 cm for lange, hvilket medførte en bagoverbøjning af ponyernes kodeled. Ponyerne bevægede sig nødigt og da kun med stikkende besværet gang. Når ponyerne stod stille og hvilede, aflastede de på skift forbenene. Det konkluderedes, at ponyerne var forfangne i svær grad og manglede passende hovpleje. Det blev til embedsdyrlægen af politiet oplyst, at lidelsen havde stået på i mindst 3 måneder. Det blev af embedsdyrlægen indstillet, at dyrene blev aflivet hurtigst muligt.

Det fremgår endvidere af sagsakterne, at sigtedes dyrlæge havde behandlet hestene mod forfangenhed i perioden d. 12. juni til d. 20. juni og at det herefter skulle være aftalt mellem ejer og dyrlæge, at hestene skulle aflives d. 23. juni, men at dette først skete efter politiets og embedsdyrlægens besøg d. 27. august 2008.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at ponyernes situation for længst burde have været afhjulpet. Ponyerne er således ikke blevet behandlet omsorgsfuldt og under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Under sygdomsforløbet har ponyerne været

udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet finder, at hestene under det lange sygdomsforløb, uden behandling, har været udsat for uforsvarlig behandling.

Afgørelse:

Tiltalte afgik ved døden, hvorfor sagen blev afsluttet uden afgørelse.

2009-20-051-00070/2009-20-051-00006

Skrivelse af 8. januar 2009 fra Nordjyllands Politi

En ejer af en travhest forsøgte i september 2008 at behandle sin hest for en gammel senebetændelse ved at skære 2 lange snit på ca. 5 cm i længden parallelt med piben og gående i dybden - ét snit over hvert kodeseneben. I begge snit var det underliggende væv blotlagt, og i det udvendige snit var den dybe bøjesene blotlagt, samt en arterie skåret over. Ved fjernelse af forbindingen stod der en pulserende stråle af blod ud. Dyrlægen oplyste, at han havde været tilkaldt til hesten i august måned 2008, hvor hesten blev diagnosticeret med en seneskedebetændelse og med mistanke om en senebetændelse. Hesten var blevet behandlet og ordineret arbejdsro. D. 11. september 2008 blev han tilkaldt med henblik på vurdering af hesten. Hævelsen på senen var nu aftaget, og der kunne stilles en endelig diagnose - senebetændelse. Da hesten stadig var halt på højre forben ved mønstring, blev det anbefalet, at hesten skulle have arbejdsro i ½ år. Ejeren havde givet udtryk for, at han ønskede, at hesten skulle starte d. 20. september 2008, hvilket dyrlægen frarådede. Da dyrlægen på datoen for løbet kunne se, at hesten var meldt til start, kontaktede han banedyrlægen og bad denne lægge mærke til hesten. Hesten fik ikke nedlagt startforbud, og han kunne ikke umiddelbart se, at hesten skulle være halt. Hesten faldt dog hurtigt tilbage under løbet, og der blev efterfølgende nedlagt startforbud for hesten, ligesom der skulle foreligge en dyrlægeattest inden hesten kunne starte igen. Næste gang dyrlægen så hesten, var da han blev tilkaldt af ejeren af stalden, hvor hesten var opstaldet, idet hesten var kraftigt blødende. Ejeren af hesten oplyste først, at han havde været ude at køre med hesten, da den pludselig blev forskrækket, fordi den havde trådt i et glas. Da han blev bedt om at vise stedet, ændrede han forklaring og oplyste, at han selv havde skåret i hestens højre forben to steder for at fjerne det, han mente var betændelse. Han mente ikke blødningen var så alvorlig, at der skulle tilkaldes dyrlæge. Hesten blev aflivet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Finder Rådet, at ejeren ved at foretage 2 operative indgreb som beskrevet har behandlet dyret uforsvarligt, grovere uforsvarligt eller har udsat dyret for mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagens akter og de vedlagte fotos, at hestens ejer havde foretaget et operativt indgreb på en ikke bedøvet hest ved at skære 2 dybe snit ca. 5 cm lange, ét over hvert kodeseneben således, at det underliggende væv blev blotlagt. Ved det udvendige snit blev den dybe bøjesene tillige blotlagt samt pulsåren skåret over. Det fremgår, at der ikke blev tilkaldt dyrlæge, idet sigtede ikke fandt, at det var alvorligt. Senere blev der fra anden side tilkaldt dyrlæge til hesten, idet det blødte kraftigt fra såret.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og

sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Operative indgreb, der kan påføre dyret lidelse bortset fra uvæsentlig smerte af forbigående beskaffenhed, må kun foretages af en dyrlæge, medmindre indgrebet er uopsætteligt. Lidelse og smerte skal begrænses i videst muligt omfang, jf. dyreværnslovens § 14, stk. 1.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hestens ejer, der ikke besad veterinærfaglig indsigt og erfaring, ved at have foretaget indgrebet uden bedøvelse, har udsat hesten for høj grad af smerte, lidelse, angst varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom den ikke er blevet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Rådet vurderer, at hesten ved det beskrevne har været udsat for groft uforsvarlig behandling.

Rådet finder, at det at stille en diagnose og udføre det pågældende operative indgreb samt at tage stilling til en behandling af pågældende lidelse kræver særlig veterinær indsigt, hvorfor behandlingen ikke kan udøves af ikke-dyrlæger, jf. lov om dyrlæger nr. 433 af 09. juni 2004 § 2, stk. 2.

Spørgsmål 2:

Finder Rådet, at hestens ejer ved ikke straks efter det operative indgreb var foretaget, hvorunder en pulsåre blev beskadiget, at have tilkaldt en dyrlæge at have handlet uforsvarligt, grovere uforsvarligt eller har udsat dyret for mishandling?

Svar ad 2:

Ved ikke straks at tilkalde dyrlæge, således at hesten i flere timer gik rundt med de skårede sår og en overskåret pulsåre, indtil der fra anden side blev tilkaldt hjælp, finder Rådet, at hesten har været udsat for høj grad af smerte lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Ligesom den ikke er behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hesten derved har været udsat for groft uforsvarlig behandling.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagens akter, at hesten i august måned, af dyrlægen, fik stillet diagnosen sene-skedebetændelse med mistanke om senebetændelse. Hesten blev på denne baggrund behandlet og ordineret arbejdsro. D. 11. september blev der af dyrlægen stillet en endelig diagnose, senebetændelse. Da hesten stadig var halt på højre forben ved mønstring, anbefalede dyrlægen at hesten skulle have arbejdsro i ½ år. Ejer valgte d. 20. september at starte hesten, hvilket af dyrlægen var blevet frarådet. Det fremgår at hesten under løbet faldt tilbage og at hesten fik startforbud og at der skulle foreligge en dyrlægeattest inden hesten kunne starte igen. D. 22. september foretog hestens ejer et operativt indgreb på en ikke bedøvet hest ved at skære 2 dybe snit ca. 5 cm lange, ét over hvert kodeseneben således, at det underliggende væv blev blotlagt. Ved det udvendige snit blev den dybe bøjesene tillige blotlagt samt pulsåren skåret over således at der stod en pulserende stråle af blod fra benet. Ejeren bandagerede hesten og

satte hesten på fold. Det fremgår, at der ikke blev tilkaldt dyrlæge, idet sigtede ikke fandt, at det var alvorligt.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet at hesten ved den beskrevne behandling har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom den ikke er blevet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet vurderer, at hesten har været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling.

Rådet finder, at oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke har evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i et tidsrum af 3 år, jf. Dyreværnslovens § 29, stk. 1, 1. pkt.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2009-20-051-00003/2007-20-051-00055**Skrivelse af 23. februar 2007 fra Midt- og Vestsjællands Politi**

Efter at have modtaget en anonym anmeldelse anmodede dyreværnsorganisationen en praktiserende dyrlæge om at tilse en pony, der muligvis led af forfangenhed. Dyrlæge A tilså sammen med politiet hesten, der var en 7 år gammel ponyvallak, der opholdt sig på en afgrævet græsfold med hårdt underlag. Ponyen var overvægtig og udtalt forfangen. Den kunne kun bevæge sig ved at kaste sig over på højre forben og med understillede bagben. Hesten var springhalt på venstre forben, og når den stod stille, flyttede den konstant vægten fra side til side. Alle 4 hove var forvoksede med bred hvid linie samt med tendens til snabelsko. Dyrlægen vurderede, at hesten var kraftigt smertepåvirket og fandt, at hesten var behandlet uforsvarligt, at forholdet var groft og ikke kunne rettes, da lidelsen var uhelbredelig, og at det ville medføre unødigt lidelse at lade ponyen leve.

Dyrlægen påbød aflivning af ponyen i henhold til dyreværnslovens § 20, stk. 3. Politiet modsatte sig dette, da ejeren ikke var til stede. Dagen efter tilså dyrlægen sammen med politiet atter ponyen, som havde været tilset af en vagtdyrlæge B aftenen forinden. Den var da blevet smertebehandlet, havde fået påsat styroformklodser på begge forben og var blevet bragt på blød bund. Dyrlægen skønnede, at ponyen var uændret smertepåvirket, samt at der ikke var mulighed for helbredelse, idet lidelsen var kronisk, hvorefter ponyen, efter drøftelse med ejeren, blev aflivet.

Ejeren oplyste til politiet, at ponyen havde været forfangen de sidste tre somre, men at den hver gang var kommet over det. Han havde hvert forår besøg af sin praktiserende dyrlæge C, der ikke havde haft bemærkninger, da han tilså dyrene i maj. Til politiet oplyste dyrlæge C, at han havde haft med ponyen, der led af forfangenhed, at gøre et utal af gange. Sidste gang var ultimo juni 2006, hvor ejeren igen havde ringet, idet ponyen igen havde problemer med forfangenhed. Dyrlæge C havde vejledt ejeren om, hvad han skulle gøre, og det havde efterhån-

den vist sig, at det var nok såfremt ponyen blev flyttet og fik specialfoder. Rådet havde også været, at ejeren skulle flytte ponyen og ændre foderet, når ponyens tilstand var så slem, at ejeren skønnede det rimeligt. Dyrlæge C understregede, at han ikke havde set ponyen omkring anmeldelsestidspunktet.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Er den i sagen omtalte hest med hensyn til den nævnte sygdom (forfangenhed), som hesten tilsyneladende har gået med i så lang tid, at en dyrlæge vurderede, at den skulle aflives på stedet, blevet beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Det fremgår af dyrlæge A's erklæring, at den 7-årige pony vallak ved undersøgelsen d. 14. juli 2006 var overvægtig og udtalt kronisk forfangen. Ponyen gik på en afgnavet græsmark, der udgjorde et hårdt underlag. Alle 4 hove var forvoksede med en bred hvid linie og med tendens til dannelse af snabelsko. Ponyen kunne, idet den var springhalt på venstre forben, kun bevæge sig ved at kaste sig over på højre forben samt med understillede bagben. Når den stod stille flyttede den konstant vægten fra side til side. Ponyen var kraftigt smertepåvirket. Dyrlæge A påbød aflivning af ponyen i henhold til dyreværnslovens § 20, stk. 3, idet hun fandt, at den blev behandlet uforsvarligt samt at forholdet var groft og ikke kunne rettes, idet lidelsen var uhelbredelig og det ville medføre unødigt lidelse at lade den leve.

Ponyen blev om aftenen d. 14. juli 2006 tilset af en vagtdyrlæge B, der beskrev ponyen som meget smertepåvirket og med tydelige tegn på kronisk forfangenhed. Den blev smertebehandlet samt fik påsat styroformklodser på begge forben, og der blev udleveret smertelindrende medicin til ejerens fortsatte behandling af ponyen.

D. 15. juli 2006 tilså dyrlæge A sammen med politiet atter ponyen. Den var fortsat meget i smerte og dyrlægen så ingen muligheder for helbredelse, da lidelsen var kronisk. Efter drøftelse med ejeren aflivede dyrlægen ponyen.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at ponyen ved at være holdt på den beskrevne måde har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret og vandet og passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Er den i sagen omtalte hest med hensyn til den nævnte sygdom (forfangenhed), som den ansvarlige for hesten ikke har ladet dyrlægebehandle, blevet behandlet omsorgsfuldt, herunder at den huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Afgørelse:

Straffen blev efter Dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1 og § 2 fastsat til en bøde på 2.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

Tiltalte skulle betale 2/3 af sagens omkostninger.

2009-20-051-00010

Skrivelse af 18. februar 2010 fra Statsadvokaten

En hesteejer havde ladet sin hests hove beskære af en ”hovtrimmer” efter et såkaldt barfodsprincip, hvor det efter den pågældende type af beskæring ikke var nødvendigt at forsyne hestens hove med sko. Herefter blev hesten meget dårligt gående, og staldens ejer tilkaldte dyrlæge, som stillede diagnosen traumatisk forfangenhed på alle fire ben. Dyrlægen anmeldte forholdet til politiet samt afgav en indberetning til Den Danske Dyrlægeforening. Tre døgn senere blev hesten tilset af en anden dyrlæge, som ligeledes stillede diagnosen traumatisk forfangenhed. Tilstanden var opstået som følge af fejlagtig beskæring af hovene. Personen, som trimmede hovene, var ikke uddannet som beslagsmed, men påberåbte sig at have en tysk uddannelse som hovtrimmer.

Rådet udtalte:

Spørgsmål I:

Det ønskes oplyst, hvilke sagkyndige personer, der har medvirket ved tilblivelsen af erklæringerne af henholdsvis d. 17. februar 2006 og d. 22. november 2007, herunder om de pågældende har særlig kompetence indenfor hestehovpleje. Endvidere ønskes oplyst, om Rådet har benyttet sig af muligheden for bistand fra eksterne hoveksperter.

Svar ad I:

De omtalte veterinære erklæringer fra sagsakterne er udfærdiget af henholdsvis dyrlæge A og dyrlæge B. Begge disse er hestepraktiserende dyrlæger med mange års erfaring i hestepraktis. En stor del af en hestepraktiserende dyrlæges arbejde involverer lemmerne og hermed også hovens pleje og management.

Da betegnelsen ”hovekspert” ikke er en beskyttet titel, til hvilken der er knyttet veldefinerede kvalifikationer, finder Rådet, at spørgsmålet besvares bedst ved at oplyse, at der ikke er benyttet ekstern veterinærfaglig bistand ved tilblivelsen af udtalelserne af henholdsvis d. 17. februar 2006 og d. 22. november 2007.

Spørgsmål II:

Med udgangspunkt i de optagne fotos, der nu fremsendes i større størrelse, sagens bilag 1-13, ønskes følgende spørgsmål besvaret:

- a. Det fremgår af Rådets tidligere erklæring, (spørgsmål H), at man ikke mener at hesten havde sur stråle. Heroverfor står erklæring fra dyrlæge B af 19/9 2005, der har besigtiget hesten. Rådet forespørges derfor på ny, hvorvidt hesten havde sur stråle, og om dette i bekræftende fald kan have medvirket til forstærket pulsation og ømhed?
- b. Kan der konstateres revner i strålefugerne og i ballen? I bekræftende ønskes det oplyst, hvad årsagen hertil kan være, og hvilke konsekvenser der er forbundet med manglende behandling.

- c. Kan det konstateres, om hovene var forsnævrede og aflange?
- d. Kan det konstateres, hvorvidt hovene er skævt beskåret på henholdsvis før og efter billederne?
- e. Efter iagttagelse af billeder fra før beskæringen ønskes det oplyst, om den ene forhov har højere dragt end den anden, samt hvorvidt der er tale om balleforskydning før beskæring?
- f. Kan man efter beskæring se løst afskallende horn i sålen?
- g. Kan man se rødfarvning af den hvide linie og i sålen eller andre steder? Det ønskes oplyst, hvor hurtigt man vil kunne konstatere en eventuel rødfarvning af den hvide linie eller sål efter beskæring, idet vedlagte litteraturlistes ref 2, s 131, 136 og s 184 ensidigt peger på, at rødfarvning først fremkommer uger efter at der er sket blødning i de sensitive områder (lamellerne), og at dette typisk vil være begrundet i, at hesten har gået med for lange hove, jfr. også ref 4 s 113. Rådets oplysning desangående ønskes gerne underbygget med litteraturhenvisninger.
- h. Var hornet ved sømhullerne helt eller delvist opløst og har dette i givet fald vanskeliggjort skoning?
- i. Hvad kan antages at være årsagen til, at hesten efter det oplyste kontinuerligt tabte sko?

Svar ad II:

Rådet har fået forelagt 31 farvebilleder af hovene på en ikke identificeret hest og det fremgår ikke, hvornår optagelserne er foretaget. Det er imidlertid oplyst, at disse fotos er optaget af ejeren d. 13. september 2005 under sagsøgtes beskæring af hesten i den forelagte sag. Billederne er af god kvalitet og giver derfor i store træk mulighed for en vurdering af beskæringen. Der foreligger ikke fotos af hovene inden skoene blev fjernet.

Svar ad II a):

Dyrlæge B beskriver i sin attest (d. 19. september 2005) at strålen var inficeret på højre forben, at der manglede horn og at strålen derfor blødte alene ved hovrensning. Dette var ikke beskrevet af dyrlæge A 4 dage tidligere (d. 15. september 2005), men dette ville højst sandsynligt også have været til stede på dette tidspunkt.

Der er derfor belæg for at beskrive hesten som lidende af sur stråle på højre forben, eller i det mindste beskrive begge forbens stråler som værende overvoksede og trængende til beskæring og oprensning af området.

Imidlertid var der forstærket pulsation på alle fire ben, og det forbliver derfor usandsynligt, at dette derfor primært skyldes ”sur stråle”.

Svar ad II b):

P. Grunth's Beslaglære (1950) definerer ikke udtrykket *strålefuger*. Hvis der hermed menes hhv. dragtgrube og/eller strålekløft samt ballerne, er svaret benægtende, endskønt der er nogle tegn på (billedernes kvalitet taget i betragtning), at alle 4 stråler er overvoksede med nogle tegn på revnedannelse i gammelt horn og derfor i udtalt grad krævede beskæring.

Svar ad II c):

Alle 4 hove må betegnes som værende lettere aflange og forsnævrede.

Svar ad II d):

Alle hovene trængte til beskæring, efter der er gået en periode på mere end 6 uger siden sidste skoning. To faktorer spiller derfor ind i besvarelsen af dette spørgsmål: For det første, at skoning generelt i nogen grad forhindrer normalt slid af hovene og for det andet, at de fleste heste har hurtigere vækst af den udvendige hovvæg end den indvendige og, at de fleste heste derfor er for høje udvendigt, når skoene skal lægges om.

Det konkrete spørgsmål må da, med ovenstående in mente, besvares benægtende, idet det ikke kan bekræftes, at hesten var skævt beskåret. Den viser imidlertid tegn på indvendig balleforskydning på alle fire ben, hvilket kunne være tegn på, at den er for høj i udvendige dragt.

Svar ad II e):

Ja, se svar ad spørgsmål II d.

Svar ad II f):

Nej

Svar ad II g):

Nej, ud fra det givne fotografiske materiale. Rødfarvning sker generelt ikke som resultat af beskæring. Snarere forholder det sig således, at beskæringen afslører rødfarvning i f.eks. den hvide linie, som kunne være opstået på et hvilket som helst tidspunkt inden beskæringen som resultat af f.eks. strækning af laminae pga. overvækst af hovens tåregion evt. i kombination med arbejde på hård bund.

Svar ad II h):

Der er tegn på generelt dårlig hornkvalitet, hvilket imidlertid også kunne være forårsaget af mekaniske faktorer såsom ubalance af hovene samt for langt interval mellem beskæring af hovene.

Svar ad II i):

Svaret på dette spørgsmål må søges i dårlig hornkvalitet samt eventuelt mekaniske faktorer omtalt ovenfor, se svar ad spørgsmål II h. Endeligt kommer kvaliteten af beskæringen og skoningen også i betragtning; denne kan imidlertid ikke vurderes i denne sag.

Spørgsmål III:

Rådet har i de tidligere erklæringer lagt til grund, at hesten efter beskæringen led af traumatisk forfængthed. Det ønskes oplyst, om det noget sted i relevant faglitteratur er dokumenteret, at ømhed efter afskoning, sømtryk eller beskæring som den skete kan medføre traumatisk forfængthed. I givet fald ønskes den konkrete faglitterære dokumentation oplyst. Det kan således konstateres, at det ikke er omtalt i den litteratur, der fremgår af vedhæftede liste.

Svar ad III:

Det fremgår af attest af d. 16. september 2005, at hesten, der blev undersøgt af dyrlæge 1 d.15. september 2005, - "... , vægrede sig ved at gå". Selvom den blev støttet, kunne den kun med besvær bevæge sig de få (vel 3-4) m ud på staldgangen. Næseborene var udspilede, ..." Endvidere blev der iagttaget... " svedudbrud. "... pulsation på piben på alle 4 ben, og alle 4 hove var varmere end normalt..." "Ved tryk med tommelfingeren på sålen af alle 4 ben kunne fremprovokeres smertereaktion." "Der kunne stilles diagnosen: TRAUMATISK FORFÆNGTHED..."

Rådet er af den opfattelse, at danske dyrlæger godt ved, hvad traumatisk forfængthed er. Det er velbeskrevet i ældre dansk veterinærlitteratur som f. eks A. Møller-Sørensens lærebog i

”den specielle veterinærkirurgi” fra 1949. Her omtales på side 429 akut forfangenhed, hvorom der beskrives, at ”årsagsforholdene kan inddeles i traumatisk-mekaniske” og videre...” under denne gruppering kan man rubricere alle de former man tidligere har kaldt traumatisk forfangenhed” og yderligere...” som forberedende eller disponerende årsag til traumatisk forfangenhed kan nævnes flade hove, stor kropsvægt, fejlagtig beskæring, fejlagtigt beslag med stærk beskæring af sål og stråle ” og ”...som udløsende årsag : overanstrengelse ved distance-ridt, hurtig kørsel på hård bund”.

Dyrlæge A beskriver de meget voldsomme og akutte symptomer hos hesten, som tydelig er meget smertepåvirket, helt forenelige med diagnosen akut traumatisk forfangenhed. Traumatisk forfangenhed er nu, efter Rådets opfattelse, en lidt uheldig betegnelse, som ikke nødvendigvis er relevant i den aktuelle sag, hvor diagnosen ikke er veldokumenteret. Efter Rådets opfattelse kan udtrykket traumatisk forfangenhed bedst sammenlignes med, hvad der specielt i den amerikanske litteratur undertiden omtales som ”road founder”, dvs. akut eller kronisk inflammation af laminae forårsaget af traumatisk overbelastning af laminae, f.eks. af uskoede hove på hård bund. Hvorvidt laminae er overbelastede i den aktuelle sag, er vanskeligt at vurdere.

Smerten må efter al sandsynlighed skyldes en akut overbelastning af sålen som resultat af den dramatiske beskæring af hornvæggen.

Spørgsmål IV:

Rådet har i erklæring af d. 17. februar 2006 som svar på spørgsmål 1 lagt til grund, at hesten har fået varigt mén og i erklæring af d. 22. november 2007 som svar på spørgsmål I supplerende oplyst, at ét udløst tilfælde af forfangenhed disponerer for gentagne tilfælde af forfangenhed.

Det ønskes i den forbindelse oplyst, hvor i faglitteraturen Rådet har hentet støtte til synspunktet om, at traumatisk forfangenhed skulle give varige mén. Det kan konstateres, at det således ikke fremgår nogetsteds i den ovenfor fremlagte litteratur, og således at Simon Curtis, ref. 4 s. 236 anfører, at forfangenhed ikke er kronisk (varigt mén) ved andet end metaboliske lidelser, eks. Sukkersyge eller Cushing.

Svar ad IV:

Uden røntgenbilleder til dokumentation for enten sænkning eller rotation af hovbenet (Phalanx 3) er der ikke grundlag for at hævde, at hesten har fået varige mén af den omtalte beskæring. Det oplyses også, at hesten på et senere tidspunkt igen blev pålagt sko og tilsyneladende ikke havde yderligere varige mén af beskæringen. Hvis hoven ikke er blevet mekanisk svækket af beskæringen, er der ikke tale om en predisponering til gentagne tilfælde af forfangenhed.

Spørgsmål V:

Rådet har i erklæring af d. 22. november 2007 som svar på spørgsmål I erklæret, at der er en risiko for, at den anførte forgangenhed har forårsaget en vedvarende drejning af hovbenet. Det ønskes oplyst, hvilke faglitterære kilder, der understøtter dette synspunkt.

Svar ad I V:

Som anført i svaret ad Spørgsmål V vil spørgsmålet om en eventuel drejning/sænkning af hovbenet kunne afgøres via røntgenoptagelser, som Rådet forstår, ikke foreligger i denne sag. Med henvisning til svaret ad Spørgsmål IV vil en sådan øget risiko kunne være opstået som følge af en mekanisk svækkelse af hovens anatomi, hvilket der ikke synes at være belæg for at antage i nærværende sag.

Spørgsmål VI:

Rådet har i erklæring af d. 22. november 2007 som svar på spørgsmål A og B oplyst, at en omvendt kegleformet beskæring af hovvæggen, således at denne danner en spids, medfører løsning af lamellerne og at man ønsker en flad hovrand med fuld bredde. Det ønskes oplyst, på hvilket fagligt grundlag Rådet er nået frem til denne konklusion, idet det gøres gældende, at der i den ovenfor nævnte litteratur udelukkende findes støtte for det modsatte synspunkt, nemlig at hvis man ikke aftager vinger eller runder kanter på hoven, vil denne splintres mod underlaget, således at der kommer træk i lamellerne. Det henvises til ref. 3, s. 220, ref. 7, s. 80-82 og ref. 8 s. 114 og 116.

Svar ad VI:

Den domesticerede hest i den vestlige verden lever i et tempereret klima med store udsving mellem fugtigt og tørt nærmiljø for hovene både på dagsplan og på f.eks. årsplan. Denne type hest er derfor vidt forskellig fra f.eks. den ikke-domesticerede hest, der lever i højlandsområder på hård og tør bund. Der kan og må derfor ikke ekstrapoleres mellem disse typer hove. Den domesticerede hest er i mange generationer blevet selekteret til at have en konkav sål og derfor med al vægtbæring på hornvæggen, inklusive dragthjørnet og hjørnestøtten. En hest med relativt flad hornsål, som følge af f.eks. forkert beskæring, vil derfor ofte være ømsålet, fordi sålen ikke er vant til direkte belastning. Af samme grund omtales det ofte i den tilgængelige litteratur vedrørende barfods trimning, at overgangen fra skoning til barfod skal ske gradvist og ofte kræver midlertidig beskyttelse af hoven ved hjælp af hovstøvler eller lignende, samt at denne proces ofte vil tage op mod et år.

Grunden til, at der ønskes en flad hovrand med fuld bredde, er derfor, at det giver hesten maksimal understøttelse fra hoven, hvad enten den er skoet eller barfodet. I den konkrete sag resulterede akut fjernelse af hornvæggens bæreflade en akut overbelastning af sålen med inflammatoriske forandringer samt smerte til følge. Raspning af vinger (eng. flares) mindsker ikke hornvæggens bredde og derfor heller ikke bærefladens udstrækning.

Spørgsmål VII:

Kunne hesten være pålagt limsko efter beskæringen? Såfremt spørgsmålet besvares negativt, bedes det oplyst, hvorfor dette ikke er en løsningsmodel.

Svar ad VII:

Der er ingen grund til, at hesten ikke kunne have været pålagt limsko efter beskæringen, men efter Rådets opfattelse ville dette ikke have bedret situationen, idet en sådan sko ikke ville kunne aflaste hornsålen, idet der ikke ville have været en hornvæg at lime skoen til.

Spørgsmål VIII:

Kunne hesten være blevet pålagt hovstøvler efter beskæringen? Hvis svaret er benægtende ønskes oplyst, hvorfor dette ikke er en mulighed.

Svar ad VIII:

Hovstøvler ville være en anden mulighed, men det er ikke sikkert, at disse ville kunne aflaste sålen på grund af manglende hornvæg, men de ville måske have været i stand til at virke chokabsorberende på sålen tilsvarende en blød hovforbinding.

Supplerende skrivelse af d. 11. oktober 2010 fra Statsadvokaten.

Spørgsmål IX:

I tilknytning til spørgsmål I ønskes oplyst, hvilke sagkyndige medlemmer af Det Veterinære Sundhedsråd, der har medvirket ved tilblivelsen af Rådets erklæringer af henholdsvis d. 17. februar 2006, d. 22. november 2007 og d. 31. august 2010. Tilsvarende ønskes oplyst, om Rådet ved udfærdigelsen af disse 3 erklæringer har benyttet sig af muligheden for bistand fra dyrlæger med særlig kompetence indenfor hove. (Spørgsmål I ses således misforstået ved besvarelsen i erklæring af d. 31. august 2010, hvilket er baggrunden for nærværende præcision).

Spørgsmål X:

I tilknytning til Rådets svar på spørgsmål II A synes at være en modstrid mellem citatet fra dyrlæge B, der i sin attest af d. 19. september 2005 beskriver, at strålen var inficeret på højre forben, at der manglede horn, og at strålen derfor blødte alene ved hovrensning og det forhold, at Rådet skriver, begge forbens stråler ses at være overvoksede og trængende til beskæring og oprensning af området. Det ønskes derfor præciseret, hvorvidt der manglede horn eller hvorvidt strålen på begge forben var overvokset, således at der reelt var for meget horn.

Spørgsmål XI:

Af Rådets svar på det tidligere spørgsmål II h fremgår, at der er tegn på dårlig hornkvalitet i hoven. Af Rådets svar på spørgsmål III fremgår det, at der er foretaget en dramatisk beskæring af hornvæggen. Rådet bedes tage stilling til, om det ville have været bedre for hesten at lade en splintret og mør hovvæg, ødelagt af gentagne sømhuller stå? Kan man i forbindelse med afraspning af vinger på hoven udvendigt undgå, at hovvæggen som en konsekvens heraf samtidig udtynnes?

Spørgsmål XII:

I tilknytning til svar på spørgsmål VI ønskes oplyst en/flere kilder, der underbygger Rådets svar om, at den domesticerede hest er avlet til at have en konkav sål og derfor med al vægtbæring på hornvæggen, inkl. dragthjørnet og hjørnestøtten. Rådets svar ses således ikke at være overensstemmende med kendt litteratur på området, herunder ”Beslaglære, hoven i focus” udgivet 2010 af dyrlæge Charlotte Frigast. Her hedder det på s. 112: ”Hestens vægt bæres af såleflade, hjørnestøtter, stråle og hovrand.”

Spørgsmål XIII:

I tilknytning til Rådets besvarelse af spørgsmål VII ønskes oplyst, om man ikke forinden pålimning af en limsko kunne have opbygget hoven med kunsthov, således at der herefter ville have været en hornvæg at lime skoen til. Af ”beslaglære Hoven i focus” s. 349 kan man således se, hvordan man med kunsthorn og lim kan bygge en hov op, så der både kan sømmes en sko på og limes en sko på.

Svar:

Med henblik på Rådets sammensætning ved en given udtalelser udarbejdelse skal der henvises til Rådets hjemmeside samt til Rådets årlige årsberetning. Den af Rådet nationalt og internationalt anerkendte konsulterede ekspert har følgende dokumenterede kvalifikationer: Dr. Med. Vet., CUEW, RFP, MRCVS, RCVS, Specialist in Equine Orthopaedic Surgery.

Rådet har ved udtalelse af d.17. februar 2006, d. 22. november 2007 og d. 31. august 2010, besvaret detaljerede og uddybende spørgsmål i nærværende sag. Rådet finder ikke at besvarelse af spørgsmålene IX – XIII vil supplere med yderligere veterinærfaglige oplysninger end det, der allerede er givet i det allerede besvarede. Endvidere skal det oplyses, at Rådet ved sine besvarelser ikke ser det ressourcemæssigt muligt at gennemgå de mere eller mindre videnskabeligt dokumenterede opslagsbøger, der findes på markedet. Rådet skal derfor henvise til de allerede besvarede spørgetemaer.

Afgørelse:

Tiltalte skulle betale en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

Tiltalte skulle inden 14 dage betale 1.237,50 kr. i erstatning til sagsøger. Beløbet blev forrentet med procesrente fra d. 17. februar 2009.

Landsretten ændrede byrettens dom, således at straffen blev fastsat til en bøde på 2.500 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

I øvrigt stadfæstedes dommen.

Statskassen skulle betale sagens omkostninger for landsretten

2009-20-051-00012**Skrivelse af 1. december 2009 fra Midt- og Vestsjællands Politi**

Den 4. september 2008 blev en dyrlæge tilkaldt til en hest, som var kommet vaklende fra nabogården ind i indkørslen hos naboen. Naboen ringede efter en dyrlæge, idet hesten havde lagt sig i indkørslen og havde ”dødskrampe”. Ved dyrlægens ankomst lå den 1 årige hoppe i indkørslen bundet til et træ med en løs snor. Hesten kunne ikke rejse sig ved egen hjælp og virkede afkræftet. Dyrlægens forsøg på at få hesten til at rejse sig var uden effekt. Ca. hver 2. minut havde den spastiske krampe, hvor alle 4 ben rystede, og hvor den forsøgte at rejse sig. Hesten var afmagret tenderende til kakektisk. Hesten blev vurderet til at være uegnet til transport og blev aflivet i henhold til dyreværnsloven ved tilladelse fra politiet, idet der ikke kunne opnås kontakt til ejer. Dyrlægen anmeldte forholdet.

Den 7. april 2009 blev det anmeldt, at der på nogle folde tæt ved vejen gik et antal heste af racen haflinger, og at anmelder på flere af hestene kunne se ribbenene. Anmelder havde forsøgt at henvende sig til ejer, men der havde ikke været nogen hjemme. Derefter var han gået ud på folden, hvor der ikke var vand i truget til hestene. Han havde fyldt vand i truget, og dyrene havde drukket i 15 minutter i træk. Der var andre heste på gården og geder, disse var ligeledes blevet vandet. Politiet anmodede fødevarerregionen om assistance til inspektion af dyrene og gjorde ejeren bekendt med, at dyreholdet på hendes ejendom ville blive inspiceret d. 8. april 2009. Ejeren oplyste, at det var politiet velkommen til, men hun ville ikke kunne være hjemme. Ved besøget fandtes 2 geder, som var tøjrede med et langt reb uden for en la-debygning. I en boks fandtes en shetlandspony med adgang til foder og frisk vand, 14 heste var placeret i 2 folde med manglende græsbevoksning. Flere af dyrene fandtes at være under middel i foderstand. Hestene havde pæne hove og et kraftigt hårlag. Der var drikkekar med frisk vand og adgang til halm whrap og hø. Ved besøget blev der leveret hø og halmballer, som var bestilt dagen før. Der var at mindre antal sække med fuldfoder.

Rådet udtalte:**Spørgsmål 1:**

Kan det af dyrlægen beskrive forhold betegnes som en uforsvarlig behandling af hesten, som en grovere uforsvarlig behandling af hesten, eller som en mishandling af hesten.

Svar ad 1:

Det fremgår af den praktiserende dyrlæges attest af den 4. september 2008, at han den 26. august 2008 kl. ca. 19.45 blev tilkaldt til en hest, som var kommet vaklende fra nabogården og ind i indkørslen, hvor den havde lagt sig og havde ”dødskrampe”. Ved dyrlægens ankomst lå den 1-årige hoppe i indkørslen bundet til et træ med en løs snor. Hesten kunne ikke rejse sig ved egen hjælp og virkede afkræftet. Forsøg på at få hesten til at rejse sig var uden effekt. Ca.

hvert 2. minut havde den spastiske kramper, hvor alle 4 ben rystede, og hvor den forsøgte at rejse sig. Hestens almentilstand var meget dårlig. Den reagerede ikke på undersøgelsen og var mest apatisk og nedstemt. Hesten havde udstikkende hoftehjørner og rygrad samt indfaldne øjne. Den manglede muskler på forparten, over ryggen og på bagparten. Hesten var svært afmagret tenderende til kakektisk. Hesten havde en let forøget hjertefrekvens på 42/minut og en markant forøget og overfladisk respirationsfrekvens på ca. 48/minut. Hesten havde en unormal vejrtrækning, idet den primært udførtes af bugmuskulaturen, tydende på kraftigt besværet vejrtrækning. Den havde en temperatur på 38.5°C, kapillærfyldningstid på mindst 5 sekunder og hudelasticiteten var let nedsat og hesten vurderedes til at være 5 % dehydreret. Ved auskultation af lunger og hjerte fandtes intet unormalt, dog havde dyrlægen ikke mulighed for at lave en tilbundsgående luftvejsundersøgelse, idet hesten rystede. Hesten havde endvidere et moderat hævet forben fra kronrand til albue, samt 2 hævede bagben fra knæet og til midt på piben. Hævelsen kunne konstateres at være ødem og fandtes ikke voldsomt smertefuld. Det blev konkluderet, at ødemerne var opstået i benene enten som følge af immunkompleksudfældninger i forbindelse med infektion eller for lavt proteinniveau i blodet, som kan ses ved afmagring eller anden sygdom. Tilstanden vurderedes at være ældre end 24 timer. Hesten blev vurderet til at være ikke egnet til transport til hospital og blev aflivet i henhold til dyreværnsloven.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at hestens sygdomsforløb har været af længere varighed og at dens situation for længst burde have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at tilkalde dyrlæge med henblik på diagnosticering og behandling af dens lidelse eller ved at aflive den.

Rådet finder, at hesten igennem længere tid har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder fodret og passet under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at hesten at været udsat for groft uforsvarlig behandling.

Spørgsmål 2:

Kan den af dyrlægen beskrevne tilstand skyldes tarmslyng og hvis ja kan tilstanden være opstået indenfor kortere tid.

Svar ad 2:

Lægges de i svar ad 1 omtalte kliniske parametre samt dyrets adfærd til grund finder Rådet, at hestens tilstand ikke tyder på tilstedeværelse af tarmslyng.

Spørgsmål 3:

Kan det af dyrlægen beskrevne forhold betegnes som en uforsvarlig behandling af dyrene, som en grovere uforsvarlig behandling af dyrene, eller som en mishandling af dyrene.

Svar ad 3:

Det fremgår af embedsdyrlægens skrivelse af den 15. april 2009 vedrørende besøget på ejendommen den 8. april 2009, at 2 geder var lidt under middel i foderstand, at 7 heste af racen haflinger, som gik på samme fold, var i en foderstand under middel, og at 5 haflingere, som gik på en anden fold var i en foderstand under middel. På foldene var der manglende græsvækst. Det fremgik endvidere, at der blev leveret høg og halm under politiets gennemgang af dyreholdet, som var bestilt, samme dag som ejeren blev adviseret om politiets besøg. Det

fremgår, at der var lavet en gødningskontrol i februar måned, hvor det blev konkluderet, at ormekur var unødvendig.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at dyrene ikke er blevet behandlet omsorgsfuldt herunder fodret i overensstemmelse med deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens § 2. Rådet finder, at dyrene herved har været udsat for betydelig grad af lidelse og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens § 1.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at dyrene ved ikke at blive fodret sufficient har været udsat for uforsvarlig behandling.

Spørgsmål 4:

Kan det af dyrlægerne i skrivelse af d. 4. september 2008 samt d. 15. april 2009 samlet set betegnes som en uforsvarlig behandling af dyrene, som en grovere uforsvarlig behandling af dyrene, eller som en mishandling af dyrene.

Svar ad 4:

Rådet har vurderet de beskrevne uforsvarlige forhold hver for sig. Rådet skønner, at en vurdering af om de 2 tidsmæssigt adskilte forhold kan vurderes samlet beror på en juridisk vurdering.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger.

Svar ad 5:

Nej.

Supplerende skrivelse af d. 29. januar 2010 fra Midt- og Vestsjællands Politi

Spørgsmål 1:

Kan det af dyrlægen beskrevne forhold betegnes som en uforsvarlig behandling af hestene, som en grovere uforsvarlig behandling af hestene, eller som mishandling af hestene.

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens skrivelse af d. 8. januar 2010 samt fremsendte fotomateriale, at der i dyreholdet var 6 ungheste i meget dårlig foderstand. Deres huld var meget under middel, idet de fremstod afmagrede. To ponyer, en rød og en hvid, var i foderstand under middel. Resten af hestene var i normal foderstand. Dyrene havde adgang til stald og læskur.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at de 6 ungheste og to ponyer ikke er blevet behandlet omsorgsfuldt herunder fodret i overensstemmelse med deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens § 2.

Rådet finder, at dyrene herved har været udsat for betydelig grad af lidelse, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens § 1.

Det fremgår endvidere, at der i folden lå flere objekter, som dyrene kunne komme til skade på både jernbeslag og gamle vogne. De arealer, som dyrene har opholdt sig på, er således ikke indrettet på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses, jf. dyreværnslovens § 3, stk. 1.

Dyrene er således ikke blevet behandlet omsorgsfuldt og beskyttet bedst mulig mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens § 1 og 2.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at dyrene har været udsat for uforsvarlig behandling.

Spørgsmål 2:

Kan det af dyrlægerne i skrivelse af 4. september 2008 samt 15. april 2009 (jfr. min skrivelse af 1. december 2009) samt af 8. januar 2010 samlet set betegnes som en uforsvarlig behandling af dyrene, som en grovere uforsvarlig behandling af dyrene, eller som en mishandling af dyrene.

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt Rådets svar ad d. 29. april 2010 vedrørende Deres skrivelse af d. 1. december 2009, til grund, finder Rådet, at det af dyrlægerne beskrevne i skrivelse af d. 4. september 2008 samt d. 15. april 2009 (jfr. Deres skrivelse af d. 1. december 2009) samt af d. 8. januar 2010 samlet set kan betegnes som en grovere uforsvarlig behandling af dyrene.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger.

Svar ad 3:

Rådet finder, at oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til eller ikke magter at tilvejebringe dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis (besætningsreduktion) frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Hvorvidt der skal eller kan fastsættes sanktioner jf. § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, som foretages alene af domstolene.

Rådet skal endvidere henviser til Rådets udtalelse af d. 28. oktober 2005, j.nr. 2005-20-051-00036.

Supplerende skrivelse af d. 27. september 2010 fra Midt- og Vestsjællands Politi

Spørgsmål 1:

Kan de af dyrlægen beskrevne forhold betegnes som en uforsvarlig behandling af hestene, som en grovere uforsvarlig behandling af hestene eller som mishandling af hestene?

Svar ad 1:

Det fremgår af dyrlæge Bs attest af d. 29. juni 2010, at denne d. 25. maj 2010 efter fjernelse fra sigtedes besætning modtog i alt 3 shetlandsponyer og 13 haflingerheste, som umiddelbart ved ankomsten blev vurderet i forhold til huld og generel almentilstand, ligesom de alle blev behandlet mod indvoldsorm.

En shetlandspony hingst var i så ringe foderstand med tab af muskelmasse samt lidende af en hudbetændelsestilstand med pergamentagtige forandringer af huden på store dele af kroppen, at den straks blev aflivet. Endnu en shetlandspony hingst var tydeligt halt på et bagben, som havde en kronisk sammenvoksning af knæleddet, som medførte, at benet var deformeret og ikke kunne bøjes. Ponyen havde kompenseret for dette med en afvigende gang med udadrotation af hele bagbenet. Ponyen blev straks aflivet.

En shetlandspony var afmagret med tab af såvel fedt- som muskelmasse på kryds og skulderpartier. Ryghvirvler var tydelige at mærke ligesom alle ribben stod tydeligt frem. Pelsen var sæde for en kraftig luseinfestation, og i huden var der en udbredt hudbetændelse med arpagtige belægninger på ryg og kryds. I venstre øje var der en betændelse og udbredt arvæv, der havde medført nedsat syn på øjet. Hovene trængte til beskæring.

6 unge plage var i foderstand afmagrede grænsende til kakektiske med tab af såvel fedt- som muskelmasse. De var alle sat tilbage i vækst, hvilket fremgik af deres relativt for store hoveder i forhold til kroppene. Hovene manglede beskæring og flere havde en tendens til bukkehov med for stejle forreste hornvæg og for høje dragter.

De 6 voksne heste var nogenlunde i foderstand, hvorimod hovplejen var ringe med forvoksede spaltede hove.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at hestene igennem længere tid ved at være unddraget passende fodring, pasning og almindelig pleje samt beskæring har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder fodret og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdene som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Kan det af dyrlægerne i skrivelse af d. 4. september 2008 samt d. 15. april 2009 (jf. Midt- og Vestsjællands politis skrivelse af 1. december 2009), af d. 8. januar 2010 (jf. Midt- og Vestsjællands Politis skrivelse af d. 29. januar 2010) samt af d. 29. juni 2010 samlet set betegnes som en uforsvarlig behandling af hestene, som en grovere uforsvarlig behandling af hestene eller som mishandling af hestene?

Svar ad 2:

Jf. Rådets besvarelse af d. 29. april 2010 ad spørgsmål 1 vedr. den praktiserende dyrlæges attest af d. 4. september 2008 vurderede Rådet forholdet til at være groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Af samme bevarelse ad spørgsmål 3 vedr. embedsdyrlægens skrivelse af d. 15. april 2009 fremgår, at Rådet vurderede det beskrevne forhold som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

Jf. Rådets supplerende besvarelse af d. 18. juni 2010 vurderede Rådet vedr. embedsdyrlægens skrivelse af d. 8. januar 2010 de beskrevne forhold som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Jf. ovennævnte svar ad spørgsmål 1 har Rådet karakteriseret de af den praktiserende dyrlæge beskrevne forhold i skrivelsen af d. 29. juni 2010 som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at der igennem en lang tid har hersket uacceptable forhold i sigtedes dyrehold. Ved at opholde sig under de beskrevne forhold har flere dyr været

udsat for henholdsvis betydelig grad og høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder fodret og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De udendørs arealer, hvor dyrene har været holdt, har ikke i fuldt omfang tilgodeset dyrenes behov, herunder sikret dem den fornødne bevægelsesfrihed.

Rådet vil samlet karakterisere forholdene som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet finder, at oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til eller ikke magter at tilvejebringe dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis (besætningsreduktion) frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Hvorvidt der skal eller kan fastsættes sanktioner jf. § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, som foretages alene af domstolene.

Rådets skal endvidere henvise til Rådets udtalelse af d. 28. oktober 2005, j.nr. 2005-20-051-00036.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget beskæftige sig med dyr i 10 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2009-20-051-00069/2009-20-051-00007

Skrivelse af d. 8. december 2008 fra Fyns Politi.

I et hestehold med 46 heste konstaterede en embedsdyrlæge sammen med politiet, at hestene generelt havde en lang, uplejet og utøjsbefængt pels, samt at de i varierende grad trængte til at få hovene beskåret. De fleste dyr var afmagrede, og 3 blev betegnet som ekstremt afmagrede. Flere heste var opstaldet i bokse, der var for små i forhold til antal og størrelse af heste i bokse. Embedsdyrlægen aflagde to opfølgende besøg, og politiet anmodede en praktiserende dyrlæge om jævnlige tilsyn af hesteholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Om det faktum, at flere heste havde en huldkarakter på 1, 1½ og 2 kan sidestilles med, at hestene har været behandlet uforsvarligt og/eller været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe.

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af d. 24. september 2008 samt delvis af det ledsagende billedmateriale, at denne under besøg i hesteholdet d. 25. februar 2008 konstaterede flere dyreværns-mæssigt uacceptable forhold. Ved besøget havde hestene generelt en lang, uplejet pels med tydelig tegn på utøj, ligesom flere havde ikke nærmere beskrevne sår og skrammer i huden. Hestene trængte i varierende grad til at få hovene beskåret og de fleste

heste var afmagrede i huldkarakter 2 (efter en huldvurdering på en skala fra 1-9), medens tre heste blev betegnet som ekstremt afmagrede i huldkarakter 1. En del af hestene var opstaldet i bokse af forskellig størrelse, hvoraf flere var for små til de heste, der stod i dem på undersøgelsestidspunktet. Adgangsforholdene til foldene bestod af gangarealer, der var så plørede, at det var vanskeligt for hestene at passere. En hest, der tidligere var behandlet af dyrlæge, var så dårlig, at den slæbte benene efter sig og den havde koordinationsbesvær.

Ved et opfølgende besøg d. 18. marts 2008 blev det konstateret, at der var strøet bedre i bokse medens der ikke var sket ændringer i stal- og foldforholdene. Embedsdyrlægen aflagde endnu et opfølgende besøg i besætningen d. 10. april 2008.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at hesten, der var så dårlig, at den slæbte benene efter sig og havde koordinationsbesvær samt at flere heste ved at være opstaldet under de beskrevne forhold med lang, uplejet og utøjsbefængt pels og med mange sår og skrammer, med mangelfuld hovpleje og i afmagret eller ekstremt afmagret tilstand samt flere heste ved at være opstaldet i for små bokse har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum og arealer, hvor hestene har været opstaldet, har ikke været indrettet på en måde, der har tilgodeset hestenes behov, herunder sikret, at de havde den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 2:

Kan det, at hestene generelt havde lang, uplejet pels med tydelig tegn på utøj, sår og skrammer samt manglende hovbeskæring sidestilles med, at hestene har været behandlet uforsvarligt og/eller været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe.

Svar ad 2:

Se svar ad spørgsmål 1.

Spørgsmål 3:

Om det, at nogle af hestene stod i for små båse, kan sidestilles med, at hestene har været behandlet uforsvarligt og/eller været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe.

Svar ad 3:

Se svar ad spørgsmål 1.

Spørgsmål 4:

Om den fodermængde, som der blev fodret med ved tilsynet d. 25. februar 2008, som iflg. dyrlæge A er for lidt, kan sidestilles med, at hestene har været behandlet uforsvarligt og/eller været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe.

Svar ad 4:

På baggrund af de til sagen givne generelle oplysninger om fodringsmængde og hyppighed heraf finder Rådet det ikke muligt at udtale sig konkret herom.

Spørgsmål 5:

Om den generelle indretning af staldbygningerne, herunder manglende hødække, som beskrevet i dyrlæge As erklæring, kan sidestilles med, at hestene har været behandlet uforsvarligt og/eller været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe.

Svar ad 5:

Vedrørende staldens generelle indretning se svar ad spørgsmål 1. Vedrørende manglende hødække finder Rådet ikke i sagen oplysninger, der kan danne grundlag for en konkret vurdering heraf.

Spørgsmål 5a:

Om den generelle indretning af foldene og deres tilstand giver anledning til bemærkninger?

Svar ad 5a:

Rådet finder ikke i sagsakterne grundlag for at udtale sig om den generelle indretning af foldene.

Det fremgår af sagsakterne at adgangsforholdene til foldene bestod af gangarealer, der var så plørede, at det var vanskeligt for hestene at passere. Lægges dette til grund finder Rådet, at disse gangarealer ikke er indrettet hensigtsmæssigt og under hensyntagen til hestenes fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Spørgsmål 6:

Om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger? Om hvorvidt der er fuldt tilstrækkeligt grundlag for at påbyde besætningsreduktion?

Svar ad 6:

Som sagen er forelagt Det Veterinære Sundhedsråd, finder Rådet ikke anledning til at udtale sig om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29.

Rådet skal dog anføre, at anvendelse af § 29 beror på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Såvel tiltalte 1 som tiltalte 2 skulle betale en bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen herfor var fængsel i 10 dage.

6.2 Dyreværnsager vedrørende kvæg

2009-20-052-00011

Skrivelse af d. 8. juli 2009 fra Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland

En praktiserende dyrlæge udskrev, efter reponering af en børkrængning på en limousine ko, hvorunder der var opstået en ruptur i børen, en transporttilladelse til at transportere koen levende til slagtning, idet det blev vurderet, at der var risiko for forblødning m.m.

Rådet udtalte:

Forsvarerens spørgsmål:

Spørgsmål 1:

Hvilken betydning tillægger Det Veterinære Sundhedsråd det forhold, at koen ved det levende syn ved ankomsten til slagteriet af dyrlægen ikke fandtes synligt påvirket ("koen stod helt roligt", og den viste "ikke tegn på smerte") af belastningen under transporten i relation til spørgsmålet om, hvorvidt transporten har påført koen smerte eller yderligere smerte i forhold til dens tilstand i besætningen?

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens anmeldelse af d. 18. oktober 2007, at denne på slagteriet ved det levende syn af en limousine ko, der var transporteret bundet på en åben anhænger efter en traktor, konstaterede, at koen fremstod stærkt forurenset af blod på bagparten. Skedeåbningen var lukket med en såkaldt Bühner sutur. Koen var ledsaget af en af den praktiserende dyrlæge udfyldt "Slagteattest for syge og nødslagtede dyr" af d. 17. oktober 2007 (overstreget med tilføjelse af "Transporttilladelse"). Af attesten fremgik, at koen efter kælvning samme morgen havde haft børkrængning og pga. risiko for forblødning m.m. ønskedes koen slagtet. Koen blev aflivet på anhængerens og efterfølgende slagtemæssigt behandlet. Embedsdyrlægen konstaterede ved kødkontrollen mange blødninger omkring koens bør og skede, samt i bækkenområdet. Af domsudskriften af dom af d. 4. juni 2009 fra Retten fremgår, at embedsdyrlægen erindrede, at koen, der stod bundet på traktorens anhængervogn, stod helt rolig, medens det ikke blev konstateret, om koen haltede eller, om der kunne ses tegn på smerte.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at koen ved det levende syn på anhængerens overvejende er blevet undersøgt med henblik på den følgende aflivning og slagtning. Rådet finder ikke, at den beskrevne undersøgelse af koen blev foretaget for fravær eller tilstedeværelse af kliniske symptomer på smerte som følge af transportens belastning af koen.

Rådet tillægger dermed ikke det forhold, at koen ved det levende syn ved ankomsten til slagteriet af dyrlægen ikke fandtes synligt påvirket af belastningen som følge af transporten som en klinisk sikker indikation af, at transporten ikke har påført koen smerte eller yderligere smerte i forhold til dens tilstand i besætningen eller under transporten.

Spørgsmål 2.1:

Ville der have været risiko for eksempelvis bughindebetændelse eller forblødning, hvis besætningsejeren i samråd med sin dyrlæge havde ladet koen leve i 14 dage?

Svar ad 2.1:

Spørgsmålet er af teoretisk karakter. Det forhold, at der under dyrlægens udførelse af reponeringen af børkrængningen jf. domsudskriften opstod en iatrogen ruptur (en brist) i børen, vil alt andet lige medføre en risiko for opståen af en lokal eller generaliseret bughindebetændelse. Risiko for forblødning som følge af en børkrængning er normalt en akut risiko i tilslutning til selve krængningen, hvorunder større blodkar kan blive revet over. Der opstår normalt ikke større blødninger som senreaktion på en børkrængning eller efter reponeringen af denne.

Spørgsmål 2.2:

Ville det have været til mindre ulempe for koen, at lade den leve i 14 dage, for derefter at transportere den til slagteriet som almindelig kreaturtransport.

Svar ad 2.2:

Lægges de beskrevne forhold til grund, hvor en ko efter kælvning fik en børkrængning med efterfølgende reponering af denne under dyrlægeassistance, hvorunder der opstod en ruptur (hul) i børen, finder Rådet, at koen burde have været nødslagt i besætningen og efterfølgende transporteret til slagtemæssig behandling på et slagteri.

Rådet finder endvidere, at en rekonvalescensperiode på 14 dage efter enhver kælvning er passende førend en eventuel transport af en nykælvet ko.

Spørgsmål 3:

Hvad er de veterinære betingelser for nødslagtning, og må disse anses opfyldt under de i sagen beskrevne omstændigheder, herunder dyrlægens beskrivelser af sine iagttagelser, som gengivet i dyrlægens forklaring i dom af d. 4. juni 2009?

Svar ad 3:

Med baggrund i EU's hygiejneforordning om animalske fødevarer er Fødevarestyrelsens bestemmelser om nødslagtning af dyr ændret i 2007. Som udgangspunkt er det kun levende, raske dyr, der kan bringes ind på slagteriet. Nødslagtning kan herefter kun ske af i øvrigt sunde dyr, der har været udsat for en ulykke og som følge heraf bliver aflivet på primærbedriften. Dog er det fortsat muligt at nødslagte dyr, der er "vilde" og dyr, hvor ejeren af etiske årsager ikke ønsker, at dyret transporteres levende til slagteriet. De anførte forudsætninger for nødslagtning anses dermed ikke for opfyldte i dyrlægens beskrivelser, jf. den af dyrlægens afgivne forklaring som anført i domsudskriften af dom af d. 4. juni 2009 fra Retten i Sønderborg.

Spørgsmål 4:

Det Veterinære Sundhedsråd udtaler i svar på skrivelse af d. 15. december til Fødevaredirektoratet VA 3. (169-76.99) "*En kælvende ko eller kvie kan dog transporteres til en klinik eller et dyrehospital med henblik på forløsning, når transporten foretages efter forudgående undersøgelse og eventuel smertebehandling af en dyrlæge, der tillige skal sikre, at transporten foregår under dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold*" (uddrag).

Er Rådet stadig af denne opfattelse?

Svar ad 4:

Rådet skal udtale, at man anser det for dyreværnsmæssigt forsvarligt at tillade transport af større dyr med henblik på behandling eller kirurgisk forløsning på en klinik eller dyrehospital efter en dyrlæges forudgående kliniske og gynækologiske undersøgelse og eventuel smertebehandling. Rådet anser de under de anførte kontrollerede betingelser påførte ulemper for omhandlede dyr som acceptable. En transport til slagting af en uforløst eller nykælvet ko, herunder en ko med status efter børkrængning og reponering heraf, vurderes af Rådet som uforvarlig behandling af dyr, idet det i forvejen belastede dyr derved har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse og væsentlig ulempe, der kunne være undgået ved, at koen var aflivet i besætningen før transporten til den slagtemæssige behandling på slagteriet.

Spørgsmål 5:

Er det til større ulempe for en ko eller en kvie at blive transporteret 1 døgn efter kælvning, end det er at blive transporteret, mens den er i fødsel?

Svar ad 5:

Spørgsmålet er af teoretisk (og polemisk) karakter og kan ikke besvares. Jf. svar ad 4 anser Rådet det for en unødigt og betydelig belastning at transportere en nykælvet ko med status efter reponeret børkrængning levende til slagteri.

Spørgsmål 6:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes – uafhængig af om koen er transporteret i henhold til transportbekendtgørelsen – vurdere, om det er forsvarlig, uforsvarlig eller en groft uforsvarlig behandling af en ko, der har haft en børkrængning, at transportere den til et slagteri umiddelbart efter, når det foregår efter forudgående undersøgelse af en dyrlæge, som har undersøgt koen og fundet den egnet til transport, og transporten foregår i et egnet transportmiddel med skridsikker bund?

Svar ad 6:

Se svar ad 4.

Statsadvokatens spørgsmål:

Spørgsmål 7:

Var koen efter Rådets vurdering d. 17. oktober 2007 egnet til transport, begrænset transport, eller uegnet til transport?

Svar ad 7:

Rådet finder, at koen med den beskrevne status efter børkrængning og reponering heraf d. 17. oktober 2007 ikke var egnet til levende transport.

Spørgsmål 8:

Såfremt ovennævnte hændelsesforløb lægges til grund, har koen da forud for eller under transporten været udsat for smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe?

Svar ad 8:

Rådet finder, at koen - efter sin komplicerede fødsel med efterfølgende børkrængning og reponering - under den efterfølgende transport levende til slagteriet har været udsat for en yderligere belastning, der har medført en betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 9:

I bekræftende fald har forholdet da karakter af forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 9:

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 og 2.

Spørgsmål 10:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 10:

Nej.

Supplerende skrivelse af d. 24. november 2009 fra Statsadvokaten for Fyn, Syd- og Sønderjylland

Det Veterinære Sundhedsråd har i udtalelse af d. 16. november 2009 på advokatens spørgsmål under pkt. 2.2 svaret således:

"Lægges de beskrevne forhold til grund, hvor en ko efter kælvning fik en børkrængning med efterfølgende reponering af denne under dyrlægeassistance, hvorunder der opstod en ruptur (hul) i børen, finder Rådet, at koen burde have været nødslagt i besætningen og efterfølgende transporteret til slagtemæssig behandling på et slagteri(...)"

På advokatens spørgsmål under pkt. 3 vedrørende de veterinære betingelser for nødslagtning og hvorvidt disse var opfyldt, har Rådet svaret:

"(...) Nødslagtning kan herefter kun finde sted af i øvrigt sunde dyr, der har været udsat for en ulykke og som følge heraf bliver aflivet på primærbedriften. Dog er det fortsat muligt at nødslagte dyr, der er "vilde" og dyr, hvor ejeren af etiske årsager ikke ønsker, at dyret transporteres levende til slagteriet. De anførte forudsætninger for nødslagtning anses dermed ikke for opfyldte i dyrlægens beskrivelser, jf. den af dyrlægen afgivne forklaring som anført i domsudskriften af dom af d. 4. juni 2009 fra Retten."

Det er min opfattelse, at det anførte kan skabe tvivl om det Veterinære Sundhedsråds udtalelse og jeg skal derfor anmode Rådet om uddybende at oplyse:

Spørgsmål 1:

Hvad er baggrunden for at Rådet i pkt. 2.2 finder, at koen burde være nødslagt uanset at Rådet i pkt. 3 konkluderer, at forudsætningerne for nødslagtning ikke anses for opfyldte?

Svar ad 1:

Rådet skal indledningsvis anføre, at Rådet kun har kompetence til at udtale sig om forhold af veterinærfaglig karakter. En vurdering af, hvorvidt der er sket overtrædelse af regler i lovgivningen, ligger uden for Rådets kompetence, idet det beror på juridiske overvejelser.

Rådet skal efter konsultation hos Fødevarestyrelsen vedrørende betingelser for nødslagtning oplyse, at Rådet i sin første besvarelse af d. 16. november 2009, trods det ovenfor nævnte, har tolket Fødevarestyrelsens notat af d. 18. juli 2007 om "Nødslagtning og slagting udenfor slagteri" for vidtgående. Fødevarestyrelsen oplyser, at det fortsat er muligt at nødslagte et kreatur som i det omhandlede tilfælde på primærbedriften og efterfølgende levere dyret til slagtemæssig behandling på et slagteri.

Imidlertid finder Rådet fortsat, at den i sagen omhandlede ko ved at være transporteret levende til slagteriet har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse og væsentlig ulempe. Koen burde således have været aflivet i primærbedriften før transporten til slagteriet.

Spørgsmål 2:

Såfremt Rådets konklusion er, at koen ikke burde være nødslagt, hvilke foranstaltninger finder Rådet da skulle være iværksat i forhold til koen?

Svar ad 2:

Rådet skal oplyse, at man ikke har konkluderet, at koen ikke burde være nødslagt. Rådet erkender, at Rådet ved at inddrage en tolkning af regelsættet for nødslagtning jf. svar ad 3 og jf. svar ad 2.2. har skabt en unødigt problematik.

Rådet har ingen veterinærfaglige indvendinger imod den praktiserende dyrlæges beslutning om at nødslagte koen. Dette burde imidlertid jf. svar ad 4 i Rådets besvarelse af d. 16. november 2009 af dyreværns-mæssige grunde være foretaget i besætningen.

I sagens akter foreligger der ikke en detaljeret beskrivelse af koens almene tilstand og den opståede ruptur. Det er Rådets generelle vurdering, at der alternativt udover aflivning og efterfølgende transport til slagteriet kunne være bragt følgende muligheder i overvejelse:

1. Suturering (syning) af rupturen i børen og konservativ medikamentel behandling med uteruskontraherende lægemiddel, antibiotika- samt understøttende behandling.
2. Amputation af børen.
3. Nødslagting af koen på bedriften med henblik på anvendelse i dennes husholdning.
4. Nødslagting af koen på bedriften med efterfølgende forarbejdning på slagteri.
5. Aflivning til destruktion.

Afgørelse:

Tiltalte blev idømt en bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

Sagen blev anket, men anken blev efterfølgende frafaldet.

2009-20-052-00214**Skrivelse af 5. marts 2009 fra Midt- og Vestjyllands Politi**

Ved den rutinemæssige indsyning af dyr på et marked blev det ved aflæsningen af en ko bemærket, at spidserne på alle 4 forklove var afklippede. Det blødte fra begge klovspidser på venstre forben. Koen gik forsigtigt, men var ikke synlig halt. Ved nærmere undersøgelse fandtes koen at være i god foderstand og fremstod velplejet. Koen stod normalt på alle 4 ben.

Ved undersøgelse af klovene fandtes følgende:

På yderkloven af venstre forben var klovranden fortil uregelmæssigt afbrækket. Ca. 1 cm længere inde var klovspidsen afhugget/afklippet på en sådan måde, at snittet ikke var trængt gennem kloven i fuld bredde og tykkelse. Det yderste, afhuggede stykke af klovspidsen hang stadig fast i kloven. Snittet var 2-3 mm bredt, 2-3 cm lang og så dybt, at læderhuden var blottet således, at der derved fremkom frisk blødning. På undersiden af kloven fandtes en delvist afbrækket stump klov med uregelmæssige kanter. Snitfladen på klovvæggen kunne ikke erkendes på sålefladen. På klovens såleflade fandtes endvidere et rødligt, betændt, undermineret område på ca. 5x5 mm som følge af en såleknusning med blottelse af læderhuden. På inderkloven af venstre forben var det på klovvæggen synligt, at klovspidsen var afhugget. Snitfladen fortil var blodig. På undersiden af kloven kunne snitfladen med central blødning ses tydeligt. Blødningen skyldtes, at snittet var anlagt igennem klovspidsens læderhud, der var blotlagt i et område på ca. 1x2 cm. På højre forbens klove var begge klovspidser afhuggede; der sås ingen blødninger, og læderhuden var ikke blotlagt. På alle fire forklove var hornvæksten abnormt konkav.

Koen blev på baggrund af ovenstående vurderet begrænset transportegnet for videre transport, hvorfor det blev påbudt, at videre transport skulle ske adskilt fra andre dyr og på et velstrøet leje, og at transporten måtte være på højst 30 km.

Den sigtede oplyste, at han, dagen forinden koen skulle leveres til marked, havde foretaget den beskrevne beskæring. Årsagen var, at spidsen på venstre forbens yderklov var brækket af. Han havde for at pynte på klovene beskåret begge forbens klove med en klovbeskærersaks. Han observerede ingen blødninger, hverken den pågældende dag eller dagen efter, hvor den skulle afhentes. Han mente, at koen var kommet til skade under læsningen. Han oplyste endvidere, at klovbeskæreren kom ca. 2 gange om året. Klovbeskæreren bekræftede dette og oplyste til retten, at de viste fotos ikke viste, at der var blødninger fra læderhuden, men at det var blod, der trak ud som følge af laminitis. Han fandt ikke, at man på de viste fotos kunne

konkludere, at der var tale om såleknusning. Han var enig i, at der var tale om gængesål, men at dette var opstået som følge af laminitis. Han oplyste endvidere, at han ved tilfælde af laminitis beskær klovene oppefra.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har besætningsejeren beskåret klovene på koen korrekt?

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens skrivelse af d. 16. februar 2006, at denne ved indsyningen på et levekægsmarked observerede en ko, hvor spidserne på alle 4 forklove var afklippede. Koen gik forsigtigt, men var ikke synligt halt. Ved nærmere undersøgelse var koen i god forstand og fremstod velplejet ligesom den stod normalt på alle fire ben.

Ved undersøgelse af klovene var klovranden på yderkloven af venstre forben fortil uregelmæssigt afbrækket. Ca. 1 cm længere inde var klovspidsen afhugget/afklippet på en sådan måde, at snittet ikke var ført helt igennem klovspidsen (foto 3, 4, 8), hvorved det yderste delvist afhuggede stykke af klovspidsen stadig hang fast i kloven. Snittet var 2-3 mm bredt og 2-3 cm langt og så dybt, at læderhuden var blottet medførende en frisk blødning.

På sålefladen af kloven fandtes endvidere et rødligt, betændt og undermineret område på ca. 5x5 mm som følge af en såleknusning med blottelse af læderhuden.

På venstre forbens inderklov var det tydeligt, at klovspidsen var afhugget på en måde, der havde blotlagt læderhuden i et område på 1x2 cm, hvorfra der sås en tydelig central blødning (foto 3, 4, 6, 7 og 8).

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen ikke er beskåret korrekt.

Spørgsmål 2:

Har denne beskæring været dyreværnsmæssigt forsvarlig?

Svar ad 2:

Når der ved en klovbeskæring unødvendigt bliver blotlagt læderhud finder Rådet ikke, at beskæringen har været dyreværnsmæssigt forsvarlig.

Spørgsmål 3:

Kan denne beskæring have medført lidelse for koen? Hvis ja, i hvilken grad?

Svar ad 3:

Ved at beskære koen på en måde, der i det beskrevne omfang har blotlagt læderhuden, kan beskæringen have medført smerte og lidelse for koen.

Rådet kan ikke ud fra det til sagen oplyste angive, hvilken grad af lidelse, der kan have været tale om

Spørgsmål 4:

Er det korrekt at beskære klovene ovenfra?

Svar ad 4:

Under givne omstændigheder kan det være nødvendigt og korrekt også at beskære klove ovenfra.

Spørgsmål 5:

Havde koen en såleknusning? Hvis ja, hvad er årsagen hertil?

Svar ad 5:

Ifølge embedsdyrlægens skrivelse af d. 16. februar 2006 havde koen på højre forbens yderklov en såleknusning på 5x5 mm (foto 7). Vedr. årsager til såleknusning henvises til almindeligt lærebogsmateriale.

Spørgsmål 6:

Var koen transportegnet på tidspunktet for transporten?

Svar ad 6:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af d. 16. februar 2006, at koen gik forsigtigt, men at den ikke var synligt halt samt at den stod normalt på alle 4 ben. Koen var i god foderstand og fremstod i øvrigt velplejet.

Rådet finder, at dyr med upåvirket eller kun i mindre grad påvirket almenbefindende i forbindelse med mindre smertevoldende lidelser ved tilskadekomst, afhelede eller lokale betændelsestilstande og lettere haltheder samt gangbesvær forårsaget heraf, kan transporteres levende, såfremt dyret ikke påføres yderligere lidelse på grund af transporten. Sådanne dyr skal transporteres adskilt fra øvrige dyr på vognen.

Transport af syge, tilskadekomne eller afmagrede dyr må kun foretages, såfremt transportmidlets bund under transporten forsynes med et ekstra tykt lag egnet strøelse. Disse dyr må ikke transporteres over markeder el. lign.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at der i sagsakterne mangler kliniske oplysninger vedrørende koens grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén samt ulempe til, at Rådet kan vurdere, hvorvidt koen var transportegnet eller egnet til særskilt transport.

Spørgsmål 7:

Har koen lidt af gængesål (snabelklov) før besætningsejerens beskæring?

Svar ad 7:

Af de medsendte billeder fremgår, at koen har lidt af forvoksede krumme (konkave) klove, der ofte omtales som gængeformede klove, proptrækkerklove, vinge- eller vifteformede klove alt afhængig af grad og udvikling.

Spørgsmål 8:

Kan koen have lidt af andre sygdomme, som kan have medført tilstandene i klovene, herunder laminitis?

Svar ad 8:

De beskrevne klove kan i deres begyndelse være fremkommet som følge af betændelsesprocesser i det horndannende væv, f.eks. som følge af laminitis. Andre ændringer i hornvæksten f.eks. som følge af mangelfuldt slid kombineret med en arvelig disposition for unormal fremvækst af klovhornet kan ligeledes medvirke til en udvikling af de beskrevne tilstande.

Spørgsmål 9:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til supplerende bemærkninger?

Svar ad 9:
Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2009-20-052-00215/2009-20-052-00013

Skrivelse fra Syd- og Sønderjyllands Politi

Ved slagtning af en ko konstaterede en embedsdyrlæge, at koen indeholdt et macereret foster med en vægt på 35 kg og en længde fra pande til halerod på 90 cm. Leverandøren blev politianmeldt for at have fået koen transporteret levende i den sidste 10.del af drægtigheden. Koen var insemineret 10 mdr. tidligere og efterfølgende konstateret drægtig ca. 3 måneder senere. Ved inseminørens undersøgelse ca. 14 dage efter forventet termin konstaterede inseminøren, at koen sandsynligvis stod med en død kalv. En uge senere undersøgte den praktiserende dyrlæge koen og fandt denne pænt i huld og med glat pels, den åd og tyggede drøv. Dyrlægen kunne ikke nå kalven i børen, hvortil der ikke fandtes arteriel karsvirren. Skeden var snæver og cervix lukket. Dyrlægen vurderede, at koen stod med et stenfoster.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvad betyder afgoldning? Og goldperiodens varighed i relation til terminen?

Svar ad 1:

Rådet kender ikke umiddelbart udtrykket afgoldning, men forstår spørgsmålet således, at der spørges om, hvad der menes med goldning. Herved forstås den fysiologiske ændring, som en malkeko og specielt yverets mælkeproducerende funktion undergår, når koen ophører med at producere mælk. Goldning kan foretages på flere måder, som regel med en ændring af fodertildelingen, undertiden med en understøttende antibiotisk behandling, såfremt der er konstateret sygdomsfremkaldende bakterier i mælken. Under normale driftsforhold goldes lakterende køer i en periode før den næste kælving. En goldperiode på 4-8 uger er normal.

Spørgsmål 2:

Hvad betyder et stenfoster? Påvirker et stenfoster koens almenbefindende, og i bekræftende fald hvorledes? Og er det forsvarligt at sende en ko med et stenfoster til slagtning?

Svar ad 2:

Ved fosterdød aborteres eller kastes fosteret som oftest. I anden og tredje trimester (fra 3-9 måneders drægtighed) kan fostre, såfremt de ikke aborteres eller kastes, gennemgå en mumificering eller en maceration. Ved mumificering sker der en resorption af fostervand, -hinder og kropsvæsker fra fosteret, hvorved dette mere eller mindre indtørres med et eventuelt dække af en begagtig masse. Moderdyret er sædvanligvis upåvirket. Et mumificeret foster kaldes ofte et stenfoster.

Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at et kreatur, der er drægtig med et stenfoster, kan sendes levende til slagtning, såfremt andre omstændigheder ikke taler herimod.

Spørgsmål 3:

Hvad betyder maceration? Og hvordan og hvornår kan det ske i drægtighedsperioden?

Svar ad 3:

Ved maceration sker der et henfald af fosterets bløddele, hvorefter tilbageværende knogler og vævsdele samt pus kan udstødes via skeden. Maceration er ledsaget af infektion af såvel foster, fosterhinder og koens livmoder, undertiden med spredning til bughule samt bakteriespredning i blodbanerne (pyæmi).

Spørgsmål 4:

På hvor kort tid kan der opstå infektion i koens bør? Og påvirker kronisk børbetændelse en kos helbred og velbefindende, og i bekræftende fald hvorledes?

Svar ad 4:

En infektion i koens bør kan opstå i løbet af kort tid (timer). En kronisk børbetændelse kan påvirke en kos helbred og velbefindende alt afhængig af karakter og grad af betændelsen samt af koens almene konstitution. For yderligere oplysninger om hvorledes disse påvirkninger opstår og udvikles henvises til almindelige lærebøger om emnet.

Spørgsmål 5:

Vil et foster i den sidste 10.del af drægtighedsperioden altid blive macereret, jf. Dyrlæge As udtalelse af 30. marts 2006? Svaret bedes givet med henvisning til veterinærfaglig litteratur.

Svar ad 5:

Jf. svar ad 2 og 3 vil et tilbageholdt foster i sidste trimester kunne undergå enten en mumificering eller en maceration.

Spørgsmål 6:

Bør en dyrlæge i givet fald være bekendt med dette, hvis de i sagen beskrevne resultater af dyrlægens undersøgelse af koen lægges til grund?

Svar ad 6:

Af den praktiserende dyrlæges udaterede erklæring (sagens bilag 5) fremgår, at denne ved undersøgelse af den omhandlede ko d. 6. februar 2006 undersøgte den med anamnesen om, at koen havde været syg omkring goldningen, men efterfølgende var blevet bedre. Koen, der skulle have kælvnet en måned før undersøgelsen, var i pænt huld og med pænt hårlag samt åd og tyggede drøv. Skeden var normal stram og cervix (børmunden) var helt lukket. Via rectal eksploration (undersøgelse via endetarmen) kunne dyrlægen ikke nå fosteret. Arteria uterina media (pulsåre til børen), som normalt er ca. 2 cm tyk og med tydelig karsvirren, når en ko er højdrægtig, var svundet ind og der kunne ikke føles karsvirren. Ud fra anamnesen og de konstaterede fund vurderede den praktiserende dyrlæge, at koen var drægtig med et stenfoster.

Spørgsmål 7:

Kan kalven være død få dage før transporten i overensstemmelse med Dyrlæge As undersøgelse på baggrund af macerationstilstanden? Og med hvilken grad af sikkerhed kan Det Veterinære Sundhedsråd udtale, at kalven er død af akut børbetændelse, eller om der er tale om en macereret kalv om følge af kronisk infektion? Såfremt Rådet mener, at der er tale om en akut børbetændelse, bedes det angivet, om det er sandsynligt, at en ko af malkeracen går en måned over termin med et levende foster?

Svar ad 7:

På baggrund af embedsdyrlægens udaterede erklæring (modtaget af politiet i Tønder d. 13. februar 2006) fremgår, at denne på slagtegangen konstaterede, at den omhandlede ko havde et fuldbåret foster i børen. Fosteret havde frembrud af fortænder i undermundens og veludviklet pels som på et foster tæt på fødsel. Koen havde en akut endometritis (børbetændelse), akut

peritonitis (bughindebetændelse) og var dårligt afblødt. I en erklæring af d. 20. marts 2006 oplyste embedsdyrlægen, at fosteret havde lidt ødem (væskeansamling) under huden og det var svært at rykke hårene af pelsen.

Postmortale forandringer udvikler sig med forskellig hastighed, afhængig af, om cervix (børmunden) er åben eller lukket, temperatur o.s.v. Som regel vil løsning af hår og kløvkapsel fremkomme i løbet af 12-24 timer.

Rådet finder på baggrund af de nævnte oplysninger det ikke muligt at udtale sig om årsagen til fosterets død, herunder om det skyldes en infektion i fosteret eller om det skyldes en akut eller kronisk infektion i børen. Forlænget drægtighed ses sporadisk hos kvæg, hvor en betydelig overskridelse kan medføre fødsel af levende fostre med moderat forøget vægt eller i ekstreme tilfælde fødsel af overdimensioneret kalv (foetal gigantisme).

Spørgsmål 8:

Kan kalven være død i forbindelse med afgoldningen og i nogen tid før terminen, jf. dyrlæge Bs undersøgelse og konklusion?

Svar ad 8:

Det fremgår af sagens akter, at den omhandlede ko af en inseminør blev insemineret d. 6. april 2005 og efterfølgende ved undersøgelse blev konstateret drægtig. (Rådet anser den i bilag 11 angivne dato for drægtighedsundersøgelsen (d. 13. juli 2006) som en fejlskrivning af d. 13. juli 2005.) Medio december 2005 tilså en dyrlæge koen fra fodergangen på baggrund af, at ejeren ikke syntes, at koen trivedes og åd nok. Dyrlægen foretog ingen nærmere undersøgelse af koen, herunder en drægtighedsundersøgelse, men det aftaltes at vente og se tiden an til kælvningsterminen, som jf. afhøringsrapporten af d. 7. april 2006 (bilag 12) var sat til d. 1. januar 2006. Rådet skal dog anføre, at terminen på baggrund af insemineringsdatoen d. 6. april 2005 burde være sat til ca. d. 13. januar 2006. Inseminøren blev d. 30. januar 2006 anmodet om at undersøge koen igen, hvor han kom til konklusionen, at kalven sandsynligvis var død, hvorfor han for en sikkerheds skyld ville undersøge koen indenfor et par dage. Koen blev efterfølgende, jf. svar ad 6, undersøgt af den praktiserende dyrlæge d. 6. februar 2006, hvor det blev vurderet, at koen stod med et stenfoster. Rådet finder på baggrund af embedsdyrlægens beskrivelse af det døde foster det usandsynligt, at fosteret skulle være død i forbindelse med goldningen i december 2005.

Spørgsmål 9:

Vil der i så fald være tale om en transport af højdrægtigt dyr, hvis kalven er død i forbindelse med afgoldning?

Svar ad 9:

Ved transport af højdrægtige dyr forstås normalt transport af drægtige dyr med levende fostre. Spørgsmålet er af juridisk karakter.

Spørgsmål 10:

Hvordan påvirker en maceration koen? Og hvorledes giver det sig udslag?

Svar ad 10:

Se svar ad 3 og 4.

Spørgsmål 11:

Kan det ved undersøgelse foretaget af dyrlægen konstateres, at koen havde en akut børbetændelse og bughindebetændelse?

Svar ad 11:

Ja.

Spørgsmål 12:

Er det sikkert, hvis fosteret er dødt, at der er tale om et stenfoster, når koens bør er lukket, og koen er rask?

Svar ad 12:

Nej.

Spørgsmål 13:

Burde koen have været aflivet, hvis resultaterne af dyrlægens undersøgelse af koen lægges til grund?

Svar ad 13:

Rådet forstår spørgsmålet som, om koen burde have været aflivet før transporten såfremt den praktiserende dyrlæges undersøgelse lægges til grund.

Jf. svar ad 6 finder Rådet, at koen fremstod normal med undtagelse af den gynækologiske undersøgelse, der medførte dyrlægens vurdering af, at koen stod med et stenfoster. Når det konstaterede sammenfattes med inseminations- og drægtighedsundersøgelserne finder Rådet ikke holdepunkter for, at koen skulle have været aflivet før transporten til slagtning.

Spørgsmål 14:

Har koen som følge af transporten været udsat for unødige smerte, lidelse og væsentlig ulempe?

Svar ad 14:

I sagens akter findes der ikke oplysninger om koens tilstand ved ankomsten til slagteriet efter transporten eller om måden, hvorpå transporten er foregået. Rådet finder, at transport af en ko/kvie i sidste tiendedel af drægtigheden kan udgøre en belastning for moderdyret, men kan på det foreliggende grundlag ikke bedømme forsvarligheden af transporten.

Spørgsmål 15:

Har den af dyrlægen foretagne undersøgelse af koen været adækvat i henseende til en vurdering af, om den var transportegnet, og hvis ikke, hvilke undersøgelser burde dyrlægen i stedet have iværksat?

Svar ad 15:

Rådet kan alene på baggrund af den praktiserende dyrlæges udaterede erklæring ikke vurdere, om den foretagne undersøgelse af koen har været adækvat. Dyrlægen vurderede på baggrund af den foretagne undersøgelse, at koen var transportegnet som sund og rask.

Spørgsmål 16:

Hvilken betydning tillægger Det Veterinære Sundhedsråd, at koens tilstand ikke gav anledning til frasortering ved den levende kontrol på slagteriet, men gik til slagtning?

Svar ad 16:

Der foreligger ikke i sagen oplysninger om koens tilstand fra undersøgelsesdatoen d. 6. februar 2006 og til den leveres til slagtning d. 8. februar 2006, hvor der efter slagtningen konstateredes akut bør- og bughindebetændelse, som alt andet lige forventeligt vil have haft en ind-

virkning på koens tilstand før slagtning. At koens tilstand ikke gav anledning til frasortering ved det levende syn på slagteriet tillægger Rådet ikke anden betydning end at de kliniske symptomer ikke har været så fremtrædende, at de under aflæsningen og inddrivningen på slagteriet har begrundet en frasortering. Dette betyder ikke, at koen var rask.

Spørgsmål 17:

Giver redegørelsen fra dyrlægen i sagens bilag 5 i øvrigt anledning til bemærkninger fra Det Veterinære Sundhedsråds side?

Svar ad 17:

Nej.

Spørgsmål 18:

Er der ved denne adfærd fra dyrlæge Bs side udvist tilstrækkelig omhu og samvittighedsfuldhed i udøvelsen af dyrlægegerningen?

Svar ad 18:

Det fremgår af sagens akter, at dyrlægen - inden anbefaling til slagtning – udførte en klinisk undersøgelse af koen og ud fra dette og sammenholdt med anamnesen foretog en veterinærfaglig vurdering og konkluderede, at koen var drægtig med et stenfoster.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund finder Rådet, at dyrlæge B har udvist omhu og samvittighedsfuldhed i udøvelsen af sin dyrlægegerning.

Afgørelse:

Påtale blev opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2.

2009-20-052-00007

Skrivelse af 15. maj 2009 fra Midt- og Vestjyllands Politi

En praktiserende dyrlæge udskrev en slagteattest på en topattet ko, der havde kælvet 3 dage forinden. Koen blev transporteret levende 25 km til slagteriet, hvor koen efter slagtning blev kasseret på grund af fedtlever og stærk lugt af ketonstoffer. Ved det levende syn fandtes koen ikke synligt påvirket af belastningen som følge af transporten.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det dyreværnsmæssigt forsvarligt, at transportere en ko mere end 25 km 3 dage efter kælvning? Hvis nej hvorfor?

Svar ad 1:

En drægtighed, fødsel og den dermed følgende omstilling til mælkeproduktion er en stor fysiologisk belastning for en ko. Alle erfaringer har vist, at flytning og transport af højdrægtige eller nykælvede dyr kan medføre eller udløse alvorlige og livstruende stofskiftelidelser, hvorfor sådanne dyr ikke skønnes egnede til transport.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Ved at transportere en ko 3 dage efter kælvning over en afstand på 25 km har koen været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Rådet vil vurdere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr.

Der skal endvidere henvises til § 18 i bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport, hvoraf det fremgår at kvæg ikke anses for egnet til transport i 14 dage efter kælvning.

Spørgsmål 2:

Er det dyreværnsfagligt korrekt, at dyrlægen 2 dage efter kælvningen udarbejdede en transportegnethedserklæring på koen og dermed godkendte, at koen blev transporteret på en strækning over 25 km?

Svar ad 2:

Nej.

Spørgsmål 3:

Ville det have været mere forsvarligt end transport til slagteri, enten at lade koen leve med henblik på, at den blev rask eller lade den aflive og nødslette i besætningen?

Svar ad 3:

Ja.

Spørgsmål 4:

Hvad er de veterinære betingelser for nødslagtning, og er disse opfyldt under de i sagen beskrevne omstændigheder, herunder dyrlægens beskrivelse af sine iagttagelser, som gengivet i retsbog af 17. november 2008.

Svar ad 4:

Ved nødslagtning forstås enhver slagting, hvor aflivningen udføres uden for et slagteri efter beslutning af en dyrlæge på grund af et ulykkestilfælde eller alvorlige fysiologiske forstyrrelser eller funktionsforstyrrelser, og hvor den slagtemæssige behandling foretages på et autoriseret slagteri.

På baggrund af oplysningerne i sagens akter finder Rådet, at koen - efter dyrlægens vurdering om, at den skulle aflives – burde være nødslettet i besætningen.

Spørgsmål 5:

Hvilken betydning tillægger Det Veterinære Sundhedsråd det forhold, at koen ved det levende syn ved ankomsten til slagteriet af dyrlægen ikke fandtes synligt påvirket af belastningen under transporten i relation til spørgsmålet om, hvorvidt transporten har påført koen smerte eller yderligere smerte i forhold til dens tilstand i besætningen.

Svar ad 5:

Rådet tillægger ikke det forhold, at koen ved det levende syn af dyrlægen ikke fandtes synligt påvirket af belastningen under transporten som en sikkerhed for at transporten ikke har påført koen smerte eller yderligere smerte i forhold til dens tilstand i besætningen. Rådet skal endvidere henvises til § 18 i bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport, hvoraf det fremgår at kvæg ikke anses for egnet til transport i 14 dage efter kælvning.

Spørgsmål 6:

Hvad kan det betyde, at koen havde en stærk lugt af ketose (og dermed blev kasseret)?

Svar ad 6:

Den beskrevne stærke lugt af ketose (ketonstoffer) indikerede tydeligt, at koen var lidende af stofskiftesygdommen ketose.

Afgørelse:

Tiltalte skulle betale en bøde på 5.000 kr.
Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.
Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2009-20-052-00012

Skrivelse af d. 3. august 2009 fra Nordjyllands Politi

Ved det levende syn på et slagteri konstaterede embedsdyrlægen, at en ca. 1 år gammel kvie var stærkt halt på venstre forben. Efter slagtingen viste venstre forben sig at være 10-12 cm kortere end det modsvarende. Ved sektion af de indsendte ben konstateredes, at kvien var lidende af en medfødt adaktyli.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Om Rådet finder, at der ved at transportere et dyr med omhandlede deformitet, foreligger en grovere uforsvarlig behandling af dyret.

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens anmeldelse af d. 21. maj 2008 og det ledsagende billedmateriale, at denne ved det levende syn på slagteriet d. 19. maj 2008 konstaterede, at der fra sigtedes besætning blev leveret 11 dyr, heriblandt en krydsningskvie på 1 år, der var tydeligt halt på venstre forben. Ved nærmere undersøgelse demonstrerede kvien varierende grader af haltethed – indimellem grænsende til springalthed, hvorved kvien ikke tog støtte på venstre forben. Ved inspektion afslørede tydelige tegn på deformitet af venstre forbens underben og klov, hvilket tydeligvis var årsag til kviers bevægelsesforstyrrelse. Ved undersøgelse efter slagtingen konstateredes, at der forelå en misdannelse, hvor tåknogle og dertil hørende led manglede. Derudover sås en misformet klovkapsel drejet 90° ind mod dyrets midtlinje. Den beskrevne deformitet havde medført, at venstre forben var ca. 10-12 cm kortere end det højre. På slagtekroppen konstateredes ligeledes, at højre skulderregion var langt kraftigere udviklet med muskel- og knoglestruktur sammenlignet med venstre side, hvilket blev taget som udtryk for en langvarig tilstand, hvor kvien i videst muligt omfang har undladt at tage støtte på det deformede ben. Begge kviers forben afskåret under forknæleddene blev indsendt til obduktion på Laboratorium for Patologi, Institut for Veterinær Sygdomsbiologi, KU LIFE. Af obduktionsattesten af d. 8. juli 2009 og de vedlagte kopier af røntgenundersøgelserne fremgår, at højre forben var uden synlige forandringer, medens venstre forben var stærkt reduceret i størrelse (længde og diameter) i forhold til højre forben. Målt fra forknæleddet var venstre forben ca. 13 cm kortere. Den nederste del af benet bestod af en forhornet, stærkt deform klovliggende struktur og derudover sås to biklove. Gennemsnit af benet viste, at tåknogler (kodeben, kronben, klovben og klovseneben) manglede helt. Det konkluderedes, at diagnosen adaktyli (mangel på tæer) var forårsaget af en medfødt defekt.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske,

adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at kvien med sin medfødte deformitet af venstre forben har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Kviens situation burde for længst have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Det påviste har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte 1, ejeren, blev idømt en bøde på 13.000 kr. Forvandlingsstraffen for bøden var fængsel i 10 dage.

Tiltalte 2, vognmanden, blev idømt en bøde på 13.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

De tiltalte skulle hver især betale de på dem påhvilende udgifter.

2009-20-052-00006

Skrivelse af d. 16. april 2009 fra Fyns Politi

Embedsdyrlægerne ved et kreaturslagteri konstaterede i flere omgange, at et vognmandsfirma ankom med kreaturer, der var transporteret løse i grupper af væsentlig forskellig størrelse, afhornede dyr sammen med ikke afhornede samt kønsmodne han- og hundyr i samme skille- rum. Adskillelsen mellem grupperne bestod endvidere kun af en 115 cm høj skillevæg. Under den konkrete transport blev en jerseyko fundet liggende på siden i et skillerum, og den blev trådt på af de øvrige dyr under aflæsningen af disse. Koen, der havde en frisk blødning fra bugen, kunne ikke rejse sig, men blev aflivet på stedet og senere kasseret pga. mange blødninger under huden, i muskulatur samt i løben.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er der efter Rådets opfattelse tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, ved den beskrevne transport med skillevæg på 115 cm.

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens anmeldelse samt ledsagende fotos, at denne ved modtagelsen af en sættevogn opdelt i 4 skillerum fyldt med kreaturer til slagteriet konstaterede, at to store tyre med horn var transporteret i et skillerum sammen med store køer og mindre jerseykøer. Desuden konstateredes i skillerummet en jerseyko, som lå på sin højre side under de andre dyr. Flere dyr trådte på jerseykoen under aflæsningen og efterfølgende konstateredes på koen blod fra et frisk blødende sår på bugen. Koen havde smerter og kunne ikke rejse sig, hvorfor den blev aflivet og afblødt på bilen. I et andet skillerum lå endnu en jerseyko på gulvet, som

dog kunne rejse sig, efter flere køer var læstet af vognen. Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse konstateredes på den førstnævnte ko frisk blødning i løben samt udtalte blødninger og trykninger i bugmuskulatur, på ryggen og brystkassen i en grad, der betingede, at slagtekroppen blev kasseret.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at de omhandlede kreaturer, ved at være transporteret under de beskrevne forhold, hvor der har været en sammenblanding af kønsmodne dyr af forskelligt køn, af væsentlig forskellig vægt samt af afhornede dyr med ikke afhornede dyr, hvorved et kreatur blev beskadiget i en betydelig grad, der medførte, at de ikke kunne rejse sig samt at det som følge af transporten og aflæsningen fik adskillige trådkader, der medførte større blødninger under huden, i muskulatur samt i løben, har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Er der efter Rådets opfattelse tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, hvis det lægges til grund, at der er sket sammenblanding af kønsmodne han- og hundyr? Og har det i den forbindelse betydning om dyrene er med eller uden horn?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Er der efter Rådets opfattelse tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, hvis det lægges til grund, at der er sket en sammenblanding af dyr med markant forskellig størrelse?

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Er der samlet set tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, hvis ovenstående lægges til grund?

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Spørgsmål 6:

Der vedlægges to øvrige sigtelser mod vognmand A og henholdsvis chauffør B og C for overtrædelse af dyreværnsloven i forhold 2, ved en uhensigtsmæssig sammenblanding af kønsmodne han- og hundyr i samme rum og i forhold 3 ved en uhensigtsmæssig sammenblanding af han- og hundyr med og uden horn samt sammenblanding af en ko og en kalv med markant vægtforskel. I disse sager har Fødevarerregionen i forbindelse med anmeldelsen tilkendegivet, at der udelukkende er tale om en overtrædelse af bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport, samt at forholdet er omfattet af § 29b i dyrebeskyttelsesloven. Der anmodes om, at Rådet kommenterer dette, såfremt ovenstående opfattelse skulle give anledning hertil.

Svar ad 6:

Rådet skal anføre, at Rådet kun har kompetence til at udtale sig om forhold af veterinærfaglig karakter. En vurdering af, hvilke overtrædelser og disses relation til strafbestemmelser ligger uden for Rådets kompetence, idet dette beror på juridiske overvejelser.

Afgørelse:

Tiltalte 1 blev straffet med bøde på 1.000 kr.

Forvandlingsstraffen er fængsel i 6 dage.

Tiltalte 2 blev straffet med bøde på 500 kr.

Forvandlingsstraffen er fængsel i 4 dage.

De tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

6.3 Dyreværnssager vedrørende svin

2009-20-053-00342/2009-20-053-00012

Skrivelse af d. 11. februar 2009 fra Sydøstjyllands Politi

Efter en anmeldelse om dyreværnsmæssigt uforsvarlige forhold aflagde politiet i november 2007 besøg i en svinebesætning. Ved besøget konstaterede politiet flere uforsvarlige forhold, hvorfor en embedsdyrlæge og en praktiserende dyrlæge tilkaldtes. Efterfølgende blev også to andre ejendomme tilhørende sigtede besøgt. I de tre besætningsområder blev der konstateret mange døde grise, der var mere eller mindre forrådnede, ligesom der også blev fundet skeletdele. Ved obduktion af 7 grise blev det konstateret, at 4 var døde i kakektisk tilstand og de øvrige med diverse betændelsestilstande. Staldindretningerne var dårligt vedligeholdte, og svinene gik under uhygiejniske forhold uden mulighed for tørt leje samt i stier og stalde med løse og skarpe inventargenstande og uafdækkede gyllekanaler. På politiets foranledning blev der aflagt flere besøg i besætningerne ligesom praktiserende dyrlæger blev inddraget i tilsyn med forholdene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af sagen, at der ved dyrlægens besigtigelse af de 3 ejendomme blev fundet døde grise, herunder døde grise i forskellige forrådnelsestilstande samt rester og skeletdele af døde grise. Hvor længe vurderer Rådet, at de pågældende grise i de forskellige stadier har været døde, og hvornår vurderer Rådet, at den første gris døde?

Svar ad 1:

Det fremgår af den praktiserende dyrlæges erklæring af d. 6. november 2007 vedrørende besøget d. 5. november 2007 på ejendom 1 og af embedsdyrlægens erklæring af d. 19. marts 2008 vedrørende besøget d. 5. november på ejendom 1, erklæringen af d. 20. marts 2008 vedrørende besøget d. 6. november 2007 på ejendom 2 og erklæringen af d. 20. marts 2007 vedrørende besøget d. 14. november 2007 ejendom 3, at der på sigtedes ejendomme blev konstateret 6-700 selvdøde grise primært i vægklassen fra 10 – 50 kg. Grisene var i varierende forrådnelsestilstande fra enkelte forholdsvis friske selvdøde til udtalt forrådnede grise, der havde været døde i flere uger. Fund af skeletdele vurderedes som tegn på dødsfald, der var sket adskillige uger før. På baggrund af disse oplysninger finder Rådet, at grisene er begyndt at dø adskillige uger før besøget.

Spørgsmål 2:

Hvad er dødsårsagen/dødsårsagerne? Såfremt dødsårsagen/dødsårsagerne angives at være sult og tørst, indebærer manglende fodring og vanding under ovenanførte omstændigheder 1) uforsvarlig behandling, 2) grovere uforsvarlig behandling eller 3) grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagens bilag, at 7 svin fra de 3 besætningsadresser blev indsendt til patoanatomisk undersøgelse på Institut for Veterinær Patobiologi, KU LIFE. Ved undersøgelsen konstateredes alle svin at være mere eller mindre kadaverøse (forrådnede). To af svinene var aflivet med bolt pistol. Fire af svinene var døde i kakektisk (ekstremt afmagret) tilstand med muskelsvind, uden depotfedt og med overfladiske knogler prominere markant samt med afgnavede ører, haler og nederste dele af benene. På 2 svin, der var aflivet med bolt pistol, konstateredes hhv. kronisk lunge- og lungehindebetændelse og kronisk ledbetændelse i knæledene. På et selvdødt afmagret svin fandtes en kronisk absces (byld) i scrotum (pungen) med opbrud til bughulen samt kronisk lunge- og lungehindebetændelse. Lægges ovennævnte til

grund, finder Rådet, at manglende sufficient fodring og vanding har været stærkt medvirkende dødsårsager.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at svinene igennem længere tid har været udsat for manglende pasning, fodring, vanding, tilsyn og behandling af øjensynligt syge dyr, hvormed de har været udsat for den højeste grad af smerte lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Rådet vurderer, at dyrene har været udsat for groft uforsvarligt behandling med karakter af mishandling,

Spørgsmål 3:

Er de pågældende grise døde successivt?

Svar ad 3:

Ud fra det foreliggende finder Rådet, at svinene er døde successivt.

Spørgsmål 4:

Hvor længe kan svin overleve uden vand og foder? Hvilken lidelse er forbundet med at dø af henholdsvis sult og tørst? Hvordan indtræder døden, når en gris dør af sult og/eller tørst, og hvilken grad af lidelse er forbundet hermed?

Svar ad 4:

Dyr kan afhængigt af forudgående fodertilstand og væskebalance samt af fysiske forhold overleve i kortere eller længere tid uden foder og vand, hvorefter døden vil indtræde som følge af kredsløbsforstyrrelse og organsvigt efter udmattelse, energi- og væskemangel. Det er Rådets vurdering, at svin som følge af mangelfuld fodring og vanding i en grad, der medfører døden, udsættes for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 5:

Det fremgår af sagen, at dyrlægen ved besigtigelse af de pågældende ejendomme bemærker, at der i stald 1 på ejendom 1 er en temperatur på mellem 17-21 °C, ligesom især smågrise måtte lægge sig i bunker på spaltedelen for at holde varmen. Hvilken lufttemperatur skal der normalt være i en klimastald til fravænnede grise mellem 7-30 kg? Indebærer en lavere/højere temperatur på 17-21 °C, at grisene har været udsat for 1) uforsvarlig behandling, 2) grovere uforsvarlig behandling eller 3) grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 5:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af d. 19. marts 2008, at der ved besigtigelse af klimastalden blev observeret en temperatur på 17 – 21,5°C samt, at en del grise på grund af mange døde grise under stiernes overdækning var nødsaget til at ligge i bunker på staldens spaltedele – angiveligt for at holde varmen. Staldtemperaturen i klimastalde varierer fra hhv. 30 – 20/22°C, hvor temperaturen sænkes 1 grad pr. uge de første 2 uger og derefter 1-2 grader pr. uge indtil en sluttemperatur på 20-22°C eller i klimastalde med toklima systemer fra en starttemperatur på 22°C, der sænkes med 1 grad pr. uge indtil en sluttemperatur på ca. 16 °C.

For at kunne vurdere en eventuel grad af uansvarlig behandling ved at være opstaldet under de anførte temperaturforhold savner Rådet en nærmere beskrivelse af svinenes kliniske tilstand.

Spørgsmål 6:

Det fremgår af sagen, at dyrlægen ved besigtigelse af de pågældende ejendomme bemærker, at nogle af de overlevende grise spiste af de døde grise, ligesom de gik rundt med dele af de døde grise i munden. Kan de levende svin have overlevet ved at spise af deres artsfæller? Er det Rådets opfattelse, at der ved behandlingen af de overlevende dyr under ovennævnte omstændigheder er tale om 1) uforsvarlig behandling, 2) grovere uforsvarlig behandling eller 3) grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 6:

Det fremgår af de under svar ad 1 nævnte dyrlægeerklæringer samt af de ved obduktionerne påviste patoanatomiske forhold, at der i besætningerne blev konstateret en udbredt grad af kannibalisme samt forhold, hvor de levende svin færdedes blandt større mængder af døde artsfæller i varierende grader af forrådnelse. Rådet kan på baggrund af de givne oplysninger ikke vurdere, om de levende svin har overlevet ved at æde af artsfæller. Ved at være opstaldet under de beskrevne forhold vurderer Rådet, at svinene under søgning efter egnet foder har udøvet kannibalisme på mange af de døde artsfæller, hvorved de har været udsat for en betydelig grad af lidelse, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 7:

Det fremgår af sagen, at dyrlægen ved besigtigelse af de pågældende ejendomme bemærker, at besætningsejeren havde undladt at fjerne døde grise, herunder rester af døde grise, fra stalderne, således at adskillige af de døde grise var gået i forrådnelse, ligesom der lå udsivning fra ligene og skeletdele rundt omkring. Er det Rådets opfattelse, at der ved behandlingen af de døde dyr under ovennævnte omstændigheder er tale om 1) uforsvarlig behandling, 2) grovere uforsvarlig behandling eller 3) grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 7:

Døde dyr skal fjernes fra de levende dyr af såvel dyreetiske, dyreværns- samt af dyresundhedsmæssige årsager. Døde dyr kan afhængigt af dødsårsag indebære potentielle smitterisici for levende dyr i omgivelserne. Rådet vurderer, at undladelse af at fjerne døde dyr fra besætningsområderne medfører, at de tilbageværende levende dyr har været udsat for en betydelig grad af væsentlig ulempe ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 8:

Det fremgår af sagen, at dyrlægen ved besigtigelse af de pågældende ejendomme bemærker, at de levende grise havde adgang til – og gik rundt på arealer, der var stærkt tilsmudset af gødning, så der mange steder ikke var muligt at finde et tørt leje, ligesom der var en kraftig lugt af gylle og forrådnelse, og lofter og inventar var dækket af plamager af skimmelsvamp, hvilket også gjorde sig gældende for en fodervogn med foder, der havde en tæt skimlet overflade, ligesom en anden fodervogn var forurennet med rotteafføring og i et forrum var der gennembrud af rotter i gulvet. Er det Rådets opfattelse, at der ved behandlingen af de overlevende dyr

under ovennævnte omstændigheder er tale om 1) uforsvarlig behandling, 2) grovere uforsvarlig behandling eller 3) grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 8:

Det fremgår af dyrlægernes erklæringer, at svinene opholdt sig i stier og på staldarealer, hvor gulvene var stærkt tilsmudsede af gødning og urin, hvorved det ikke var muligt for grisen at finde tilstrækkeligt med tørt leje, ligesom der var en kraftig lugt af gylle og forrådnelse. Lofter og inventar var dækket af plamager af skimmelsvamp. Rådet finder, at svinene ved at gå under de beskrevne forhold med manglende tørt leje og et dårligt indeklima har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 9:

Det fremgår af sagen, at dyrlægen ved besigtigelse af de pågældende ejendomme bemærker, at besætningsejeren havde undladt at behandle eller taget initiativ til at få behandlet, eventuelt aflivet, grise, der havde lungesyge, hjernebetændelse, brok, ledbetændelse, udskudt endetarm, klovbylder eller andre lignende smerter og sygdomme, ligesom han havde undladt at behandle dyr, der var afmagrede/febrile/utrivelige. Er det Rådets opfattelse, at der ved behandlingen af disse dyr under ovennævnte omstændigheder er tale om 1) uforsvarlig behandling, 2) grovere uforsvarlig behandling eller 3) grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 9:

Af de i svar ad 1 omtalte dyrlægeerklæringer fremgår, at der ved besøgene konstateredes mange alvorligt svækkede, syge og afkræftede svin i forskellige aldersklasser, dyr med hjernebetændelse, brok, lunge- og ledbetændelser, haltheder samt svin med endetarmsprolaps. Dyrene var ikke indsat i sygestier ligesom ejeren ikke havde sørget for passende behandling, herunder eventuel tilkaldelse af sagkyndig bistand. Ved at være holdt under de beskrevne forhold finder Rådet, at svinene igennem længere tid har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling.

Spørgsmål 10:

Det fremgår af sagen, at dyrlægen ved besigtigelse af de pågældende ejendomme bemærker, at der i staldene løb grise i forskellige størrelser rundt mellem hinanden? Er det Rådets opfattelse, at der ved behandlingen af dyr under ovennævnte omstændigheder er tale om 1) uforsvarlig behandling, 2) grovere uforsvarlig behandling eller 3) grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 10:

Af dyrlægeerklæringerne fremgår, at svinene blev holdt under forhold, hvor dyr af forskellig alder og størrelse opholdt sig blandt hinanden. Rådet finder en sådan opstaldning uhensigtsmæssig og risikofyldt for svinene. Dyrene er således ikke behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer og er ikke beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig

ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Rådet finder at dyrene herved har været udsat for uforsvarlig behandling.

Spørgsmål 11:

Det fremgår af sagen, at dyrlægen ved besigtigelse af de pågældende ejendomme bemærker, at der er arealer, hvor der ikke er indrettet sygestier. Er det Rådets opfattelse, at der ved behandlingen af overlevende dyr under ovennævnte omstændigheder er tale om 1) uforsvarlig behandling, 2) grovere uforsvarlig behandling eller 3) grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 11:

Af embedsdyrlægens erklæringer af hhv. d. 19. og 20. marts 2008 fremgår, at mange syge dyr ikke var opstaldet i særligt indrettede sygestier. Rådet finder, at grisene ved ikke at have været anbragt i sygesti isoleret fra deres raske stifæller og ved formentlig ikke under deres lange sygdomsforløb at være blevet behandlet for deres sygdomme, har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 12:

Det fremgår af sagen, at dyrlægen ved besigtigelse af de pågældende ejendomme bemærker, at de levende grise havde adgang til – og gik rundt mellem løse skillevægge, væltede metalgitre, ødelagte vægge og redskaber med skarpe kanter og hjørner, ligesom der var fjernet plader, der dækkede for gylleanlægget, så grisene risikerede at falde derned. Er det Rådets opfattelse, at der ved behandlingen af overlevende dyr under ovennævnte omstændigheder er tale om 1) uforsvarlig behandling, 2) grovere uforsvarlig behandling eller 3) grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 12:

Af embedsdyrlægens erklæringer af hhv. d. 19. og 20. marts 2008 fremgår, at svinene opholdt sig i stier og staldområder, hvor der fandtes løse skillevægge, væltede og nedbrudte metalgitre, ødelagte vægge og diverse redskaber med skarpe metalkanter samt manglende overdækning af gyllekanaler.

Ved at være holdt under de beskrevne forhold finder Rådet, at svinene igennem længere tid har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum og arealer, hvor svinene har været opstaldet, har ikke været indrettet på en måde, der har tilgodeset dyrenes behov, herunder en sikring af, at dyrene havde den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 13:

Det fremgår af sagen, at dyrlægen ved besigtigelse af de pågældende ejendomme bemærker, at besætningsejeren i stald 4 på ejendom 2 ikke havde sat en farende gris i fareboks, så faringen kunne foregå i fred, hvilket medførte, at soen farede eller meget sent aborterede et kuld smågrise på det bare stigulv blandt andre grise. Er det Rådets opfattelse, at der ved behandlingen af overlevende dyr under ovennævnte omstændigheder er tale om 1) uforsvarlig behandling,

2) grovere uforsvarlig behandling eller 3) grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 13:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af d. 20. marts 2008 vedrørende ejendom 2, at der ved besøget d. 6. november 2007 konstateredes, at en so havde faret eller aborteret på det bare stigulv blandt de øvrige svin. Ved at have faret under de beskrevne omstændigheder finder Rådet, at soen har været udsat for en betydelig grad af angst og væsentlig ulempe, ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 14:

Det fremgår af sagen, at dyrlægen ved besigtigelse af de pågældende ejendomme bemærker, at der i stald 4 og 5 på ejendom 2 ikke var fri adgang til tilsyn, idet en tilsynsgang var 2/3 fyldt med våd gødning i 5-10 cm højde, og en portåbning i en hal var lukket delvist med halmbigbatter, som skulle forceres i ca. 2 meters højde, før dyrene kunne tilses, ligesom næsten alle gitterlåger til stierne i en ombygget kvægstald på ejendom 3 var defekte, faldet af eller surret fast, så der ikke var fri adgang til tilsyn med dyrene. Er det Rådets vurdering, at der under ovennævnte omstændigheder har været muligt at føre tilsyn med dyrene? Hvis Rådet ikke mener, at det har været muligt at føre et forsvarligt tilsyn med dyrene, er det så Rådets opfattelse, at der på grund af det ikke forsvarlige tilsyn er fundet en 1) uforsvarlig behandling eller 2) grov uforsvarlig behandling sted af dyrene.

Svar ad 14:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af d. 20. marts 2008 vedrørende ejendom 2, at tilsynsforholdene i staldene var kompromitteret af hhv. mangelfuld belysning, gødningsfyldte tilsynsgange samt af placerede bigbatter. Rådet har på baggrund af sagens oplysninger ikke mulighed for at vurdere, om de beskrevne forhold i sig selv har forhindret forsvarligt tilsyn med dyrene og eventuelt i hvilken grad dette har medført en grad af uforsvarlig behandling.

Spørgsmål 15:

Det fremgår af sagen, at dyrlægen ved besigtigelse af de pågældende ejendomme bemærker, at der i stald 4 på ejendom 2 ikke var tilstrækkeligt lys, idet der var meget mørkt i størstedelen af stalden, selvom besøget foregik tidligt på eftermiddagen, ligesom der ikke var tegn på nogen belysningsautomatik. Hvilken betydning har det for grisenes levevilkår og velbefindende, at lysforholdene var som beskrevet? Er det Rådets opfattelse, at der henset til lysforholdene som ovenfor beskrevet er fundet en 1) uforsvarlig behandling eller 2) grov uforsvarlig behandling sted af dyrene.

Svar ad 15:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af d. 20. marts 2008 vedrørende ejendom 2, at der i stald S4 var mørkt i størstedelen af stalden og der fandtes intet tegn på belysningsautomatik, ligesom det ikke var muligt at tænde de få tilsmudsede lysstofrør. Rådet finder, at de beskrevne rum og arealer, hvor svinene var opstaldet, ikke har været indrettet på en måde, der har tilgodeset deres behov, herunder sikret dyrenes fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Ved at være opstaldet under de beskrevne forhold har svinene været udsat for en betydelig grad af lidelse, angst og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkend-

te praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 16:

Det fremgår af sagen, at dyrlægen ved besigtigelse af stald 1 og 2 på ejendom 1 bemærker, at der var mange afmagrede smågrise, ligesom en del ungsvin i stald 4 på ejendom 2 var under normal huld. Er det Rådets opfattelse, at der henset til dyrenes tilstand har været tale om 1) uforsvarlig behandling, 2) grov uforsvarlig behandling eller 3) grov uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 16:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af d. 19. marts 2008, at der under besøget på ejendom 1 d. 5. november 2007 konstateredes afmagrede/utrivelige/febrile grise i forskellige aldersklasser – typisk de mindste dyr. Af embedsdyrlægens erklæring af d. 20. marts 2008 fremgår, at der ved besøget d. 6. november 2007 på ejendom 2 konstateredes en del ungsvin, der var under normal huld, idet man kunne se en skarp linie over ryggen. For konkret at kunne vurdere graden af uforsvarlighed i spørgsmålet, savner Rådet en mere detaljeret beskrivelse af svinenes fysiske og kliniske tilstand.

Spørgsmål 17:

Det fremgår af sagen, at luften i stalden på ejendom 3 var fugtig og meget ammoniakalsk, selv om ventilationssystemet kørte, og et vindue i den nederste del af stalden var slået ud. Hvilke konsekvenser vil manglende eller utilstrækkelig ventilation have for grisene? Hvordan har grise det med varme/manglende ventilation? Det fremgår endvidere af sagen, at der i stalden på ejendom 3 blev fundet skeletdele af dyr samt syge dyr. Vil manglende eller utilstrækkelig ventilation kunne være en medvirkende årsag til, at grisene var syge/døde? Er det Rådets opfattelse, at der ved manglende eller utilstrækkelig ventilation under ovennævnte omstændigheder er tale om 1) uforsvarlig behandling, 2) grov uforsvarlig behandling eller 3) grov uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 17:

Det fremgår af dyrlægeerklæringerne, at der i sigtedes besætninger herskede uacceptable og uordentlige forhold vedrørende staldenes/stiernes fysiske indretninger og vedligeholdelse, herunder lys- og ventilationsforhold ligesom pasningen af svinene, herunder fodring, vanding, udmugning og strøelse af stier samt særlig pasning, tilsyn og behandling af syge dyr. Alle faktorer har såvel enkeltvis som samlet og eventuelt kombineret med diverse mikrobiologiske organismer en væsentlig betydning for svinenes trivsel, helbred, sygdom og død.

Rådet finder, at dyrene ved den utilstrækkelig ventilation under ovennævnte omstændigheder har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 18:

Kan det beskrevne hændelsesforløb samlet set karakteriseres som 1) uforsvarlig behandling, 2) grov uforsvarlig behandling eller 3) grov uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 18:

På baggrund af antallet af dødfundne, syge og afmagrede og de beskrevne forhold i de tre besætninger vil Rådet samlet karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 19:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 19:

Det fremgår af sagens akter, at politiet sammen med embedsdyrlæge bl.a. også aflagde besøg i besætningerne d. 10. juli 2008. Af embedsdyrlægens erklæring af d. 27. august 2008 vedrørende besøget fremgår, at der atter blev konstateret uforsvarlige forhold med påvisning af såvel kronisk uheldbedelige syge svin, manglende indretninger af sygestier og særlig pasning af syge dyr, væsentlige mangler med væltede inventardele med skarpe kanter, fortsat konstatering af flere døde svin i stierne samt tilsølede stier, hvorved svinene ikke havde mulighed for tørt leje, foder- og strøelsesforurenede vandtrug samt manglende rode- og beskæftigelsesmateriale. Et præparat bestående af hele højre forben inkl. skulderblad blev indsendt til patoanatomisk undersøgelse på KU LIFE. Ved sektionen påvist albueleddet at være sæde for en fast hævelse strækkende sig fra midten af overarmsben til midten af albue-/spolebenet. Omkring albueleddet var der nydannet knoglevæv og perifert bindevæv. Nydannelserne havde en tykkelse på 2,4 cm. Det konkluderedes, at albueleddet var sæde for en kronisk ledbetændelse med en massiv bindevævsnydannelse i leddet og knoglenyddannelse og bindevævsdannelse omkring leddet. Forandringerne i og omkring albueleddet havde en alder på flere uger.

Rådet finder, at sagsbehandlingen med at få tilvejebragt dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold for dyrene er foregået over en uhensigtsmæssig og lang tidsperiode. Rådet finder, at der ved konstatering af dyreværnsmæssigt uforsvarlige forhold i et dyrehold så tidligt som muligt med henblik på genoprettelse af acceptable forhold bør udstedes passende sanktioner samt påbud om indretning og vedligehold af stalde, stier og sygestier, sufficient ventilation og lysforhold, vanding, fodring og pasning af dyrene, herunder eventuelt også påbud om passende arbejdsmæssig og faglig assistance.

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Byretten idømte tiltalte en betinget fængselsdom på 4 måneder.

Landsretten stadfæstede byrettens dom, dog med den ændring, at den blev gjort ubetinget.

Tiltalte blev frakendt retten til at passe, eje, bruge, slagte eller i det hele beskæftige sig med svin i 5 år.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2007-20-053-00286/2009-20-054-00009**Skrivelse af 9. juli 2007 fra politimesteren i Fredericia**

En besætningsejer leverede i 3 omgange til hhv. slagtning og til et eksportmarked søer med skulderris, som af veterinærkontrollen blev vurderet som grad 3 og 4. Efterfølgende blev ejerens sobesætning og slagtesvinebesætning kontrolleret af Fødevareregionen. Herunder blev der ligeledes påvist søer med skulderris i varierende grader, en gris, der var lammet i bagparten, halebidte grise samt en gris med et stort navlebrok, der ikke var afsondret fra andre grise. Politiet har rejst sigtelse i 5 forhold. Ved sektion på Institut for Veterinær Patobiologi blev skulderlæsionerne alle vurderet til grad 3.

Rådet udtalte:**Vedr. forhold 1:**Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om, på baggrund af sagens oplysninger om soens tilstand, at tage stilling til, hvorvidt soens tilstand som forklaret af sigtede, kan skyldes, at et helet sår under transport og /eller på slagteriet er blevet påvirket, og således fremstod åbent. Desuden anmodes Rådet om en udtalelse om, hvorvidt det ovennævnte forhold må anses for at have indebåret en uforsvarlig behandling af soen, en grovere uforsvarlig behandling af soen eller mishandling af soen, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1 under følgende alternative forudsætninger: 1) Det åbne sår på slagteriet kan antages at skyldes et helet sår, som under transport og/eller på slagteriet er blevet påvirket, og således fremstod åbent eller 2) Det åbne skuldarsår var til stede ved afsendelsen af soen til slagteriet.

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 21. juni 2006, at denne på slagtegangen den 24. marts 2006 synede en so med skuldarsår. Efter slagtingen konstateredes på venstre skulder en læsion på 7 x 7 cm med en voldsom granulationsvævsdannelse og skulderknoglen var sæde for knoglenydannelser. På højre skulder var der et skuldarsår vurderet til grad 2. Venstre skuldarsår blev udskåret og efterfølgende indsendt til patoanatomisk undersøgelse på Institut for Veterinær Patobiologi. Af besvarelsen af denne undersøgelse fremgår, at der ved inspektion og sektion af præparatet fandtes et krateragtigt, cirkulært, åbent sår med en diameter på ca. 8 cm. Omkring såret var der en hævelse i en udstrækning på ca. 3 cm. Efter gennemskæring/savning af såret fandtes vævstabet at strække sig til den bindevævsbelagte skulderbladskam, tuber spina scapula. I knoglevævet fandtes minimal proliferation (vækst). Randen i sårhulen var i alle retninger beklædt med nydannet bindevæv med en tykkelse på op til 0,8-1,0 cm. Det konkluderedes, at der var tale om en kronisk sår dannelse i venstre skulderregion, og at såret havde en alder på flere uger og en klassifikation som et grad 3 skuldarsår.

Til støtte for Rådets opfattelse af sammenhæng mellem vurderingen af skuldarsår ved kødkontrollen og de kliniske fund inden slagtingen skal henvises til specialopgave udarbejdet af veterinærstuderende Jens Strathe med professor Jens Peter Nielsen som vejleder (Shoulder Lesions in Danish Sows, 2007). Specialeopgavens formål var at beskrive mulige sammenhænge mellem kliniske fund og post mortem patoanatomisk graduering baseret på materiale fra 14 dages slagtinger af søer på et dansk soslageri. Det konkluderedes i undersøgelsen, at alle anmeldepligtige skuldarsår (grad 3 og 4) blev fundet ved den kliniske undersøgelse og de var beskrevet med stort set de samme symptomer (hudforandring, fast og adhærent hævelse).

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen under udvikling af det omhandlede skuldarsår til et grad 3 skuldarsår med gennembrud af huden over skulderbladskammen og sår dannelsen har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Vedr. forhold 2:Spørgsmål 1:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt de beskrevne forhold må anses for at have indebåret en uforsvarlig behandling af søerne, en grovere uforsvarlig behandling af søerne eller mishandling af søerne jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 25. juli 2006, at denne på slagtegangen den 1. juni 2007 synede 2 søer med skuldersår leveret fra sigtedes besætning.

Efter slagtingen fandtes på so nr. 1 massiv granulationsvævsdannelse (arvæv) omkring højre skulderknogle. Læsionen var 4 x 5 cm. På venstre skulder fandtes en læsion 3 x 3 cm med massiv granulationsvævsdannelse ud for skulderbladet. Skuldersårene blev udskåret fra kroppen og efterfølgende indsendt til patoanatomisk undersøgelse på Institut for Veterinær Patobiologi, hvor det i besvarelsen af den 23. juli 2007 fremgik, at der i såret på højre side var et åbent sår med vævstab i udstrækning på ca. 4,5 cm og omkring såret arvæv i udstrækning på ca. 3,5 cm. Ved gennemskæring/-savning fandtes vævstabet at strække sig ned i subkutis (underhuden) uden at afficere den underliggende skulderknogle. Sårhulen var omgivet af et nydannet bindevæv med en tykkelse på ca. 1 cm. I venstre side var diameteren på det åbne sår ca. 2,5 cm og det omkringliggende arvæv strakte sig 4-5 cm perifert herfor. Ved gennemskæring/-savning fandtes vævstabet i sårhulen at strække sig ned i underhuden og sårhulen var omgivet af et ca. 1 cm tykt nydannet bindevæv. Den underliggende skulderknogle var ikke medinddraget i sår-dannelsen.

Efter slagtingen fandtes på so nr. 2 på højre skulder en læsion 6,5 x 5,5 cm og omkring skulderknoglen var der rester af granulationsvæv (arvæv) ligesom knoglen var sæde for knoglenydannelser. På venstre skulder var en læsion på 5 x 5 cm og skulderknoglen var sæde for knoglenydannelser. Ved undersøgelsen på Institut for Veterinær Patobiologi fandtes på venstre og højre skulderegioner cirkulære, åbne sår-dannelser. I højre side var diameteren af såret ca. 6 cm med omkringliggende arvæv i en udstrækning på 4-5 cm. Ved gennemskæring/-savning af såret fandtes sår-dannelsen at strække sig ned i subkutis (underhuden) og til alle sider omgivet af et ca. 1 cm tykt nydannet bindevæv. Den underliggende del af skulderknoglen var ligeledes dækket af et ca. 1 cm tykt bindevæv. I venstre side havde den åbne sår-dannelse en diameter på ca. 5,5 cm med omkringliggende arvæv i en udstrækning på ca. 5 cm ved gennemskæring/-savning af såret fandtes sårhulen at strække sig ned i subkutis (underhuden), hvor den til alle sider var omgivet af et ca. 0,8- 1,2 cm tykt nydannet bindevæv. Den underliggende del af skulderbladskammen var ligeledes dækket af bindevæv, medens der i både venstre og højre side kun var minimal reaktion i de underliggende knoglestrukturer.

Det konkluderedes, at begge skuldersår hos begge søer medinddrog underhuden og klassificeredes som grad 3. I alle tilfælde var der tale om kroniske sår-dannelser, der havde en alder på uger.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at de to søer under udvikling af de omhandlede skuldersår til grad 3 med gennembrud af huden over skulderbladskam og sår-dannelser har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Vedr. forhold 3:Spørgsmål 1:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det beskrevne forhold må anses for at have indebåret en uforsvarlig behandling af soen, en grovere uforsvarlig behandling af soen eller mishandling af soen jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 21. februar 2007, at denne på en eksport-samlestald tilså en so med skuldersår. Soen var sammen med andre søer transporteret til samlestalden uden specielle hensyn til soens tilstand. Soen havde et skuldersår med en diameter på 4,5 cm. Ved berøring fandtes såret adhærent til underlaget som tegn på, at underliggende væv var medinddraget. Skuldersåret havde en åben sårflade på 4 cm i diameter. Området var ømt ved berøring og i sårrandene var der en vold af 6 mm brunligt dødt væv. Lidelsens alder blev vurderet til mindst 2 uger. Soen var ikke synlig halt og var i normal foderstand. Soen blev vurderet uegnet til videre transport og blev fotograferet inden aflivning. Efterfølgende blev skuldersåret udskåret og det udskårne præparat indsendt til undersøgelse på Institut for Veterinær Patobiologi. Ved sektionen fandtes et cirkulært sår i huden med en diameter på 3 cm og en dybde på ca. 0,5 cm. Efter gennemskæring af såret omfattede sår-dannelsen huden og overfladiske dele af underhuden og begge strukturer var beklædt med granulationsvæv-dannelse med en største tykkelse i bunden af såret på indtil 1,5 cm. Perifert for det store sår fandtes et mindre sår, der omfattede hud og underhud og var udklædt med granulationsvæv, der konfluerede med granulationsvævet, der udgik fra det større sår. Det konkluderedes, at der forelå et kronisk sår, der forudsat, at såret var beliggende over skulderbladet, kunne karakteriseres som et skuldersår grad 3. Lidelsens alder blev bedømt til at være mindst 14 dage.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen under udvikling af det omhandlede skuldersår til et grad 3 skuldersår med gennembrud af huden over skulderbladskammen og sår-dannelsen har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Vedr. forhold 4:Spørgsmål 1:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det beskrevne forhold i besætning 1 vedr. en so med skuldersår på højre skulder må anses for at have indebåret en uforsvarlig behandling af soen, en grovere uforsvarlig behandling af soen eller mishandling af soen, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 15. marts 2007, at denne efter anmodning fra politiet den 6. marts 2007 besigtigede en sobesætning, hvor det blev konstateret, at en so i drægtighedsstalden havde et skuldersår på højre skulder. Såret havde en diameter på 5 cm med en fast underliggende hævelse, der strakte sig ud i en diameter på ca. 10 cm. I såret sås sårskorpe, rødme og betændelse. Hud, underhud og muskulatur var inddraget i såret ligesom dette var uforskydeligt i forhold til det underliggende væv. Soen var ikke opstaldet i sygesti og der var ikke etableret blødt underlag i form af gummimatte eller lignende. Såret vurderedes som værende grad 3-4, hvorfor den blev aflivet.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen under udvikling af et skuldersår med gennembrud af huden og en sår-dannelse, der omfattede underhud og muskulatur har været udsat

for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Rådet anmodes om en udtalelse, om hvorvidt det beskrevne forhold i vedr. en so med begyndende skuldarsår må anses for at have indebåret en uforsvarlig behandling af soen, en grovere uforsvarlig behandling af soen eller mishandling af soen, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 2:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 15. marts 2007, at denne ved besøget i besætning 1 den 6. marts 2007 i drægtighedsstalden konstaterede en so med begyndende skuldarsår. Soen var anbragt sammen med en anden so og der var ikke etableret blødt underlag. Rådet kan på baggrund af denne beskrivelse alene ikke udtale sig nærmere om forsvarligheden af opstaldningen.

Spørgsmål 3:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det beskrevne forhold i vedr. 4 søer i drægtighedsstalden med skuldarsår må anses for at have indebåret en uforsvarlig behandling af søerne, en grovere uforsvarlig behandling af søerne eller mishandling af søerne, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 3:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 15. marts 2007, at denne ved besøget i besætningen den 6. marts 2007 i farestalden konstaterede 4 søer med lavgradige skuldarsår (grad 1 og 2). To af søerne lå på bløde måtter, og det blev oplyst, at søerne blev behandlet med salve. De øvrige søer med skuldarsår havde ikke blødt underlag. Rådet kan på baggrund af denne beskrivelse alene ikke udtale sig nærmere om forsvarligheden af behandlingen og opstaldningen af søerne.

Spørgsmål 4:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det beskrevne forhold i besætning 1 vedr. en fravænningsgris med navlebrok må anses for at have indebåret en uforsvarlig behandling af grisen, en grovere uforsvarlig behandling af grisen eller mishandling af grisen, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 4:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 15. marts 2007, at denne ved besøget i besætningen den 6. marts 2007 i en klimastald konstaterede en fravænningsgris med et stort navlebrok. Den pågældende gris var ikke isoleret i en syge- eller aflastningssti og der var ikke nogen form for rodemateriale i klimastaldens stier. Af den ledsagende fotodokumentation fremgår, at grisens navlebrok havde en størrelse, der for at forebygge lædering af brokket f.eks. ved tråd fra andre grise måtte kræve en afsondring af grisen. Rådet finder, at syge grise skal anbringes i særligt indrettede sygestier, hvor mindst 2/3 af gulvarealet skal være dækket med et blødt materiale (strøelse eller gummimåtte).

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at fravænningsgrisen ved at gå med et større navlebrok sammen med andre grise i en ikke særligt indrettet syge- eller aflastningssti og uden passende rodemateriale til rådighed, har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse,

angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder passet og huset under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det beskrevne forhold i vedr. grise i sygestalden må anses for at have indebåret en uforsvarlig behandling af grisene, en grovere uforsvarlig behandling af grisene eller mishandling af grisene, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 5:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 15. marts 2007, at denne ved besøget i besætning 1 den 6. marts 2007 i sygestalden for fravænningsgrise konstaterede, at grisene manglede blødt underlag og muligheder for at regulere deres kropstemperatur, ligesom der ikke fandtes rodemateriale i dette staldafsnit.

Rådet finder, at syge grise, hvis det på grund af deres sygdom skønnes nødvendigt, skal anbringes i særligt indrettede sygestier med blødt leje, mulighed for varmetilsætning eller afkøling, mere plads end i en normal sti samt ro og let adgang til foder og drikkevand uden for stor konkurrence fra stifæller.

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet, idet Rådet i sagsakterne mangler oplysninger vedrørende de i sygestalden værende grises eventuelle sygdomme og kliniske tilstand i øvrigt for at kunne foretage en vurdering af, hvorvidt forholdene i stalden må anses for at have indebåret en uforsvarlig behandling af grisene eller ej, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Vedr. forhold 5:

Spørgsmål 1:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det beskrevne forhold i besætning 2 vedr. tre grise med mere eller mindre åbne halelæsioner af kronisk karakter må anses for at have indebåret en uforsvarlig behandling af grisene, en grovere uforsvarlig behandling af grisene eller mishandling af grisene, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 15. marts 2007, at denne ved besøget i slagtesvinestalden den 6. marts 2007 i en aflastningssti konstaterede tre grise med mere eller mindre åbne halelæsioner af kronisk karakter. En gris, hvor halen var helt afgnavet, blev aflivet i tilslutning til besøget. Der var ingen tegn på infektion i knogler og grisene var ikke afmagrede.

Rådet kan ikke på baggrund af denne beskrivelse alene udtale sig nærmere om forsvarligheden af behandlingen og opstaldningen af grisene.

Spørgsmål 2:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det beskrevne forhold i 2 vedr. et slagtesvin, der var delvist lammet i bagparten og derfor ikke i stand til at rejse sig eller gå ved egen hjælp, må anses for at have indebåret en uforsvarlig behandling af grisen, en grovere uforsvarlig behandling af grisen eller mishandling af grisen, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 2:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af den 15. marts 2007, at denne ved besøget i slagtesvinestalden den 6. marts 2007 konstaterede et slagtesvin, der var delvist lammet i bagparten og derfor ikke var i stand til at rejse sig eller gå ved egen hjælp. Det blev oplyst, at den pågældende gris havde været lettere halt den foregående dag, og at grisen derfor var behandlet for ledbetændelse. Grisen var ikke isoleret i en dertil indrettet sygesti.

Rådet finder, at syge grise med bevægelsesforstyrrelser, sår eller andre lidelser, der kan forværres ved ophold sammen med raske stifæller skal anbringes i særligt indrettede sygestier.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen, der var delvist lammet i bagparten og derved ude af stand til at rejse sig samt gå ved egen hjælp, ved ikke at have været isoleret i en særligt indrettet sygesti, har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder passet og huset under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Vedr. samlet afslutning:

Spørgsmål 1:

På baggrund af oplysningerne om ovenstående forhold, anmodes Rådet om en udtalelse om, hvorvidt de ovennævnte forhold set i sammenhæng kan karakteriseres som uforsvarlig behandling af dyr, en grovere uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Se svar ad de enkelte forhold.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte skulle betale en bøde på 1.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden var fængsel i 6 dage.

Statskassen skulle betale sagens omkostninger.

2009-20-053-00345/2009-20-053-00001

Skrivelse af den 5. marts 2009 fra Midt- og Vestsjællands Politi

Ved et ordinært medicin- og velfærdskontrolbesøg i 4 svinebesætninger tilhørende et ejerpar konstaterede Fødevarestyrelsens embedsdyrlæger flere uacceptable forhold i besætningerne, herunder manglende muligheder for tørt leje, udslidte inventardele med skarpe kanter, eroderede spaltegulve med risiko for beskadigelse af svinene, manglende sygestier eller sygestier uden varmekilde og blødt leje, manglende rode- og beskæftigelsesmateriale, dårlig hygiejne på grund af manglende udmugning og staldafsnit uden vinduer med belysning kun i perioder, hvor der arbejdedes. Der blev efterfølgende foretaget to opfølgende besøg med ca. 1½ måneders mellemrum, hvor der fortsat blev konstateret de samme forhold. Yderligere et opfølgende besøg blev foretaget godt et år senere, hvor der ligeledes blev konstateret mangler, men dog ikke så udtalte som under de første besøg.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Der anmodes om Sundhedsrådets vurdering af, hvorvidt de enkelte forhold isoleret set kan betragtes som en uforsvarlig behandling af dyr, en grovere uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling af dyr, alt med henblik på spørgsmålet om, hvorvidt sagen er af en sådan karakter, at der bør nedlægges påstand om rettighedsfrakendelse.

Såfremt Sundhedsrådet ikke finder, at de enkelte forhold isoleret set kan betragtes som grovere uforsvarlige eller eventuelt mishandling, anmodes tillige om rådets vurdering af, hvorvidt forholdene samlet set må betragtes som grovere uforsvarlige eller eventuelt mishandling.

Svar ad 1:

Angående medicin- og velfærdskontrolbesøg d. 9. november 2006:

Det fremgår af embedsdyrlægerens erklæring af d. 29. november 2006 samt af det ledsagende billedmateriale, at der ved et medicin- og velfærdskontrolbesøg d. 9. november i sigtedes 4 svinebesætninger blev konstateret følgende:

Vedrørende ejendom 1:

- Stalde og stier var ikke rengjorte og gødning, urin og spildfoder var ikke fjernet i tilstrækkelig grad.
- Hygiejnen i den gamle afdeling af stalden samt i sygesti var mangelfuld og spalterne var tilsølede med gødning og urin, hvorved dyrene ikke havde mulighed for at ligge på tilstrækkeligt drænet og tørt areal.
- Ingen af dyrene havde adgang til rodemateriale.
- I sygestierne var der ikke blødt gulvareal eller varmekilde.

Vedrørende ejendom 2:

- Stalde og stier var ikke rengjorte og gødning, urin og spildfoder var ikke fjernet i tilstrækkelig grad.
- I staldafsnit 2 og 3 var en stor del af gulvene i stierne dækket af tørre gødningsophobninger i en tykkelse på op til 40 cm og spaltearealerne var så tilsølede af gødning og urin, at svinene ikke havde muligheder for at ligge på et tilstrækkeligt drænet og rent areal.
- Der var ikke rodemateriale i nogen af stierne.
- I sygestierne var der ikke blødt gulvareal eller varmekilde.
- I en sti var gulvet foran krybben ødelagt af huller.

Vedrørende ejendom 3:

- 2 stier i staldafsnit G og alle stierne i staldafsnit I var ikke rengjorte og gødning, urin og spildfoder var ikke fjernet i tilstrækkelig grad.
- Hygiejnen i staldafsnit G var mangelfuld og spalterne i stierne var tilsølede med gødning og urin, hvorved dyrene ikke havde mulighed for at ligge på tilstrækkeligt drænet og tørt areal.
- Hovedparten af svinene havde ingen adgang til rodemateriale.
- Der var hverken blødt gulvareal eller varmekilde i sygestierne.
- Der blev ikke taget tilstrækkelig hånd om syge og tilskadekomne dyr, idet følgende grise ikke var anbragt i sygestier:
 - Grise med vægt fra ca. 10 til ca. 12 kg med navlebrøk på 15x15x15 cm var opstaldet blandt væsentligt større artsfæller.
 - En gris på ca. 10 kg var døende og reagerede ikke på ydre stimuli.
 - En gris med et halebid med fortykket nekrotisk væv og friske blødninger.
 - En gris, der var springhalt på venstre bagben.

- Stier, hvortil fravænnede grise skulle fordeles, var ikke indrettet på en måde, der ydede muligheder for, at svinene ved sammenblandingen kunne flygte eller søge skjul.
- Det elektriske lys i staldafsnit 4, 5 og 6 virkede ikke, og i staldafsnit G, H og I var det slukket. Da der henholdsvis kun var et eneste vindue i de førstnævnte staldafsnit, medens der ingen var i sidstnævnte, var der ikke tilstrækkelig eller slet ingen belysning det meste af dagen.

Vedrørende ejendom 4:

- Besætningsområdet bestod af 10 staldafsnit, der hver bestod af 10 stier, hvoraf 2 til 8 stier var så tilsølet af gødning, urin og spildfoder, at ingen af svinene havde mulighed for at ligge på drænet og tørt areal. De omhandlede stiers faste gulv var dækket af ½ til 5 cm grød bestående af gødning og urin, ligesom spaltearealet også var dækket af denne grød.
- Stalde og stier var ikke rengjorte og gødning, urin og spildfoder var ikke fjernet i tilstrækkelig grad.
- Ingen af dyrene havde adgang til rodemateriale.
- Der var hverken blødt gulvareal eller varmekilde i sygestierne.

Lægges embedsdyrlægeerklæringen af d. 29. november 2006 til grund finder Rådet, at svinene i de 4 omhandlede besætninger ved at være opstaldet under de beskrevne forhold igennem længere tid har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Svinene har endvidere ikke været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum eller arealer, hvor svinene har været holdt og sammenbragt, har ikke været indrettet på en måde, der har tilgodeset deres behov, herunder en sikring af, at de havde den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Rådet vil karakterisere det beskrevne som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1.

Det er Rådets vurdering, at de beskrevne forhold i besætningerne har stået på igennem længere tid (uger til måneder) og derved også for en praktiserende dyrlæge har været åbenbar og tydelig ved en omhyggelig og samvittighedsfuld klinisk gennemgang af besætningsområderne i de fire besætninger d. 6. november 2006.

Angående opfølgende besøg d. 21. december 2006:

Det fremgår af embedsdyrlægenes erklæring af d. 16. januar 2007 samt af det ledsagende billedmateriale, at der ved et opfølgende besøg d. 21. december 2006 i sigtedes 4 svinebesætninger blev konstateret følgende:

Vedrørende ejendom 3:

- Der var ikke rodemateriale i stierne. Enkelte træklodser var lagt ud i staldene, men alle placeret ovenpå skillerum uden for grisenes rækkevidde.
- I sygestier var der ikke opvarmning, strøelse eller etableret blød bund.
- Enkelte stier var så tilsølede, at svinene ikke havde mulighed for at finde tørt leje.

Vedrørende ejendom 4:

- Sygestier var ikke gjort rene, hvorved svinene, der var våde af gødning, urin og spildfoder, ikke havde mulighed for at finde tørt leje.
- Enkelte af de øvrige stier var så tilsølede, at svinene ikke havde tørt leje.
- Der fandtes intet rodemateriale i nogen af staldafsnittene.

Vedrørende ejendom 1:

- I 28 stier i staldafsnit 1, 2 og 3 konstateredes en overbelægning, der samlet for de tre staldafsnit blev beregnet til 29 %.
- I staldafsnit 1 var et stykke af spaltegulvet vippet op, således der var risiko for, at svinene kunne komme til skade.
- I ejendommens eneste sygesti var der ikke etableret blødt leje eller varmekilde, ligesom der ikke var mulighed for tørt leje, idet spildfoder, gødning og urin ikke var fjernet fra stien.
- Generelt var hygiejnen dårlig, idet spildfoder, gødning og urin ikke var fjernet, hvorved svinene ikke havde mulighed for at ligge på et drænet og rent leje. I det gamle staldafsnit var gulvet dækket af 1-2 cm tykt søle af gødning og urin.
- Ingen af svinene havde adgang til rodemateriale.
- En syg gris med et tydeligt hævet venstre forben lå på staldgangen. Grisen blev på embedsdyrlægenes opfordring aflivet straks.

Vedr. ejendom 2:

- Hygiejnen var dårlig i alle staldene. Op til 35-40 % af gulvarealet i den gamle stald og i den mellemste stald var dækket af gammel sammenpresset gødning i op til 40 cm højde. Spalterne i stierne i samtlige staldafsnit var dækket af et søle af gammel urin, gødning og spildfoder. Kun et fåtal af svinene havde mulighed for at ligge på et tørt leje.
- Ingen af svinene havde adgang til rodemateriale.

Lægges embedsdyrlægeerklæringen af d. 16. januar 2007 til grund finder Rådet, at svinene i de 4 omhandlede besætninger ved at være opstaldet under de beskrevne forhold igennem længere tid har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Svinene har endvidere ikke været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passeret under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum eller arealer, hvor svinene har været holdt og sammenbragt, har ikke været indrettet på en måde, der har tilgodeset deres behov, herunder en sikring af, at de havde den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Rådet vil karakterisere det beskrevne som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1.

Angående opfølgende besøg d. 28. februar 2007:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af d. 12. marts 2007 samt af det ledsagende billemateriale, at der ved et opfølgende besøg d. 28. februar 2007 i sigtedes 4 svinebesætninger blev konstateret følgende:

Vedr. ejendom 3:

- I en sti fandtes 2 grise med alvorlige halebid, som straks blev flyttet til sygesti.

Vedr. ejendom 1:

- I en sygesti opholdt sig for mange svin i forhold til det bløde lejeareal.
- I 2 udendørs stier var der flere skader på inventaret, der fremstod med skarpe kanter. Ved vådfodringsstrugene var spalterne eroderet, så der flere steder var 5 cm mellemrum mellem spalterne, hvorved svinene kunne komme til skade.
- I et staldafsnit uden vinduer blev det oplyst, at der kun var kunstigt lys i de perioder, hvor der blev arbejdet i stalden.

Vedr. ejendom 2:

- Et par slagtesvin med navlebrok (over 25 cm i diameter) samt et støtthalt svin blev konstateret at opholde sig blandt stifæller og blev efterfølgende taget fra og opstaldet i sygesti.
- Gulvene i stierne var fedtede/våde på grund af afføring og spildt vådfoder, hvorved kun en mindre del af svinene kunne hvile på tørt leje.
- Flere steder var inventaret slidt i stykker og fremstod med skarpe fremspring og i mange stier var der store erosioner i spalterne omkring fodertrugene.

Vedr. ejendom 4:

- En del af træklodserne sad i klemme mellem fodertruget og forværket, så dyrene ikke kunne bruge dem.

Lægges embedsdyrlægeerklæringen af d. 12. marts 2007 til grund finder Rådet, at svinene i de 3 omhandlede besætninger ved at være opstaldet under de beskrevne forhold igennem længere tid har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Svinene har endvidere ikke været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum eller arealer, hvor svinene har været holdt og sammenbragt, har ikke været indrettet på en måde, der har tilgodeset deres behov, herunder en sikring af, at de havde den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Rådet vil karakterisere det beskrevne som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1.

Angående opfølgende besøg d. 9. april 2008:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af d. 10. april 2008 samt af det ledsagende billedmateriale, at der ved et opfølgende besøg d. 9. april 2008 i sigtedes 4 svinebesætninger blev konstateret følgende:

Vedr. ejendom 1:

- I stier på loftet og i udestalden var der gulve med defekte spalter.
- I enkelte stier var der ikke tørt leje for svinene.
- Sygestier var holdt i dårlig stand og med dårlig hygiejne.
- Udbredt mangel på rodemateriale i alle stalde.

Vedr. ejendom 2:

- I stierne i kostalden var der ophobning af gødning på gulvene med lag på 10-15 cm af indtørret gødning.
- Den indrettede sygesti var optaget af store slagtesvin.
- Udbredt mangel på rodemateriale i alle stalde.

Vedr. ejendom 3:

- I de indrettede sygestier opholdt sig raske svin, hvorved stierne ikke var til disposition for syge.
- En syg gris, der skulle have været anbragt i sygesti, blev observeret.
- Udbredt mangel på rodemateriale i alle stalde.

Vedr. ejendom 4:

- En gris med et tykt øre (elefantiasisøre) blev observeret. Grisen burde tidligere have været aflivet og blev det straks på embedsdyrlægens anmodning.

- Mangel på rodemateriale i nogle af stierne.

Lægges embedsdyrlægeerklæringen af d. 10. april 2008 til grund finder Rådet, at svinene i de 4 omhandlede besætninger ved at være opstaldet under de beskrevne forhold igennem længere tid har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Svinene har endvidere ikke været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum eller arealer, hvor svinene har været holdt og sammenbragt, har ikke været indrettet på en måde, der har tilgodeset deres behov, herunder en sikring af, at de havde den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Rådet vil karakterisere det beskrevne som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1.

Rådet finder, at de mange forhold har stået på over en længerevarende periode i flere besætninger og at forholdene, trods påtaler, indskærpelser og påbud, ikke i tilstrækkelig grad er blevet afhjulpet. Lægges dette til grund, finder Rådet, samlet set, at dyrene har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Spørgsmål 2:

Det anmodes oplyst, hvorvidt sagen i øvrigt giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 2:

Nej.

Supplerende skrivelse af d. 25. august 2009 fra Midt- og Vestsjællands Politi

Spørgsmål 1:

Ved udtalelse af d. 30. juni 2009 har Det Veterinære Sundhedsråd udtalt sig om forholdene ved forskellige kontrol- og tilsynsbesøg på besætningerne ejendom 1, ejendom 2, ejendom 3 og ejendom 4 henholdsvis d. 9. november 2006, d. 21. december 2006, d. 28. februar 2007 og d. 9. april 2008. Det Veterinære Sundhedsråd har ikke udtalt sig om forholdene d. 2. oktober 2008 (forhold 6-9 i udkast til anklageskrift). Det Veterinære Sundhedsråd har herefter foretaget en samlet vurdering af forholdene på de forskellige besætninger på de respektive datoer og vurderet, at der for samtlige besøg samlet set var tale om uforsvarlig behandling af dyr.

Når en sag som denne skal afgøres i retten, vil det være anklagemyndigheden, der skal føre bevis for, at der ved de enkelte forhold som beskrevet i anklageskriftet, foreligger en overtrædelse af dyreværnsloven, d.v.s. uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af dyr.

Når der alene foreligger en samlet udtalelse om forholdene henholdsvis d. 9. november 2006 og den 21. december 2006 (forhold 1-4) er det ikke muligt at se, hvordan det enkelte forhold skal vurderes.

Der skal derfor venligst anmodes om en udtalelse om, hvorvidt de enkelte forhold konstateret ved Fødevarestyrelsens kontrol d. 9. november 2006 på de 4 besætninger (sagens bilag 1/2) forhold 1 – 4 i udkast til anklageskrift, samt Fødevarestyrelsens kontrol d. 21. december 2006 på de samme 4 besætninger (sagens bilag 1/8) forhold 1 – 4 i udkast til anklageskrift, isoleret set kan betragtes som en uforsvarlig behandling af dyr, en grovere uforsvarlig behandling af dyr eventuelt en mishandling af dyr.

Svar ad 1:

Angående medicin- og velfærdskontrolbesøg d. 9. november 2006:

Det fremgår af embedsdyrlægerens erklæring af d. 29. november 2006, at der ved et medicin- og velfærdskontrolbesøg d. 9. november 2006 i sigtedes 4 svinebesætninger blev konstateret følgende:

Vedrørende ejendom 1:

- Stalde og stier var ikke rengjorte og gødning, urin og spildfoder var ikke fjernet i tilstrækkelig grad. Hygiejnen i den gamle afdeling af stalden samt i sygesti var mangelfuld og spalterne var tilsølede med gødning og urin, hvorved dyrene ikke havde mulighed for at ligge på tilstrækkeligt drænet og tørt areal.
- Ingen af dyrene havde adgang til rodemateriale.
- I sygestierne var der ikke blødt gulvareal eller varmekilde.

Vedrørende ejendom 2:

- Stalde og stier var ikke rengjorte og gødning, urin og spildfoder var ikke fjernet i tilstrækkelig grad.
- I staldafsnit 2 og 3 var en stor del af gulvene i stierne dækket af tørre gødningsophobninger i en tykkelse på op til 40 cm og spaltearealerne var så tilsølede af gødning og urin, at svinene ikke havde muligheder for at ligge på et tilstrækkeligt drænet og rent areal.
- Der var ikke rodemateriale i nogen af stierne.
- I sygestierne var der ikke blødt gulvareal eller varmekilde.
- I en sti var gulvet foran krybben ødelagt af huller, der indebar en risiko for, at dyrene kunne komme til skade i disse.

Vedrørende ejendom 3:

- 2 stier i staldafsnit G og alle stierne i staldafsnit I var ikke rengjorte og gødning, urin og spildfoder var ikke fjernet i tilstrækkelig grad.
- Hygiejnen i staldafsnit G var mangelfuld og spalterne i stierne var tilsølede med gødning og urin, hvorved dyrene ikke havde mulighed for at ligge på tilstrækkeligt drænet og tørt areal.
- Hovedparten af svinene havde ingen adgang til rodemateriale.
- Der var hverken blødt gulvareal eller varmekilde i sygestierne.
- Der blev ikke taget tilstrækkelig hånd om syge og tilskadekomne dyr, følgende grise var ikke anbragt i sygestier:
 - 2 grise med vægt fra ca. 10 til ca. 12 kg med navlebrok på 15x15x15 cm var opstaldet blandt væsentligt større artsfæller.
 - En gris på ca. 10 kg var døende og reagerede ikke på ydre stimuli.
 - En gris med et halebid med fortykket nekrotisk væv og friske blødninger.
 - En gris, der var springhalt på venstre bagben.
- Stier, hvortil fravænnede grise skulle fordeles, var ikke indrettet på en måde, der ydede muligheder for, at svinene ved sammenblandingen kunne flygte eller søge skjul.

- Det elektriske lys i staldafsnit 4, 5 og 6 virkede ikke, og i staldafsnit G, H og I var det slukket. Da der henholdsvis kun var et eneste vindue i de førstnævnte staldafsnit medens der ingen var i sidstnævnte var der ikke tilstrækkelig eller slet ingen belysning størstedelen af dagen.

Vedrørende ejendom 4:

- Besætningsområdet bestod af 10 staldafsnit, der hver bestod af 10 stier, hvoraf 2 til 8 stier var så tilsølet af gødning, urin og spildfoder, at ingen af svinene havde mulighed for at ligge på drænet og tørt areal. De omhandlede stiers faste gulv var dækket af ½ til 5 cm grød bestående af gødning og urin, ligesom spaltearealet også var dækket af denne grød.
- Ingen af dyrene havde adgang til rodemateriale.
- Der var hverken blødt gulvareal eller varmekilde i sygestierne.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at svinene i hvert af de enkelte forhold i de 4 omhandlede besætninger ved at være opstaldet under de beskrevne forhold igennem længere tid har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Svinene har endvidere ikke været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum eller arealer, hvor svinene har været holdt og sammenbragt, har ikke været indrettet på en måde, der har tilgodeset deres behov, herunder en sikring af, at de havde den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Rådet vil karakterisere hvert enkelt af de beskrevne forhold som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1.

Det er Rådets vurdering, at de beskrevne forhold i besætningerne har stået på igennem længere tid (uger til måneder) og derved også har været åbenbare og tydelige for en praktiserende dyrlæge ved en omhyggelig og samvittighedsfuld klinisk gennemgang af besætningsområderne i de fire besætninger under dyrlægebesøget den 6. november 2006.

Angående opfølgende besøg d. 21. december 2006:

Det fremgår af embedsdyrlægenes erklæring af d. 16. januar 2007 samt af det ledsagende billedmateriale, at der ved et opfølgende besøg d. 21. december 2006 i 4 svinebesætninger tilhørende de sigtede blev konstateret følgende:

Vedrørende ejendom 3:

- Der var ikke rodemateriale i stierne. Enkelte træklodder var lagt ud i staldene, men alle placeret ovenpå skillerum uden for grisenes rækkevidde.
- I sygestier var der ikke opvarmning, strøelse eller etableret blød bund.
- Enkelte stier var så tilsølede, at svinene ikke havde mulighed for at finde tørt leje.

Vedrørende ejendom 4:

- Sygestier var ikke gjort rene, hvorved svinene, der var våde af gødning, urin og spildfoder, ikke havde mulighed for at finde tørt leje.
- Enkelte af de øvrige stier var så tilsølede, at svinene ikke havde tørt leje.
- Der fandtes intet rodemateriale i nogen af staldafsnittene.

Vedrørende ejendom 1:

- I 28 stier i staldafsnit 1, 2 og 3 konstateredes en overbelægning, der samlet for de tre staldafsnit blev beregnet til 29 %.

- I staldafsnit 1 var et stykke af spaltegulvet vippet op, således der var risiko for, at svinene kunne komme til skade.
- I ejendommens eneste sygesti var der ikke etableret blødt leje eller varmekilde, ligesom der ikke var mulighed for tørt leje, idet spildfoder, gødning og urin ikke var fjernet fra stien.
- Generelt var hygiejnen dårlig, idet spildfoder, gødning og urin ikke var fjernet, hvorved svinene ikke havde mulighed for at ligge på et drænet og rent leje. I det gamle staldafsnit var gulvet dækket af 1-2 cm tykt søle af gødning og urin.
- Ingen af svinene havde adgang til rodemateriale.
- En syg gris med et tydeligt hævet venstre forben lå på staldgangen. Grisen blev på embedsdyrlægerens opfordring aflivet straks.

Vedr. ejendom 2:

- Hygiejnen var dårlig i alle staldene. Op til 35-40 % af gulvarealet i den gamle stald og i den mellemste stald var dækket af gammel sammenpresset gødning i op til 40 cm højde. Spalterne i stierne i samtlige staldafsnit var dækket af et søle af gammel urin, gødning og spildfoder. Kun et fåtal af svinene havde mulighed for at ligge på et tørt leje.

Ingen af svinene havde adgang til rodemateriale.

Lægges ovennævnte og den ledsagende fotodokumentation til grund finder Rådet, at svinene i hvert af de enkelte forhold i de 4 omhandlede besætninger ved at være opstaldet under de beskrevne forhold igennem længere tid har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Svinene har endvidere ikke været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum eller arealer, hvor svinene har været holdt og sammenbragt, har ikke været indrettet på en måde, der har tilgodeset deres behov, herunder en sikring af, at de havde den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Rådet vil karakterisere hvert enkelt af de ovenfor beskrevne forhold som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1.

Spørgsmål 2:

Der skal ligeledes anmodes om Det Veterinære Sundhedsråds (jfr. spørgsmål 1) tilsvarende udtalelse vedrørende Fødevarestyrelsens kontrol d. 2. oktober 2008 i 4 besætninger (sagens bilag 5/4) forhold 6 – 9 i udkast til anklageskrift.

Svar ad 2:

Angående Fødevarestyrelsens opfølgende besøg d. 2. oktober 2008:

Det fremgår af embedsdyrlægerens erklæring af d. 25. november 2008 samt af det ledsagende billedmateriale, at der ved et opfølgende d. 2. oktober 2008 i 4 svinebesætninger tilhørende de sigtede blev konstateret følgende:

Vedrørende ejendom 3:

- Nogle stier var så beskidte, at grisene var smurt ind i et klistret lag gødning begrundet i, at de ikke havde mulighed for at finde tørt leje i stierne.
- Der blev konstateret flere syge grise sammen med øvrige grise – heraf var flere så dårlige, at de blev forlangt aflivet med det samme. Sammen med øvrige grise gik der grise med halebid, hvoraf nogle havde halen bidt af helt op til ryggen. Ligeledes opholdt der sig sammen med øvrige raske grise, grise med store navlebrok samt grise med dårlige ben, hvoraf flere ikke tog støtte på de dårlige ben og heraf en enkelt med et deformt ben, hvor hasen ikke kunne rettes ud. Alle de omtalte grise var ikke anbragt i sygestier.

- Det tildelte rodemateriale bestod af slidte og uappetitlige træklodser, der var fortyggede og smurt ind i gødning.
- Der var kun i 2 af de tilstedeværende sygestier etableret blød bund i form af gummimåtter, ligesom der ikke forefandttes opvarmning eller anden mulighed for regulering af temperaturen. Der var ikke nogen form for strøelse eller rodemateriale i sygestierne.

Vedrørende ejendom 1:

- I en sti var der lagt fliser omkring fodertruget, hvor 2 fliser var skubbet fra hinanden, hvilket havde dannet en dyb spalte, som svinene kunne få benene ned i.
- I 2 sygestier var der etableret en blød bund med hhv. ca. 4 m² og 2,5 m² gummimåtter, som imidlertid var fyldte med gødning og tilsølede og derfor ikke kunne bruges som blødt leje. I den ene af stierne var der ikke mulighed for tørt leje til alle dyrene.
- Betongulvspalterne i et staldafsnit var dækket med gammel gødning og spildfoder, som gjorde gulvet ujævnt, hvilket var tydeligt, idet svinene flere steder gik forsigtigt og undertiden skred ud på det glatte og ujævne gulv.
- I en ungsvinestald (stald C) bestående af 5 sektioner med 16 stier i hver sektion konstateredes en gennemsnitlig overbelægning på ca. 18 % i ca. 90 % af stierne. I et andet staldafsnit (stald BB) konstateredes en gennemsnitlig overbelægning på 13 % i 6 ud af 20 stier. I staldafsnit B var der en gennemsnitlig overbelægning på 8 % i 9 ud af 10 stier.
- I en sti gik 3 halebidte slagtesvin, hvor halerne var bidt af helt op til haleroden. Svinene var ikke anbragt i sygesti.
- I en sti gik et svin med et større navlebrok (ca. 15-20 cm i diameter), hvor den underste del af brokket var rødt som tegn på irritation. Svinet var ikke anbragt i sygesti.
- I mange stier var der ikke tørt leje til alle dyrene.
- I en sti gik et svin, der var springhalt på højre forben, der var hævet mellem albue og skulder.
- I stalden på 1. sal var der 22 stier, hvor samtlige havde defekte/knækkede spalter, hvorfor der var risiko for, at dyrene kunne komme til skade ved at træde ned i fremkomne huller i gulvet eller på de skarpe kanter på knækkede metalspalter.
- Et svin var halt på højre bagben som følge af kløvbrandbyld, svinet var ikke anbragt i sygesti.
- I en udendørs sti var område med fuldspalter, der var delvis eroderet væk, hvorved der var opstået flere, dybe sprækker og huller, hvor dyrene kunne komme til skade.
- Generelt var rodematerialet i form af træklodser gødningsforurenet og flere var kommet i klemme under låger eller krybbe og var dermed utilgængelige for svinene.

Vedrørende ejendom 2:

- I den nye stald var der i en sygesti udlagt måtter som blødt leje, men måtterne var dækket af et tykt lag af gammel gødning og urin, hvorfor de ikke kunne anvendes til blødt leje. Betonspalter var eroderet, hvorefter der var samlet rester af gødning og urin på spalterne og i de fleste af stierne var der ikke tørt leje til alle dyrene.
- I den mellemste stald med 4 store stier med skrånende gulv var den faste del af gulvene dækket af et ujævnt lag af indtørret urin og gødning op i en højde på 20 – 30 cm. Det var tydeligt, at dyrene havde svært ved at gå på det ujævne underlag og ind imellem skred de ud. Adskillelsen mellem fodertrugene var eroderet i stykker og fremstod med skarpe kanter, hvor dyrene risikerede at komme til skade. Gulvet var flere steder slidt og gået i stykker, hvorved der var fremkommet huller, som dyrene kunne træde ned i og komme til skade. Antallet af opsatte halmautomater og udlagte træklodser, der generelt var tilsmudsede af gødning og urin, var ikke tilstrækkeligt til at yde permanent adgang til halm eller manipulerbart materiale.

- I den gamle stald havde svinene tydeligvis besvær med at gå på det ujævne spaltegulv med et lag af gammel indtørret gødning og urin op i en højde af 20 – 30 cm. Adskillelsen mellem fodertrug fremstod med skarpe kanter. Gulve ved udgange var eroderede i stykker og fremstod med huller, som dyrene kunne få benene i klemme i.

Vedrørende ejendom 4:

- I en sti konstateredes et ungsvin med et navlebrøk på ca. 20-30 cm i diameter. Svinet var ikke taget fra de øvrige svin og indsat i sygesti.
- I en sti, der blev anvendt som sygesti, var der ingen mulighed for varme eller blødt leje.

Lægges ovennævnte og den ledsagende fotodokumentation til grund finder Rådet, at svinene i hvert af de enkelte forhold i de 4 omhandlede besætninger ved at være opstaldet under de beskrevne forhold igennem længere tid har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Svinene har endvidere ikke været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum eller arealer, hvor svinene har været holdt og sammenbragt, har ikke været indrettet på en måde, der har tilgodeset deres behov, herunder en sikring af, at de havde den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Rådet vil karakterisere hvert enkelt af de ovenfor beskrevne forhold som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1.

Rådet finder endvidere, at de mange forhold - jf. svar ad spørgsmål 1 og 2 - har omfattet adskillige dyr og har stået på i en længerevarende periode i besætningerne. Lægges dette til grund, finder Rådet samlet set, at de omhandlede dyr i de sigtedes besætninger har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1.

Som sagen er forelagt Rådet, finder Rådet, at der i adskillige tilfælde og igennem en længere periode er konstateret dyreværnsmæssigt uforsvarlige forhold, der, om de samlet eller enkeltvis var pådømt tidligere, efterfølgende kunne have medført overvejelser om rettighedsfrakendelse, jf. dyreværnslovens § 29. En hel eller delvis frakendelse af retten til at holde dyr, jf. dyreværnslovens § 29, beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Svineavleren blev idømt en bøde på 75.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 40 dage. Svineavlerens hustru blev idømt en bøde på 20.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 14 dage.

Dyrlægen blev idømt en bøde på 2.500 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

De tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

Tiltalen blev opgivet mod den fjerde tiltalte.

2009-20-053-00022

Skrivelse af 6. oktober 2009 fra politiet i Østjylland.

D. 14. januar fandtes en so ved det levende syn på et slagteri at have et skuldarsår på højre skulder. Såret var åbent med flossede mørkfarvede rande, dødt væv i kanten af såret. Såret var ca. 2,5 cm i diameter. Ved palpation af bunden af såret fandtes knoglen at være dækket af et tyndt lag bindevæv. Omkring såret var et hårløst område med arvæv i huden, som udtryk for at såret tidligere havde haft en større udstrækning. Området med arvæv var ca. 5 cm i diameter. Der konstateredes et par centimeter fast hævelse over knoglefremspringet. Der var rødmen

i huden omkring såret. Huden omkring såret var ikke frit forskydelig fra det underliggende væv. Soen viste smertereaktion ved palpation af såret og huden. Forholdet blev anmeldt.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det antages, at soen i besætningen led af et skuldersår på højre skulder?

Svar ad 1:

Ja.

Det fremgår af skrivelse af d. 28. januar 2009 fra embedsdyrlægen, at der d. 14. januar ved det levende syn fandtes en so der havde et skuldersår på højre skulder. Såret var åbent med flossede mørkfarvede rande, og dødt væv i kanten af såret. Såret var ca. 2,5 cm i diameter. Ved palpation af bunden af såret fandtes knoglen at være dækket af et tyndt lag bindevæv. Omkring såret var et hårløst område med arvæv i huden, som udtryk for at såret tidligere havde haft en større udstrækning. Området med arvæv var ca. 5 cm i diameter. Der konstateredes et par centimeter fast hævelse over knoglefremspringet. Der var rødmen i huden omkring såret. Huden omkring såret var ikke frit forskydelig fra det underliggende væv. Soen viste smertereaktion ved palpation af såret og huden.

Det nedfrosne materiale er blevet obduceret på Det Biovidenskabelige Fakultet for Fødevarer, Veterinærmedicin og Naturressourcer, Sektion for patologi. Ved sektion af præparatet fandtes der ud for tuber spina scapulae et næsten cirkulært sår med en diameter på ca. 5,5 cm. I såret var alle sider dækket af nydannet bindevæv med en tykkelse varierende fra 0,4-0,7 cm. Den underliggende del af tuber spina scapulae, der også var dækket af nydannet bindevæv (ca. 0,3 cm), var profileret og havde en ujævn overflade. Ved histologisk undersøgelse kunne det endeligt konkluderes, at der er tale om et grad 3 skuldersår. Hvorvidt knoglen på et tidligere tidspunkt havde været blotlagt (grad 4) kunne ikke på det foreliggende grundlag afgøres. De observerede læsioner havde en alder på ikke under 14 dage.

Soens situation burde således for længst have været afhjulpet. Soen har under sygdomsforløbet i besætningen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Soen er således ikke behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnsloven §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

I bekræftende fald forespørges, hvorledes såret kan karakteriseres, om såret har været åbent og hvor længe, og om såret var synbart ved en umiddelbar besigtigelse af soen.

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 til grund, finder Rådet, at det med sikkerhed kan udtales, at såret har været åbent og umiddelbart synligt og behandlingskrævende ved inspektion. Såret er karakteriseret ved at inddrage de dybereliggende strukturer med bindevævsdannelse og således under heling, det vurderes til at være grad 3. Såret har en alder på ikke under 14 dage.

Spørgsmål 3:

Kunne og burde såret have været behandlet.

Svar ad 3:

Ja. Soens situation kunne og burde for længst, inden det udviklede sig til at inddrage dybereliggende strukturer, have været afhjulpet, hvilket bedst ville være sket ved at der hurtigt i det

tidlige stadie var sat ind med behandling, der bør bestå af tildeling af et blødt leje og daglig behandling af såret med blødgørende og desinficerende salve. Heler såret ikke herved umiddelbart op, bør soen anbringes i sygesti med endnu blødere leje og eventuelt fravænnelse sine grise.

Spørgsmål 4:

Kan såret have ændret sig i forbindelse med transporten og i bekræftende fald hvorledes.

Svar ad 4:

Lægges det af embedsdyrlægen beskrevne fund ved det levende syn til grund samt det fremsendte billedmateriale, finder Rådet, at såret ikke har ændret sig under transporten.

Spørgsmål 5:

Var soen transportegnet.

Svar ad 5:

Det fremgår af embedsdyrlægens anmeldelse af 28. januar 2009, at soen viste smertereaktion ved palpation af såret og huden og forsøgte at undvige undersøgelsen, samt at soen ikke udviste halvhed. Lægges dette til grund, finder Rådet, at soen var transportegnet under forudsætning af, at den blev transporteret adskilt fra de andre dyr under transporten med et ekstra lag egnet tykt strøelse.

Spørgsmål 6:

Har soen i besætningen været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe eller mangel på omsorgsfuld behandling.

Svar ad 6:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 7:

I bekræftende fald spørges om der i besætningen for nogen forhold har været tale om uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling eller mishandling.

Svar ad 7:

Lægges svar ad 1 til grund, finder Rådet, at soen i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling.

Spørgsmål 8:

Har soen i forbindelse med transporten sammen med andre grise over mere end 50 km været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe eller mangel på omsorg.

Svar ad 8:

Såfremt soen ikke er transporteret adskilt fra de andre dyr under transporten med et ekstra lag egnet tyk strøelse, finder Rådet, at soen under transporten har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Jf. dyreværnsloven § 1.

Spørgsmål 9:

I bekræftende fald forespørges om der ved transporten for noget forhold har været tale om uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling eller mishandling.

Svar ad 9:

Såfremt soen ikke er transporteret adskilt fra de andre dyr under transporten med et ekstra lag egnet tyk strøelse, finder Rådet, at soen under transporten har været udsat for uforsvarlig behandling.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en bøde på kr. 8.000.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger samt 3.100 kr i salær til den beskikkede forsvarer.

2009-20-053-00024

Skrivelse af d. 4. december 2009 fra Midt- og Vestsjællands Politi

En praktiserende dyrlæge, der havde en sundhedsrådgivningsaftale med en besætningsejer med 2 ejendomme, blev kontaktet af en destruktionsvirksomhed, der var bestilt til at afhente døde dyr på en af ejendommene, hvor det viste sig, at dyrene var i så kraftig forrådnelse, at det ikke umiddelbart var muligt at fjerne dem. Dyrlægen, der havde været i besætningen ca. 3 uger tidligere bl.a. for at følge op på forhold, der var på kanten af dyreværnsloven, anmeldte til politiet en mistanke om misrøgt af svin i de 2 svinebesætninger. Politiet tilkaldte embedsdyrlægen fra Fødevareregionen, som konstaterede et større antal døde svin i begge besætninger, hvoraf en stor del var gået i forrådnelse. Desuden blev der konstateret syge svin i så dårlig forfatning, at de blev aflivet af en tilkaldt praktiserende dyrlæge.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Med henblik på vurdering af hvor vidt der i forbindelse med sagen bør nedlægges påstand om rettighedsfrakendelse skal anmodes om Sundhedsrådets vurdering af hvorvidt det af Fødevarerstyrelsen i deres skrivelse af d. 14. november 2007 samt d. 26. november 2007 (bilag 1/10 samt 1/12) beskrevne vedrørende kontrolbesøget på ejendom 1 kan betragtes som en uforsvarlig behandling af dyr, en grovere uforsvarlig behandling af dyr, eller eventuelt en mishandling af dyr.

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af d. 14. november 2007 og af de supplerende oplysninger af d. 26. november 2007 samt af de vedlagte fotos, at der ved et besøg d. 13. november 2007 i besætningen ejendom 1 i tre stier var grise på under 15 kg, der viste tydelige tegn på mistrivsel. I de enkelte stier var grisene af meget forskellige størrelser fra 10 til 50 kg. I en sti lå en syg og afkræftet gris på ca. 40 kg, der ikke kunne rejse sig, som embedsdyrlægen anmodede om straks at få aflivet, hvilket ikke umiddelbart lod sig gøre, da der ikke var en bolt pistol på ejendommen. Det konstateredes, at over halvdelen af foderautomaterne ikke virkede på grund af manglende vedligeholdelse. Flertallet af grisene var rene, men nogle små grise var nærmest dækket af indtørret gødning, som sigtede forklarede skyldtes en mindre gylleoversvømmelse i stalden, der hurtigt var blevet ordnet. På en gang lå et kadaver af en gris på 20-30 kg, som andre grise havde gnavet hul i. Udenfor blev der fremvist en bunke kadavere af anslået 70 stk. (grise), der var i mere eller mindre forrådnelse. På en traktor trailer blev der fundet 100-150 stk. kadavere. Den syge og afkræftede gris samt en gris med et stort navlebrok blev aflivet af den praktiserende dyrlæge.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at de beskrevne forhold med mangelfuldt funktionelle foderautomater, manglende pasning af syge og svækkede grise samt grise, der havde opholdt sig i gylleoversvømmede stier, samt omstændigheder, der havde medført døden for ca. 170-220 grise, for et betydeligt antal af grisene har medført mindst høj grad af smerte, lidelse,

angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom grisene ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum og arealer, hvor svinene var holdt, har ikke været indrettet på en sådan måde, at grisenes behov blev tilgodeset. Rådet vil karakterisere forholdene som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk.1. En nøjere klinisk og patoanatomisk beskrivelse samt obduktioner af døde grise kunne muligvis have dannet grundlag for at vurdere forholdene som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling.

Spørgsmål 2:

Der anmodes ligeledes om en vurdering af hvorvidt kontrolbesøget samme dag på ejendom 2 (bilag 1/10 og 1/12) kan betragtes som en uforsvarlig behandling af dyr, en grovere uforsvarlig behandling af dyr, eller eventuelt en mishandling af dyr.

Svar ad 2:

Rådet forstår spørgsmålet som, hvorvidt de konstaterede forhold ved kontrolbesøget samme dag på ejendom 2 kan betragtes som en uforsvarlig behandling af dyr, en grovere uforsvarlig behandling af dyr, eller eventuelt en mishandling af dyr.

Af ovennævnte embedsdyrlægeerklæringer samt af de vedlagte fotos fremgår, at 3 ud af 8-10 stier i udleveringsstalden blev brugt til opbevaring af døde svin, der var i delvis forrådnelse og enkelte helt mumificerede, så kun knogler og dele af skindet var tilbage. I staldafsnittet, der stødte op til udleveringsstalden lå der i en sti ca. 15 nyligt afdøde grise på 30 – 40 kg. En tilbageværende levende gris gik og gnaskede i kadaverne. I en sti var der en gris med stærkt hævet venstre forben som tegn på kronisk ledbetændelse, som var ude af stand til at gå på grund af et glat underlag og smertereaktion i det syge ben. I samme sti gik der en gris med et stort navlebrok samt 15-20 grise i forskellig størrelse - nogle var utrivelige og andre uden tegn på sygdom. I 3 tilsvarende stier med samme antal og blanding af svage og tilsyneladende raske grise i forskellige vægklasser var der desuden 3 grise med store navlebrok, hvoraf 2 havde sår på broksækken. I de samme stier gik 3 grise med kronisk inficerede halebid samt en mager gris. I et tilstødende staldafsnit blev det skønnet, at der var overbelægning i 2-3 af stierne. Den tilkaldte praktiserende dyrlæge aflivede 9 grise (en ca. 45 kg gris, der var springhalt med kronisk ledbetændelse, 3 grise (50 – 60 kg) med store navlebrok, hvoraf 2 med sår på broksækken, 3 grise (40 – 50 kg) med kronisk inficerede halebid samt 2 svage og utrivelige grise (ca. 40 kg).

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at de beskrevne forhold, hvor en levende gris var opstaldet sammen med døde artsfæller, hvor grise med store navlebrok og grise med kronisk inficerede halebid, hvor en gris med hævet venstre forben som tegn på kronisk ledbetændelse var ude af stand til at gå på grund af et glat underlag og smertereaktion i det syge ben og hvor svage og utrivelige grise gik i stier sammen med grise i forskellige størrelser, har medført en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom grisene ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum og arealer, hvor svinene var holdt, har ikke været indrettet på en sådan måde, at grisenes behov blev tilgodeset. Rådet vil karakterisere forholdene som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk.1. En nøjere klinisk og patoanatomisk beskrivelse samt obduktion af en eller flere af de døde grise kunne muligvis have dannet grundlag for at vurdere forholdene som groft uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 3:

Endvidere anmodes, om muligt, om en vurdering af hvorvidt det i bilag 1/12 på s. 2 anførte omkring besøgsrapporter fremsendt af dyrlæge X vedrørende besøg i perioden 6. juni – 26. oktober kan betragtes som en uforsvarlig behandling af dyr, en grovere uforsvarlig behandling af dyr, eller eventuelt en mishandling af dyr.

Svar ad 3:

Det fremgår af dyrlæge X' besøgsrapporter fra d. 11. juni til d. 26. oktober 2007, at der ved flere besøg blev konstateret mangler ved fodringsanlæg samt grise, der burde aflives på grund af utrivlighed eller sygdom.

Ved besøget d. 22. juni 2007 (det første besætningsbesøg) konstateredes det største problem som værende antallet af frafaldne grise på ejendom 1 og flere fremstod spidsryggede og enkelte var aflivningsberettigede. Foderautomaterne trængte endvidere til justering.

Af besøgsrapporten fra besøget d. 17. juli 2007 (besøgsadresse ikke beskrevet nøjere) fremgår, at der i staldene var mange grise, der var faldet fra og flere med udbrud af halebid. Det blev foreskrevet, at de ringeste grise blev fjernet og indsat til behandling i to af de små sektioner.

Ved besøget d. 20. august 2007 konstateredes, at der stadig var alvorlige problemer med foderautomater og mange kasser var tomme som en følge af, at der ikke var leveret foder. Ved besætningsgennemgangen anføres, at fodermesteren gjorde et bravt stykke arbejde med udfodring af foder på gulve samt med frasortering af de ringeste skeletter. Der var samlet grise til aflivning i en sti, og det blev aftalt, at aflivningen skulle foregå samme dag.

Af besøgsrapporten for d. 24. september 2007 fremgår en drøftelse af flere managements- og pasningsforhold – herunder en anvisning af, at ejeren hver dag skulle være i stalden til en sikring af, at alt teknisk er i orden. Desuden udtrykkes der enighed om, at de forhold der ikke var i orden p.t. blev bragt i orden i løbet af de næste 10 dage.

Af besøgsrapporten for besøget d. 4. oktober 2007 fremgår, at grisene i det gamle staldanlæg på ejendom 1 bar præg af, at de ikke havde fået foder et stykke tid og at nærmiljøet ikke var godt nok. Grisene klumpede sammen og var tydeligvis sultne. En hel del af grisene var utrivelige angiveligt som følge af manglende regelmæssig fodertildeling og manglende medicinering.

Ved et opfølgende besøg d. 5. oktober 2007 konstateredes, at grisene havde fået foder samt, at der var strøet spåner i alle stier, således at grisene havde det tørt og godt. Det konkluderedes, at de velfærdsmæssige ting nu var bragt i orden.

Ved endnu et opfølgende besøg d. 9. oktober 2007 blev det konstateret, at grisene fortsat blev tilbudt foder på gulvet, der var strøet, så hygiejne og nærmiljø var i orden.

Ved besætningsgennemgangen d. 26. oktober 2007 konstateredes 2 stier med smågrise, der havde voldsomme tegn på fravænningsdiarré. Vedr. ejendom 2 var der i nogle stier samlet nogle af de grise, der havde været meget dårlige på den anden ejendom. Grisene havde kraftig diarré. Der blev begge steder foreskrevet passende strøelse med spåner, således at grisene holdtes tørre.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at der i besætningsrapporterne mangler tilstrækkelige kliniske beskrivelser, der kan danne grundlag for en vurdering af, om forholdene har væ-

ret groft uforsvarlige eller om forholdene var uforsvarlige med en forventning om, at de straks blev rettet.

Spørgsmål 4:

Sundhedsrådet anmodes også om en udtalelse om hvorvidt forholdene samlet set – d.v.s. forholdene på begge adresser – må betragtes som en uforsvarlig behandling af dyr, en grovere uforsvarlig behandling af dyr, eller eventuelt en mishandling af dyr.

Svar ad 4:

Rådet vil på baggrund af antallet af dødfundne dyr samt de i sagens akter beskrevne kliniske symptomer hos de levende grise samlet vurdere forholdene som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 5:

Endvidere anmodes om at få oplyst, hvorvidt sagen i øvrigt giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger herunder i forhold til dyrlæge X' besøgsrapporter.

Svar ad 5:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Hvorvidt der skal eller kan fastsættes sanktioner jf. § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der foretages alene af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med 14 dages fængsel.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte ikke begik noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra endelig dom.

Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med produktionsdyr i 3 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

6.4 Dyreværnssager vedrørende hunde og katte

2009-20-054-00115/2011-20-054-00036

Skrivelse af 12. november 2008 fra Københavns Vestegns Politi

En hundehandler solgte fra sin bopæl hundehvalpe af racen Fransk Bulldog, der var indført fra Polen. Fire hvalpe havde infektion med parvovirus, og tre af disse døde eller blev aflivet som følge af parvovirusinfektionen. I to tilfælde var hvalpene solgt, inden de var 8 uger gamle, og i ét tilfælde blev hvalpen solgt på 8-ugers dagen, men måtte, da den var importeret fra Polen, have være taget fra moderen, førend den var 8 uger gammel.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer det forhold, at hundehvalpe bliver taget fra deres mor før de er 8 uger gamle, en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt grovere uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1, jf. § 1?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Dyreværnsrådet under Justitsministeriet har i 2004 på baggrund af videnskabelige artikler om mulige konsekvenser af, at hvalpe under 8 uger adskilles fra moderdyret, udtalt, at det er Dyreværnsrådets opfattelse, ”...at adskillelse af hvalpe under otte uger fra moderdyret ikke er dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt, idet den tidlige adskillelse bl.a. kan medføre en særdeles øget risiko for adfærdsmæssige problemer.”

Ved at blive adskilt fra moderen, førend de er 8 uger gamle, bliver hundehvalpe ikke behandlet omsorgsfuldt og forsvarligt, og de udsættes for en betydelig grad af lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§1 og 2.

Spørgsmål 2:

Indebærer det forhold, at hundehvalpene ikke var vaccineret mod parvovirus en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt grovere uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1, jf. §1?

Svar ad 2:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Infektion med parvovirus er en alvorlig, smitsom og livstruende sygdom hos hunde, herunder hundehvalpe. Vaccination mod parvovirus er en effektiv metode til at sænke risikoen for sygdom og død som følge af parvovirusinfektion ganske betydeligt. Nutidige vacciner kan med effekt gives allerede fra 6 ugers alderen. Ved at undlade at vaccinere hundehvalpe mod parvovirus behandles hundehvalpene ikke omsorgsfuldt og forsvarligt, og hundehvalpene har risiko

for at udsættes for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§1 og 2.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 3:

Rådet kan foruden henvisning til dyreværnsloven henvise til bekendtgørelse om overdragelse af hundehvalpe (Bek. 817 af d.22/7 2004).

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet, idet der ikke kunne føres det fornødne bevis i sagen. Statskassen betalte sagens omkostninger.

2009-20-054-00004

Skrivelse af 23. april 2009 fra Københavns Vestegns Politi.

En nabo anmeldte, at en amerikansk bulldog hanhund var alene og underernæret i et kolonihavehus. Da politiet kom til stedet, så de en kraftigt underernæret hund i et rodet og uhygiejnisk hus. Der var ingen mad til hunden, hvis vandskål var tom og tør.

Den sigtede hundeejer oplyste, at hunden i 1½ måned forud for anmeldelsen havde befundet sig i ovennævnte kolonihavehus, hvor den havde adgang til hele huset. Den var blevet tilset næsten hver dag, var blevet luftet næsten hver dag (mest om aftenen, når det var mørkt), havde fået vand (1 liter) når han tilså den og havde fået foder (tørfoder og levninger fra aftensmad) ca. hver anden dag.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Om hunden er behandlet omsorgsfuldt, herunder om den er fodret og vandet under hensyn til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne med politirapport, vidneudsagn og fotos, at hunden var alene og underernæret ved anmeldelsen d.17. september 2007. Da politiet kommer til hundens opholdssted ser de en kraftigt underernæret hund i et rodet og uhygiejnisk kolonihavehus. Der var ingen mad til hunden, hvis vandskål var tom og tør.

Det fremgår af journaludskrift af d. 18. september 2007 fra dyrlæge X at hunden var: ”Glad og tillidsfuld. Ikke dehydreret, slimhinder og kredsløb ok, resp. og auskultation ok, abd. palp. upåfaldende. Meget tynd og underernæret. Virker som om den ikke har spist ordentligt i noget tid, men ikke kroniske tegn på underernæring.”

Det fremgår af bilag 19 med erklæring af d. 17. september 2007 fra dyrlæge Y, Dyreværnet – Foreningen for Værgeløse Dyr:

”Almen tilstand: Kakektisk, 19 kg. Tydelige ribben og torntappe. Bækkenet er meget tydeligt. Stadig muskulatur på lemmer.

Hud: Multiple ar i huden, primært på h. bagben. Arrene varierer i størrelse, de største er henholdsvis ca. 5 og 10 cm lange og uregelmæssige, strækkende sig fra knæets medialsid mod hasen. På dorsalside af metatarsus og has er to mindre ar, ca. 2 cm lange. Endvidere er to mindre punktformige ar på h. inderlår.

Huden er rød og med misfarvet pels på følgende steder: Hage, bagside af forben, overside af bagben, interdigitalt alle fire poter – både plantart/ palmart og dorsalt, på bugen – især omkring navleregion samt på halepidsen.

Ører: Lille, inficeret sår på indersiden af pinna, diameter ca. 2mm, rødme perifert ca. 5mm.

Lemmer: Højre bagben. Hunden tager støtte, men aflaster tydeligt, slingrende udseende af gangen.

Under sedation mærkes markant knæledsinstabilitet stammende enten fra leddet selv (overrevne ligamenter) eller en lednær fraktur.

Kønsorganer: Forhudsbetændelse

Temperament: Normalt temperament over for mennesker.

Vurdering: Hunden er kakektisk, sygeligt afmagret, hvilket er til betydelig gene for dyret. Dette er en tilstand, der udvikles over længere tid, endvidere er den tydelig for lægmand, og ejer burde have haft rigeligt med tid til at konsultere dyrlæge angående vægttabet. Tilstanden er typisk for underernæring, såfremt underernæringen ikke er årsagen, burde hunden være under dyrlægebehandling/-udredning.

Hundens halthed er tydelig også for lægmand og en dyrlæge burde være konsulteret med det samme. Hos en dyrlæge ville ejer være blevet stillet mellem valget: operation eller aflivning, og da der ikke forefindes operationsar på benet, må det formodes, at ejer har ignoreret denne lidelse hos hunden, selvom det har betydet stor smerte og betydeligt nedsat livskvalitet. Den præcise årsag til skaden kendes ikke, da røntgen ikke er udført, men skader af denne art, ses typisk i forbindelse med stor, udefra kommende traumatisk påvirkning. Det faktum at hunden tager støtte på benet tyder på en vis tilvænning, hvilket er foreneligt med en kronisk tilstand. Det vides endvidere ikke, om hundens ar på højre bagben er opstået i forbindelse med det samme traume. Hvis dette er tilfældet er knæledsproblemet af ældre karakter, da arrene er fuldstændigt helede.

De mange ar kan ikke dateres og kan være opstået ved en skade eller af flere omgange. De er uregelmæssige og kunne stamme fra bidsår. Det kan ikke afgøres om hunden på skadestidspunktet har været under dyrlægebehandling, men især de to store flænger er af en størrelse, hvor dette ville være påkrævet. Men da hundens knæproblem er af så grel en karakter, at hunden ikke ville have forladt konsultationen, må det formodes at hunden ikke har været tilset af dyrlæge.

Hunden er generelt plaget af en meget irriteret hud. Misfarvningen tyder på kløe af en vis varighed. Denne konstante kløetilstand burde være under behandling, hvilket den muligvis har været hos ejer. Tilstanden virker dog aktiv, så på nuværende tidspunkt vurderes hudproblemet ikke at være under kontrol, hvilket er til daglig gene for dyret.”

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Ved at gå under de beskrevne forhold alene i kolonihavehuset, ved at blive bragt i en tilstand af udtalt underernæring eller sygelig afmagring med en vægt svarende til ca. halvdelen af normalvægten for racen og ved ikke at være behandlet for sin halthed og sin hudlidelse er hunden ikke behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet, i overensstemmelse med dens behov. Den har ved den beskrevne behandling været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

I benægtende fald bedes det oplyst, hvor længe det må antages, at hunden ikke har været fodret og vandet under hensyn til dens behov.

Svar ad 2:

Dette kan ikke besvares med nogen grad af nøjagtighed, da tiden for opståelsen af den beskrevne afmagring afhænger af en række faktorer som bl.a. fodertype, fodringshyppighed og hundens helbred, der ikke ses dokumenteret i sagsakterne.

Spørgsmål 3:

Kan det være foreneligt med hundens ernæringsmæssige tilstand, at den i 1½ måned forud for d. 17. september 2007 har fået utilstrækkelig foder og/eller vand i overensstemmelse med sigtedes forklaring til rapport, jfr. ovf.?

Svar ad 3:

Ja, det kan være foreneligt med hundens ernæringsmæssige tilstand, at den i 1½ måned forud for d. 17. september 2007 har fået utilstrækkelig foder og/eller vand.

Spørgsmål 4:

Har hundens opholdssted (kolonihavehuset) i tilstrækkelig grad tilgodeset hundens behov, såfremt det lægges til grund, at hunden har opholdt sig på stedet i 1½ måned og er blevet luftet som forklaret af sigtede?

Svar ad 4:

Det fremgår af politirapporten med anmeldelse, vidneforklaringer og fotos, at hunden var alene og underernæret ved anmeldelsen d. 17. september 2007. Da politiet kommer til hundens opholdssted ser de en kraftigt underernæret hund i et rodet og uhygiejnisk kolonihavehus. Der var ingen mad til hunden, hvis vandskål var tom og tør. Sigtede har oplyst, at hunden i 1½ måned forud for d. 17. september 2007 har befundet sig i ovennævnte kolonihavehus, hvor den havde adgang til hele huset. Den er blevet tilset næsten hver dag, er blevet luftet næsten hver dag (mest om aftenen, når det var mørkt), har fået vand (1 liter) når han tilså den og har fået foder (tørfoder og levninger fra aftensmad) ca. hver anden dag.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Ved at gå under de beskrevne forhold alene i det rodede og uhygiejniske kolonihavehus, ved ikke at blive tilset og luftet hver dag og ved at blive bragt i en tilstand af udtalt underernæring eller sygelig afmagring med en vægt svarende til ca. halvdelen af normalvægten for racen er hunden ikke behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet, i overensstemmelse med dens behov. Den har ved den beskrevne behandling været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 5:

Hvornår kan skaden på højre bagben, der blev konstateret ved undersøgelsen d. 19. september 2007, jfr. bil. 19 antages at være opstået.?

Svar ad 5:

Det fremgår bl.a. af bilag 19 med erklæring af d. 17. september 2007 fra dyrlæge Y, Dyreværnet – Foreningen for Værgeløse Dyr:

”Lemmer: Højre bagben. Hunden tager støtte, men aflaster tydeligt, slingrende udseende af gangen. Under sedation mærkes markant knæledsinstabilitet stammende enten fra leddet selv (overrevne ligamenter) eller en lednær fraktur.”

Og:

” Hundens halthed er tydelig også for lægmand og en dyrlæge burde være konsulteret med det samme. Hos en dyrlæge ville ejer være blevet stillet mellem valget: operation eller aflivning, og da der ikke forefindes operationsar på benet, må det formodes, at ejer har ignoreret denne lidelse hos hunden, selvom det har betydet stor smerte og betydeligt nedsat livskvalitet. Den præcise årsag til skaden kendes ikke, da røntgen ikke er udført, men skader af denne art, ses typisk i forbindelse med stor, udefra kommende traumatisk påvirkning. Det faktum at hunden tager støtte på benet tyder på en vis tilvænning, hvilket er foreneligt med en kronisk tilstand. Det vides endvidere ikke, om hundens ar på højre bagben er opstået i forbindelse med det samme traume. Hvis dette er tilfældet er knæledsproblemet af ældre karakter, da arrene er fuldstændigt helede.”

Da der således ikke foreligger undersøgelser til støtte for en præcis diagnose af skaden på hundens højre bagben kan Rådet ikke vurdere opståelsestidspunkt for den omtalte skade.

Spørgsmål 6:

Kan skaden på højre bagben være foreneligt med det brækkede ben, der blev konstateret ved lægeundersøgelse hos dyrlægen d. 8. september 2004, jfr. bil. 16.

Svar ad 6:

Se svar ad 5.

Spørgsmål 7:

Har hunden på grund af skaden på benet været udsat for smerte, lidelse eller væsentlig ulempe.?

Svar ad 7:

Som det fremgår af ovenstående tog hunden støtte på højre bagben, men aflastede tydeligt og havde slingrende udseende af gangen. Under sedation mærkedes markant knæledsinstabilitet stammende enten fra leddet selv (overrevne ligamenter) eller en lednær fraktur. Hundens halthed var tydelig også for lægmand.

Lægges ovennævnte symptomer til grund, har hunden været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 8:

Såfremt der svares bekræftende på 7 bedes oplyst, om hunden har udvist dette? I givet fald hvordan? Og over hvor lang en periode?

Svar ad 8:

Se svar ad 5 og 7.

Spørgsmål 9:

Det bedes oplyst, om hunden har været udsat for uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling eller mishandling.

Svar ad 9:

Lægges de samlede sagsakter til grund, vil Rådet anse, at hunden har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 10:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 10:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 20 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdt betingelsen om ikke begå noget strafbart i en prøveperiode på 1 år fra endelig dom.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig med dyr i 2 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

6.5 Dyreværnsager vedrørende får og geder

2009-20-055-00030

Skrivelse af d. 10. december 2008 fra Midt- og Vestsjællands Politi

En slagter opstaldede får til slagtning på to ejendomme, hvor det konstateredes, at der lå flere døde får, flere svækkede og mange havde øjenbetændelse. Flere får blev aflivet, og alle disse samt de døde var uacceptabelt udmagrede. Flere af de døde får fremstod henflydende og i forskellige grader af forrådnelse, mens dødsstivhed stadig var til stede hos andre. Flere af de svækkede får var så afkræftede, at de ikke kunne rejse sig, og der lå ophobet afføring bag dem. Der fandtes intet stråfoder eller vand af drikkevandskvalitet. 14-16 levende dyr var angrebet af smitsom øjenbetændelse.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det Rådets opfattelse, at den omtalte behandling og tilstand af ca. 95 levende og døde får på ejendom 1 den 31. december 2007 veterinærfagligt kan karakteriseres som uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 1:

Det fremgår af den praktiserende dyrlæges rapporter af hhv. d. 1. januar 2008 og d. 3. januar 2008, at hun ved besøg d. 31. december 2007 i en besætning med får på ejendom 1 konstaterede, at 14 får lå døde blandt de levende får. Fårene var opstaldet i et større afsnit samt et mindre afsnit, hvor der befandt sig 14-16 dyr. Der var intet stråfoder tilgængeligt for dyrene. Der forefandt vandbeholdere i passende antal, dog indeholdende meget lidt vand som ikke var af drikkevandskvalitet. De 14 døde får var i varierende grader af henfald. Nogle får havde været døde i en uge med forrådnelse med udsivning af rådden væske og huden pergamentagtigt trukket ud over skeletter, og flere får lå så tæt sammen og var så henflydende, at det var svært at skelne de enkelte individer fra hinanden. Andre var døde for nylig og med dødsstivheden stadig til stede. Alle de selvdøde dyr var sygeligt afmagrede med tab af såvel kropsfedt samt muskulatur (kakektiske). Flere af de levende får var i en så svækket tilstand, at flere af dem ikke kunne rejse sig og havde afføring hobet op bag dem. 6 dyr blev aflivet - alle var sygeligt afmagrede. I et afsnit med 14-16 dyr var flere dyr angrebet af en smitsom øjenbetændelse, og nogle af dyrene var angrebet på begge øjne, hvorved de gik rundt i blinde blandt de levende og døde får. Nogle får havde desuden en rådden stank ud af næse og mund på grund af læbeskurvlignende forandringer omkring mulen.

Af rapporten af d. 3. januar fremgår, at den praktiserende dyrlæge ved besøget i fåreholdet på ejendom 1 d. 3. januar 2008 konstaterede, at 14 får led af smitsom øjenbetændelse på et eller begge øjne. Af disse var 3 får i en forfatning, der bevirkede, at de ikke var transportegnede, hvorfor de af dyreværnsråds mæssige grunde blev aflivet på stedet. De øvrige 11 får var i en uacceptabel foderstand og led af større eller mindre grad af smitsom øjenbetændelse. Disse dyr blev straks sendt til slagtning.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at fåreholdet igennem dage/uger ved at være underdraget passende daglige tilsyn, pasning og behandling, hvorved 14 får døde samt hhv. 6 får og 3 får blev aflivet i sygeligt afmagret tilstand, har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom fåreholdet ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder været huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til fårenes fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk.1.

Spørgsmål 2:

Er det Rådets opfattelse, at den omtalte behandling og tilstand af 14 levende får og et dødt får på ejendom 1 den 3. januar 2008 veterinærfagligt kan karakteriseres som uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Er det Rådets opfattelse, at den omtalte behandling og tilstand af ca. 80 får på ejendom 2 den 3. januar 2008 veterinærfagligt kan karakteriseres som uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 3:

Det fremgår af den praktiserende dyrlæges rapport af d. 3. januar 2008, at denne ved besøg i fåreholdet på ejendom 2 konstaterede, at 80 får var opstaldet i 2 staldafsnit. På det ene staldafsnit manglede taget over dele af fårenes opholdssted, således at det sneede ind. Midt i flokken fandtes 2 får i døds-kramper, hvorfor de straks blev aflivet. Andre 10-12 får var lidende af øjenbetændelse med begyndende blindhed eller havde tabt store dele af pelsen på kroppen.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at fårene ved at have været unddraget behandling for deres øjenbetændelse og ved at have gået under de beskrevne forhold har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom fåreholdet ikke har været behandlet groft omsorgsfuldt, herunder været huset og passet under hensyntagen til fårenes fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 4:

Har Rådet yderligere bemærkninger i anledning af sagen?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage. Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte ikke begik noget strafbart i 1 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle yderligere betale en tillægsbøde på 90.000 kr. Forvandlingsstraffen for bøden var fængsel i 30 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med produktionsdyr i 5 år.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2009-20-055-00031/2009-20-055-00003

Skrivelse af 9. januar 2009 fra Østjyllands Politi

En besætningsejer slagtede på sin ejendom mindst 6 får ved at skære halsen over på dem med et ukendt redskab og lod dem afbløde, uden forinden at have skudt dem i pande eller nakke med en bolt pistol, eller at have foretaget anden form for bedøvelse. Ved politiets henvendelse til Fødevarestyrelsen, fandt Fødevarestyrelsen, at fårene havde været behandlet groft uforsvarligt med karakter af mishandling.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er fårene efter Sundhedsrådets opfattelse blevet behandlet forsvarligt og omsorgsfuldt og beskyttet mod lidelse, smerte, angst mv. jf. dyreværnslovens § 28, stk. 2, jf. §§ 1 og 2 om fårene eventuelt yderligere er blevet behandlet uforsvarligt eller groft uforsvarligt eller der foreligger mishandling.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at sigtede med et ukendt redskab skar halsen over på ikke under 6 får og lod dem forbløde uden forinden at have skudt dyrene i nakken eller i panden med en bolt pistol eller ved på anden måde at have bedøvet dem inden overskæring af halsen.

Dyr skal behandles omsorgsfuldt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulemper, herunder skal den, der vil aflive et dyr, sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og smertefrit som muligt.

Lægges sagens akter til grund, finder Rådet ikke, at de nævnte får har været behandlet omsorgsfuldt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet finder, at fårene som minimum har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 og 2 samt § 13 stk. 1. Rådet kan ikke på det foreliggende afgøre, hvorvidt dyrene har været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling.

Spørgsmål 2:

Giver sagen Sundhedsrådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 25.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 14 dage.

Tiltalte skulle sagens omkostninger.

2009-20-055-00004

Skrivelse af d. 16. juli 2009 fra Midt- og Vestsjællands Politi

En større fårebesætning anmeldtes efter Plantedirektoratets kontrolbesøg til politiet, idet mange dyr var i dårlig foderstand, mange havde synligt skab, og arealet for udegående dyr var vådt og snavset. Embedsdyrlæger fra Fødevareregionen konstaterede efterfølgende ved et besøg sammen med politiet de samme forhold. Ved flere opfølgende besøg fra Fødevareregionen

samt ved et besøg af en vagtdyrlæge konstateredes tilsvarende forhold samt halte, syge og døende dyr.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en vurdering af, hvorvidt de ved kontrol på ejendommen, den 4. februar 2009, den 3. marts 2009, den 11. marts 2009 samt den 29. marts 2009 konstaterede forhold må karakteriseres som uforsvarlig behandling af dyr, som grovere uforsvarlig behandling af dyr eller som grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling.

Svar ad 1:

Indledningsvis skal Rådet anføre, at der i sagens akter foreligger forskellige oplysninger vedrørende adressen for de anmeldte forhold.

Af Plantedirektoratets politianmeldelse af d. 28. januar 2009 fremgår, at man under besøg d. 26. januar 2009 i besætningen konstaterede, at ca. 500 lam kunne opholde sig både ude og inde. I stalden blev det konstateret, at mange dyr var i dårlig foderstand, mange dyr havde synligt skab og var helt besatte af at klø sig; flere havde kløet sig så meget, at de havde fået åbne sår. Arealet for de udegående dyr var meget vådt og snavset, hvilket kunne ses på dyrene. På en mark modsat stalden gik ca. 75 slagtedyrlam på et areal, der var meget vådt og med lidt græs. Der var opstillet 2 skure på i alt 50 m², der ikke tillod, at alle dyr i ly kunne ligge ned samtidigt og der var ikke adgang til drikkevand. Alle dyr var meget snavsede og tynde samt synligt angrebne af skab. Begge flokke på hhv. ca. 500 lam og ca. 75 slagtefår blev vurderet til at være i for ringe foderstand og i dårlig sundhedstilstand og således ikke passet under hensyn til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af d. 10. februar 2009, at denne under besøg d. 4. februar 2009 i besætningen konstaterede, at ca. 400 lam var under middel i foderstand og af meget forskellig størrelse. Mange dyr havde uldtab på større dele af kroppen, visse steder med sår- og skorpedannelse formentlig på grund af skab. Dyrene kløede sig voldsomt og en del mindre dyr med voldsomt uldtab stod med understillede ben som tegn på, at de frøs eller af anden grund var utilpasse. Laden var knap stor nok til, at alle dyr ville kunne opholde sig inde på én gang. På en mark gik ca. 75 får ligeledes med tegn på skab, idet mange havde uldtab samt sår eller skorpet hud på en del af kroppen. Fårene på marken kunne ikke alle samtidigt søge ly i de etablerede rundbuehytter. Embedsdyrlægen konkluderede, at får og lam formentlig var angrebet af skab samt, at tilstanden havde stået på igennem længere tid.

Ved besøg i besætningen d. 3. marts 2009 konstaterede embedsdyrlægen jf. erklæring af d. 6. marts 2009, at tilstanden i fåreflokken var væsentligt dårligere end ved besøget d. 4. februar 2009. Der blev fodret med timothehø af dårlig kvalitet og uden tildeling af kraftfoder. Under besøget lå 5-6 døde eller døende lam i stalden. Underlaget i stalden var fugtigt og tilgodeså ikke dyrenes behov for tørt leje. Et par meget halte dyr blev isoleret til senere visitering, aflivning eller behandling af en praktiserende dyrlæge og ejeren aflivede to dyr. En praktiserende dyrlæge oplyste efterfølgende, at ca. 25 dyr var døde/aflivet under dennes gennemgang af besætningen senere samme dag.

En embedsdyrlæge konstaterede ved et opfølgende besøg i besætningen d. 11. marts 2009 (jf. erklæring af d. 17. marts 2009), at dyreflokken var reduceret til ca. 250 lam. En stor bunke døde dyr lå udenfor indhegningen. De dyr, som havde været mest påvirket af energitab som følge af skab, var blevet aflivet. Ca. 10 dyr var meget halte, hvorfor det med ejeren blev aftalt, at de skulle aflives straks. Udearealet var meget pladret.

Det fremgår af en vagtdyrlæges attest af d. 30. marts 2009, at denne efter tilkaldelse af politiet til besætningen konstaterede, at der i laden og gården opholdt sig ca. 300 får. I små bunker fandtes 12 døde får og et enkelt døende får lå midt i laden, hvorfor det straks blev aflivet. Alle dyrene led af hudbetændelse som følge af en infektion med skabmider, der havde forårsaget intens kløe, som gav anledning til, at store dele af pelsen var fældet og havde efterladt dyrene ubeskyttet mod vejr og vind. Dyrenes manglende ulddække tydeliggjorde deres dårlige foderstand, idet ribben og rygrad var tydeligt fremstående. Udover hudforandringer havde adskillige får haltheder i varierende grader. De dyr, der indfangedes, led af manglende klovsbeskæring, idet der var dannet dobbeltsåler med omslyngende klovvægge. Dyrlægen aflivede 10 dyr som følge af hudbetændelse og sygelig afmagring kombineret med udmattelse, bylder, øjenbetændelse eller deformeret haseled som følge af en kronisk ledbetændelse.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at fårebesætningen igennem længere tid (måneder) ved ikke at være tildelt foder til opretholdelse af normalt huld, ved ikke at have fået passende tilsyn og behandling imod opståede lidelser (fåreskab, haltheder og ledbetændelse) samt ved at gå under forhold, der ikke har sikret alle dyr et tørt leje og passende sikring imod vejr og vind har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Dyrene har ligeledes ikke været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum og arealer, hvor dyrene var holdt, har ikke været indrettet på en måde, der har tilgodeset dyrenes behov, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1

Rådet finder, at dyrene ved det beskrevne har været udsat for groft uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 2:

Endvidere forespørges, om sagen i øvrigt giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger.

Svar ad 2:

Nej

Supplerende skrivelse af d. 10. december 2009 fra Midt- og Vestsjællands Politi

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en vurdering af, hvorvidt de ved Plantedirektoratets økologistikprøvekontrol på ejendommen, jfr. Plantedirektoratets skrivelse af d. 28. januar 2009, kan karakteriseres som uforsvarlig behandling af dyr, som grovere uforsvarlig behandling af dyr eller som grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling.

Svar ad 1:

Af Plantedirektoratets politianmeldelse af d. 28. januar 2009 fremgår, at man under besøg d. 26. januar 2009 på ejendommen konstaterede, at ca. 500 lam kunne opholde sig både ude og inde. I stalden blev det konstateret, at mange dyr var i dårlig foderstand, mange dyr

havde synligt skab og var helt besatte af at klø sig; flere havde kløet sig så meget, at de havde fået åbne sår. Arealet for de udegående dyr var meget vådt og snavset, hvilket kunne ses på dyrene. På en mark modsat stalden gik ca. 75 slagtedyrlam på et areal, der var meget vådt og med lidt græs. Der var opstillet 2 skure på i alt 50 m², der ikke tillod, at alle dyr kunne ligge ned samtidigt, og der var ikke adgang til drikkevand. Alle dyr var meget snavsede og tynde samt synligt angrebet af skab. Begge flokke på hhv. ca. 500 lam og ca. 75 slagtefår blev vurderet til at være i for ringe foderstand og i dårlig sundhedstilstand og således ikke passet under hensyn til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Rådet finder, at de ca. 500 lam og ca. 75 slagtefår ved at gå under forhold, der var våde og snavsede og uden muligheder for, at de kunne ligge ned under ly samtidigt, uden at have adgang til drikkevand og ved, at de samtidigt var i dårlig foderstand og lidende af skab, har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Fårene har desuden ikke været sikret mod vind og vejr i overensstemmelse med deres behov, idet de rum og arealer, hvor fårene opholdt sig, ikke var indrettet på en måde, der tilgodeså dyrenes behov. Rådet vil karakterisere forholdene som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 2:

Der anmodes om Det Veterinære Sundhedsråds vurdering af, hvorvidt de ved Fødevarerstyrelsens kontrolbesøg på ejendommen den 4. februar 2009 (bilag 1/5) kan karakteriseres som uforsvarlig behandling af dyr, som grovere uforsvarlig behandling af dyr eller som grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling.

Svar ad 2:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af d. 10. februar 2009, at denne under besøg d. 4. februar 2009 i besætningen på konstaterede, at ca. 400 lam var under middel i foderstand og af meget forskellig størrelse. Mange dyr havde uldtab på større dele af kroppen, visse steder med sår- og skorpedannelse formentlig på grund af skab. Dyrene kløede sig voldsomt, og en del mindre dyr med voldsomt uldtab stod med understillede ben som tegn på, at de frøs eller af anden grund var utilpasse. Laden var knap stor nok til, at alle dyr ville kunne opholde sig inde på én gang. På en mark gik ca. 75 får ligeledes med tegn på skab, idet mange havde uldtab og sår/skorpet hud på en del af kroppen. Fårene på marken kunne ikke alle samtidigt søge ly i de etablerede rundbuehytter. Embedsdyrlægen konkluderede, at får og lam formentlig var angrebet af skab samt, at tilstanden havde stået på igennem længere tid.

Rådet finder, at de ca. 400 lam og ca. 75 får af meget forskellig størrelse ved at gå under forhold, der ikke ydede muligheder for, at de kunne søge ly samtidigt og lidende af skab med uldtab på store dele af kroppen, visse steder med sår og skorpedannelse, har været

udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Fårene har desuden ikke været sikret mod vind og vejr i overensstemmelse med deres behov, idet de rum og arealer, hvor fårene opholdt sig, ikke var indrettet på en måde, der tilgodeså dyrenes behov. Rådet vil karakterisere forholdene som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1

Spørgsmål 3:

Der anmodes om Det Veterinære Sundhedsråds vurdering af, hvorvidt de ved Fødevarerstyrelsens opfølgende besøg på ejendommen den 3. marts 2009 (bilag 1/7) kan karakteriseres som uforsvarlig behandling af dyr, som grovere uforsvarlig behandling af dyr eller som grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling.

Svar ad 3:

Ved besøg i besætningen d. 3. marts 2009 konstaterede embedsdyrlægen jf. erklæring af d. 6. marts 2009, at tilstanden i fåreflokken var væsentligt dårligere end ved besøget d. 4. februar 2009. Der blev fodret med halm (timothe) af dårlig kvalitet uden tildeling af kraftfoder. Under besøget lå 5-6 døde eller døende lam i stalden. Underlaget i stalden var fugtigt og tilgodeså ikke dyrenes behov for tørt leje. Et par meget halte dyr blev isoleret til senere visitering, aflivning eller behandling af en praktiserende dyrlæge og ejeren aflivede de to dyr. En praktiserende dyrlæge oplyste efterfølgende, at ca. 25 dyr var døde/aflivet under dennes gennemgang af besætningen samme dag.

Rådet finder, at fårene under de beskrevne forhold med fodring af halm af dårlig kvalitet og uden tildeling af kraftfoder, konstateringen af 5-6 døde eller døende lam og hvor underlaget i stalden var fugtigt og ikke tilgodeså dyrenes behov for tørt leje, har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Desuden var de rum og arealer, hvor fårene opholdt sig, ikke indrettet på en måde, der tilgodeså dyrenes behov. Rådet vil karakterisere forholdene som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 4:

Der anmodes om Det Veterinære Sundhedsråds vurdering af, hvorvidt de ved Fødevarerstyrelsens opfølgende besøg på ejendommen den 11. marts 2009 kan karakteriseres som uforsvarlig behandling af dyr, som grovere uforsvarlig behandling af dyr eller som grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling.

Svar ad 4:

En embedsdyrlæge konstaterede ved et opfølgende besøg i besætningen d. 11. marts 2009 (jf. erklæring af d. 17. marts 2009), at dyreflokken var reduceret til ca. 250 lam. En stor bunke døde dyr lå udenfor indhegningen. De dyr, som havde været mest påvirket af energitab som følge af skab, var blevet aflivet. Ca. 10 dyr var meget halte, hvorfor det med ejeren blev aftalt, at de skulle aflives straks. Udearealet var meget pladret.

Rådet finder, at ca. 10 får, der var meget halte i en grad, at det blev aftalt, at de straks skulle aflives, har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og

passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdene som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Der anmodes om Det Veterinære Sundhedsråds vurdering af, hvorvidt de ved dyrlæge A besøg på ejendommen den 29. marts 2009 konstaterede forhold kan karakteriseres som uforsvarlig behandling af dyr, som grovere uforsvarlig behandling af dyr eller som grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling.

Svar ad 5:

Det fremgår af dyrlæge As attest af d. 30. marts 2009, at denne efter tilkaldelse af politiet på ejendommen konstaterede, at der i laden og gården opholdt sig ca. 300 får. I små bunker fandtes 12 døde får og et enkelt dødende får lå midt i laden, hvorfor det straks blev aflivet. Alle dyrene led af hudbetændelse som følge af en infektion med skabmider, der havde forårsaget intens kløe, som gav anledning til, at store dele af pelsen var fældet og havde efterladt dyrene ubeskyttet mod vejr og vind. Dyrenes manglende ulddække tydeliggjorde deres dårlige foderstand, idet ribben og rygrad var tydeligt fremstående. Udover hudforandringer havde adskillige får haltheder i varierende grader. De dyr, der indfangedes, led af manglende kloveskæring, idet der var dannet dobbeltsåler med omslyngende klovvægge. Dyrlægen aflivede 10 dyr som følge af hudbetændelse og sygelig afmagring kombineret med udmattelse, bylder, øjenbetændelse eller deformeret haseled som følge af en kronisk ledbetændelse.

Rådet finder, at de beskrevne forhold, hvor et døende får ligger uheldeligt syg midt i laden, alle fårene led af hudbetændelse som følge af infektion med skabmider, adskillige havde haltheder i varierende grader og dyr der indfangedes led af manglende kloveskæring samt at 10 dyr måtte aflives som følge af hudbetændelse og sygelig afmagring kombineret med udmattelse, bylder, øjenbetændelse og et deformeret haseled som følge af kronisk ledbetændelse, har medført en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdene som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 6:

Der anmodes om Det Veterinære Sundhedsråds vurdering af, hvorvidt de ved dyrlæge Bs besøg på ejendom 2 den 5. august 2009 sammenholdt med bilag (2/8) samt bilag (2/1) side 4 kan karakteriseres som uforsvarlig behandling af dyr, som grovere uforsvarlig behandling af dyr eller som grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling.

Svar ad 6:

Det fremgår af sagens akter, at et ilde tilredt får blev fundet på en mark og aflivet med bolt pistol af en landbrugsmedhjælper. Fåret var af vidner set i live, men meget afkræftet, og der sad fugle og hakkede i fårets hud. Af embedsdyrlægeerklæringen af d. 20. august 2009 fremgår, at embedsdyrlægen d. 5. august 2009 sammen med politiet ankom til det aflivede får. Fåret manglede uld på en stor del af venstre side, hvor den yderste bræmme af hud var levende af maddiker. Flere steder var der områder med sårskorper og den resterende del af huden var rødlig/brunlig i varierende nuancer. Fåret blev indsendt til obduktion på Sektion for Patologi, Institut for Veterinær Sygdomsbiologi, KU LIFE. Obduktionen konkluderede, at fåret, der var i godt huld, led af ondartet fåreskab, en infektion, der giver

kløe, ofte voldsom kløe, der har forårsaget skader på huden med betændelse og sekundær infektion med bakterier.

Rådet finder, at fåret igennem længere tid har været lidende af ondartet fåreskab og følgeskader som følge af voldsom kløe, herunder blottæggelse af et område af underliggende væv, som efterfølgende var inficeret med insektlarver. Herved har fåret været påført en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom det ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til dets fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 7:

Der anmodes om Det Veterinære Sundhedsråds vurdering af, hvorvidt det samlede billede – der tænkes her på samtlige de ovenfor beskrevne forhold – samlet set kan karakteriseres som uforsvarlig behandling af dyr, som grovere uforsvarlig behandling af dyr eller som grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling.

Svar ad 7:

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at fårebesætningen igennem længere tid (måned) ved ikke at være tildelt foder til opretholdelse af normalt huld, ved ikke at have fået passende tilsyn og behandling imod opståede lidelser (fåreskab, haltheder og ledbetændelse) samt ved at gå under forhold, der ikke har sikret alle dyr et tørt leje og passende sikring imod vejr og vind har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Dyrene har ligeledes ikke været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum og arealer, hvor dyrene var holdt, har ikke været indrettet på en måde, der har tilgodeset dyrenes behov, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Rådet vil på baggrund af den langvarige tilstand og antallet af døde og syge dyr samlet set karakterisere de beskrevne forhold som groft uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 8:

Endvidere forespørges, om sagen i øvrigt giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger.

Svar ad 8:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Hvorvidt der skal eller kan fastsættes sanktioner jf. § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der foretages alene af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 14 dage. Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdt betingelsen om, ikke at begå noget strafbart i en prøvetid 2 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale en bøde på 1.000 kr. Forvandlingsstraffen for bøden var fængsel i 6 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med produktionsdyr i 3 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

6.6 Dyreværnssager vedrørende andre dyr

2009-20-056-00062/2009-20-056-00003

Skrivelse af d. 29. januar 2009 fra Københavns Politi

Et firma, der foretog indfangning af duer med opsatte fælder/bure, hvori duerne blev fodret med korn og vandet via vandingsautomat, blev til politiet anmeldt for ”dyremishandling” (overtrædelse af dyreværnsloven), idet firmaet ikke foretog kontrol af fælderne i godt et døgn ifølge anmeldernes observationer. I sagens akter var der ikke nærmere beskrivelser af bure, antal duer eller hvilken forfatning duerne var i.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Sigtede har i forbindelse med udøvelse af erhverv ved bekæmpelse af duer i sommeren 2007 efter at have opsat bure til indfangning af duer på taget i beboelsesejendommen undladt at føre tilsyn med indfangne duer i buret i tidsrummet fra d. 24. juli 2007 kl. 8.00 til d. 25. juli 2007 ca. kl. 9.00.

Det er oplyst, at der foretages fodring ved udlægning af korn udenfor og indeni fælden, og der er vand i fælden via vandingsautomat. I forbindelse med tilsyn med buret udtages duerne, der aflives med en special-tang, som knækker nakken og knuser luftrøret.

På denne baggrund anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det foran anførte om manglende tilsyn i den angivne periode veterinærfagligt anses for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af duerne, eller om forholdet har haft karakter af mishandling.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagens akter, at de opsatte fælder/bure til indfangning af duer på en beboelsesejendom ifølge anmelderens observationer ikke var blevet tilset og kontrolleret i godt et døgn tid (fra d. 24. juli 2007 kl. 8.00 til d. 28. juli 2007 kl. 9.00). I sagens akter findes der, udover oplysninger om fodring ved udlægning af korn udenfor og i burene, vanding ved vandingsautomat i burene samt aflivning af fangne duer med en special-tang, ikke specifikke og konkrete beskrivelser af fældernes/burenes størrelse, hvor mange fangede duer, der opholdt sig i dem, i hvor lang tid de opholdt sig i fælderne eller i hvilken forfatning duerne var. Rådet finder det på den forelagte baggrund ikke muligt at udtale sig, om de indfangne duer under opholdet i fælderne/burene har været udsat for uforsvarlig behandling.

Afgørelse:

Tiltalen blev opgivet, da videre forfølgning af sagen ikke ventedes at kunne føre til straf.

2009-20-056-00063/2009-20-056-00004

Skrivelse af 13. marts 2009 fra Nordjyllands Politi

En gruppe unge mænd i alderen 16-20 år aflivede et marsvin ved at overhælde marsvinet med en brandbar væske og sætte ild til det. Da marsvinet havde løbet lidt, begyndte det at skrigge. Marsvinet løb sådan rundt, mens det blev filmet med i ca. 28 sekunder, før det endeligt blev slået med en kølle/jernstang.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Der skal til brug for sagen anmodes om en udtalelse omkring karakteren af forholdet herunder en eventuel veterinærfaglig vurdering af det som marsvinet udsættes for.

Svar ad spørgsmål:

Det fremgår af sagens akter herunder en medsendt videooptagelse af hændelsen, at et marsvin blev overhældt med en brandbar væske, som efterfølgende blev antændt. Marsvinet løb brændende rundt og efter kort tid begyndte det at skrike. Efter et forløb på ca. 28 sekunder blev det slået ihjel med en kølle eller en lignende genstand.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at marsvinet ved den beskrevne behandling har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 13, stk. 1.

Rådet finder endvidere, at oplysningerne i sagsakterne peger på, at de pågældende personer ikke viser evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold for dyr. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte 1 blev straffet med fængsel i 20 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdt følgende betingelser:

- a.. Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra endelig dom.
- b. Tiltalte skulle være under tilsyn af Kriminalforsorgen i prøvetiden.

Tiltalte skulle betale en tillægsgbøde på 1.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden var fængsel i 6 dage.

Tiltalte 2 blev straffet med fængsel i 20 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdt følgende betingelser:

- a. Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra endelig dom.
- b. Tiltalte skulle efter kommunens nærmere bestemmelse undergive sig foranstaltninger efter lov om social service § 52.

Tiltalte 3 blev straffet med fængsel i 20 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdt følgende betingelser:

- a. Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra endelig dom.
- b. Tiltalte skulle være under tilsyn af Kriminalforsorgen i prøvetiden og skulle efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelse undergive sig en lægelig godkendt behandling mod misbrug af alkohol.

Tiltalte skulle betale en tillægsgbøde på 1.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden var fængsel i 6 dage.

Tiltalte 4 blev straffet med fængsel i 30 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdt følgende betingelser:

- a. Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra endelig dom.
- b. Tiltalte skulle være under tilsyn af Kriminalforsorgen i prøvetiden og skulle efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelse undergive sig en lægelig godkendt behandling mod misbrug af alkohol og/eller narkotika.

Tiltalte skulle betale en tillægsgbøde på 1.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden var fængsel i 6 dage.

Tiltalte 5 blev straffet med fængsel i 30 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdt følgende betingelser:

a. Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra endelig dom.

b. Tiltalte skulle være under tilsyn af Kriminalforsorgen i prøvetiden.

Tiltalte skulle betale en tillægsbøde på 1.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden var fængsel i 6 dage.

Tiltalte 6 blev straffet med fængsel i 40 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdt følgende betingelser:

a. Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra endelig dom.

b. Tiltalte skulle være under tilsyn af Kriminalforsorgen i prøvetiden.

Tiltalte skulle betale en tillægsbøde på 1.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden var fængsel i 6 dage.

De tiltalte skulle betale de sagsomkostninger, der vedrørte dem.

Landsretten stadfæstede byrettens dom, med den ændring, at ingen af de tiltalte måtte eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i 3 år fra den afsagte landsretsdom.

2009-20-056-00007

Skrivelse af 29. oktober 2009 fra Sydøstjyllands Politi

Ved besigtigelse af et dyrehold, der bestod af 13 kassebure med fugle samt et tremmebur med marssvin samt 3 mindre bure med ørkenrotter og hamstere, konstateredes det, at fuglene og marssvinene var afmagrede, ligesom der var 4 døde fugle i bunden af burene og en død fugl i en affaldssæk. I et af burene var spurvepapegøjer ved at æde en død artsfælle. Standarden af rengøringen var kritisabel.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af sagen, at der ved dyrlægens besigtigelse af dyreholdet blev fundet 5 døde fugle. Hvor længe vurderer Rådet, at de pågældende fugle har været døde?

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten med erklæring af d. 20. februar 2009 fra dyrlæge A, at der blev fundet 5 døde fugle, en i hver af 4 bure samt en død fugl i affaldssæk. De døde fugle var 1 zebrafinke, 1 flagermuspapegøje, 2 undulater og 1 kanariefugl. Den døde flagermuspapegøje var desuden blevet hakket i hovedet (kannibalisme). Derudover blev en kanariefugl aflivet på grund af, at den var svag og mager. Alle døde fugle var udpræget spidsbrystede og pjuskede i fjerdragten. De døde og levende fugle viste ikke tegn på smitsom sygdom, ingen flåd fra næb, sår eller lign. En stor del af de levende fugle var pjuskede i fjerdragten og klumpede sig i burene. Ved udtagning af flere af de pjuskede fugle kunne det konstateres, at de også var magre og spidsbrystede.

Der ses ikke i de fremlagte sagsakter at være mere nøjagtige angivelser af temperaturen i rummet, hvor dyrene blev holdt, end at det var et uopvarmet og frostfrit lokale. Der ses ikke i de fremlagte sagsakter at være fremlagt resultater af obduktion af de døde fugle. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 2:

Hvad er dødsårsagen/dødsårsagerne? Såfremt dødsårsagen/dødsårsagerne angives at være sult og tørst, indebærer manglende fodring og vanding under ovennævnte omstændigheder 1) uforsvarlig behandling, 2) grovere uforsvarlig behandling eller 3) grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 2:

Der ses ikke i de fremlagte sagsakter resultater af obduktion af de døde fugle. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet vedrørende dødsårsagen/dødsårsagerne med nogen grad af sandsynlighed. Såfremt det kan eftervises, at dødsårsagen/dødsårsagerne var sult og tørst, vil Rådet betragte den manglende fodring og vanding under de ovennævnte omstændigheder som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Hvor længe kan fugle overleve uden vand og foder? Hvilken lidelse er forbundet med at dø af henholdsvis sult og tørst? Hvordan indtræder døden, når en fugl dør af sult og/eller tørst, og hvilken grad af lidelse er forbundet hermed?

Svar ad 3:

Fugle i den størrelse, der er omtalt i de fremlagte sagsakter, vil afhængigt af fuglenes ernæringstilstand ved indledningen til unddragelsen af vand og foder samt afhængigt af omgivelsernes temperatur, luftfugtighed og tilgængelighed af alternative suboptimale fødeemner kunne overleve få dage uden vand og foder.

Ved at dø af sult og tørst vil fuglene være udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Dødens indtræden forårsaget af sult og/eller tørst vil være langsom og pinefuld og forbundet med den højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 4:

Det fremgår af sagen, at dyrlægen ved besigtigelsen af dyreholdet bemærker, at der i burene med fugle var gammel strøelse og fodertrug med avner og andet der ikke var foder. Er det Rådets opfattelse, at der ved behandlingen af de overlevende fugle under ovennævnte omstændigheder er tale om 1) uforsvarlig behandling, 2) grov uforsvarlig behandling eller 3) grov uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 4:

Lægges alene det forhold til grund, at der i burene med fugle var gammel strøelse og fodertrug med avner og andet, der ikke var foder, er det Rådets vurdering, at der ved behandlingen af de overlevende fugle er tale om uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Det fremgår af sagen, at de 3 marsvin alle var i en dårlig foderstand og at man kunne mærke rygrad og ribben. Er det Rådets opfattelse, at der ved behandlingen af de pågældende marsvin under ovennævnte omstændigheder er tale om 1) uforsvarlig behandling, 2) grov uforsvarlig behandling eller 3) grov uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 5:

Det fremgår af erklæring af d. 20. februar 2009 fra dyrlæge A, at ”de tre marsvin i et bur havde 2 tomme drikkeflasker og ingen foder. Strøelsen i buret var afgnavet stråfoder og megen afføring fra dyrene. De tre marsvin var alle i en så dårlig foderstand, at man kunne mærke rygrad og ribben, men havde ok pelsdragt.”

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Dersom det lægges til grund, at de tre marsvin opholdt sig under de ovenfor beskrevne forhold i et bur uden vandforsyning og uden egnet foder, hvorved de kan være bragt i en så dårlig forderstand, at man kunne mærke rygrad og ribben, har de ikke været passet, fodret og vandet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 6:

Det fremgår af sagen, at dyrlægen ved besigtigelsen af dyreholdet bemærker, at der i burene med marsvin var afgnaven stråfoder og megen afføring fra dyrene. Er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at der ved behandlingen af marsvinene under ovennævnte omstændigheder er tale om 1) uforsvarlig behandling, 2) grov uforsvarlig behandling eller 3) grov uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 6:

Se svar ad 5.

Spørgsmål 7:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog et udenretligt bødeforlæg på 7.500 kr.

6.7 Dyreværnssager vedrørende blandede besætninger

2009-20-057-00052/2009-20-057-00002

Skrivelse af d. 12. december 2008 fra Fyns Politi

I en blandet besætning med heste, geder, svin, kyllinger, gæs og hunde konstaterede en embedsdyrlæge, der var tilkaldt af politiet, at flere dyr opholdt sig i folde med diverse landbrugsmaskiner og diverse skrammel, som dyrene enten var bundet til eller gik frit rundt imellem, hvorved dyrene havde risiko for at komme til at hænge fast i eller beskadige sig på dette. Andre dyr opholdt sig i stier, bure eller indretninger, der ikke ydede dyrene muligheder for at søge ly og læ på tørt leje, og andre var ikke afskærmet ordentligt imod vejrlig og rovdyr.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har de tre svin, seks shetlandsponyer, to belgierheste, 4 geder, to vildgæs og en traver, der ikke har adgang til vand, været behandlet forsvarligt og herunder været beskyttet mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens erklæring af d. 2. december 2007, at der efter anmodning fra Fyns Politi blev aflagt besøg i besætningen d. 5. oktober 2007, hvorunder der blev konstateret flere uacceptable forhold:

- Tre svin, seks shetlandsponyer, to belgierheste, 4 geder, to vildgæs og en travhest opholdt sig i folde eller stier, hvor dyrene ikke havde adgang til passende vandforsyning.
- Tre hingsteplage, hhv. en sort med hvide forben og høje sokker på bagben, en sortbroget og en hvidbroget, gik på fold og havde hhv. 2- 2,5 m metalkæder stramt omkring halsen og et ca. 2 m langt løsthængende reb bundet til en grime, hvorved de havde risiko for at komme til at sidde fast eller pådrage sig snøreskader.
- 4 geder var i en fold tøjret blandt skrammel, tråd og pæle og 11 heste opholdt sig i en fold, hvor der fandtes landbrugsmaskiner samt affald bestående af telefonpæle, metaltagplader, nedløbsrør, metalgitre, gennemtærede tønder, rustne jernstænger og hegnstråd, hvorved dyrene havde risiko for at pådrage sig skader.
- En gimmer, der var tøjret blandt ovennævnte skrammel, havde for lange klove på forbenene, hvorved den ikke havde fået passende klovpleje.
- I en hestetrailer opholdt sig 3 svin (en so på ca. 200 kg og to brogede slagtesvin på ca. 90 kg) på et areal på 1,6 m x 2 m, hvor bunden var dækket af et ca. 25 cm tykt lag møg uden strøelse og adgang til rode- og beskæftigelsesmateriale, hvorved dyrene ikke kunne finde tørt leje samt finde hvile og rejse sig uden besvær.
- En brun plag, en mørk hingsteplag, tre hopper og en shetlandspony blev beskrevet med tydelige ribben, manglende muskelfylde på bagparter og med skarp ryg og hoftehjørner (huldkarakterer på henholdsvis 4, 3-4, 3 og 2).
- I to netbure (40x40x40 cm), der var delvis overdækket, opholdt sig hhv. 2 hanekyllinger og 3 hønekyllinger. Burene ydede ikke passende afskærmning mod vejrliget eller ydede fjerkræet muligheder for skjul for rovdyr.
- I en indhegning på ca. 3x2 m med en kasse på 0,5x 0,5m og 0,4 m i højden opholdt sig en voksen tæve, en højdrægtig tæve og to hanhunde, hvorved hundene ikke havde muligheder for passende muligheder for ly og læ, ligesom den højdrægtige tæve ikke havde mulighed for normal fødselsforberedelse såsom redebygning, ro og hvile. Den ene hanhund havde en 1 m lang metalkæde bundet til halsbåndet.
- I en voliere bestående af faste plader fandtes 2 vildgæs samt 2 fuglekadavere. Underlaget var trådt op til mudder. Gæssene havde ingen adgang til foder eller vand.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at dyrene, der har gået under de beskrevne forhold, har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder været huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum og arealer, hvor dyrene har været holdt, har ikke været indrettet på en sådan måde, at dyrenes behov har været tilgodeset, herunder sikret, at dyrene havde den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile, ligesom flere dyr ikke har været sikret mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov. Rådet vil karakterisere de beskrevne forhold som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Har de tre hingsteplage, der bærer reb/kæder med alvorlig risiko for skader været behandlet forsvarligt og herunder været beskyttet mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Har geder og heste tøjret til eller hegnet med affald af farlig karakter været behandlet forsvarligt og herunder været beskyttet mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Har en gimmer med for lange klove på forben, der giver fejlbelastning af benene med risiko for sene- og knogleskader, været behandlet forsvarligt og herunder været beskyttet mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Har svinene, der ikke havde adgang til tørt og rent leje eller adgang til rode- og beskæftigelsesmateriale, ligesom de ikke kunne lægge sig samt hvile og rejse sig uden besvær været behandlet forsvarligt og herunder været beskyttet mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 5:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 6:

Er det en forsvarlig behandling, herunder beskyttelse af dyrene mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens regler herom, at der var mangelfuld supplerende fodring, så de mest sårbare dyr var blevet for tynde?

Svar ad 6:

Nej.

Se endvidere svar ad 1.

Spørgsmål 7:

Er det en forsvarlig behandling, herunder beskyttelse mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe af kyllinger og fasaner, jf. dyreværnslovens regler herom, at der for så vidt angår kyllingerne ikke var ly og læ, ligesom der for kyllingerne og fasanen ikke var mulighed for tilflugt for rovdyr.

Svar ad 7:

Nej.

Se endvidere svar ad 1.

Spørgsmål 8:

Er det en forsvarlig behandling, herunder beskyttelse af dyrene mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe af foxterrierne, at der var mangelfuld ly og læ og for så vidt angår en højdrægtig tæve, der var uden mulighed for normal fødselsforberedelse, såsom redebygning, ro og hvile.

Svar ad 8:

Nej.

Se endvidere svar ad 1.

Spørgsmål 9:

Har en foxterrier med en meter metalkæde med risiko for at komme til at sidde fast været behandlet forsvarligt og herunder været beskyttet mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 9:

Nej.

Se endvidere svar ad 1.

Spørgsmål 10:

Har vildgæs holdt i voliere af faste sider, mørkt og uden udsyn, med mudderbund og uden adgang til vand og foder været behandlet forsvarligt og herunder været beskyttet mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 10:

Nej.

Se endvidere svar ad 1.

Spørgsmål 11:

Såfremt det er den samme person, der er ansvarlig for samtlige forhold, har det betydning for konklusionerne, der er anført i de enkelte forhold/svar.

Svar ad 11:

Rådet har besvaret de forelagte spørgsmål ud fra en veterinærfaglig vurdering af, hvad de omhandlede dyr har været udsat for og således ikke ud fra, hvem eller hvor mange, der har været ansvarlige for forholdene, idet dette forhold beror på en juridisk vurdering.

Afgørelse:

Tiltalte blev i byretten straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden var fængsel i 10 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, passe, bruge, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i 5 år fra dommen, dog blev det tilladt tiltalte at eje én hund.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

Landsretten stadfæstede byrettens dom.

Tiltalte skulle betale sagsomkostningerne for landsretten.

2009-20-057-00053/2009-20-057-00003**Skrivelse af d. 7. januar 2009 fra Fyns Politi**

En dyrlæge tilknyttet en dyreværnsorganisation konstaterede ved et besøg i november måned 2007 sammen med politiet i sigtedes dyrehold underernærede dyr samt rod på og manglende indhegning af fold for heste, muldyr, æsel, lama, geder og et hængebugsvin. Dyrene havde ikke adgang til vand i folden eller i stalden, hvor dyrene heller ikke havde mulighed for tørt leje. Ifølge dyrlægen kunne stalden ikke huse det omhandlede antal dyr. Ved et besøg i marts 2008 konstaterede en praktiserende dyrlæge sammen med politiet tilsvarende forhold for dyrene i stalden samt endvidere 14 tynde hunde, der opholdt sig i stuehuset, hvor gulvet overalt var dækket af en blanding af mudder, gødning og urin. Hundene kunne ikke opholde eller lægge sig andre steder.

Rådet udtalte:Spørgsmål 1:

Om den i udkastets forhold 1 beskrevne adfærd kan karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller om mishandling af dyr;

Svar ad 1:

Det fremgår af dyrlæge As erklæring af d. 16. november 2007, at han kl. 10 samme dag på foranledning af en anmeldelse til en dyreværnsorganisation sammen med politiet tilså dyreholdet bestående af 14 heste, 1 æsel, 2 muldyr, 8 geder, 1 lama, 1 hængebugsvin og et ukendt antal høns og gæs. Ved ankomsten var dyrene opstaldet i en lavloftet stald uden adgang til vand, foder, rent og tørt leje. Ifølge dyrlægen kunne stalden ikke huse det anførte antal dyr, og der var ingen mulighed for at søge hvile. Dyrene blev efterfølgende lukket på fold, hvor der var mulighed for adgang til et vandhul, der dog den pågældende dag var dækket af is. For at komme ud på folden skulle dyrene passere et 10 x 10 m stort mudderhul. Foldarealet var mangelfuldt indhegnet og i folden lå der hegn og andre genstande spredt på uforsvarlig vis, hvilket var til fare for dyrene. Den mangelfulde indhegning medførte, at dyrene frit kunne komme ind og ud af folden. Fem af de tilsete heste var underernærede og nogle var mangelfuldt beskåret.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske,

adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at de omhandlede dyr ved at være holdt under de beskrevne forhold har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

De rum og arealer, hvor dyrene opholdt sig, har ikke været indrettet på en sådan måde, at dyrenes behov blev tilgodeset, herunder sikret, at de havde den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Om dyrlæge As erklæring af d. 16. november 2008 til udkastets forhold 1 er i overensstemmelse med indholdet af afhøringsrapporten af 2. april af dyrlæge B;

Svar ad 2:

Nej.

Spørgsmål 3:

Om den i udkastets forhold 2 beskrevne adfærd kan karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller om mishandling af dyr;

Svar ad 3:

Det fremgår af dyrlæge Cs attest af d. 11. marts 2008, at han samme dag sammen med politiet tilså sigtedes dyrehold. Ved besøget konstateredes 15 ponyer, 1 æsel, 1 lama, 1 hængebugsvin og nogle stykker fjerkræ i stalden, hvor der ikke fandtes strøelse, intet foder og ingen adgang til vand. Gulvet var overalt dækket af et tykt lag gødning, som nogle steder var fugtigt og andre steder relativt tørt. For at komme på fold skulle dyrene passere et område med ca. 20-30 cm dybt mudder. Dyrene var tynde, nogle decideret magre, men ikke sygeligt afmagrede. Dyrenes pels var klistret og usoigneret. De fleste af dyrene havde 1-5 cm tykke cementhårde belægninger af mudder fra koden og 20-30 cm op ad benene, som om benene var i gips. Belægningerne havde tydeligvis været til stede i mange uger og var mange steder brækket af, så man nedenunder kunne se kroniske hudinfektioner forårsaget af belægningerne. Der kunne udover ca. 20 kg korn og 4-5 knipper halm af dårlig kvalitet ikke påvises noget foder på ejendommen. I stuehuset var der 13 Old English Sheepdogs, 1 Labrador, et større antal katte og nogle fugle, bl.a. en stor papegøje. Hundene var tynde og nogle for tynde. Hundene havde dårlig pelspleje og var tilsølede i varierende grad. Gulvet i stuehuset, der stort set var uden møbler, var overalt dækket af et 2-3 cm tykt lag af en blanding af mudder, gødning og urin. Der fandtes ikke andre steder, hvor hundene kunne opholde og lægge sig.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at de omhandlede dyr ved at være holdt under de beskrevne forhold har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i

overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De rum og arealer, hvor dyrene opholdt sig, har ikke været indrettet på en sådan måde, at dyrenes behov blev tilgodeset, herunder sikret, at de havde den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 4:

Om den i udkastets forhold 1 og 2 beskrevne adfærd bør føre til nedlæggelse af påstand om retlighedsfrakendelse – og i givet fald i hvilken udstrækning;

Svar ad 4:

Det fremgår af sagens akter samt af besvarelse af spørgsmål i en tidligere sag mod sigtede (Rådets j.nr.2007-20-057-00046), at såvel embedsdyrlæger som politi flere gange har konstateret dyreværnsmæssigt uacceptable forhold i og omkring sigtedes dyrehold. Forholdene blev karakteriseret som uforsvarlig behandling af dyr.

På denne baggrund samt på grundlag af nærværende sag finder Rådet at oplysningerne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29.

Hvorvidt der skal eller kan fastsættes sanktioner jf. § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der foretages alene af domstolene.

Spørgsmål 5:

Om sagen (udkastets forhold 1 og 2) giver Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte fik aflivet 13 af hundene. Politiet fjernede og solgte 12 ponyer, 1 mulddyr, 1 æsel og 1 lama.

2009-20-057-00005

Skrivelse af d. 25. november 2009 fra Midt- og Vestjyllands Politi

Ved en fødevareregions kontrolbesøg på en ejendom med et større dyrehold, der omfattede 46 svin, 30 hunde, 2 vaskebjørne, fjerkræ, 3 papegøjer og 2 kreaturer, fandt regionens dyrlæge særligt hos svinene en række kritisable forhold, der medførte aflivning af 13-14 svin.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Midt- og Vestjyllands Politi fremsendte sagen mod tiltalte og anmodede om en udtalelse. Sagens originalbilag blev vedlagt. Dyrlæge A fra Fødevareregion vurderede i bilag 1/6 på side 3 nederst, at der var tale om grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling. Inden sagen blev sendt til Rigsadvokaten med henblik på en påstand om retlighedsfrakendelse blev der anmodet om en udtalelse fra Rådet om hvorvidt det kan tiltrædes, at der er tale om mishandling.

Svar:

Rådet forstår spørgsmålet med henvisningen til bilag 1/6 på side 3 nederst som en anmodning om en vurdering af forholdene for svinenes vedkommende.

Det fremgår af de fremsendte sagsakters bilag 6 (forhold 2), at der i 12 stier med henholdsvis 18 og 28 svin blev konstateret 6 syge dyr med forandringer af en sådan grad, at det med sikkerhed kunne fastslås, at disse dyr ikke havde fået den rette behandling. Disse 6 dyr blev aflivet på stedet efter mundtligt pålæg. Øvrige 7 dyr vurderedes behandlingskrævende og ved tilsyn af praktiserende dyrlæge besluttedes at aflive disse også.

Det blev oplyst af ejer ved tilsynet, at grisene blev fodret med korn og brød. Kornet vurderedes af god kvalitet, brødet vurderedes uegnet som foder s.f.a. mugdannelse.

Grise havde adgang til vand.

Billede 1

Slagtesvin ca. 25-30 kg, mager med kraftig fortykkelse af led på alle 4 ben. Grisen kunne ikke rejse sig ved egen hjælp. Forandringer forenelige med kronisk ledbetændelse. Varighed ikke under 14 dage.

Billede 2 og 3

Slagtesvin ca. 15 kg var støttehalt på højre bagben. Omkring haseleddet sås fortykkelse med fistel dannelse. Forandringer forenelige med kronisk ledbetændelse. Varighed ikke under 14 dage.

Billede 4

Slagtesvin ca. 25 kg springhalt på højre forben. Der sås kraftig fortykkelse af højre forben omkring albueleddet. Forandringer forenelige med kronisk ledbetændelse. Varighed ikke under 3 uger.

Billede 5

Slagtesvin ca. 15-20 kg med halebid. Udtalt stivhed i begge forben samt hævelser omkring albueleddene. Forandringer er forenelige med kronisk ledbetændelse. Varighed ikke under 14 dage.

Billede 6

Slagtesvin ca. 30-35 kg springhalt højre bagben med kraftig fortykkelse af knæled. Forandringer forenelige med kronisk ledbetændelse. Varighed ikke under 14 dage.

Billede 7 og 8

Slagtesvin ca. 40 kg støttehalt på begge forben. Der sås hævelse foran venstre forbens skulderled. Forandringer forenelige med kronisk ledbetændelse. Varighed ikke under 14 dage.

Billede 9 og 10

Slagtesvin ca. 80-100 kg, støttehalt venstre bagben. Forandringer i klovspalte venstre bagben og hævelse omkring højre bagbens haseled. Lidelsens varighed på højre bagben er ikke under 14 dage. For venstre bagben kan det ikke fastslås.

Ovenstående dyr blev aflivet.

Derudover sås svin, der vurderedes behandlingskrævende. Ved tilsyn af praktiserende dyrlæge blev yderligere 7 svin aflivet.

Ifølge ejer er grisene afhentet hos opdrætteren dagen før og transporteret til tilsynsbesætningen i egen hestetrailer.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Alle dyr, der synes at være syge eller tilskadekomne, skal omgående have en passende behandling. Hvis et dyr ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks, eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt. Om fornødent skal syge eller tilskadekomne dyr isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse, når dette er hensigtsmæssigt, jf. § 5 i Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr.

Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at de 7 svin omtalt under billede 1 – 10 langt tidligere burde have været tilset og behandlet for deres lidelser eller aflivet. Ved at gå mindst 2 til 3 uger med de nævnte lidelser og ved at blive transporteret dagen før fødevareregionens kontrolbesøg er de 7 svin ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. De har under de beskrevne forhold været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil samlet anse forholdene som groft uforsvarlig behandling af dyr.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 40.000 kr

Forvandlingsstraffen var fængsel i 20 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

7. Sager vedrørende dyrlægers virksomhed

2009-20-07-00002/2009-20-02-00049

Skrivelse af d. 29. december 2008 fra Fødevareregion Øst.

En højdrægtig 2. kalvs ko begyndte til terminen fredag-lørdag at presse på, når den lå ned. Dette fortsatte søndag, hvor der om eftermiddagen tilkaldtes vagtdyrlæge A. Dyrlæge A konstaterede, at koen åd og drak og havde normale eksplorationsfund, cervix var passabel for 2 fingre, og koen pressede ikke på under undersøgelsen. Det blev aftalt at se tiden an et par timer, hvorefter man skulle tales ved telefonisk. På det aftalte tidspunkt oplyste ejeren, at situationen var uændret, hvortil dyrlægen A udtrykte en antagelse om, at koen ville kælte planmæssigt i løbet af søndag aften. Ca. 1 døgn senere tilkaldtes atter en vagtdyrlæge, B, idet koen nu pressede voldsomt på både i liggende og stående stilling. Dyrlæge B kunne nu få en arm igennem cervix, hvorved det konstateredes, at uterus var rumperet og kalven lå i bughulen. Koen blev aflivet. Ejeren klagede over den først tilkaldte dyrlæge As vurdering mhp. erstatning fra dennes forsikringsselskab. Forsikringsselskabet skønnede ikke, at dyrlæge A havde handlet ansvarspådragende, hvorefter ejeren klagede til Fødevareregionen over mangelfuld dyrlægeassistance til den kælvende ko.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet anser det for sandsynligt, at uterusrupturen har været til stede, da dyrlæge A undersøgte koen d. 13. april 2008.

Svar ad 1:

Det fremgår af klientens skrivelse af d. 21. april 2008, at en 2. kalvs ko fredag-lørdag d. 11.-12. april 2008 var tæt på at kælte. Lørdag formiddag pressede koen på, når den lå ned, men ikke når den stod op. Sidst på lørdag eftermiddag overvejede man at tilkalde dyrlæge, men da koen fulgte med ind for at æde, afventede man lidt, idet koen virkede o.k. bortset fra de kraftige veer. Søndag fortsatte koen med at presse kraftigt, hvorved kun livmoderhalsen kom til syne. På dette tidspunkt blev dyrlæge A tilkaldt, og denne ankom en times tid senere, hvor han undersøgte via endetarm og skede. Dyrlægen konstaterede, at koen kun var passabel for to fingre i livmodermunden. Dyrlæge A mente, at koen var gået i fødsel, men lige skulle have et par timer til. Dyrlæge A skulle kontaktes telefonisk igen kl. 19, hvor klienten kunne oplyse, at der intet var sket – koen havde presset voldsomt, men der var ikke kommet noget som helst ud – ikke engang noget slim. Dyrlæge A sagde, at man skulle se tiden yderligere an, idet han antog, at koen nok ville kælte planmæssigt i løbet af aftenen. Mandag var det helt galt med koen, hvor koen pressede, både når den lå ned og når den stod op. Den ville ikke æde og var tydeligt forpint. Dyrlægevagten blev igen tilkaldt, hvorefter en dyrlæge, B, ankom en times tid senere. Dyrlæge B konstaterede straks, at børen var revnet, hvorved kalven, som var død på dette tidspunkt, lå udenfor livmoderen, hvorfor koen ikke stod til at redde. På den baggrund blev koen aflivet.

Dyrlæge A oplyser i brev af d. 20. november 2008, at han d. 13. april 2008 som vagthavende dyrlæge blev tilkaldt til en fødende ko med anamnesen om, at koen i liggende stilling pressede på, og at noget slimhinde herunder kom til syne. Ved besøget var koen ved godt almenbefindende samt åd og drak. Den var stående under hele besøget og udviste ingen veer. Ved den kliniske undersøgelse konstateredes bl.a. ved vaginal og rektal eksploration, at der ikke forelå en uterustorsion (børslyngning), samt at kalven var i live og cervix (livmodermund) var passabel i ca. to fingersbredde. Da opblokkningen kun var i et indledende stadium og uden cervicallim, havde han ingen mulighed for at undersøge børen indvendigt. Han vurderede, at koen

havde falske veer, når den lå ned som følge af en dislokation af uterus ind i bækkenhulen, hvorved cervix kan presses frem i skedeåbningen. Da der ikke kunne konstateres unormale fund ved den palpatoriske gennemgang, var vurderingen, at kalven ville finde ind i fødselsvejen, når cervix havde dilateret sig. Ved den aftalte telefoniske kontakt 2 timer senere oplyste klienten, at der ikke var ændringer i forhold til situationen ved besøgstidspunktet med hensyn til veerne, og at cervixslim endnu ikke var konstateret, hvorfor dyrlæge A vurderede, at man måtte se tiden an. Dyrlæge A anmodede klienten om at holde øje med koens udvikling og samtidig lukke koen på græs, idet køer i udbindingsperioden kælver nemmere på friland.

Ca. et døgn senere blev vagtdyrlæge B tilkaldt, idet koen var blevet væsentligt ringere. Han fandt, at cervix stadig ikke var fuldt dilateret, men tilstrækkelig åben til, at han kunne få en arm ind i børen, hvor han konstaterede, at kalven var død og nu lå placeret udenfor børen, samt at der var en ruptur i denne. Koen blev aflivet.

Lægges det til grund, at koen ved dyrlæge As besøg d. 13. april 2008 var ved godt almenbefindende, åd og drak samt var stående under hele besøget og ikke udviste veer, finder Rådet det ikke sandsynligt at børrupturen var til stede ved dyrlæge As undersøgelse.

Spørgsmål 2:

Dyrlæge A ved sin undersøgelse af koen d. 13. april 2008 og ved den efterfølgende telefonkonsultation har udvist omhu og samvittighedsfuldhed, jf. § 8, stk. 1 i lov om dyrlæger

Svar ad 2:

Ud fra de forelagte oplysninger finder Rådet, at dyrlæge A har udvist omhu og samvittighedsfuldhed ved undersøgelsen af koen søndag eftermiddag samt ved den efterfølgende telefonkonsultation, hvor dyrlæge A af klienten blev oplyst, at der ikke var ændringer i koens situation i forhold til, hvordan den havde det ved dyrlæge As tidligere undersøgelse og, hvortil det af dyrlæge A endvidere blev antaget, at koen ville kælve planmæssigt i løbet af søndag aften.

Spørgsmål 3:

Dyrlæge A burde have foretaget sig yderligere, f.eks. undersøgt koen igen, på baggrund af oplysningerne ved telefonsamtalen d. 13. april 2008 kl. 19.

Svar ad 3:

Ud fra de forelagte oplysninger blev koens situation i forhold til det konstaterede ved undersøgelsen 2 timer tidligere revurderet ved telefonkonsultationen d. 13. april 2008. Herunder fremsatte dyrlæge A antagelsen af, at koen ville kælve planmæssigt i løbet af søndag aften. Rådet vurderer, at denne antagelse indeholdt dyrlægens forventning om en fornyet undersøgelse af koen, såfremt kælvingen ikke forløb planmæssigt i løbet af det fremsatte tidsperspektiv. Generelt vil Rådet udtale, at dyrlæge As antagelse om forventet kælving indenfor en tidsbegrænset periode burde indeholde en rådgivning om, at dyrlæge atter skulle tilkaldes, såfremt den fremsatte antagelse ikke holdt stik. Rådet har på baggrund af de givne oplysninger ikke mulighed for at udtale sig konkret til de stedfundne drøftelser klienten og dyrlæge A imellem.

Spørgsmål 4:

Endvidere hvorvidt Det veterinære Sundhedsråd har yderligere at tilføje til sagen.

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Fødevareregionen fandt ikke, at dyrlæge A havde udvist manglende omhu eller samvittighedsfuldhed.

2009-20-07-00005

Skrivelse af 17. november 2009 fra advokaterne

Køber købte en hest af sælger med overtagelsesdag d. 1. februar 2007 for 450.000 kr til sin datter til springning på internationalt plan. Hesten blev handelsundersøgt af en dyrlæge. Medio april 2007 blev det konstateret, at hesten var halt på højre bagben. Køber ønskede ved brev af 2. maj 2007 at hæve handelen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Idet det forudsættes, at en hest skal handelsundersøges med henblik på, at hesten skal anvendes til springning / springning på internationalt plan, ønskes nedenstående besvaret for så vidt angår den handelsundersøgende dyrlæges vurdering / stillingtagen vedrørende tilstanden bukkehov.

Med henvisning til kopi af handelsundersøgelse, bilag 2, udført af sagsøgte 2, hvori det konstateres, at hesten har bukkehov på venstre bagben, jf. pkt. 11 c og den handelsundersøgende dyrlæges konklusion, jf. side 1, hvor det ved afkrydsning markeres, at ”hestens sundhedstilstand er d.d. ikke uden anmærkninger (jf. pkt.4.11). Disse antages ikke at påvirke den påtænkte anvendelse af hesten”.

Og:

konklusionen i røntgenundersøgelsen (markeret ved afkrydsning), hvorved ”de røntgenologiske forandringer pkt. 1,3,7,8 anses på baggrund af den kliniske undersøgelse og den påtænkte anvendelse af hesten.... ikke at kunne få betydning”

sammenholdt med den af skønsmanden foretagne besvarelse af spørgsmål 2e, 8 og 12,

anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at udtale sig om, hvorvidt den handelsundersøgende dyrlæge har handlet dyrlægefagligt korrekt, eller om den handelsundersøgende dyrlæge burde have afkrydset i den næste rubrik med teksten ... ”Det kan ikke udelukkes, at disse kan påvirke den påtænkte anvendelse af hesten”.

Svar ad 1:

Om en ’bukkehov’ kan antages at påvirke hestens påtænkte anvendelse eller ej er afhængig af flere faktorer, f.eks. graden samt lokaliseringen af den. Af bilag 2 fremgår intet om graden, og generelt vil en ’bukkehov’ på et bagben have mindre betydning for hestens anvendelse end på et forben. Endvidere fremgår det af bilag 4, at hesten er diagnosticeret med en ringfod på højre bagben og ikke venstre, hvor ’bukkehoven’ fandtes, jf. bilag 2. Det Veterinære Sundhedsråd kan derfor ikke besvare spørgsmålet entydigt.

Såvel en bukkehov, som en hov på et ben med bjørnefod (en stejl hov), ses ved fortil brudt tåakse. Begge hove er stejle (høj dragt og kort tå), men en bukkehov har desuden fortil et konkavt forløb fra kronrand til hovrand. Bukkehoven ses f.eks. ved senestyltefod (for kort

bøjese) hos føl eller ved meget alvorlige, kroniske seneskader. En stejl hov findes ved bjørnefodet tåstilling, sandsynligvis som et udtryk for hovens tilpasning til tåstillingen.

De beskrevne røntgenforandringer (bilag 2, røntgenundersøgelse pkt. 1, 3, 7, 8) ses hyppigt ved rutinemæssige røntgenundersøgelser, f.eks. i forbindelse med handel. Mange af disse forandringer giver ikke anledning til problemer med hestens anvendelse, og på en 12-års hest, der har været anvendt til springning / springning på internationalt plan, er det højst usandsynligt, at de vil komme til det.

Det Veterinære Sundhedsråd er af den opfattelse, at den handelsundersøgende dyrlæge på den givne baggrund har handlet dyrlægefagligt korrekt.

Spørgsmål 2:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes udtale sig om, hvorvidt bukkehov generelt kan give en disponering for følgeskader, herunder gaffelbåndsskade for en hest, der skal anvendes til springning /springning på internationalt plan.

Svar ad 2:

En bukkehov giver anledning til nedsat stødabsorption og dermed risiko for følgeskader i hoven eller højere oppe i benet. De høje dragter og den dermed fortil brudte tåakse belaster gaffelbåndet, og giver således en større skadesrisiko på dette. Alt er, som tidligere nævnt, afhængig af graden og lokaliseringen.

Spørgsmål 3:

Mellem sagens parter er der uenighed om, i hvilket omfang hesten er longeret på både blød og hård bund.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at beskrive, hvad der forstås ved blød og hård bund.

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at udtale sig om, hvorvidt en handelsundersøgelse af en hest, der skal anvendes til springning / springning på internationalt plan, bør omfatte longering af hesten på såvel hård som blød bund.

Såfremt spørgsmålet besvares bekræftende, bedes det oplyst, om det kan udelukkes at longering på hård bund kunne have vist symptomer på de senere konstaterede veterinærmæssige forhold, forudsat at de var til stede på undersøgelsestidspunktet. Ved besvarelsen bør om muligt angives graden af sandsynlighed herfor.

Svar ad 3:

Ved blød bund forstås et fjedrende, stødabsorberende underlag, f.eks. græs eller almindeligt ridehus- eller ridebaneunderlag. Hård bund er væsentlig mindre stødabsorberende, og kan f.eks. være asfalt eller fast stabilt grus. Optimalt bør longering i disse tilfælde udføres på såvel blød som hård bund, men oftest vælges en mellemting (stabilt grus), idet et meget hårdt underlag kan være misvisende, især på heste, der er vant til at anvendes på blødere underlag. Endvidere er f.eks. asfalt eller fliser glatte i vådt vejr og kan medføre, at hesten glider og evt. styrter.

Under de forudsætninger, der fremgår af spørgsmålet, og at hesten ved handelsundersøgelsen havde fremstået som beskrevet i skønsrapporten, er det overvejende sandsynligt, at hesten havde vist symptomer og især på fast / hårdt underlag.

Spørgsmål A:

Under henvisning til skønsmandens svar på spørgsmål 2-4 i skønserklæring af 10. juni 2008 og spørgsmål A2 i skønserklæring af 9. februar 2009 og under den forudsætning, at hesten ved den kliniske handelsundersøgelse udført af dyrlæge A 16. januar 2007, jf. bilag 2, var uden kliniske anmærkninger efter mønstring og longering på hård og blød bund samt bøjepøver, og under forudsætning af, at der, jf. skønsmandens svar på spørgsmål 2-4 i skønserklæring af 10. juni 2008, var de samme røntgenfund på tidspunktet for handelsundersøgelsen som på de forud for handlen optagne røntgenbilleder fra Dyreklinik B, bedes

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om det var dyrlægefagligt korrekt af dyrlæge A 16. januar 2007, når denne konkluderede som sket, nemlig at de kliniske bemærkninger (pkt. 4 og 11) og de røntgenologiske anmærkninger (pkt. 1, 3, 7 og 8) ikke antoges at få betydning for den påtænkte anvendelse af hesten til springning.

Svar ad A:

Under de forudsætninger, der fremgår af spørgsmålet, er det Rådets vurdering, at den handelsundersøgende dyrlæge har udført undersøgelsen og foretaget vurderingen af de fundne afvigelser fagligt korrekt. Rådet finder dog, at alle optagne regioner og projektioner i forbindelse med røntgenundersøgelsen (skråprojektioner af v. bagtå samt torntappe) burde fremgå af bilaget (bilag 2).

Spørgsmål B:

Såfremt Det Veterinære Sundhedsråd ved besvarelsen af spørgsmål A er uenig med skønsmanden i dennes besvarelse af spørgsmål A2, bedes denne uenighed specificeret og begrundet.

Svar ad B:

Rådet forstår spørgsmål B således: Såfremt Det Veterinære Sundhedsråd ved besvarelsen af spørgsmål A er uenig med skønsmanden i dennes besvarelse af spørgsmål 2 i syns- og skønsetema af 10. juni 2008, bedes denne uenighed specificeret og begrundet. Svaret på dette spørgsmål er, at Rådet ikke er uenigt med skønsmanden i dennes besvarelse af spørgsmål 2.

Afgørelse:

Sagsøgte (sælger) og dyrlægen blev frikendt.

Sagsøger skulle betale 100.000 kr til hver af de sagsøgte parter i sagsomkostninger i medfør af Retsplejelovens § 221, stk. 1.

8. Høringer

2009-20-08-00140/2009-20-09-00099

Forslag til lov om ændring af dyreværnsloven

Rådets kommentarer:

Det Veterinære Sundhedsråd kan overvejende – med forbehold for nedenstående bemærkninger - støtte de foreslåede ændringer, som efter Rådets opfattelse er udtryk for gode intentioner.

Det Veterinære Sundhedsråd har følgende kommentarer til nedenstående bestemmelser:

• Lovforslagets § 1, ændringspunkt 4, vedr. forbud mod reklame for visse genstande:

Rådet finder, at anvendelsen af ordet ”behandling” er uheldig, idet det kan forveksles med dyrlægers behandling (fx medicinsk eller operativt) af dyr. Rådet foreslår, at formuleringen af bestemmelsen ændres til følgende: ”...genstande, der ikke må anvendes på dyr, ikke må finde sted”. Denne formulering er i overensstemmelse med punkt 8.2, næstsidste afsnit i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Rådet ønsker i denne forbindelse at gøre opmærksom på, at det i visse særlige tilfælde er tilladt for dyrlæger at anvende genstande, som det som udgangspunkt er forbudt at anvende på dyr. Det gælder eksempelvis anvendelse af kraftmaskiner i forbindelse med forløsning af dyr. Rådet går ikke ud fra, at den foreslåede ændring af dyreværnsloven ændrer ved dette.

Selvom Det Veterinære Sundhedsråd er positiv over for intentionen med forslaget, er Rådet bekymret for, om bestemmelsen vil være mulig at kontrollere opfyldelse/eller overtrædelse af. På diverse hjemmesider kan reklamer, salg og forsøg på salg ses, men da deres domæne er i et andet land, så kan det blive endog meget besværligt at opretholde effekten af bestemmelsen.

Det Veterinære Sundhedsråd foreslår, at man går skridtet videre og forbyder erhvervelse og besiddelse af de nævnte genstande.

• Lovforslagets § 1, ændringspunkt 11, vedr. fødevaremyndighedernes velfærdskontrol:

Det Veterinære Sundhedsråd bemærker, at den foreslåede formulering af bestemmelsen er meget bred. Formuleringen inkluderer umiddelbart alle ansatte i eller under Fødevareministeriet. Rådet går dog – med støtte i bemærkningerne til lovforslaget – ud fra, at lovforslaget primært er møntet på teknikere med landbrugsfaglig baggrund.

Det Veterinære Sundhedsråd finder det vigtigt, at sådanne teknikere arbejder under supervision af en dyrlæge, og at de udelukkende vurderer de fysiske forhold i dyreholdet og ikke de veterinærfaglige, samt at de har gennemgået en uddannelse heri. Rådet finder at disse besøg skal foregå ved direkte team-besøg i besætningerne af teknikere og dyrlæge. Rådet finder således ikke, at velfærdkontrolbesøg kan gennemføres af teknikere alene. Rådet kan umiddelbart se nytten af at tilknytte teknikere til besøget, idet der herved kan opnås synergi og ressourcebesparelse og dermed alt i alt et for landmanden hurtigere forløb med bevarelse af teamets veterinærfaglige kompetence. Dette er tillige vigtigt i forbindelse med udmøntningen af lovforslagets § 1, ændringspunkt 12 og 13 samt sikring af besætningernes sygdomsstatus.

Ovenstående bemærkninger gør sig ligeledes gældende for lovforslagets § 2 og § 3.

• **Lovforslagets § 1, ændringspunkt 12, vedr. mulighederne for sikring af beviser:**

Rådet hilser indførelsen af denne mulighed velkommen, idet det forudsættes, at bevissikringen i form af medtagning af dokumenter, døde dyr, aflivning af dyr m.v., sker under fuld sikring af den anklagedes retsstilling og med fuld erstatning for lidt tab, hvis tiltale opgives eller der sker frifindelse.

Rådet bemærker til § 24 a, stk. 6, sidste pkt., at det i nogle tilfælde kan være nødvendigt at indsamle oplysninger fra flere dyr for derved at sikre egnet og relevant dokumentationsmateriale. Rådet anbefaler derfor, at teksten omformuleres til følgende: "...kan dyrlæger ansat i tilsynsmyndigheden aflive et eller flere dyr med henblik på at udtage prøver af dette."

• **Lovforslagets § 1, ændringspunkt 13, vedr. påbud:**

Rådet finder det positivt, at der ved de påbudte dyrevelfærdstilsyn udover indskærpelse eller politianmeldelse som sanktion fremover ved overtrædelser af dyreværnslovgivningen bliver en udvidet mulighed for at meddele de ansvarlige for dyreholdet et eller flere påbud om at træffe særlige foranstaltninger for at rette op på forholdene. Denne sanktionsmulighed har indtil nu kun været en mulighed vedr. slagtekyllinger og hestehold. Påbud virker umiddelbart og kan hurtigt følges op.

Ovenstående bemærkninger gør sig ligeledes gældende for lovforslagets §§ 4, 5 og 6.

Afgørelse:

[Lov nr. 499 af 12/06/2009](#)

[Lov nr. 500 af 12/06/2009](#)

2009-20-08-00141

Justitsministeriets rapport om hold af malkekvæg.

Rådets kommentarer:

Rådet bifalder, at der vedr. hold af malkekvæg bliver fastsat regler og skal hermed rose det omfattende og detaljerede arbejde, der ligger til grund for rapporten og dens anbefalinger til lov og bekendtgørelse om hold af malkekvæg.

Det Veterinære Sundhedsråd undrer sig dog over, at rapporten ikke beskæftiger sig med anvendelse af mekaniske fødselshjælpere, idet dette burde indgå som en naturlig del af overvejelserne om hold af malkekvæg. Rådet opfordrer til, at der fastsættes regler herom. Rådet kan i denne forbindelse henvise til vedlagte retningslinjer udarbejdet af Rådet til brug for fastsættelse af regler. Disse retningslinjer er tidligere fremsendt til Justitsministeriet, idet de er udarbejdet på Justitsministeriets foranledning.

Rådet skal fremføre følgende kommentarer til udkast til lov om hold af malkekvæg:

Vedr. § 6 om forbud mod anvendelse af elektriske aggregater:

Det anføres i bemærkningerne, at bestemmelsen bl. a. omfatter elektriske drivstave og kotrænere. Rådet finder, at læsning af § 6 også kan tolkes som om brugen af elektrisk hegn omkring marker, hvor malkekøer og kvier er på græs hermed også forbydes. Da Rådet ikke er vidende

om, at der findes brugbare alternativer til de almindelige glattrådede el-hegn til indhegning af disse marker til afgræsning, skal Rådet foreslå, at ordlyden af § 6 ændres til følgende:

"§ 6. Anvendelse af elektriske aggregater til at styre kreaturers adfærd er ikke tilladt. Dette gælder ikke anvendelse af elektriske hegn omkring marker og drivgange til græssende kreaturer"

Vedr. § 7: Rådet noterer med tilfredshed, at der i § 7 foreslås, at den ansvarlige for en bedrift skal drage omsorg for, at også kreaturer på græs skal tilses mindst én gang om dagen og at tilsynet med syge dyr skal finde sted mindst to gange om dagen. Dette er en skærpelse i forhold til dyreværnslovens bestemmelser, men en sådan skærpelse vil kun kunne være med til at højne dyrevelfærden for græssende og syge dyr, hvorfor Rådet finder en sådan skærpelse meget fornuftig.

Afgørelse:

[Lov nr 520 af 26/05/2010](#)

2009-20-08-00001

Justitsministeriets høring over forslag til lov om ændring af lov om hunde og dyreværnsloven

Rådets kommentarer:

Det Veterinære Sundhedsråd kan overvejende – med forbehold for nedenstående bemærkninger - støtte de foreslåede ændringer, som efter Rådets opfattelse er udtryk for gode intentioner.

Det Veterinære Sundhedsråd har følgende kommentarer til nedenstående bestemmelser:

• **Til lovforslagets § 1, nr. 1 - hundeloven § 1, stk. 1, vedr. mærkning og registrering:**

Rådet finder, at den nuværende formulering giver anledning til tvivl og forslås ændret til følgende:

"Side 1, pkt. 1,1. linje: "fra den er 8 uger" bør ændres til "inden den er 8 uger", hvilket sikrer, at ansvaret for mærkningen og registreringen påhviler sælgeren/overdrageren. Der bliver derved skabt overensstemmelse med formuleringen i § 1 i bekendtgørelse nr. 817 af 22.juli 2004 om overdragelse af hundehvalpe."

• **Til lovforslagets § 1, nr. 6 - hundelovens § 6, stk. 4, vedrørende skambidning og aflivning**

Rådet finder det uheldigt, at politiet uden sagkyndig vurdering skal vurdere, hvorvidt der har fundet skambidning sted, og i forbindelse hermed hvorvidt hundens adfærd må betragtes som et naturligt selvforsvar eller forsvar af hundens besidder, jf. bemærkningernes pkt. 2.2. Dette henset til, at politiet efter forslaget til § 6, stk. 4, i tilfælde af skambidning har pligt til at træffe afgørelse om at lade hunden aflive, og at klage over en sådan afgørelse som udgangspunkt ikke har opsættende virkning. Endvidere finder Rådet, at det forhold, at afgørelsen om aflivning alene træffes af politiet uden sagkyndig vurdering, kan give anledning til forskelsbehandling i de forskellige politikredse/politiregioner.

I forbindelse med beskrivelsen af uretmæssigt angreb i bemærkningerne til bestemmelsen bør der mere specifikt ved udformningen af loven tages højde for professionel håndtering af hunden, f.eks. håndtering hos dyrlæge, hundeklippere, hundetrænere etc.

Herudover finder Rådet, at det bør fremgå nærmere af bemærkningerne til bestemmelsen, på hvilket tidspunkt efter udløbet af klagefristen det er hensigten at træffe afgørelsen. Hvis bestemmelsen skal fungere efter sin hensigt, bør en aflivning af hunden ske hurtigst muligt efter skambidningen, dvs. umiddelbart efter udløbet af klagefristen.

- **Lovforslagets § 1, nr. 6- hundelovens § 6, stk. 6, vedr. besidderens anmeldepligt til politikreds ved flytning**

Rådet finder, at der ved udstedelse af et pålæg iht. § 6, stk. 2, nr. 1, bør skabes mulighed for, at de hunde der får et pålæg registreres centralt, således at alle politikredse/politiregioner kan finde disse i et register på baggrund af hundens registreringsnummer.

- **Lovforslagets § 2, nr. 1 – dyreværnslovens § 29, vedr. mulighed for midlertidig frakendelse**

Rådet finder umiddelbart, at der bør redegøres for, hvem der i forbindelse med en kendelse efter forslaget til § 29, stk. 2, midlertidigt og på hvilken måde skal tage hånd om de pågældende dyr, og hvem der skal afholde udgifterne hertil.

Afgørelse:

[LOV nr 717 af 25/06/2010](#)

2009-20-08-00003

Forslag til lov om ændring af lov om dyrlæger og lov om hold af dyr:

Rådets kommentarer:

Det Veterinære Sundhedsråd har følgende bemærkninger:

Vedr. side 12, punkt 2.2.2.3., sidste afsnit:

”En hurtigere opgradering fra ”Tilfredsstillende Landmandspraksis” til ”God Landmandspraksis” kan opnås på baggrund af en erklæring fra den rådgivende dyrlæge.”

Rådet finder princippet om en hurtigere opgradering på baggrund af en erklæring fra den rådgivende dyrlæge uholdbart og ser helst denne mulighed slettet. Såfremt muligheden opretholdes, bør der oplystes hvilke objektive og målbare forhold i besætningen, der skal indgå i grundlaget for en sådan erklæring.

Vedr. side 12, punkt 2.2.2.4., 3. afsnit:

”Samtidig udvides landmandens behandlingsmuligheder i forhold til den nuværende Ny Sundhedsrådsgivning, idet behandlingsmulighederne suppleres med mulighed for indgivelse af børstave”

Rådet skal henvise til sit svar af 23. juni 2006 på Fødevarestyrelsens spørgsmål om anbringelse af lægemidler i livmoderen på voksent kvæg.

Rådet finder, at en sådan indgivelse af børstave for at være dyreværnsmæssigt og resistensmæssigt forsvarlig kræver en indsigt og viden om dels de hunlige kønsorganers anatomiske forhold, dels om patofysiologi og farmakologi og farmakodynamiske forhold vedr. det pågældende lægemiddel. Rådet finder ikke at en besætningsejer eller ansat medhjælper har en sådan viden, hvorfor Rådet finder det betænkeligt, at supplere behandlingsmulighederne som foreslået.

Rådet finder herudover, at landmændene på denne måde fristes til ukritisk at behandle nykælvede køer rutinemæssigt i børen med påfølgende stor risiko for resistensudvikling.

Af disse grunde finder Rådet det betænkeligt, at lægmand og ikke en dyrlæge skal vurdere behovet for behandling, vurdere med hvilket lægemiddel samt praktisk udføre behandling af køer ved indgivelse af børstave i livmoderen.

Afgørelse:

[LOV nr 401 af 21/04/2010](#)

[LOV nr 402 af 21/04/2010](#)

2009-20-08-00002

Udkast til bekendtgørelse om overdragelse af killinger

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen bemærkninger.

Afgørelse:

[BEK nr 1025 af 29/10/2009](#)

2009-20-08-00004

Bekendtgørelse om vildtskader

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen bemærkninger.

Afgørelse:

[BEK nr 1453 af 15/12/2009](#)

2009-20-08-00005

Forbud mod brændemærkning af heste

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen bemærkninger.

Afgørelse:

[BEK nr 125 af 02/02/2010](#)

9. Andre sager

2009-20-06-00001

Skrivelse af 26. juni 2009 fra Statsadvokaten for Nord- og Østjylland

Den 11. juni 2008 blev tre køer i en besætning behandlet af dyrlæge A med benzylpenicillin i børen. Den 18. juni 2008 blev der ved afhentning af mælken (17,8 ton) udtaget en rutinemæssig tankmælksprøve. Ved analyse af mælkeprøven på laboratorium fandtes rester af benzylpenicillin 28 µg/kg, hvor den tilladte grænse var 4 µg/kg. Landmanden oplyste, at han ikke havde en besætningsaftale og derfor ikke var i besiddelse af medicin i besætningen. Der blev afhentet mælk hver anden dag i besætningen. Han oplyste, at mælken fra de 3 køer, som var blevet behandlet var blevet tilbageholdt i 3 dage, som den skulle. Det var normal procedure i besætningen, at framalkning fra de køer, som havde været behandlet medicinsk, skete til et separat mælkesystem, hvorfra det blev hældt ud i en gyllekanal.

Chaufføren oplyste, at når han overtog bilen, var tanken ikke rengjort indvendig - det blev den 1 gang i døgnet. Der var en slange på tankbilen, som han kobled på leverandørens tank inde i malke rummet. Den stregkode og label, der lå hos leverandøren, tog han med ud i bilen, hvor der ved indlæsningen af stregkoden fremkom oplysninger om besætningens leverancer. Der blev blæst steril luft igennem prøveudtaget, når stregkoden blev læst igennem. Label blev sat på prøveglasset. Prøveglasset blev medbragt fra mejeriet til udtagelse af tankmælksprøven. Tankmælksprøven blev foretaget efter nøje beskrevet procedure. Der blev først udtaget mælk fra leverandøren når 25 liter var pumpet ind, idet der var et "dødvolumen" i bilens rør og pumper. Der blev udtaget i alt 60 ml i samme glas, og udtagningen blev foretaget kontinuerligt over leverandørens samlede leverance og var computerstyret.

Dyrlæge A oplyste, at han aldrig havde udleveret medicin til pågældende landmand. Han havde behandlet 3 køer med streptocillin med sulfadimidin børstave den 11. juni. Dyrene fejlede intet andet og krævede ingen yderligere behandling. Tilbageholdelsestiden på dette var 3 døgn.

Som følge af antibiotikafundet i mælken blev der foretaget et ekstraordinært veterinært tilsyn af fødevareregionen. Det kunne ved dette besøg ikke opklares, hvorfra antibiotikafundet stammede fra.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1a:

Hvorvidt der er mulighed for, at de den 11. juni 2007 behandlede dyr kan have ophobet penicillin (benzylpenicillin) i en længere periode end den fastsatte tilbageholdelsesperiode?

Svar ad 1a:

Tre køer er hver behandlet med 3 børstave, Streptocillin med sulfadimidin vet, indeholdende penicillinprocain 250.000 IE (250 mg), dihydrostreptomyci 500 mg og sulfadimidin 4 g pr børstav.

Rekommanderet dosis er 1-3 børstave pr. ko. Tilbageholdelsestid for mælk er 3 dage.

Tilbageholdelsestider er for ældre produkter som dette sat konservativt. D.v.s. at der er sat en sikkerhedsmargin for udskillelse af største dosis til den aktuelle tilbageholdelsestid. Det er således usandsynligt, at der forefindes penicillin i mælken efter 3 dage.

Spørgsmål 1b:

Det bedes tillige oplyst, om eventuel tilbageværende penicillin fra de 3 behandlede dyr kan have ført til en penicillinkoncentration på 28 µg/kg i mælkeleverancen den 18. juni 2007.

Svar ad 1b:

Mælkeleverancen var d. 18. juni 17.800 kg. Det fremgår ikke af sagsfremstillingen hvor mange køer, der har bidraget til denne levering, men det er oplyst, at besætningen består af 360 køer. Hvis alle køer er malket svarer det til et gennemsnit pr. ko. på 49,44 kg mælk.

Total mængde penicillin i mælken er i alt 28 µg penicillin/kg * 17800 kg = 498400 µg.

Dette svarer til en gennemsnitlig mælkekoncentration hos hver af de 3 behandlede køer på $498400 \mu\text{g} / 49,44 \text{ kg} = 10080 \mu\text{g/kg} = 10 \mu\text{g/g} (10 \mu\text{g/ml})$.

Dosis per ko er 3 * 250 mg procainpenicillin = 750 mg svarende til 1,5 mg procainpenicillin /kg ved en ko-vægt på 500 kg.

Der findes ikke tilgængelige data på absorptionen af penicillin fra uterus, men et værste fald scenario svarer til at hele dosis absorberes, som det er tilfældet, hvis stoffet gives intramuskulært. Fra litteraturen vides at en intramuskulær dosis på 10 mg/kg giver en maksimal mælkekoncentration på ca. 0,2 µg/ml, der falder til ca. 0,05 µg/ml efter 24 timer.

Fund i en tankmælkprøve af 28 µg penicillin /kg mælk svarer i det aktuelle tilfælde til, at de behandlede køer skulle have haft en koncentration i mælken på 10 µg/ml efter en dosis på ca. 1,5 mg/kg. Hertil kommer, at køerne er behandlet d. 11. juni og mælken er opsamlet fra d. 16. til d. 18. juni, min 2 dage efter tilbageholdelsestidens udløb.

Til sammenligning giver en dosis på 10 mg penicillinprocain/kg intramuskulært et koncentrationsforløb i mælk fra 0,2 µg/ml til 0,05 µg/ml over et døgn, altså langt under et niveau på 10 µg/ml.

De 28 µg/kg kan derfor ikke stamme fra de 3 køer behandlet med børstave d. 11. juni 2007, når det forudsættes, at de andre 357 har været ubehandlet og har leveret mælk i den pågældende opsamlingsperiode. Hertil kommer tidsforskydningen.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt den fundne koncentration på 28 µg/kg kan hidrøre fra penicillinrester fra en tidligere levering, der kan have siddet i slangen eller prøveanordningen.

Svar ad 2:

Rådet forstår spørgsmålet således, at det drejer sig om den eventuelle mælkemængde, der kunne sidde tilbageholdt i mælketankbilens slange eller prøveudtagningsanordning.

Som det fremgår af sagsakterne, foretages prøveudtagningen i mælkeleverancer efter en metode, der skal sikre at mælken udelukkende stammer fra pågældende leverandør. Dette sikres ved indpumpning af 25 liter mælk fra leverandøren inden opsamling starter, idet der er et "dødvolumen" i bilens rør og pumper. Der udtages i alt 60 ml i samme glas og udtagningen foretages kontinuerligt over leverandørens leverance og er computerstyret. Lægges dette til grund finder Rådet det næppe sandsynligt at den fundne koncentration på 28 µg/kg kan hidrøre fra penicillinrester fra en tidligere levering, der kan have siddet i slangen eller prøveanordningen.

Spørgsmål 3.

Hvorvidt sagen i øvrigt giver anledning til bemærkninger.

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte skulle betale en bøde på 6.000 kr.
Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.
Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

Landsretten stadfæstede dommen, dog med den ændring at bøden blev forhøjet til 12.000 kr.
Tiltalte skulle betale sagens omkostninger for landsretten.

2009-20-09-00096/2009-20-09-00001

Rådet blev i mail af d. 10. december 2008 fra Fødevarestyrelsen anmodet om en veterinærfaglig stillingtagen til udførelse af klovamputationer på køer. Rådet benyttede sig ved den veterinærfaglige vurdering af ekstern bistand

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Sagen sendes til Det Veterinære Sundhedsråd på baggrund af en henvendelse til veterinærdirektøren fra en praktiserende dyrlæge, hvor denne anmoder veterinærdirektøren om at foranledige, at Det Veterinære Sundhedsråd snarest undersøger og udtaler sig, om det operative indgreb ”klovamputation” på kreaturer er i pagt med dyreværnslovgivningen.

Svar:

Ved klovamputation forstås et kirurgisk indgreb, hvorved kloven og en eller flere af tåens knogler fjernes kirurgisk. Indgrebet sker som regel i lokalanalgesi. Der er tale om omfattende efterbehandling i form af forbindsskift, smertebehandling og antibiotikose.

De lidelser, der oftest nævnes i forbindelse med klovamputation, er kroniske septiske betændelsestilstande i en eller flere af tåens strukturer: knogle, led, bursae eller bøjeseener, som ikke lader sig ikke behandle effektivt medicinsk.

Årsagen til sådanne lidelser er ofte penetrerende sår i klovens sål eller klovbrandbyld med efterfølgende infektion og/eller nekrose af knogle, klovled og eventuelt seneskede. Andre sjældnere årsager udgøres af inficerede stiksår fra grebe, spalterensere m.v. samt traumatisk avulsion af klovkapslen eller frakturer af klovbenet.

Kvæg, der lider af sådanne klovsygdomme, vil klinisk generelt være stærkt smertepåvirkede og voldsomt halte. Berørte køer vil være alment påvirkede, ofte afmagrede og nedstemte, med eller uden feber. Hos den enkelte ko kan den normale ligge-, malke-, og ædeadfærd være forstyrret således, at koen enten er konstant liggende (koen har smerter i den betændte klov i forbindelse med forsøg på at rejse sig) eller er konstant stående (koen har smerter i forbindelse med forsøg på at lægge sig). Den veterinære diagnose volder som regel ingen problemer. Udover de førnævnte kliniske symptomer vil en afficeret klov/tå være hævet, misfarvet, eventuelt med pus drænende ud af sålesår eller et fistuløst opbrud. Konservativ behandling med antibiotika og smertestillende medicin har ingen eller ringe effekt på disse tilstande. De beskrevne tilstande er dyreværnsmæssigt problematiske, idet disse ofte har stået på i flere uger/måneder, hvormed dyrenes situation tenderer imod uforsvarlig behandling eller allerede har overskredet denne grænse.

Klovamputation, og dermed beslægtede radikale, kirurgiske indgreb, anvendes med det kirurgiske rationale at fjerne alt inflammmeret og nekrotisk væv, oftest som en livreddende foranstaltning.

I litteraturen er beskrevet en del forskellige amputationsteknikker, som amputerer større eller mindre dele af tåen. Der findes endvidere en række teknikker, hvor formålet er at bevare kloven, f.eks. ved at der i stedet for amputation foretages resektion af det distale inficerede tåled eller andet inflammmeret væv, f.eks. bøjeseene. I Danmark anvendes stort set kun teknikker, der fjerner kloven og efterlader dyret med én klov på det syge ben.

Den mest almindelige teknik amputerer tåen på kodebenet, såkaldt høj amputation. Indgrebet foretages på liggende eller stående, sederet ko. Efter præemptiv systemisk smertebehandling med NSAID og antibiotise, anlægges Esmarcks slynge på piben af det afficerede ben og der foretages lokal analgesi. Der foretages aseptisk præparation af pibe og klove på det afficerede ben, hvorefter der foretages en aksialt forløbende incision midt over kodeben og kronben til kronranden over den betændte klov. Herefter dissekeres en hudflap aksialt og abaksialt, hvorved der skabes adgang for en savtråd, der anlægges fra klovspalten til ca. midt på kodebenet. Med et skråt savnesnit gennem subcutis, kar, nerver og knogle amputeres kloven. Er hudflappen stor nok, og er der ikke yderligere betændelse i området, sutures såret til heling *per primam*. Kan dette ikke lade sig gøre, sutureres i muligt omfang og resten af såret efterlades til heling *per secundam*.

Ved en anden og mere simpel teknik amputeres kloven midt på kronbenet, idet hud, subcutis og knogle på det stående dyr oversaves med en savtråd, uden dissektion eller bevaring af huden. Denne metode lever ikke op til almene principper for god kirurgisk teknik, bl.a. fordi helingen skal opnås ved heling *per secundam*.

Ved begge metoder anlægges en trykforbinding og koen anbringes i sygeboks til efterbehandling, som består i daglig smertebehandling, antibiotise og forbindsskift. Forbindingen skal holdes tør og skiftes jævnligt, indtil såret er granuleret til og dækket af epitel. Der skal tages hensyn til, at koen ikke længere kan klare sig på spalter eller under ekstensive forhold.

Er såret sutureret til heling *per primam*, vil ca. 2 uger være den absolut hurtigste helingstid, der kan forventes. Er såret efterladt til heling *per secundam*, vil der være tale om en længere helingstid og dermed inflammation og smerte i 4 til 16 uger.

Der findes ingen danske undersøgelser, der beskriver hyppighed af klovamputation, succeskriterier eller succesrater. Fra udenlandsk litteratur angives forskellige succesrater, som må anses som ganske vanskelige at sammenligne, idet der kun er angivet få oplysninger om diagnose, teknik, efterbehandling, opstaldningsforhold m.v.

Som udgangspunkt skal alle kirurgiske indgreb, også klovamputation, udføres *lege artis*, herunder med teknik, der prioriterer en heling *per primam*. Teknikker som ikke efterlader hud til suturering af amputationsstumpen, vurderes som ikke egnede metoder begrundet i ophelelingstiden, som ved sekundær heling vurderes at være op til 16 uger.

Medens indgreb som kastration og afhorning foretages for at fjerne raskt væv fra raskt væv, foretages klovamputation for at fjerne betændt væv. Diskussionen vedrørende de førstnævnte indgreb har drejet sig om, hvorvidt indgrebene skal ske med eller uden bedøvelse. For klovamputation er problematikken fagligt anderledes, idet dyret oftest har haft smerter i længere tid inden indgrebet, medens der ikke er nogen tvivl om, at indgrebet skal udføres under anal-

gesi. Her går drøftelserne på, hvorvidt det operative indgreb - på trods af en sufficient bedøvelse inden operation - gavner dyret og er dyreværns-mæssigt forsvarligt.

En del rapporter angiver at klovamputerede dyr kan være funktionsdygtige i flere år, men der er ikke foretaget nogen fyldestgørende vurdering af dyrenes smerter i overlevelseseperioden. Samme undersøgelser peger på, at hovedårsagen til senere udsættelser for disse klovamputerede dyr er halthed i en eller anden form.

Der er i litteraturen almindelig enighed om, at septisk arthritis i klovled og/eller betændelse i andre af tåens strukturer er forbundet med intens smerte gennem længere tid. Det er den gængse veterinære opfattelse i lærebogslitteratur og nyere publikationer, at den intense smerte aftager efter klovamputationen, fordi ædelysten og almene parametre bedres i løbet af nogle dage. Der findes for tiden ingen gode veterinære smerteundersøgelser i forbindelse med klovamputation. Problemet er at smerte hos kvæg (og andre dyr) er vanskeligt at kvantificere direkte.

I modsætning til forholdene ved kastration og afhorning, er der ved klovamputation tale om et kirurgisk indgreb, der udføres på et dyr, der i forvejen har mange smerter, og som også har kronisk betændelse og inflammation. Humane undersøgelser viser, at forudgående smerte og inflammation er en risikofaktor for udviklingen af neuromer og neuroplastiske smertetyper ved kirurgisk overskæring af større nerver. Ved amputation af en klov overskæres/læderes flere store nerver, både dorsalt og plantart/palmart. Da klovamputation foregår i et område, der i forvejen er kronisk inflammeret og smertefuldt, er også risikoen for udvikling af smertetyper som fantom og stump-smerter stærkt forøget. Hvilken kirurgisk teknik, der anvendes i forbindelse med overskæringen af nerverne, synes at have mindre betydning. Disse forhold er ikke dokumenteret for kvæg.

Der foreligger generelt ikke litteratur, der konkret dokumenterer omfanget af kroniske smerter hos de klovamputerede køer.

Medens inflammatorisk betinget smerte kan behandles med smertestillende lægemidler som NSAID og morfin, kan fantom-, neurom-, og stump-smerter ikke lindres med disse lægemidler. Det må derfor antages, at såfremt der ved en klovamputation er eller udvikles neuroplastiske smertetyper, så vil muligheden for at disse smerter kan behandles effektivt være ringe, idet lærebogslitteraturen og den humane litteratur er enige om, at NSAID kun er i stand til at dække milde til moderate grader af smerte. Brug af stærkere virkende analgetica, som f.eks. opi-umsderivater, er i Danmark forbudt.

Amputation af en smertefuld, inficeret klov medfører risiko for udvikling af kroniske smerter, som ikke kan lindres med de lægemidler, der er tilgængelige for danske kvæg. Der mangler imidlertid dokumentation for, hvilken grad af smerte klovamputeret kvæg oplever. Halthed er ét tegn på ortopædisk smerte hos køer, medens fravær af halthed ikke er et tegn på fravær af smerte. Dyrlægen må i hvert enkelt tilfælde undersøge og vurdere koen ud fra dyreværns-mæssige kriterier, og skønnes det, at koen ikke kan smertedækkes f.eks. som følge af tilstedeværelse af kroniske smerter, må den aflives. Dette gælder i øvrigt også for de lidelser, som kan være en indikation for klovamputation.

Rådet skal understrege, at omhyggelig overvågning af dyr og rettidig og korrekt indgriben i opståede symptomer vil forbedre mulighederne for helbredelse på et tidligt tidspunkt inden overvejelser om klovamputation kommer på tale.

Rådet skal generelt udtale, at enhver behandling af dyr med henblik på helbredelse af en sygdom eller skade skal ske efter sufficient undersøgelse, diagnostik og diagnose samt vurdering af prognose (- ad vitam, - ad restitutionem, - ad tempus). En følgende terapi – herunder eventuelt omfattende et operativt indgreb under passende analgesi eller anæstesi – skal gennemføres under hensyntagen til gældende veterinærfaglig viden og erfaring sammen med en vurdering af, om adækvat pleje, behandling og smertelindring i den postoperative fase indtil dyret er restitueret til normal konstitution kan etableres, jf. dyreværnslovens § 2.

Konklusion:

Med den viden, der eksisterer i dag om udvikling af kroniske smerter og konsekvenserne heraf, er det Rådets vurdering, at klovamputation - sammenholdt med såvel en økonomisk vurdering, problematikken vedrørende en sufficient medikamentel smertelindring og den ressourcekrævende og længerevarende efterbehandling og pleje - ikke i almindelighed bør anbefales som behandling af septisk arthritis og andre kroniske, inficerede tilstande i kloven. I stedet vil en aflivning af patienten oftest være mere i pagt med dyreværnslovgivningen.

Såfremt klovamputation efter det ovenfor nævnte i enkelte tilfælde vælges som løsningen på en opstået kronisk septisk infektion i en eller flere af tåens strukturer, finder Rådet, at dette kun er forsvarligt, hvis operationen foretages efter en grundig vurdering af hele koens tilstand og situation både på amputationstidspunkt og i rekonvalescensperioden og at koen sikres en sufficient efterbehandling bestående af daglig smertebehandling og antibiotikose. Den anlagte trykforbinding skal holdes tør, skiftes jævnlige indtil såret er granuleret til og dækket af epitel og der skal tages hensyn til, at koen ikke længere kan klare sig på spalter eller under ekstensive forhold.

2009-20-09-00098/2009-20-09-00004

Det Veterinære Sundhedsråd blev ved skrivelse af d. 30. januar 2009 fra Fødevarestyrelsen, kontor for kemisk fødevarer sikkerhed, dyrevelfærd og veterinære lægemidler anmodet om at besvare spørgsmål vedrørende aflivning af dyr med skydevåben.

Rådet blev af Fødevarestyrelsen anmodet om at besvare spørgsmål vedrørende, hvorvidt det kunne anses for dyreværns mæssigt forsvarligt at aflive søer, orner samt kreaturer med riffel eller haglgevær og hvilke krav der i givet fald måtte stilles til afstand, placering af skuddet samt minimumskrav til ammunition

Rådet udtalte:

Fødevarestyrelsens skrivelses ordlyd er følgende:

”Aflivning af dyr med skydevåben”

Fødevarestyrelsen har fået en henvendelse fra en regionsdyrlæge vedr. reglerne for aflivning af orner med skydevåben. I den aktuelle sag drejer det sig om orner på en ornestation, hvor man ønsker at benytte haglgevær til aflivning. Men da bedøvelse af ældre orner og søer generelt kan være vanskeligt med en bolt pistol, kan behovet for aflivning med skydevåben også opstå i besætninger og på slagterier.

I Justitsministeriets bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr¹ kapitel 9, § 42 er aflivning ved pistol eller gevær med skarp ammunition angivet som en aflivningsmulighed ved slagtning af dyr, mens dette ikke er anført i kapitel 4, § 13 der angår slagtning og aflivning uden for slagterier.

¹ Bek. nr. 583 af 6. juni 2007 om slagtning og aflivning af dyr

Det ønskes derfor vurderet, om det kan anses for dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt at aflive søer/orner og kreaturer med forskellige typer af geværer, herunder hvordan skuddet i givet fald skal placeres, og hvilke krav der skal stilles til ammunitionen.

Dyreværnsrådet, der er blevet forelagt spørgsmålene i januar 2009, mener det er hensigtsmæssigt også at forelægge spørgsmålene for det Veterinære Sundhedsråd, hvorfor FVST hermed vil anmode Det Veterinære Sundhedsråd om at vurdere følgende:

Spørgsmål 1:

Kan det anses for dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt at aflive søer og orner samt kreaturer med skud fra riffel?

Svar ad 1:

Ja.

Rådet finder det dyreværns­mæssigt forsvarligt at såvel riffel som haglgevær anvendes til aflivning af søer og orner samt kreaturer. Rådet finder det herudover forsvarligt, at begge våbentyper anvendes på klods hold ved aflivningen, men Rådet finder det mest praktisk og sikkerhedsmæssigt mest forsvarligt at anvende haglgevær ved skud på klods hold og reservere aflivning ved skud med riffel til situationer, hvor man af sikkerhedsgrunde kan komme på en god afstand af dyret for at minimere risikoen for utilsigtede farlige situationer ved rikochettering af riffelkuglen i mindre rum. Rådet finder, at skuddet for at leve op til kravene om en så hurtig og smertefri aflivning som mulig i disse situationer altid skal afgives til dyrets hoved. Er der tvivl om, hvorvidt dyret efter skuddet kun er bedøvet skal halspulsårerne hurtigt efter overskæres for at sikre dyrets død ved afblødning.

Rådet forudsætter, at personen, der betjener våbenet, har såvel uddannelse som tilladelse til at anvende det aktuelle våben.

Spørgsmål 2:

Kan det anses for dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt at aflive søer og orner samt kreaturer med skud fra haglgevær?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Såfremt svaret på 1) og 2) er bekræftende, findes det så dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt at skuddet afgives på klods hold hhv. på afstand?

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Såfremt svaret på 1) og 2) er bekræftende, bør skuddet da afgives til hovedet eller som blads­kud?

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Såfremt svaret på 1) og 2) er bekræftende, hvilke minimumskrav til ammunitionen skal der stilles (mht.kaliber og fsva. riffelammunition fuldkappet eller ikke)?

Svar ad 5:

Rådet finder, at den anvendte ammunitionen ved anslag på dyrets hoved som minimum skal besidde så stor en anlagsenergi, at det sikres, at der altid sker gennembrud af hjerneskallen og så omfattende en beskadigelse af hjernen, at dyret dør. (Se endvidere svar ad 1).

Det er Rådets vurdering, at alle typer og størrelser af haglpatroner, kaliber 16 og derunder, som anvendes til normal jagt, vil opfylde dette krav, når henses til, at skuddene afgives på klods hold, altså på en afstand ikke over 2 meter.

Det er Rådets vurdering, at riffelammunition anvendt til aflivning af disse dyr bør besidde en anlagsenergi på minimum 2000 Joule ved anslag. Dette vil i praksis sige, at der skal anvendes en riffel kaliber 6,5 x 55 mm eller større og skydes med en kuglevægt, der på den valgte afstand kan frembringe ovennævnte minimums anlagsenergi.

Rådet finder, at der skal anvendes blødnæset riffelammunition, da dette via ekspansion og eventuel fragmentering sikrer så store ødelæggelser i dyrets hjerne, at ovennævnte krav til tab af bevidsthed og hurtig død er overholdt.

Spørgsmål 6:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:

Nej.

2009-20-09-00100/2009-20-09-00002

Rådet blev ved nedenstående skrivelse af d. 16. marts 2009 fra Fødevarestyrelsen anmodet om at besvare et spørgsmål.

Rådet blev af Fødevarestyrelsen forespurgt, hvorvidt Rådet var enig med Fødevarestyrelsen i, at en foreslået model for lægmands intravenøse indgivelse af calciumpræparater ville kunne anvendes til sikring af køernes velfærd samtidig med, at der opnåedes en hurtig og effektiv behandling.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Intravenøs indgift af kalk til behandling af kælvningsfeber hos kvæg

I forbindelse med indførelse af Ny Sundhedsrådgivning i kvægbesætninger blev det muligt for besætningsejere at indlede behandling på voksent kvæg indenfor de af dyrlægen opstillede besætningsdiagnoser uden dyrlægen har indledt behandlingen under betingelse af, at besætningen underkastes særlig overvågning af dyrlægen, som har indgået sundhedsrådgivningsaftalen jf. lov om dyrlæger nr. 433 af 9. juni 2004 § 14, stk.6.

Fødevarestyrelsen overvejer at indføre mulighed for, at en besætningsejer under særlige betingelser kan behandle en ko med kalk intravenøst for at sikre hurtigst mulig behandling og en bedre prognose af for syge køer. Optimal behandling af klinisk kælvningsfeber foretages med intravenøs indgift af calciumpræparater (kalk) som, efter gældende lovgivning er forbeholdt dyrlægen. En del behandlinger foretages dog af besætningsejeren med orale calciumpræparater, som har en meget ringe eller ingen effekt på kliniske tilfælde af kælvningsfeber. Fore-

komsten af kælvningsfeber er jf. Kvægdata-basen ca. 4 tilfælde/ 100 årskøer, men hos ældre køer kan der være op til 10 tilfælde/ 100 årskøer.

Fødevarestyrelsen ser to fokusområder, der skal adresseres, nemlig dyrevelfærd i relation til intravenøs indgift af kalk og udvælgelse af behandlingsegne køer.

Dyrevelfærd i relation til intravenøs indgift af kalk

Kælvningsfeber kræver indledning af adækvat behandling hurtigt, idet tilstanden ubehandlet hurtigt udvikles til livstruende hjerte/kredsløbssvækkelse eller varige komplikationer i form af invaliderende lammelser. I en del tilfælde af kælvningsfeber er flere behandlinger desuden nødvendige. Udgiften til gentagne dyrlægetilkald er stor i forhold til koens værdi, hvorfor nogle besætningsejere kan være tilbageholdende med dyrlægetilkald og evt. forsøge mindre effektfulde orale calciumbehandlinger. Hermed forringes behandlingseffekt samt prognose for fuld helbredelse og dermed påvirkes dyrevelfærden negativt.

Fødevarestyrelsen vurderer, at bivirkningerne ved intravenøs indgift af calciumpræparater i dag er langt mindre i forhold til tidligere, hvor der blev anvendt calciumklorid opløsninger, der var stærkt vævsirritative ved perivenøs injektion. Risikoen for en for hurtigt indgift samt hæmatomdannelse var også større, idet dyrlægen ofte anvendte store mælkefeberkanyler på 3-5 mm tykkelse. I dag anvendes calciumboroglukonat opløsninger balanceret med magnesiumklorid, glukose m.v. som ikke har de samme bivirkninger, og der anvendes sædvanligvis engangsinfusionsæt med mindre kanyler.

Udvælgelse af behandlingsegne køer

Kælvningsfeber udviser relativt enkle symptomer, hvor forekomst lige omkring kælvningen, nedsat hudtemperatur og hel/delvis parese er typisk. Der er imidlertid andre lidelser, der bør overvejes, inden behandling med kalk indledes. Dette vil kunne håndteres på samme måde, som af øvrige besætningsdiagnoser i Ny Sundhedsrådgivning med beslutningstræ for besætningsejers undersøgelse af en syg ko.

Fødevarestyrelsens model for at besætningsejere kan behandle køer lidende af kælvningsfeber med kalk intravenøst

Alle besætningsejere, der ønsker at behandle produktionsdyr, skal allerede have gennemført et medicin håndteringskursus. Dette kursus giver besætningsejeren fortrolighed med subkutan og intramuskulær indgift af lægemidler, medens besætningsejeren skal have tegnet en aftale om Ny Sundhedsrådgivning i kvægbesætninger for at kunne indlede behandling af de af dyrlægen opstillede besætningsdiagnoser.

Da det er afgørende, at en besætningsejers indgift af kalk ikke medfører dyrevelfærdsmæssigt uacceptable forhold i kvægbesætninger, forestiller Fødevarestyrelsen sig en autorisationsordning i lighed med Fødevarestyrelsens autorisation af teknikere til udtagning af blodprøver mv. jf. bekendtgørelse nr. 1167 af 4. oktober 2007 om autorisation af veterinære teknikere, hvor teknikeren virker under en navngiven dyrlæges ansvar.

Som forudsætning for opnåelse af autorisation skal følgende forhold være opfyldt:

- Besætningsejeren skal have indgået aftale om Ny Sundhedsrådgivning eller en tilsvarende ordning, hvor besætningsejeren har adgang til at initiere behandling indenfor de af dyrlægen fastsatte besætningsdiagnoser.
- Besætningsejeren skal have gennemgået et kursus godkendt af Fødevarestyrelsen, hvor teknikken omkring intravenøs infusion med engangsinfusionsæt skal indøves. Kursets ind-

hold kunne fastsættes efter udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd og skal ledes af en dyrlæge. Kurset kunne afholdes på landbrugsskoler eller lignende.

For at opretholde autorisationen skal besætningsejeren til stadighed besidde de nødvendige praktiske færdigheder, hvorfor der bør fastsættes et mindste antal årlige intravenøse behandlinger med kalk som basis for at oprette autorisation. Dette antal dokumenterer landmanden i sit egenkontrolprogram for dyrevelfærd, der indføres ved kommende ændring i dyreværnsloven. Den ansvarlige dyrlæge meddeler hvert år Fødevarestyrelsen, at landmanden har behandlet det nødvendige antal køer. Autorisationen skal til enhver tid kunne tilbagekaldes af Fødevarestyrelsen.

Fødevarestyrelsen vil med baggrund i ovenstående model med autorisation af besætningsejeren til intravenøs behandling af køer med kælvningsfeber forespørge, om Det Veterinære Sundhedsråd er enig med Fødevarestyrelsen i, at denne model kan anvendes til sikring af køernes velfærd samtidig med, at der opnås en hurtig og effektiv behandling..

Svar:

Rådet finder som Fødevarestyrelsen, at kælvningsfeber kræver indledning af adækvat behandling relativt hurtigt efter at sygdommen observeres, da sygdommen ubehandlet kan udvikle sig til en for koen livstruende tilstand.

Det er Rådets opfattelse, at en sådan indsats med det nuværende regelsæt med tilkald af en dyrlæge tilgodeses på en veterinærfaglig god og dyrevelfærdsmæssig betryggende måde, og således også er en måde, kvægbrugerne stort set er godt tilfredse med.

Rigtig mange køer med truende mælkefeber bliver initialt kureret ved, at koens ejer behandler dem oralt med et af de utallige calciumpræparater, der findes på markedet og som af lægmand kan indgives uden problemer. Disse præparater vil også indgivet til en ko med begyndende parese altid kunne stabilisere sygdommen, indtil en tilkaldt dyrlæge når frem.

Vedrørende dyrevelfærd i relation til lægmands indgivelse af intravenøs kalk:

Rådet finder, at infusion af farmaka i en blodåre på en ko er et operativt indgreb, der kræver et indgående kendskab dels til koens anatomi, præparatets virkninger og bivirkninger samt en grundig monitorering af koens reaktion under infusionen for at muliggøre adækvat indgriben, hvis der skulle udvikle sig kritiske symptomer. Sådanne kunne være udvikling af fatale tilfælde af chok ved for hurtig infusion eller mere latente bivirkninger i form af større hæmatomer eller stærkt ømme og ubehagelige flegmoner efter en utilsigtet perivenøs indgift. Rådet finder, at disse krav ikke kan opfyldes af lægmand under en besætningsdiagnose under Ny Sundhedsrådgivning. Det vil efter Rådets opfattelse medføre en del tilfælde af dyreværnsmæssigt uacceptable behandlinger.

Vedrørende lægmands udvælgelse af behandlingsegne køer i relation til indgivelse af intravenøs kalk:

I sin klassiske form frembyder lidelsen normalt ikke diagnostiske vanskeligheder, men mange atypiske tilfælde medfører vanskelige differentialdiagnostiske udredninger. Lidelsen kan opstå før kælvning og derved medføre komplikationer til selve fødslen – maternal dystoki eller vesvækkelse – ligesom udviklingen af begyndende mælkefeber sammen med opblødningen af diverse ligamenter og led kan medføre ledscred eller luksation. Forekomst af brud af knogler i bækken eller lemmer samt større muskelsprængninger og ruptur af større sener ses relativt ofte som komplikation til den paretiske ko. Klovlidelser, universelle lidelser samt udviklingen af akutte lidelser som f.eks. mastitis, løbe-tarmkatarrh og løbedrejning kan ligeledes komplicere mælkefebers kliniske udtryk.

Rådet finder det betænkeligt at undlade at tilkalde dyrlægehjælp til en ko med enten begyndende eller fulminant parese og i stedet tillade, at ejeren får adgang til at indgive calciumpræparater intravenøst. Betænkkeligheden begrundes udover det tidligere anførte også med, at en sådan infusion er et indgreb, der som det vigtigste kræver indgående kendskab til udelukkelse af det relativt store spektrum af differentialdiagnoser, der er i spil netop ved tilstande med lammelse af koen.

Hvis en sådan differentialdiagnose bliver overset, får koen ikke den adækvate behandling, hvorved den påføres en unødvendig og høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og/eller væsentlig ulempe.

Konklusion:

Rådet finder ikke, at sygdommen kælvningsfeber kan håndteres som de øvrige besætningsdiagnoser i en Ny Sundhedsrådgivningsordning, men at indførelse af den skitserede model uvægerligt vil føre til adskillige dyreværns-mæssigt kritisable forhold. Rådet er således ikke enig med Fødevarestyrelsen i, at den foreslåede model med autorisation af besætningsejeren til intravenøs indgift af kalk til behandling af kælvningsfeber hos kvæg kan anvendes til sikring af køernes velfærd.

2009-20-09-00003

Det Veterinære Sundhedsråd blev ved mail af d. 24. april 2009 fra Fødevarestyrelsen, anmodet om at vurdere en ansøgning af d. 5. april 2009 om, at kvægracen Dansk Korthorn/ Beef Shorthorn kan optages blandt de racer, der efter gældende regler må være ude hele året. Ved skrivelse af d. 17. juli 2009 blev De anmodet om at tilsende materiale/dokumentation vedrørende Dansk Korthorn's hårdførhed.

Ved skrivelse af d. 10. august 2009 skriver De "...Vi har intet ønske og mener heller ikke vi har givet udtryk for, at vi ønsker korthorn må befinde sig ude, næsten under alle forhold. Vi ønsker blot en præcisering af hvilke racer der må være ude/ have adgang til de fri året rundt."

Rådet kan oplyse Dem om, at alle racer må være udegående/ have adgang til det fri så længe følgende betingelser følges:

Dyrene skal være forberedt på at gå ude i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr, hvilket betyder, at de skal have udviklet et kraftigt og tæt hårlag eller fjerdragt, og de skal være ved godt huld. Dyrene skal i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr tilføres supplerende foder, så det gode huld opretholdes.

Der skal hele tiden være adgang til frisk drikkevand.

De arealer, som udegående dyr opholder sig på i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr, skal i størrelsen være afpasset efter antallet af dyr samt være så store, at der altid er græs-dækkede arealer, som dyrene ikke har trådt op. Det bør sikres, at foderpladser og vandingssteder er placeret i en sådan afstand fra dyrenes hvileområde, at arealet mellem disse kan holdes græs-dækket.

Udegående dyr skal i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på et tørt, strøet leje.

2009-20-09-00005

Rådet blev i skrivelse af d. 4. juni 2009 fra Fødevarestyrelsen, anmodet om at besvare nedenstående.

Ved Fødevarestyrelsens kontrolbesøg i svinebesætninger er det ikke unormalt at se både smågrise, slagtesvin og søer med udskudt endetarm. Dyrene behandles eller aflives ikke, i stedet afventes det, at prolapsen nekrotiserer og falder af.

Rådet udtalte:

Ved kontrolbesøg i svinebesætninger, er det ikke unormalt, at se både smågrise, slagtesvin og søer med udskudt endetarm, jf. vedlagte fotos. Dyrene behandles eller aflives ikke, i stedet afventes det, at prolapsen nekrotiserer og falder af.

Spørgsmål 1:

Anser Rådet den ovenfor beskrevne metode for, at være forsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 1:

En rektalprolaps (endetarmskrængning/udskudt endetarm) kan opstå momentant eller over kortere eller længere tid afhængigt af den til grund liggende styrke af stærke trængninger med bugpressen. En rektalprolaps kan bestå af en simpel udadkrængning af hele tarmvæggen frem gennem anus (endearmsåbningen) eller en krængning af endetarmens slimhindelag. Friske prolaps er kan kompliceres ved en efterfølgende opståen af ødem (væskeophobning) i slimhinde og tarmvæg samt ved blødninger, læsioner og vævsdød (nekrose) i de udadkrængede dele.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at dyr med endetarmsprolaps skal ydes adækvat og sufficient undersøgelse og behandling, når lidelsen opstår. Behandling kan afhængig af lidelsens grad bestå af medicinsk behandling, en simpel reponering, en reponering med anlæggelse af sufficient sutur, en kirurgisk fjernelse af udadkrængede dele eller - såfremt behandling ikke skønnes dyreværns mæssig eller økonomisk forsvarlig – ved aflivning af dyret.

Vurderes et tilfælde af endetarmskrængning at være egnet til behandling, finder Rådet, at dyret skal isoleres i aflastnings- eller sygesti med passende og bekvem strøelse, tildeles smertebehandling og vurderes dagligt for evt. yderligere lokal eller universel behandling. Hvis dyret ikke inden for den første uge kommer sig af sin lidelse eller fremviser en væsentlig bedring, skal det aflives.

Rådet finder, at dyr med endetarmsprolaps, der ikke behandles jf. ovenstående udsættes for en grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de ikke behandles omsorgsfuldt og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådets anser den af Fødevarestyrelsen beskrevne praksis som uforsvarlig behandling af dyr, medens en vurdering af graden af uforsvarlighed vil bero på en konkret vurdering af det enkelte forhold.

Spørgsmål 2:

Hvis Rådet svarer nej til spørgsmål 1, anser Rådet da den ovenfor beskrevne metode for, at være forsvarlig behandling af dyr, såfremt grisene anbringes i sygesti?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Hvis Rådet svarer nej til spørgsmål 1 og 2, hvilke overvejelser ligger da til grund for, at metoden ikke anses for, at være forsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

2009-20-09-00006

Rådet blev i skrivelse af d. 28. maj 2009 Fødevarestyrelsens 5. kontor anmodet om at besvare spørgsmål i ovenstående sag.

Rådet blev af Fødevarestyrelsen anmodet om at vurdere, om det ville være dyreværnmæssigt forsvarligt, at får i større flokke, f.eks. på over 50 individer, afgræsser frøgræsmarker i vintermånederne selvom der på området ikke var muligheder for at søge læ eller tørt leje, hverken i form læskur/bygning eller i form af beplantning.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Rådet anmodes om at vurdere, om det vil være dyreværnmæssigt forsvarligt, at får i større flokke, f.eks. på over 50 individer, afgræsser frøgræsmarker i vintermånederne, selvom der på området ikke er muligheder for at søge læ eller tørt leje, hverken i form af læskur/bygning eller i form af beplantning.

Dette under forudsætning af, at fårene er i godt huld og med kraftig uld, der dækker hele kroppen på nær hoved og ekstremiteter samt, at arealerne, som de afgræsser, skal have et godt græsdække, så dyrenes næringsbehov hovedsagelig kan dækkes ved afgræsning.

Baggrunden for spørgsmålet er følgende:

Primært i efterårsmånederne, men også en del af vinterperioden, afgræsser større fårebesætninger frøgræsmarker. Det drejer sig typisk om meget store arealer med godt græsdække, men uden bevoksning i øvrigt. Arealerne lever derfor ikke op til udtalelsen af 20.12.2001 fra Dyreværnsrådet og Det Veterinære Sundhedsråd med hensyn til "beplantning, som yder en høj grad af både læ og beskyttelse mod nedbør".

De får, som benyttes til afgræsningen har typisk over 6 måneders uld. I de store flokke vil dyrene gå/ligge tæt sammen, hvis de har behov for det, og sprede sig, mens de græsser. Alternativet for mange fårs vedkommende er, at de skal tilbringe ekstra måneder på stald under forhold, der ikke vurderes at være så gunstige for dyrene som det at gå ude på en god græsmark.

Svar:

Det fremgår af dyreværnslovens § 3, stk. 1, sidste punktum, at dyr skal sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov. Endvidere fremgår det af dyreværnsloven, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og at enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, van-

des og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Udendørs hold af dyr i Danmark er udsat for et vintervejr der er præget af vekslen mellem frost og tøj, skiftende typer af nedbør og vekslende vindretninger. For at sikre at dyrene ikke udsættes for dyreværnmæssigt betænkelige forhold, skal udegående får, i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr, have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på et tørt, strøet leje. Rådet finder at kravet om læskur eller bygning til fårene udelukkende kan fraviges under forudsætning af, at dyrene holdes på store arealer, hvorpå der er en beplantning, som yder en høj grad af både læ og beskyttelse mod nedbør og har en særligt veldrænet bund (f.eks. et tykt lag grannåle).

Rådet finder det således ikke dyreværnmæssigt forsvarligt, at får afgræsser frøgræsmarker i vintermånederne uden, at de kan søge læ eller tørt leje, hverken i form læskur/bygning eller i form af beplantning, jf. §§ 1, 2 og 3, stk. 1 i dyreværnsloven samt fællesudtalelsen af d. 20. december 2001 fra Dyreværnsrådet og Det Veterinære Sundhedsråd.

2009-20-09-00008

Ved mail af d. 26. august 2009 fra Fødevestyrelsen blev Rådet anmodet om at besvare spørgsmål.

I et naturområde ønskede man til naturpleje om vinteren at gøre brug af en krydsning af kvæg kaldet Skovkvæg, som blev oplyst at være resultatet af et krydsningsarbejde, der var foregået siden midten af 70'erne. Udgangspunktet for racen var SBM, RBM og RDM på kosiden og ca. 10 kødkvægracer på tyresiden. Krydsningsarbejdet var nu stabiliseret som type, og det blev oplyst, at denne nu var robust udegangskvæg, tilpasset de udfordringer, som de relativt næringsfattige naturarealer stillede den overfor. Der blev stadig hentet et vist genmateriale fra andre racer Hereford, Angus og tilsvarende racer, da populationen af skovkvæg (få hundrede) og antallet af besætninger (5 — 10) ellers giver for snævre selektionsrammer for den fortsatte genetiske stabilisering af bestanden. Rådet blev af Fødevestyrelsen anmodet om en vurdering af racen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet anmodes om at vurdere, om skovkvæg kan indgå i rækken af kvægracer, der kan holdes udendørs om vinteren i henhold til Rådets og Dyreværnsrådets udtalelse om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr fra 14. december 2001.

Svar ad 1:

Det fremgår af skrivelse af d. 6. august 2009 fra Fødevareregionen at:

”Skovkvæg er resultatet af et krydsningsarbejde, der er foregået siden midten af 70'erne. Udgangspunktet for racen var sortbroget malkeko (SBM), rødbrøget malkeko (RBM) og rød dansk malkeko (RDM) på kosiden og ca. 10 kødkvægracer på tyresiden. Krydsningsarbejdet er nu stabiliseret som type, robust udegangskvæg, tilpasset de udfordringer de relativt næringsfattige naturarealer stiller dem overfor. Der hentes dog stadig et vist genmateriale fra andre racer, Hereford, Angus og tilsvarende racer, da populationen af skovkvæg (få hundrede) og antallet af besætninger (5 — 10) ellers giver for snævre selektionsrammer for den fortsatte genetiske stabilisering af bestanden.”

Lægges ovenstående til grund og kan det dokumenteres, finder Rådet, jf. Dyreværnsrådets og

Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 14. december 2001 om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr, at dyrene er mindst 7/8 rene racedyr af Skotsk Højlandskvæg, Angus, Galloway, Hereford og/eller Welsh Black, finder Rådet, at kravet om læskur eller bygning kan fraviges under forudsætning af, at dyrene holdes på store arealer, hvorpå der er en beplantning, som yder en høj grad af både læ og beskyttelse mod nedbør og har en særligt veldrænet bund (f.eks. et tykt lag grannåle). Dyrene skal derudover være forberedte til at gå ude i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr, hvilket betyder, at de skal have udviklet et kraftigt og tæt hårlag og de skal være ved godt huld. Dyrene skal i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr tilføres supplerende foder, så det gode huld opretholdes.

Der skal hele tiden være adgang til frisk drikkevand.

De arealer, som udegående dyr opholder sig på i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr, skal i størrelsen være afpasset efter antallet af dyr samt være så store, at der altid er græsdækkede arealer, som dyrene ikke har trådt op. Det bør sikres, at foderpladser og vandingssteder er placeret i en sådan afstand fra dyrenes hvileområde, at arealet mellem disse kan holdes græsdækket.

Spørgsmål 2:

Rådets anmodes også om at overveje om vedhæftede henvendelse i øvrigt giver anledning til bemærkninger.

Svar ad 2:

Rådet skal oplyse, at Rådet på baggrund af denne samt flere lignende henvendelser er blevet opmærksom på, at der til stadighed introduceres nye racer og krydsningsracer, som muligvis er af en sådan hårdførhed, at kravet om læskur eller bygning eventuelt vil kunne fraviges. Rådet har på denne baggrund taget kontakt til Dyreværnsrådet med henblik på en eventuel redigering af fællesudtalelsen af den 14. december 2001.

2009-20-09-00009

Rådet blev i skrivelse af d. 2. september 2009 fra Fødevarestyrelsen, 5. kontor anmodet om at besvare spørgsmål.

Rådet udtalte:

En akupunktør, der udøver akupunktur på mennesker, har forespurgt Fødevarestyrelsen om muligheden for at en akupunktør, der ikke er dyrlæge, må udøve akupunktur på dyr. Fødevarestyrelsen har i den forbindelse forespurgt Sundhedsstyrelsen om regelsættet vedrørende akupunktur på mennesker og specielt om akupunktur kræver involvering af læge. Sundhedsstyrelsen har oplyst, at lægefaglig bistand tidligere var nødvendig, men ved ophævelse af lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og sundhedsfaglig virksomhed blev det tilladt alle, såvel personer med som uden lægeautorisation, at benytte nåleakupunktur på mennesker i behandlingsmæssigt øjemed fra 1. januar 2007. Forudsætningen herfor er, at patienternes helbred herved ikke bringes i påviselig fare.

Fødevarestyrelsen overvejer med baggrund i ovenstående forhold hos mennesker at indtage samme holdning som Sundhedsstyrelsen, hvilket vil sige tillade alle, såvel personer med som uden dyrlægeautorisation, at benytte nåleakupunktur på dyr i behandlingsmæssigt øjemed under den forudsætning, at dyrenes helbred ikke herved bringes i påviselig fare.

Spørgsmål 1:

Fødevarestyrelsen vil forespørge Det Veterinære Sundhedsråd om, hvorvidt der efter rådets opfattelse er særlige forhold hos dyr, der kunne betinge en mere restriktiv holdning til akupunktur på dyr i forhold til akupunktur på mennesker. Fødevarestyrelsen kan henvise til rådets udtalelse om afgrænsning af heste- tandpleje og akupunktur af ikke-dyrlæger, hvori rådet udtaler:

“Rådet finder, at behandling med akupunktur forudsætter diagnose, hvor akupunktur skønnes at være en relevant behandling. Da det kræver veterinær indsigt at stille en diagnose og tage stilling til behandling, finder Rådet, at akupunktur på dyr ikke kan udøves af ikke-dyrlæger”.

Svar ad 1:

Rådet har tidligere udtalt sig om udførelse af akupunktur på dyr, jf. udtalelse af d. 14. februar 2003”om afgrænsning af hestetandpleje og akupunktur af ikke-dyrlæge i henhold til § 4 i lov om dyrlægegerning.”

Rådet finder fortsat, at forudsætningen for at tage anden mands dyr i behandling – herunder også behandling ved akupunktur – kræver en veterinærfaglig indsigt i såvel dyrs anatomi, fysiologi samt kendskab til symptomer på sygdomme og sygdomsbilleder, som dyr kan udtrykke, således at dyret kan få den mest sufficente behandling i forhold til en givet diagnosticeret lidelse.

Rådet finder ligeledes, at der foreligger en væsentlig forskel fra at udøve akupunktur på mennesker, der med mere eller mindre dybere kendskab til behandlingsgrundlaget frivilligt underkaster sig denne behandling og til at udøve behandlingen på dyr, der holdes i menneskers varetægt.

Rådet finder, at såfremt akupunktur skal udføres på dyr, bør dette udføres af personer med solid veterinærfaglig indsigt, jf. lov om dyrlæger § 2. Dog finder Rådet, at akupunkturbehandlingen kan udføres af andre end dyrlæger, når en dyrlæge forinden har diagnosticeret en lidelse, hvor akupunktur, jf. praktiske og videnskabelige erfaringer, er en anerkendt behandlingsmetode. Under dyrlægens ansvar kan akupunkturbehandlingen da foretages/udføres af personer med særlige kompetencer for akupunktur.

2009-20-09-00010**Aldersvurdering af kalvefostre**

Rådet blev ved mail af d. 23. september 2009 fra en Fødevareregion anmodet om at besvare spørgsmål vedrørende Det Veterinære Sundhedsråds meddelelse af d. 16. juni 2008 om obduktionsmateriale i forbindelse med transport samt slagtning af kvæg i sidste 10 % af drægtigheden.

Rådet udtalte:**Spørgsmål:**

Der er ved kødkontrollen opstået tvivl om følgende formulering fra Sundhedsrådet, jfr. FVSTs vejledning:

Det Veterinære Sundhedsråd har i meddelelse af 16. juni 2008 om obduktionsmateriale i forbindelse med transport samt slagtning af kvæg i sidste 10 % af drægtigheden oplyst, at med den viden det for nærværende findes på området, vil det ikke med sikkerhed kunne afgøres om en ko er i den sidste tiendedel af drægtigheden, såfremt fostrets fortænder ikke er frembrudte.

Det tolkes af nogle, som at alle fortænder skal være frembrudt før anmeldelse. Vi er andre, som har tolket, at blot de 2 midterste tænder er frembrudte, så foretages anmeldelse, dog såfremt vægt mv. også indikerer sen drægtighed. "Fostrets fortænder" tolkes altså som een eller flere tænder med brudt hinde.

Svar:

Rådet har forelagt spørgsmålet til KU-Life, Faggruppen for Veterinær Reproduktion og Obstetrik.

På baggrund af den nuværende viden vil frembrud af de to midterste incisiver i hver side af kalvefostret ikke være tilstrækkeligt til at vurdere at fostret har været ældre en 254 dage i gestationsalder - alt med forbehold for de andre parametre.

Det kan således oplyses, at de kalvefostre, som er blevet vurderet på KU-Life til at have en alder på > 254 dage, alle havde mindst 3 frembrudte incisiver i hver side, altså mindst 6 frembrudte incisiver i alt.

10. Rådets generelle udtalelser

2009-20-02-00050/2009-20-02-00003

Udtalelse om overdreven anvendelse af tatoveringshammer:

På baggrund af flere sager om overdreven anvendelse af tatoveringshammer i leverandørbesætninger før levering af slagtesvin til slagteri skal Det Veterinære Sundhedsråd udtale følgende:

En sikker identifikation af alle dyr til produktionsformål er vigtig såvel ved overvågning af samt bekæmpelse af smitsomme sygdomme, ved fund af restkoncentrationer af medicin i slagtekroppe og ved eventuel overtrædelse af dyreværnslovgivningen. Svin til levering til slagteri identificeres ved tatoveringsmærkning.

Indtil der (eventuelt) findes en mere skånsom og praktisk anvendelig mærkning til identifikation af slagtesvin før levering til slagteri, anses det for at være en almindelig og accepteret praksis, at hvert enkelt svin påføres et tatoveringsmærke på hver skinke ved slag af en tatoveringshammer. Slagene med tatoveringshammer skal udføres med omhyggelighed således, at svinene ikke mærkes med unødige ekstra slag, hvorfor stald- og drivningsforholdene samt fremdrivningen, hvorunder tatoveringer udføres, bør indrettes og ske på en måde, der tilgodeser, at svin opmærkes korrekt og mest skånsomt.

Ved påføring af yderligere og unødvendige slag med tatoveringshammer på et svin vurderer Rådet som udgangspunkt, at svinet bliver udsat for en betydelig grad af smerte lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom det heller ikke bliver behandlet omsorgsfuldt. Rådet vil som udgangspunkt vurdere et sådant forhold som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Ved at påføre et betydeligt og unødigt antal slag på kroppen af et svin med tatoveringshammer eller ved at påføre slag med tatoveringshammer i svinets hoved finder Rådet, at svinet har været udsat for en høj grad af smerte lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom det heller ikke har været behandlet omsorgsfuldt. Rådet vurderer et sådan forhold som værende mindst groft uforsvarlig behandling af dyr og eventuelt under skærpene omstændigheder som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

2009-20-02-00004

Vejledning i brug af mekaniske fødselshjælpere på kreaturer

Det Veterinære Sundhedsråd vurderer, at der hersker en del uklarhed vedr. brugen af mekaniske fødselshjælpere i forbindelse med fødselshjælp hos kvæg.

I henhold til dyreværnslovens § 15, stk.1 kan justitsministeren fastsætte regler om, at kraftmaskiner ikke må anvendes ved forløsning af dyr, medmindre maskinen er godkendt af justitsministeren. Ministeren kan ligeledes fastsætte regler om typegodkendelse af sådanne.

Rådet erfarer, at udtrykket kraftmaskiner ifølge Justitsministeriet skal forstås som en maskine der leverer mekanisk arbejde til andre maskiner, f.eks. en dampmaskine eller en motor, hvorfor de efterhånden adskillige fabrikater af mekaniske fødselshjælpere, der er til salg og i anvendelse og alle sammen uden motor, ikke falder ind under begrebet kraftmaskiner som udtrykt i dyreværnsloven.

Rådet føler, at der på denne baggrund er behov for at fremkomme med en vejledning indeholdende retningslinjer og krav, der skal være opfyldte, for at brugen af mekaniske fødselshjælpere kan anses for dyreværnsmæssigt forsvarligt.

Trækraft og udløser

Rådet finder det meget vigtigt, at der under brugen af mekaniske fødselshjælpere hele tiden er kontrol over, at der ikke trækkes så hårdt, at ko eller kalv udsættes for en uforsvarlig behandling.

Det er Rådets opfattelse, at man i fastsættelsen af trækraften bør tage udgangspunkt i de svageste dyr, nemlig kvierne, og at man derfor ved en forceret fremtrækning ikke bør bruge mere end hvad der svarer til 2 personers trækraft, hvilket vil sige en trækraft på ca. 165 kg. En mekanisk fødselshjælper skal derfor være indrettet således, at den maksimalt kan udøve et træk på 165 kg, og det bør sikres, at den ikke kan indstilles til at frembringe et større træk. Hvordan dette rent teknisk udformes er op til fabrikanten. Det er dog vigtigt, at dette er afprøvet og dokumenteret.

Brug af taljer o.a.:

Rådet anser brugen af simple taljer som trækraft ved forløsning hos kreaturer for dyreværnsmæssigt uforsvarligt, da man ikke her har nogen fornemmelse af den anvendte trækraft.

Det samme gælder andre trækmidler, hvor den anvendte trækraft er ukontrollabel.

Udformning og virkemåde

En evt. bøjle til anlæg imod koens bagpart skal være udformet således, at den ikke frembringer smerte og trykninger på muskulatur og knoglefremspring, og det skal sikres, at den ikke skrider dvs. er solidt fikseret på dyret under hele fremtrækningsprocessen. Dette er ikke tilfældet for alle de typer af mekaniske fødselshjælpere, som Rådet er bekendt med. Den mekaniske fødselshjælper skal være udformet, således at den udøver et jævnt og ikke rykvist træk, og der skal være mulighed for periodevis at reducere trækket for at sikre, at den naturlige udvidelse af den bløde og benede fødselsvej kan finde sted uden, at der opstår fødselslæsioner. Der skal være mulighed for at kunne udøve et såkaldt kiletræk (skiftevis træk i kalvens højre og venstre ben), idet netop dette kan sikre, at forløsning af relativt for store fostre liggende i både baglæns og forlæns længdeleje kan finde sted på forsvarlig vis.

Vejledende anvendelse

Anvendelse af mekaniske fødselshjælpere kræver kendskab til koens normale fødselsforløb og viden om fosterets normale placering i fødselsvejen under uddrivningen. Det skal således altid inden anvendelse af mekanisk fødselshjælper sikres, at kalven ligger i enten normalt forlæns længdeleje eller normalt baglæns længdeleje. Hvis dette ikke er tilfældet, skal kalvens stilling korrigeres, inden fremtrækning påbegyndes. Hvis dette umiddelbart ikke kan lade sig gøre, skal sagkyndig assistance tilkaldes.

Påsætning af fremtrækningssnore parvis omkring kalvens forben eller bagben bør først ske, når disse er synlige udenfor skedeåbningen, og det ved eksploration gennem koens skede er sikret, at kalven er lejret normalt, samt at koens livmoderhals er opblokket.

Når der efter disse undersøgelser begyndes fremtrækning af kalven, skal der veksles mellem kortere perioder med træk i kalven og perioder uden træk, så den normale opblokkning af fødselsvejen finder sted uden, at hverken ko eller kalv påføres skade.

Under fremtrækningsprocessen er perioder med skiftevis træk i højre og venstre ben (kiletræk) en nyttig og skånsom metode til opblokning af fødselsvejen.

Det skal under fremtrækningsprocessen sikres, at der hele tiden sker en langsom og fortsat udvidelse af fødselsvejen, og at kalven langsomt trækkes længere og længere ud. Sker dette ikke, skal fremtrækningen afbrydes, og en dyrlæge tilkaldes for at vurdere om forløsning ad normal vej er mulig, eller hvorvidt koen skal forløses ved kejsersnit.

Der skal før fødselshjælpen anvendes desinficerende afvaskning af såvel skedeåbning som hænder og arme samt reb og andet, der kommer i forbindelse med fødselsvejen, for at minimere risikoen for, under fødselshjælpen, at påføre koen en efterfølgende infektion i skede eller livmoder.

11. Fødevarestyrelsens sager

11.1 Fødevarestyrelsens dyreværnsager vedrørende heste

2009-20-2930-00096

Skrivelse af 19. maj 2009 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi

Det fremgik af sagsakterne, at en ponyhoppe i april måned gik i en eng sammen med 4 plage. Der var rigeligt græs, mulighed for skygge og mulighed for at drikke af en lille sø med klart vand. Hoppens ernæringstilstand var under middel. Den havde flere hårløse partier på kroppen og sår efter en grime på knoglefremspringene i hovedet. Hovene var meget lange og trængte til at blive beskåret. Hoppen var lidt slinger, muligvis fordi den var diegivende til en af plagene.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål:

Var der tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling, eller var der tale om mishandling

Svar ad:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

På baggrund af ovennævnte samt de vedlagte fotos er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at hesten ved ikke at have fået den fornødne fodring og hovpleje og ved at have gået med en grime, som forårsagede hudafskrabninger har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyrlægelovens §§ 1, og 2.

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet, som uforsvarlig behandling af dyr.

Der henvises til sag med j. nr. 2006-20-051-00043 (DVS årsberetning 2006).

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 12.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 14 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2009-20-2930-00232

Skrivelse af 27. oktober 2009 fra Syd- og Sønderjyllands Politi

Politiet besøgte på baggrund af en anmeldelse sammen med en dyrlæge fra Fødevareregionen en ejendom, hvor der på et engareal gik en pony med stærkt forvoksede hove. Det fremgik af embedsdyrlægens erklæring, at han på baggrund af tandlid vurderede ponyen til at være mere end 18 år gammel. Ponyen var mager og bar præg af manglende omsorg og pleje. Hovene på alle 4 ben var stærkt forvoksede med udvikling af snabelhove, så normal gang ikke var mulig. Ponyen bevægede sig kun modvilligt.

Embedsdyrlægen vurderede, at hovene var forvoksede i en grad så normal tå-akse ikke ville kunne genoprettes ved beskæring. På grund af ponyens tilstand og manglende udsigt til helbredelse blev den aflivet.

Fødearestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Der ønskes en vurdering af om der er tale om uforsvarlig behandling af dyr, groft uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling af dyr, når en pony har så forvoksede hove, som tilfældet er her.

Svar ad 1:

Lægges ovennævnte, samt de medsendte fotos til grund er det Fødearestyrelsens vurdering at ponyen har gået med forvoksede hove i flere måneder og derfor ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Det er Fødearestyrelsens opfattelse at den mangelfulde beskæring af hovene igennem længere tid har medført betydelig smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe for ponyen, jf. dyreværnslovens § 1 og 2.

Fødearestyrelsen vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling.

Spørgsmål 2:

Der ønskes endvidere en vurdering af hvor lang tid der er gået, siden ponyen sidst blev beskåret.

Svar ad 2:

Det er ikke muligt på det foreliggende grundlag at udtale sig om hvornår ponyen sidst er blevet beskåret. Se i øvrigt til svar ad 1.

Der henvises til sager med j. nr. 2007-20-051-00062 (DVS årsberetning 2007).

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2009-20-2930-00203

Skrivelse af 20. juli 2009 fra Fyns Politi

Ved et kontrolbesøg på en ejendom med heste foranlediget af en politianmeldelse konstaterede Fødearegionen følgende: I stalden var 18 heste opstaldet i 10 bokse med 1 – 3 heste i hver boks. Der var ingen strøelse i boksene, og hestene havde ikke adgang til strukturfoder. Hestene havde adgang til vand. 2 ponyer blev dog vandet 2 gange dagligt.

Hesteholdet var som helhed i alt for ringe foderstand. 3 af hestene havde moderat huld, 4 var lidt tynde, 4 var tynde, 5 var meget tynde og 2 var afmagrede. Deres hårlag var generelt mat og uplejet, og 2 af hestene havde ubehandlet eksem. Hestene havde ikke adgang til en fold, og de blev ikke motioneret.

Fødearestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det faktum at hestene huldvurdering, som spænder fra moderat, tynd, lidt tynd og afmagret, jf. dyrlægeerklærings side 3 sidestilles med at hestene har været behandlet uforsvarligt og/eller udsat for smerte, lidelse, angst varigt men eller væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Det er Fødearestyrelsens opfattelse at hestene ved at have været fodret utilstrækkeligt, ved ikke at have fået den nødvendige pleje, samt for 2 af hestens vedkommende ved ikke at være

blevet behandlet for deres eksem har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe jf. dyreværnslovens § 1.

Fødevestyrelsen vil karakterisere forholdet, som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 2:

Kan det at hestenes hårlag var mat og uplejet samt at 2 af hestene havde ubehandlet eksem sidestilles med at hestene har været behandlet uforsvarligt og/eller udsat for smerte, lidelse, angst varigt men eller væsentlig ulempe?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Kan det at hestene ved kontrolbesøget d. 20. april stod uden strøelse samt ikke havde adgang til strukturfoder sidestilles med at hestene har været behandlet uforsvarligt og/eller udsat for smerte, lidelse, angst varigt men eller væsentlig ulempe?

Svar ad 3:

Det er Fødevestyrelsens opfattelse at hestene ved at have stået uden strøelse samt ved ikke at have haft adgang til ophold i det fri ikke har været passet forsvarligt og under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Fødevestyrelsen vil karakterisere forholdet, som uforsvarlig behandling af dyr.

Se i øvrigt svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Kan det at hestene ikke havde adgang til ophold i det fri mindst 2 timer pr. dag i 5 dage om ugen sidestilles med at hestene har været behandlet uforsvarligt og/eller udsat for smerte, lidelse, angst varigt men eller væsentlig ulempe?

Svar ad 4:

Se svar ad 3.

Der henvises til sag med j. nr. 2006-20-051-00043 (DVS årsberetning 2006).

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2009-20-2930-00003

Skrivelse af 2. april 2009 fra Midt- og Vestsjællands Politi

En ca. 1 år gammel palominohoppe blev fundet i indkørslen til en ejendom. Hesten var kommet vakkende fra naboejendommen. Den virkede afkræftet og faldt kort efter om, hvorefter den person der fandt hesten, tilkaldte en dyrlæge. Ifølge dyrlægens rapport kunne hesten ikke rejse sig ved egen hjælp. Den var voldsomt afkræftet, apatisk og meget nedstemt og den havde ca. hvert andet minut spastiske kramper.

Hesten havde udstikkende hoftehjørner og ryggrad, samt indfaldne øjne. Den manglede muskler på forparten, over ryggen og på bagparten. Den var svært underernæret og sygeligt afmagret (kakektisk). Den havde væskemangel i lettere grad. Den nederste del af det ene forben og

begge bagben var hævede, som følge af væskeudtrængning i vævet (ødem). Antagelig på grund af afmagring.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det af dyrlægen beskrives betegnes som uforsvarlig behandling af hesten, grovere uforsvarlig behandling af hesten eller mishandling af hesten?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

På baggrund af ovennævnte oplysninger, samt sagens akter er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at hesten i en periode ikke har været fodret tilstrækkeligt. Fødevarestyrelsen vurderer at hesten har været udsat for betydelig smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyrlægelovens §§ 1, og 2.

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet, som grovere uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Der henvises til sag med j. nr. 2006-20-051-00043 (DVS årsberetning 2006).

Afgørelse:

Tiltalte blev for dette, samt for andre overtrædelser af dyreværnsloven (se 2009-20-2930-00173 samt 2009-20-051-00012) idømt 30 dages fængsel. Ydermere frakendtes tiltalte retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele tage beskæftige sig personligt med dyr i 10 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

11.2 Fødevarestyrelsens dyreværnsager vedrørende kvæg

2009-20-2930-00186

Skrivelse af 7. august 2009 fra Midt- og Vestjyllands Politi

En kvægbesætning blev anmeldt til politiet for overtrædelse af dyreværnsloven. Ved ankomst til besætningen konstaterede politiet, at der på ejendommen befandt sig 2 levende og 7 døde kreaturer. Ejeren oplyste, at dyrene var begyndt at dø for ca. 2 måneder siden. Ejeren havde ikke tilkaldt dyrlæge til kreaturerne. I stalden fandtes en del tomme fodersække.

En tilkaldt dyrlæge undersøgte såvel de levende, som de døde kreaturer og udarbejdede efterfølgende en erklæring hvoraf følgende fremgår:

- De 2 levende kreaturer – en kvie og en ko – var begge underernærede, havde ringe vomfylde og var tydeligvis ikke vant til håndtering. Begge blev aflivet for at forhindre yderligere lidelse.
- I samme boks som koen befandt sig en død, afmagret tyr, som det ikke var muligt at undersøge på grund af forrådnelse og angreb fra ådselædere.
- I laden befandt sig yderligere 6 døde kreaturer. De var alle ekstremt afmagrede, og befandt sig i fremskreden forrådnelse, hvorfor de havde været døde et stykke tid.
- Den aflivede ko, samt 2 af de døde køer blev obdiceret. Vommen på den aflivede ko fandtes slunken med et indhold udelukkende bestående af halm. Tyndtarmen indeholdt kun væske.
- I vommen hos begge selvdøde dyr fandtes et indhold på kun 4-5 håndfulde. Hos den ene bestod indholdet af plastikposer, hår samt en lille mængde halm. Hos den anden udelukkende af halm.
- De selvdøde dyr blev vurderet af dyrlægen at være døde af sult, som følge af manglende fodring i en længere periode. Den aflivede ko var ud fra vomindholdet fodret med halm, hvilket ikke var tilstrækkeligt til opretholdelse af normale legemsfunktioner.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Ud fra sagens forhold 2, bilagene 5, 6 og 7 anmoder jeg om Fødevarestyrelsens vurdering af om der i sagen har været tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af kreaturerne eller ligefrem, som anført af den undersøgende dyrlæge, om grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling.

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Det fremgår af den praktiserende dyrlæges erklæring samt sagsakterne og de medsendte fotos, at kreaturerne i besætningen har gået under uacceptable forhold gennem en længere periode og derved har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet, som grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Jeg hører også gerne om Fødevarestyrelsen har øvrige kommentarer til sagen.

Svar ad 2:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Fødevarestyrelsens opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Der henvises til sag med j.nr. 2004-20-052-00098 (DVS årsberetning 2004).

Afgørelse:

Tiltalte blev idømt 30 dages fængsel.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i 5 år fra endelig dom. Tiltalte blev tilladt at virke som chauffør med transport af SPF-svin i Danmark.

Tiltalte skulle betale sagsomkostninger vedrørende byretsdommen, mens statskassen betalte sagsomkostninger for landsretten.

2009-20-2930-00190

Skrivelse af 11. august 2009 fra Midt- og Vestjyllands Politi

Politiet og Fødevareregionen aflagde sammen med en praktiserende dyrlæge kontrolbesøg på en ejendom med kvæg på foranledning af en anmeldelse fra en nabo.

På ejendommen fandtes 12 kreaturer, hvoraf de 2 var døde.

5 kreaturer stod opbundet i stalden på et areal, der var oversvømmet af gylle, så dyrene ikke havde adgang til tørt leje. Dyrene var afmagrede med en huldkarakter på 1-1,5.

3 kreaturer var opstaldet i løsdrift på spaltegulv, som også var oversvømmet af gylle. Disse dyr var ligeledes afmagrede. I en lade bag staldbygningen fandtes en afmagret kvie bundet til en vogn.

I samme lade fandtes en ko i rimeligt huld. Alle kreaturerne havde adgang til stråfoder, men ikke til tilskudsfoder eller mineralblanding. Kvien, der stod bundet til en vogn, havde ikke adgang til vand. Øvrige kreaturer havde adgang til mindre rester af vand. Ingen af dyrene synes umiddelbart dehydrerede. 4 af kreaturerne havde forvoksede klove i varierende grad. Hornene på 1 kreatur var ved at vokse ind i panden, således at hårene i panden var afslidt ud for hornspidsen.

De 2 døde kreaturer, en kvie og en ko, blev obduceret af den praktiserende dyrlæge. Han fandt følgende:

Kvien var i svagt huld med en huldkarakter på 1. Kvien havde været død i flere dage. Den var tydeligt dehydreret. Højre øje manglede, og venstre øje lå dybt i øjehulen. Hjertet var akut forstørret med blod i hjertesækken og blødninger på overfladen. I brysthulen fandtes ca. 100 ml blodtilblandet væske; i bughulen ca. 200 ml portvinsfarvet væske. Bughuleorganerne var blege. I formaverne samt i tyktarm, blindtarm og endetarm fandtes et pakket, plastisk indhold, som ved indsnit viste sig som en sphagnumagtig masse bestående af findelt halm eller hø.

Koen var også i svagt huld og virkede ligeledes dehydreret med øjnene liggende dybt i hulerne. I bughulen fandtes ca. 500 ml. væske. Organerne var blege og formaver, blindtarm og tyktarm var fyldt med samme plastiske indhold, som hos kvien. Vommen var ½ gang forstørret. Hjertet var akut forstørret, og der var blodtilblandet væske i brysthulen.

Der fandtes ingen sygdomme hos dyrene, som kunne have forårsaget dyrenes død.

Dyrlægen konkluderede på baggrund af obduktionsfundene, at begge kreaturer var døde af forstoppelse og kredsløbskollaps, som følge af manglende eller utilstrækkelig tildeling af væske gennem længere tid.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt de objektive fund i embedsdyrlægens endelige erklæring lægges til grund, kan Fødevarestyrelsen da tilslutte sig de angive vurderinger, særligt med hensyn til grovheden?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse at kreaturerne gennem længere tid ikke har været fodret, vandet og passet i overensstemmelse med deres behov. De har derved været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1, og 2.

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet, som uforsvarlig behandling af dyr.

Lægges sagsakterne samt den praktiserende dyrlæges obduktionserklæring til grund, er det Fødevarestyrelsens opfattelse at de 2 døde kreaturer er døde som følge af mangelfuld fodring og vanding. De har derved været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet, som grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling.

Spørgsmål 2:

Såfremt Fødevarestyrelsen har yderligere kommentarer til sagen modtages disse gerne.

Svar ad 2:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Fødevarestyrelsens opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Der henvises til sag med j. nr. 2004-20-052-00098 (DVS årsberetning 2004).

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage. Straffen skulle fuldbyrdes, hvis ikke tiltalte overholdt betingelsen om ikke at gøre noget strafbart i 1 år fra endelig dom.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig med produktionsdyr i 5 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale sagsomkostningerne undtagen 2.300 kr med tillæg af moms af forsvarersalæret, som afholdtes af statskassen.

2009-20-2930-00147

Skrivelse af 24. juni 2009 fra Nordjyllands Politi

5 køer blev leveret til slagtning. Ved ankomsten til slagteriet blev den ene ko fundet liggende helt udstrakt på siden. Embedsdyrlægen konstaterede, at koen var døende (moribund), den var

sygeligt afmagret (kakektisk) med dybtliggende øjne og manglende muskelfylde, Den var ikke i stand til at rejse sig. Desuden havde den bylder på begge bagben. Koen blev aflivet på bilen.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

På baggrund af iagttagelser gjort i forbindelse med koens ankomst til slagteriet d. 19. maj 2008, jf. anmeldelse af 25. juni 2009, jf. bilag 5 og 6, vil koens tilstand ved ankomsten til slagteriet kunne være fremkommet helt eller delvist under transporten.

Svar ad 1:

Tilstanden, som beskrevet ovenfor kan ikke være opstået under transporten, men er udviklet under opholdet i besætningen.

Koen har iflg. sagsakterne været i stand til selv at gå op på lastbilen før transporten. Den har imidlertid været så svag, at den ikke har kunnet tåle belastningen under transporten.

Spørgsmål 2:

Hvis det lægges til grund, at koens tilstand ved ankomsten til slagteriet ikke til fulde kan være fremkommet under transporten, hvor længe forud for ankomsten til slagteriet vurderes koen da at have

- været døende?
- været afmagret?
- haft bylder i begge bagben?
- haft manglende muskelfylde?

Svar ad 2:

På baggrund af sagsakterne og de medsendte fotos vurderer Fødevarestyrelsen, at koens tilstand er udviklet i besætningen gennem adskillige uger. Koen burde for længst have været underkastet dyrlægebehandling eller hvis dette var udsigtsløst, have været aflivet.

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at koen under opholdet i besætningen og ved at blive transporteret har været udsat for høj grad smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

På baggrund af iagttagelser gjort i forbindelse med koens ankomst til slagteriet d. 19. maj 2008 jf. anmeldelse af 25. juni 2009, jf. bilag 5 og 6, har det da været forsvarligt at lade koen transportere?

Svar ad 3:

Nej.

Spørgsmål 4:

Hvis der svares nej på spørgsmål 3: Vil behandlingen af koen ved at lade den transportere kunne karakteriseres som uforsvarlig, groft uforsvarlig eller mishandling?

Svar ad 4:

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet, som groft uforsvarlig behandling af dyr.

Der henvises til sag med j.nr. 2006-20-052-00160 (DVS årsberetning 2005).

Afgørelse:

Vognmanden blev frifundet. Statskassen skulle betale sagens omkostninger.

Landmanden vedtog en bøde på 25.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 14 dage. Landmanden skulle betale sagens omkostninger.

2009-20-293-01437

Skrivelse af 29. januar 2009 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi

Under et besøg i en kvægbesætning fandt en praktiserende dyrlæge en ko liggende i ”frøstilling”, dvs. med benene udstrakt fremad parallelt med kroppen i en velstrøet boks, hvori der gik yderligere 12 kvier. Koen kunne ikke rejse sig. Koen havde iflg. en medarbejder født en død kalv 7 dage forinden. Koen havde børbetændelse og skedebetændelse, med dødt, afstødt væv. Den havde en inficeret trykning med pusansamling på venstre forknæ. Koen var ude af stand til at bevæge bagbenene. Koen blev straks aflivet.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvor længe har kvien befundet sig i den oplyste tilstand.

Svar ad 1:

Lægges dyrlægens beskrivelse til grund finder Fødevarestyrelsen det sandsynligt, at kælvningen og deraf følgende skader er sket 7 dage forud for dyrlægens besøg, som oplyst af medarbejderen. Det er ikke muligt på det foreliggende grundlag, at lave en sikker tilbagedatering af trykningen på forknæet.

Spørgsmål 2:

Har kvien haft smerter og/eller ulempe under tilstanden?

Svar ad 2:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Enhver, der holder dyr skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at koen ved i en periode, at have ligget ubehandlet med en inficeret trykning på venstre forknæ og skader efter en kælvning i en boks sammen med andre kvier har været udsat for smerte, lidelse, angst varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 3:

Skulle kvien have været under dyrlægebehandling tidligere?

Svar ad 3:

Syge eller tilskadekomne dyr skal omgående have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse. Hvis et dyr ikke kommer sig af denne behandling skal det enten aflives straks, eller en dyrlæge skal konsulteres hurtigst muligt. Lægges det til grund, at koen ikke var i stand til at rejse sig efter kælvning og ikke hurtigt kom op at stå, skulle den på daværende tidspunkt have været tilset af en dyrlæge, og enten taget under behandling eller, hvis dette var nyttesløst, have været aflivet.

Spørgsmål 4:

Skulle kvien have været aflivet tidligere?

Svar ad 4:

Se svar ad 3.

Spørgsmål 5:

Har kvien ved behandlingen været udsat for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling, eller er der tale om mishandling?

Svar ad 5:

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr § 5.

Der henvises til sag med j. nr. 2006-20-052-00164 (DVS årsberetning 2006), og sag med j.nr. 0632-7.00 (DVS årsberetning 1999-2000).

Afgørelse:

Sigtede blev ved en udeblivelsesdom idømt en bødestraf på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen herfor var fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

11.3 Fødevarestyrelsens dyreværnsager vedrørende svin

2009-20-2930-00086

Skrivelse af 8. oktober 2009 fra Nordjyllands Politi

En chauffør fra DAKA konstaterede i forbindelse med afhentning af 3 angiveligt døde grise på en ejendom, at den ene gris på ca. 40 kg trak vejret og bevægede halen. Chaufføren bemærkede ikke om grisen var forsøgt aflivet ved bedøvelse med bolt pistol og efterfølgende afblødning. Landmanden oplyste til politiet at han havde skudt grisen med en bolt pistol og bagefter stukket den i halsen med en kniv, hvorefter han vurderede, at grisen var død. Det fremgår ikke af sagsakterne, hvornår grisen var forsøgt aflivet.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Politiet ønsker Fødevarestyrelsens udtalelse om hvorvidt landmanden ved at skyde grisen med en bolt pistol, derefter stikke den og anbringe den sammen med døde grise til afhentning har udsat den for uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling, jf. dyreværnslovens § 1 og § 2.

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt sagens akter til grund er det er Fødevarestyrelsens opfattelse at landmanden ved ikke at sikre sig at grisen var død har udsat den for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr (583 af 06/06/2007) § 11. Det er ikke muligt på det foreliggende grundlag at vurdere om grisen har været ved bevidsthed efter aflivningsforsøget.

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet, som uforsvarlig behandling af dyr.

Der henvises til sager med j. nr. 2006-20-053-00238 og 2006-20-053-00259 (DVS årsberetning 2006).

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2009-20-2932-00256

Skrivelse af 20. november 2009 fra Midt- og Vestjyllands Politi

Et slagtesvin, som var springhalt på højre bagben, blev leveret til slagtning. Grisen gik ind sammen med de øvrige grise, men var ikke i stand til at støtte på højre bagben. Grisen tog heller ikke i hvile støtte på benet. Ved den efterfølgende kontrol blev benet inspiceret grundigt. Der var ingen tegn på friske blødninger, som normalt ved et frisk opstået knoglebrud. Ved indsnit langs lårbenet blev der fundet et knoglebrud med en tyk bindevævskapsel indholdene størknet blod, fibrin og knoglesplinter. Bindevævskapslen var ca. 1– 1,5 cm tyk. Embedsdyrlægen vurderede, at bruddet var mindst 1 – 2 uger gammelt.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål:

Såfremt embedsdyrlægens fund, herunder fotos lægges til grund kan det så antages at

1. Der har været et knoglebrud i højre ben, i givet fald alderen på dette brud.
2. Kan bruddet være opstået samme dag, som transporten?
3. Hvordan kan et sådan brud opstå?
4. Har bruddet medført gener eller smerte for dyret?
5. Er sådan et svin egnet til transport eller skulle svinet have været aflivet i besætningen?
6. Giver sagen Fødearestyrelsen anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 1-5:

Det fremgår af embedsdyrlægens beskrivelse, at grisen havde et brud på højre bagbens lårbenskogle. Der var omfattende bindevævsdannelse omkring brudstedet, og der sås ikke friske blødninger i det omliggende væv. Lægges dette til grund finder Fødearestyrelsen, at bruddet ikke er under 1 uge gammelt og derfor ikke kan være opstået under transporten.

Fødearestyrelsen kan ikke på det foreliggende grundlag udtale sig om hvordan bruddet er opstået.

Det fremgår endvidere, at grisen var springhalt, dvs. at den ikke tog støtte på benet, heller ikke i hvile.

Det er Fødearestyrelsens opfattelse, at grisens situation for længst ved de daglige tilsyn burde have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og er således ikke passet omsorgsfuldt.

Svar ad 6:

Lægges ovennævnte til grund, finder Fødearestyrelsen, at grisen såvel i besætningen som ved at blive transporteret levende til slagtning har været udsat for grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2

Der henvises til sag med j. nr. 2005-20-053-00196 (DVS årsberetning 2005).

Afgørelse:

Dyretransporten og chaufføren blev frifundet.

Landmanden blev idømt en bøde på 16.500 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Landmanden skulle betale egne sagsomkostninger. Dog betalte statskassen halvdelen af salæret.

Statskassen betalte sagsomkostningerne vedrørende dyretransporten og chaufføren.

2009-20-2932-00226

Skrivelse af af 15. oktober 2009 fra Østjyllands Politi

Ved det levende syn af et læs slagtesvin observerede embedsdyrlægen et slagtesvin, som ikke kunne rejse sig og som udviste tegn på smerter, idet det havde overfladisk gispende åndedræt. Dyrslægen vurderede, at der var tale om en akut lidelse muligvis et knoglebrud. Slagtesvinet blev derfor straks aflivet på vognen og mærket for sikker identifikation, hvorefter det blev sendt til slagtemæssig behandling. Ved efterkontrollen fandtes brud på højre lårbenskogle med udbredt blødning og begyndende knoglenydannelse.

Højre bagben blev sendt til obduktion ved Sektion for Patologi, Det Biovidenskabelige Fakultet, KU. Ved obduktionen fandtes et tværbrud af lårbenet med adskillelse af brudenderne. Der fandtes massiv blødning og koageldannelse i den omgivende muskulatur. Begge brudender var knudeagtigt fortykkede på grund af knoglenydannelse. Mellem brudenderne fandtes et stykke dødt knoglevæv. Bruddet vurderedes at være flere uger gammelt.

Fødearestyrelsen udtalte:

Vedr. opholdet i besætningen:

Spørgsmål 1:

Har svinets tilstand (brækket højre lårben i ca. 14 dage) været synbar i besætningen og i bekræftende fald på hvilken måde?

Svar ad 1:

Ja. Svinet har såvel i besætningen, som under læsning og transport været tydeligt støttehalt og haft vanskeligt ved at rejse og lægge sig. Svinets situation burde for længst ved de daglige tilsyn i besætningen have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive det.

Spørgsmål 2:

Har svinet i besætningen været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men eller væsentlig ulempe, eller mangel på omsorgsfuld behandling?

Svar ad 2:

Det er Fødearestyrelsens opfattelse at svinet under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, samt transportforordningen (EF nr. 1/2005), kapitel 3, b).

Spørgsmål 3:

I bekræftende fald forespørges om, om der for noget forholds vedkommende har været tale om uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling eller mishandling af dyret.

Svar ad 3:

Fødearestyrelsen finder at slagtesvinet, såvel under sygdomsforløbet i besætningen som under læsning og transport har været udsat for groft uforsvarlig behandling.

Vedr. Transport.

Spørgsmål 4:

Har svinets tilstand (ca. 14 dage gammelt brud på højre lårben) været synbar ved transportens begyndelse og i bekræftende fald på hvilken måde?

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Kan svinets tilstand have ændret sig under transporten?

Svar ad 5:

Det må antages at transporten har forværret slagtesvinets i forvejen stærkt smertefulde tilstand.

Spørgsmål 6:

Var svinet overhovedet transportegnet?

Svar ad 6:

Nej, jf. svar ad 1 og 2.

Spørgsmål 7:

Hvis nej, forespørges om svinet ved transporten har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men eller væsentlig ulempe, eller mangel på omsorgsfuld behandling?

Svar ad 7:

Se svar ad 2.

Spørgsmål 8:

I bekræftende fald forespørges om, om der for noget forholds vedkommende har været tale om uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling eller mishandling af dyret.

Svar ad 8:

Se svar ad 3.

Vedr. undersøgelse ante mortem på slagteriet.

Spørgsmål 9:

Har Det Veterinære Sundhedsråd eller Fødevarestyrelsen givet nærmere anvisninger om, hvilke undersøgelser, klinik og dokumentation der i et tilfælde som nærværende skal foretages af Veterinærdyrlæge ved synet inden dyret aflives?

Svar ad 9:

Ja. Der henvises til Udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd af 17. februar 2009 vedrørende dyrlægers anmeldelse af dyreværns-mæssigt uforsvarlige forhold, som vedlægges.

Der henvises til sag med j. nr. 2005-20-053-00182 (DVS årsberetning 2005).

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 15.000 kr.

2009-20-2930-00113

Skrivelse af 20. maj 2009 fra Fyns Politi

8 slagtesvin, hvoraf 7 havde brok og et havde et stort elephantøre, blev leveret til slagtning fulgt af en slagteattest udstedt af besætningens praktiserende dyrlæge. Dyrlægen havde ved afkrydsning markeret, at svinene var egnede til transport i henhold til gældende bestemmelser om beskyttelse af dyr under transport på betingelse af, at de blev transporteret adskilt fra andre dyr på et velstrøet leje til et nærliggende slagteri. Under ”kliniske symptomer” havde dyrlægen anført: ”Dyrene er ikke alment påvirkede”. Attesten var udstedt 3 dage før transporten. Slagtesvinene blev transporteret fordelt i 2 rum med 4 i hvert. Der var strøelse i begge rum. Ved ankomsten til slagteriet konstaterede embedsdyrlægen, at 2 af slagtesvinene var tydeligt gangbesværede og måtte gå med spredte ben, som følge af den store broksæk. De havde problemer med at sidde og lægge sig og var alment påvirkede. Svinet med elephantøre havde en skæv hovedholdning på grund af ørets vægt, og øret dækkede for det højre øje. Dyrene blev aflivet, broksækkens diameter opmålt, og elephantøret vejet. Broksækkene var mellem 38 og 60 cm i diameter og elephantøret vejede 3,2 kg. Venstre, normale øre fra samme gris vejede 0,62 kg. Øjenomgivelserne ved højre øje var deformeret, som følge af tryk fra elephantøret.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Er dyrlægens undersøgelse af svinene d. 14. november 2008 veterinærfagligt tilstrækkelig til vurdering af dyrenes tilstand?

Svar ad 1:

Ja.

Spørgsmål 2:

Må de 8 slagtesvin efter Fødevarestyrelsens vurdering henholdsvis d. 14. november 2008 og d. 17. november 2008 anses som egnede til transport, begrænset egnet til transport eller uegnet til transport?

Svar ad 2:

På baggrund af ovenstående samt sagens akter og medsendte fotos er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at slagtesvin nr. 1, 4, 5, 7 og 8 var delvis transportegnede, mens slagtesvin nr. 2, 3 og 6 ikke var transportegnede.

Det er Fødevarestyrelsen vurdering, at såvel brokkene, som elefantøret har udviklet sig over længere tid og, at hverken broksækkens eller elefantørets størrelse har ændret sig nævneværdigt fra d. 14. til den 17. november. Det er derfor Fødevarestyrelsens opfattelse at de 3 slagtesvin hverken var transportegnede d. 14. november eller d. 17. november.

Spørgsmål 3:

Har svinene forud for eller under transporten været udsat for smerte lidelse angst, varigt men eller væsentlig ulempe?

Svar ad 3:

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse at slagtesvin nr. 2, 3 og 6 både under opholdet i besætningen og under transporten har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyrlægelovens §§ 1, og 2. De 3 slagtesvin burde have været slagtet eller aflivet før tilstandene udviklede sig så vidt, som det var tilfældet og de burde ikke have været transporteret d. 17. november.

Spørgsmål 4:

I bekræftende fald har forholdet karakter af forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 4:

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet, som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 5:

Giver forholdet i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Der henvises til sag med j.nr. 2005-20-053-00186 (DVS årsberetning 2005).

Afgørelse:

Tiltale blev opgivet mod både dyrlægen, landmanden samt chaufføren.

11.4 Fødevarestyrelsens dyreværnsager vedrørende hunde og katte

2009-20-2930-00077

Skrivelse af 5. maj 2009 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi

Forhold 1. En kat, A, blev ramt af et hagl som satte sig i ryggen tæt på rygsøjlen. Haglet blev senere fjernet af en dyrlæge.

Forhold 2. En kat, B, blev ramt af et hagl i højre flanke. Haglet satte sig under huden nederst i venstre side ud for albueleddet, hvorfra det blev fjernet af en dyrlæge. Det viste sig senere at være et kal. 4,5 hagl fra et luftgevær.

Forhold 3. Samme kat blev senere bragt til dyrlæge mistænkt for på ny at være ramt af et hagl. Katten havde et sår på venstre bagpote som involverede de overfladiske sener. Dyrlægen var ikke i stand til at afgøre om sårets skyldtes et projektil, eller om såret var skåret. Sårets karakter fandtes imidlertid at være foreneligt med et skåret sår.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål:

I anledning heraf anmoder jeg om en udtalelse om, hvorvidt adfærden, som ovenfor beskrevet indebærer en uforsvarlig behandling eller evt. en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk.1 og § 29, stk.1?

Svar:

Forhold 1. Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Det er Fødevarestyrelsens opfattelse at katten ved at blive ramt af et hagl, som beskrevet har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet, som uforsvarlig behandling af dyr.

Forhold 2. Det er Fødevarestyrelsens opfattelse at katten ved at blive ramt af et hagl, som beskrevet har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet, som uforsvarlig behandling af dyr.

Forhold 3. Fødevarestyrelsen kan ikke på det foreliggende grundlag udtale sig om hvorvidt såret er påført katten ved skud, eller om katten har været ude for et uheld.

Der henvises til sag med j.nr. 2006-20-054-00067 (DVS årsberetning 2006).

Afgørelse:

Tiltalte blev idømt 8 dagbøder á 625 kr. Forvandlingsstraffen herfor var fængsel i 8 dage. Der konfiskeredes 2 allerede beslaglagte luftgeværer hos tiltalte.

Tiltalte skulle ydermere betale 5.501,08 kr til ejeren af katten med hagl ved rygsøjlen og 1.379,27 kr til ejeren af katten med sår ved flanken.

2009-20-2930-00175

Skrivelse af 5. august 2009 fra Midt- og Vestjyllands Politi

En hund blev under træning overtaget af instruktøren. Hundens ejer blev i ca. ½ time undervist i at stå, gå og dække hunden af. Undervejs i forløbet trak instruktøren flere gange hårdt i halsbåndet for at få hunden til at lyste og trak linen mod jorden, så hunden væltede omkuld. Hunden kæmpede iflg. ejeren kraftigt imod, og den hylede og havde tydelige vejtrækningsproblemer. Hunden blev dagen efter undersøgt hos en dyrlæge, som konstaterede en blødning

i øjets senehinde. Dyrlægen vurderede, at blødningen var forårsaget af traume/kvælning. Desuden fandtes på højre side af halsen et større område med knækkede hår.

Fødearestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Har den hårdhændede behandling, som hundetræneren udsatte hunden for i forbindelse med hundetræningen d. 21. april 2009 medført at hunden blev behandlet uforsvarligt, grovere uforsvarligt eller ligefrem med karakter af mishandling?

Svar ad 1:

Lægges ovennævnte samt sagsakterne til grund, er det Fødearestyrelsens opfattelse, at instruktøren har behandlet hunden unødigt hårdhændet under træningen og derved udsat den for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Fødearestyrelsen vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 2:

Er det dyreværnsmæssigt korrekt, at undergive en hund sådan en behandling i forbindelse med lydighedstræning?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen Fødearestyrelsen anledning til yderligere kommentarer?

Svar ad 3.

Nej.

Der henvises til sag med j. nr. 2004-20-054-00029 (DVS årsberetning 2004).

Afgørelse:

Hundetræneren blev idømt en bøde på 3.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dagen. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2009-20-2932-00268

Skrivelse af 14. december 2009 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi

En mand aflivede sin hund ved først at tildele den flere slag i hovedet med en stump genstand, og derefter skære hundens hals over med en kniv.

Fødearestyrelsen udtalte:

Spørgsmål:

Jeg anmoder om en udtalelse om hvorvidt tiltaltes adfærd indebærer en uforsvarlig behandling af dyr, eller evt. en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar:

Det fremgår af sagsakterne at en mand var blevet bidt af sin hund og derfor besluttede, at den skulle aflives. Han tog derfor hunden med ud i haven, hvor han bandt den. Derefter slog han hunden flere gange i hovedet med et ca. 60 cm langt jernrør med en rørbøjning i den ene ende.

Da hunden lå bevidstløs på jorden slog han den i hovedet med en stolpe, hvorefter han skar halsen over på den.

Hunden blev efterfølgende obduceret på Det Biovidenskabelige Fakultet, KU. Det fremgår af obduktionsrapporten, at der fandtes akutte blødninger flere steder i hovedets muskulatur, underhud og bindevæv, samt i venstre side af mundhulen. Muskulaturen på hovedets venstre side var iturevet. Der fandtes brud af venstre underkæbe og af ganebenet. Efter åbning af kraniet og udtagning af hjernen sås blødninger i bihulerne og i hjernebinderne.

Laboratoriet konkluderer, at hunden er tildelt flere slag mod hovedet med en stump genstand, dels mod nakkeregionen og dels mod hovedets venstre side. Ingen af slagene har medført en direkte beskadigelse af storhjernen, hvilket må anses for nødvendigt for en hurtig og sikker aflivning. Det vurderes, at hunden på tidspunktet for overskæring af halsen har været død, eller at blodtrykket har været stærkt nedsat, da der ikke fandtes blødning på overskæringsstedet.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og smertefrit som muligt. Ved den beskrevne aflivningsmetode har det ikke været muligt at sikre, at hunden er blevet aflivet så hurtigt og smertefrit som muligt. Hunden er ved den beskrevne behandling blevet udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Fødevarestyrelsen anse forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 13, stk. 1, 1. punktum.

Der henvises til sag med j. nr. 2005-20-054-00054 (DVS årsberetning 2005).

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Tiltalte blev frataget retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 5 år.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2009-20-2930-00114

Skrivelse af 2. juni 2009 fra Københavns Politi

En hund blev i maj måned fundet efterladt i en aflåst bil, som stod parkeret udendørs i direkte sol. Alle vinduer i bilen var lukkede. Det blev vurderet, at hunden havde opholdt sig i bilen i 15-20 minutter.

Hunden lå på bagsædet og halsede kraftigt. Da den blev hjulpet ud af bilen faldt den ned på fortovet. Den var ude af stand til at drikke. Hunden blev indlagt på dyrehospital. Dyrlægen oplyste til politiet, at hundens tilstand havde været meget kritisk ved indlæggelsen.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål:

På denne baggrund anmoder jeg om en udtalelse om, hvorvidt det foran anførte veterinærfagligt anses for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling, eller om forholdet har haft karakter af mishandling.

Svar:

Dyr skal behandles omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov. Det er Fødevarerstyrelsens opfattelse, at hunden ved at have været lukket inde i bilen på den beskrevne måde har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Fødevarerstyrelsen vil karakterisere forholdet, som uforsvarlig behandling af dyr.

Der henvises til sag med j. nr. 2003-20-054-00014 (DVS årsberetning 2003).

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 2.000 kr.

2009-20-2930-00132

Skrivelse af 15. juni 2009 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi

I en staldbygning fandtes 18 langhårs racekatte. Stalden var tæt og i god stand. Der var indrettet en stor kattebakke med kattegrus, som var stærkt forurennet med afføring. Det samme var tilfældet på store dele af gulvarealet. Kattene havde fri adgang til foder og vand flere steder i området.

Der var katte i flere aldersklasser fra killinger til unge og voksne katte.

15 af kattene blev af en tilkaldt dyrlæge vurderet til at være livskraftige og raske nok til at komme sig. De var alle i normal foderstand. De var tillidsfulde og tydeligt vant til håndtering af mennesker. Alle kattene havde varierende grader af sammenfiltret hår med fastsiddende hårknuder og var mere eller mindre indsmurt i gødning. Mange af kattene havde tegn på diarree. Derudover havde de fleste øjenbetændelse med pus i øjnene.

De 3 sidste var i en sådan tilstand, at det blev besluttet at aflive dem. 2 af dem var i normal foderstand, mens den tredje var under middel. De var slappe, tenderende til afkræftede. Alle var dehydrerede med tegn på diarree og voldsom øjenbetændelse. De havde en usikker gang, var stærkt gødningstilsmudsede og lugtede stærkt af urin og gødning.

Den værst medtagne blev obduceret. Der fandtes ingen fedt i kroppens normale fedtdepoter. I tarmkanalen fandtes et tyndt, slimet til vandet indhold uden strukturer.

Ejeren af kattene blev pålagt at sørge for omfattende pelspleje og medicinsk behandling af kattene med diarree og øjenbetændelse inden 6 dage.

I løbet af de næstfølgende 6 dage blev de 15 katte angiveligt foræret væk. Ved opfølgende besøg hos den angiveligt nye ejer fandtes imidlertid kun 6 af katte.

Den tilkaldte dyrlæge konstaterede, at kattene ikke var blevet klippet og heller ikke tilset og behandlet af en dyrlæge for de øvrige lidelser.

Fødevarerstyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Anser Fødevarerstyrelsen ud fra de beskrevne omstændigheder, at dyreholdet er blevet behandlet forsvarligt og omsorgsfuldt under hensyn til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov?

Svar ad 1:

Nej. Enhver, der holder dyr skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Syge dyr skal omgående have en passende behandling.

Hvis behandlingen ikke hjælper skal dyret enten aflives straks eller en dyrlæge skal konsulteres.

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at kattene ved gennem længere tid ikke at have været plejet og ved ikke, at have fået deres sygdomme behandlet har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Er der efter dyrlægeerklæringen af 11. februar 2009, bilag 7 tale om uforsvarlig eller grov uforsvarlig behandling af dyr, jf. klinisk beskrivelse ad 1 og ad 2?

Svar ad 2:

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forhold 1, som uforsvarlig behandling af dyr og forhold 2, som grovere uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 3:

Har forholdet karakter af mishandling for så vidt den manglende efterkommelse af det den 10. februar givne pålæg om iværksættelse af sygdomsbehandling og pelspleje inden d. 16. februar.

Svar ad 3:

Nej, for så vidt angår de 6 katte fundet hos den angiveligt nye ejer. Hvad angår de øvrige lader spørgsmålet sig ikke besvare, da deres skæbne ikke kendes.

Spørgsmål 4:

Har forholdet karakter af mishandling for så vidt den manglende sygdomsbehandling af den under 10-1 på Det Biovidenskabelige Fakultet obducerede kat?

Svar ad 4:

Nej. Se svar ad 2.

Der henvises til sager med j. nr. 0634-12.00 og 0634-18.00 (DVS årsberetning 1999/2000) samt 2005-20-054-00047 (DVS årsberetning 2005).

Afgørelse:

Tiltalte blev idømt en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

11.5 Fødevarestyrelsens Dyreværnssager vedrørende får og geder

2009-20-2930-00154

Skrivelse af 29. juni 2009 fra Fyns Politi

To embedsdyrlæger fra Fødevareregionen konstaterede ved et kontrolbesøg på et fåreslagteri, at dyrene ikke blev bedøvet korrekt. El-bedøveren blev påsat lammets kæber, og elektroderne var kun påsat i ca. ½ sekund. Resultatet var, at dyrene kom til bevidsthed under afblødningen, hvor de var hængt op i en krog stukket ind i bagbenet. Dette sås ved, at dyrene forsøgte at give lyd og løfte hovedet med bevidste bevægelser. Personalet udtrykte bekymring over at forlænge bedøvelsestiden, da kunderne ønskede så kort bedøvelsestid som muligt i forbindelse med halal-slagtning. Et lam blev bedøvet med boltpistol, hvilket mislykkedes i første omgang. Efter genladning af boltpistolen og fornyet skud lykkedes bedøvelsen.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Har forholdet karakter af forsvarlig, uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller om mishandling af dyr?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 13.

Dyr skal være fuldt bedøvede inden slagtning eller aflivning og det fremgår af bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr § 47, at for at opnå dette ved bedøvelse med elektrisk strøm i form af elektroder, skal elektroderne anbringes således, at strømmen ledes gennem dyrets hjerne.

Yderligere fremgår det af Fødevarestyrelsens vejledning i kontrol af bedøvelse og aflivning af dyr på slagterier, at elektroderne bør anbringes mellem øjet og ørets basis i hver side og at der skal anvendes en strømstyrke på 1 mA i mindst 2 sekunder.

Lægges det til grund, at lammene, som beskrevet i embedsdyrlægens anmeldelse var ved bevidsthed ved ophængning og afblødning, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at de har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet som grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling.

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse at lammet der blev fejlskudt med boltpistol og først bedøvet korrekt efter genladning af boltpistolen, har været udsat for unødigt smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyrlægelovens § 1. Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Der henvises til sag med j. nr. 2006-20-055-00015 (DVS årsberetning 2006).

Afgørelse:

Tiltalte blev idømt en bøde på 20.000 kr. Forvandlingsstraffen herfor var fængsel i 20 dage. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger, dog betalte statskassen en andel af forsvarersalæret.

11.6 Fødevarestyrelsens dyreværnsager vedrørende andre dyr

2009-20-2930-00026

Skrivelse af 27. marts 2009 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi

På en ejendom, som var udlejet, men som i en periode havde været ubeboet konstaterede politiet efter en anmeldelse d. 2. oktober 2008 flere dyreværnsmessigt betænkelige forhold. Den forhenværende lejer af huset, som var ansvarlig for pasning af dyrene oplyste, at han i den seneste måned havde tilset dyrene hver 4. dag.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

I en voliere fandtes 11 døde duer, hvoraf de 3 nyligt var aflivet. De aflivede duer var magre således at man tydeligt kunne føle brystbenet.

Foder- og vandskåle var forurenede med ekskrementer og snavs. Lejeren oplyste at duerne sidst var fodret og vandet d. 26. september.

Indebærer dette forhold efter Fødevarestyrelsens opfattelse – sammenholdt med det ovenfor oplyste om tilsyn hver 4. dag – at de nævnte dyr har været udsat for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling eller evt. mishandling?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Ligeledes skal de behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte, samt de medsendte fotos til grund, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at duerne gennem længere tid ikke har været passet forsvarligt.

Dyrene har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet som grovere uforsvarlig behandling af dyr. Kan det lægges til grund, at de døde dyr er døde som følge af sult og tørst, vil Fødevarestyrelsen karakterisere forholdet som grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling.

Spørgsmål 2:

I huset fandtes en leguanunge, som iflg. En dyreværnsorganisation var stærkt underernæret og havde brækket halen, 2 tilsyneladende raske men meget sultne og tørstige valeskinker og 5 tilsyneladende fejllærerede skægagamer, hvoraf de 4 havde koldbrand i halen. Der var ikke foder eller vand i burene. 6 af øglerne blev efterfølgende aflivet.

Såfremt oplysningerne fra dyreværnsorganisationen lægges til grund indebærer dette forhold – sammenholdt med det ovenfor oplyste om tilsyn hver 4. dag – efter Fødevarestyrelsens opfattelse, at de nævnte dyr har været udsat for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling eller evt. mishandling?

Svar ad 2:

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at dyrene har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet som grovere uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 3:

Der fandtes kadavere af 4 øgler, 7 fugleedderkopper, 6 kæmpebiller, 1 skorpion samt diverse insekter. Der var ikke foder eller vand i nogle af burene.

Indebærer dette forhold efter Fødevestyrelsens opfattelse – sammenholdt med det ovenfor oplyste om tilsyn hver 4. dag – at de nævnte dyr har været udsat for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling eller evt. mishandling?

Svar ad 3:

Kan det lægges til grund, at dyrene var døde af sult og tørst eller manglende pleje, vil Fødevestyrelsen karakterisere forholdet som grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling.

Spørgsmål 4:

I et udhus fandtes i forskellige rum 5 levende duer samt en hane. Desuden 5 døde duer, flere indtørrede kadavere af duer og 3 døde høns. Hanen og de 5 duer blev aflivet af en dyrlæge fra Fødevestyrelsen, da de var stærkt underernærede. Der fandtes hverken vand eller foder.

Indebærer dette forhold, sammenholdt med det ovenfor oplyste om tilsyn hver 4. dag i den seneste måned - efter Fødevestyrelsens opfattelse, at de nævnte dyr har været udsat for uforsvarlig behandling, eller grovere uforsvarlig behandling eller evt. mishandling?

Svar ad 4:

Det er Fødevestyrelsens opfattelse at dyrene har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Fødevestyrelsen vil karakterisere forholdet som grovere uforsvarlig behandling af dyr.

Kan det lægges det til grund af de døde dyr var døde af sult og tørst, vil Fødevestyrelsen karakterisere forholdet som grovere uforsvarlig behandling med karakter af mishandling.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Fødevestyrelsen anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

På grundlag af sagens akter og de medsendte fotos, hvoraf det bl.a. fremgår at bure, opholdsarealer, foder- og vandskåle overalt var stærkt forurenet af snavs og ekskrementer, vurderer Fødevestyrelsen, at dyrene på ejendommen gennem længere tid ikke har været passet forsvarligt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Ej heller har de være beskyttet mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Mange dyr er døde og det må antages, at nogle er døde af sult og tørst eller manglende pleje.

Fødevestyrelsen vil på det grundlag samlet set karakterisere forholdene som grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling.

Der henvises til sag med j.nr. 2005-20-056-00032 (DVS årsberetning 2005).

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdt betingelsen om ikke at begå noget strafbart i 1 år fra endelig dom.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i 5 år.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2009-20-293-01423

Skrivelse af 14. januar 2009 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi

En kanin blev lukket ind i en fodertønde, hvorefter der blev sparket fodbold og kastet med tønden i nogen tid. Da tønden blev åbnet, var kaninen stadig i live, men stærkt påvirket af behandlingen. Kaninen blev herefter trukket ud af tønden og injiceret med 2 – 3 sprøjter atropin. Kaninen fik voldsomme kramper og døde angiveligt efter ca. 5 minutter. Herefter blev en pind forsøgt stukket op i kaninens endetarm.

Fødearestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Er behandlingen af kaninen uforsvarlig, groft uforsvarlig, eller har den karakter af mishandling.

Svar ad 1:

På baggrund af ovennævnte, samt sagens akter er det Fødearestyrelsens opfattelse, at kaninen har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Fødearestyrelsen vil karakterisere forholdet, som grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling. jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 2:

Kan der siges noget om, hvorvidt kaninen var død, da det blev forsøgt at stikke en pind op i dens endetarm?

Svar ad 2:

Nej.

Spørgsmål 3:

Giver sagens fakta anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Der henvises til sag med j. nr. 2006-20-056-00025 (DVS årsberetning 2006).

Afgørelse:

Tiltalte 1 blev idømt fængsel i 20 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte intet strafbart begik i 1 år fra endelig dom.

Tiltalte 2 blev idømt fængsel i 20 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte intet strafbart begik i 1 år fra endelig dom og tiltalte i dette tidsrum undergav sig servicelovens § 52 og efterkom de forskrifter, kommunen meddelte ham.

Begge tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i 1 år fra endelig dom.

De tiltalte skulle betale sagens omkostninger, samt erstatning på 3.027,50 kr.

2009-20-2930-00158**Skrivelse af 4. november 2008 og 13. juli 2009 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi**

I en lejlighed fandtes et terrarium indeholdende en kongeboa på 1,85 m. Terrariet havde et grundareal på 40 x 60 cm. Der var ingen lyskilde eller varmekilde på terrariet, og det var ikke rengjort. Oven over terrariet hang en omvendt urtepotte med en defekt varmepære. Temperaturen i terrariet var 20-21 grader. Iflg. anmeldelsesrapporten fandt en tilkaldt dyrepasser, at slangen havde blødende tandkød, løse tænder, mat/bleg hud, den var afkølet, havde skælbetændelse, blodansamling i højre øje, og yderste højre hornhinde var beskadiget.

Slangen blev sat i pleje hos dyrepasseren, men døde kort efter. Den blev obduceret på Det Biovidenskabelige fakultet, Københavns Universitet, som fandt følgende: Slangen var velnæret, og der fandtes ingen synlige forandringer i de indre organer. I tarmkanalen fandtes et normalt indhold. På næsepartiet fandtes et ca. 0,2 x 0,3 cm stort sår. På højre øje sås en ca. 0,1 x 0,1 cm stor uklarhed. Ved mikrobiologisk undersøgelse af tarmindeholdet fandtes *S. enterida* (salmonellabakterie). Ved histopatologisk (mikroskopisk) undersøgelse af levervæv fandtes massiv fedtlever, som kan have adskillige årsager. Tilsvarende undersøgelse af lunger, nyrer, hjerte og hud viste intet unormalt. Prøver af tarm og øje kunne ikke vurderes på grund af forrådnelse. Dødsårsagen kunne ikke fastslås.

Fødevarestyrelsen udtalte:Spørgsmål 1:

Hvor meget plads og varme kræver en Boa slange på 185 cm for at kunne trives?

Svar ad 1:

Grundarealet i et terrarium til en trælevende Kongeboa af denne størrelse bør mindst være 1,2 m² og højden mindst 1,2 m.

Temperaturen i terrariet bør have et spænd fra ca. 20–50° C fordelt over terrariets areal på en sådan måde at dyret altid kan finde en plads med en passende temperatur - f.eks. ved anvendelse af passende afskærmninger.

Spørgsmål 2:

Ville den kunne leve i en temperatur på 20 – 21 grader, hvis den blev holdt i et større terrarium?

Svar ad 2:

Spørgsmålet er hypotetisk og lader sig ikke besvare.

Spørgsmål 3:

Hvad sker der med en slange der opbevares i en temperatur på 20 – 21 grader?

Svar ad 3:

Se svar ad 2.

Spørgsmål 4:

Hænger symptomerne sammen med den manglende pasning/opbevaring?

Svar ad 4:

Som det fremgår af obduktionsfundene var slangen velnæret og der var ingen synlige tegn på forandringer i de indre organer. Det var ikke muligt at fastslå dødsårsagen. Såret på næsepartiet må antages at være bid fra den rotte slangen blev forsøgt fodret med, da dette er et velkendt problem i tilfælde af at slangen ikke æder rotten med det samme. Årsagen til uklarheden

i øjet og til den fedtlever, som blev konstateret ved histopatologisk undersøgelse kan ikke fastslås.

Spørgsmål 5:

Er der tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling eller er der tale om mishandling?

Svar ad 5:

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at slangen ved gennem længere tid, at blive holdt i et terrarium med et grundareal på kun ca. 20 % af det anbefalede og i en kortere eller længere periode ved en for lav temperatur og under uhygiejniske forhold, ikke er blevet behandlet omsorgsfuldt og under hensynstagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr.

Der henvises til sag med j. nr. 2003-20-056-00010 (DVS årsberetning 2003).

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 2.000 kr.

11.7 Fødevarestyrelsens dyreværnsager vedrørende blandede besætninger

2009-20-2930-00173

Skrivelse af 29. juni 2009 fra Midt- og Vestsjællands Politi

En hesteejer blev meldt til politiet af en nabo fordi et antal heste, der gik i 2 græsfolde, angiveligt var underernærede og ikke havde adgang til vand og frisk foder. Iflg. anmelderen var der ikke vand i hestenes vandtrug, og der var ikke frisk foder i nogen af foldene. I begge folde lå noget gammelt høg, som efter anmelderens opfattelse ikke var egnet som foder.

Politiet kørte til ejendommen sammen med en embedsdyrlæge fra Fødevareregionen.

På ejendommen fandtes i en ladebygning en shetlandspony i normal foderstand og med pæne hove. Ponyen havde adgang til foder og vand. Uden for laden stod 2 voksne geder tøjret ved et langt reb. Gederne var i lidt under normal foderstand.

I 2 folde fandtes yderligere 2 shetlandsponyer i normal foderstand, med kraftigt hårlag. Desuden i alt 12 Haflinger heste, foderstand under middel, kraftigt hårlag og pæne hove. I foldene manglede græsbevoksning. Alle dyrene havde adgang til frisk vand samt halm og høg.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det af dyrlægen beskrives betegnes som en uforsvarlig behandling af dyrene, som en grovere uforsvarlig behandling af dyrene eller som mishandling af dyrene?

Svar ad 1:

Det fremgår af dyrlægens erklæring, at alle dyrene på ejendommen havde adgang til frisk foder og vand på besøgsdagen. 3 Shetlandsponyer var i normal foderstand, 2 geder var lidt under normal foderstand. De 13 Haflinger, som befandt sig i folde på ejendommen var i en foderstand under middel. Det er Fødevarestyrelsens opfattelse at Haflingerne i nogen tid ikke har været fodret optimalt og i overensstemmelse med deres fysiologiske behov. Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet, som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej

Der henvises til sag med j. nr. VE 0631-35.02 (DVS årsberetning 2002).

Afgørelse:

Tiltalte blev for dette, samt for andre overtrædelser af dyreværnsloven (se 2009-20-2930-00003 samt 2009-20-051-00012) idømt 30 dages fængsel.

Ydermere frakendtes tiltalte retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele tage beskæftige sig personligt med dyr i 10 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2009-20-2930-00210**Skrivelse af 8. september 2009 fra Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi**

På en ejendom blev der gennem en periode på 7 måneder ved flere kontrolbesøg konstateret dyreværns-mæssigt kritisable forhold. Der befandt sig en hund og et æsel på ejendommen. Ved første kontrolbesøg fandt regionsdyrlægen hunden i normal foderstand, og den havde adgang til såvel foder som vand. Hunden var bundet i en 3 m lang lænke, halsbåndet var en metal kvælerekæde. Hunden havde adgang til et hundehus, hvori den kunne stå oprejst, men huset var for lille til, at hunden kunne ligge ned.

Æslet bedømtes som afmagret. Det bar tydeligt tegn på manglende hovpleje: Benstillingen var forkert, og der sås overkodning på venstre forben og begge bagben. Venstre forhov var desuden flækket. Æslet havde ikke adgang til vand og foder. Det gik i en fold på ca. 20 x 60 m.

Folden var tør med sparsomt græs. Der var adgang til en stald/et læskur på 2 x 3,5 m og en loftshøjde på ca. 1,8 m, med en bund af optrampet jord, gammel strøelse og gødning. Der lå forskelligt affald i skuret. Skuret gav nødvendigt ly for vejret.

Ved et kontrolbesøg ca. 3 måneder senere havde hunden tabt sig mærkbart, lænken var forlænget, men hundehuset var ikke udskiftet.

Æslet var i bedre foderstand, men hovene var ikke beskåret. Dyrene blev ikke tilset 1 gang om dagen.

Knap 4 måneder senere fandtes hunden utrivelig med en foderstand under middel. På det område hvor den befandt sig lå der skarpe genstande og metalsnore. Hundehuset var stadig ikke udskiftet. Det blev vurderet at hunden var lænket 24 timer i døgnet.

Æslets foderstand var under middel, grimen lå for stramt, så æslet havde svært ved at æde. Hovene var stadig ikke beskåret, og området flød med skarpe genstande. Dyrene blev ikke tilset regelmæssigt af ejer, men naboerne gav lejlighedsvis dyrene foder.

Fødevarestyrelsen udtalte:Spørgsmål:

Jeg anmoder om en udtalelse om hvorvidt pasningen af dyrene indebærer en uforsvarlig behandling af dyr, evt. en grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. , alt under forudsætning af at beskrivelserne anført ovenfor* lægges til grund ved vurderingen af sagen.

Svar:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse at dyrene ved gennem lang tid at være behandlet, som beskrevet ovenfor har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 stk. 1, 2 og 3.

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet, som uforsvarlig behandling af dyr.

Der henvises til sager med j. nr. 2004-20-051-00026 og 2004-20-054-00034 (DVS årsberetning 2006).

Afgørelse:

Tiltalen blev frafaldet d. 22. dec. 2009

2009-20-2930-00212**Skrivelse af 11. september 2009 fra Bornholms Politi**

Politiet og Fødevareregionen aflagde ved 3 lejligheder indenfor ca. 1 måned kontrolbesøg på en ejendom med flere dyrearter. Trods indskærpelser var forholdene på ejendommen uændrede ved de 3 besøg.

På ejendommen fandtes 3 heste, 5 hunde samt et fjerkræhold bestående af 11 høns, 5 ænder, 1 gås og 14 duer.

På en mark udenfor stalden gik 3 heste, som alle var i middel foderstand. Hestene var beskidte og oplejede, og de havde alle 3 varierende grader af irritation i kodebøjningen (mug), antagelig på grund af længere tids påvirkning af fugt og snavs. Hestene havde tendens til lange hove. Der var 3 vandkar på marken, men der var kun få cm. beskidt vand i bunden. På marken stod et par delvis nedbrudte læskure. Brædder med spidse søm lå rundt om på marken.

I stalden var 3 hestebokse, alle med et 10 – 30 cm tykt lag af fugtigt møg i bunden. Hestene havde bidt i alt synligt træværk.

På gårdspladsen og i hestestalden var der store mængder affald (cykler, bure, maskindele mv.).

I stuehuset befandt sig 5 hunde. Hundene var meget beskidte og ildelugtende. 2 af hundene var i middel til under middel foderstand, de øvrige var magre med tydelige knoglefremspring og synlige ribben. Den ene hund havde en øjenskade, som lignede grå stær, samt flere 10 cm store, delvis afhelede sår på bagparten. Det fremgik ikke om hunden var blevet behandlet af en dyrlæge. Hundene virkede sky.

Hundenes opholdsrum var mørke og meget beskidte. Gulvet flød med urin og afføring, og der var skidt og afføring på væggene. Inventaret var itubidt, gennemfugtigt og beskidt, og der lugtede kraftigt af ammoniak. Den ene hund opholdt sig om dagen i et rum på 1 – 1½ m².

I en separat stald befandt sig i 2 bure i alt 11 høns. I det ene bur med 2 høns stod der 2 skåle, begge tomme. Bunden var dækket af møg. I det andet bur med 9 høns stod en skål med beskidt vand, som var næsten begravet i møg. I yderlige 2 bure befandt sig hhv. 5 ænder og en gås. Både ænderne og gåsen gik i et tykt lag møg og var meget beskidte. De havde adgang til vand og foder. Gåsen var meget afpillet.

Fødevarestyrelsen udtalte:Spørgsmål 1:

Til brug for sagens videre behandling skal jeg anmode om en udtalelse om hvorvidt henholdsvis

- 3 heste
- 5 hunde
- et fjerkræhold

efter Fødevarestyrelsens opfattelse er behandlet uforsvarligt eller groft uforsvarligt.

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at dyrene på ejendommen ved at gå under de beskrevne forhold, gennem længere tid ikke har været fodret, vandet og passet i overensstemmelse med deres behov. De har derved været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 stk. 1.

Fødevarestyrelsen vil karakterisere forholdet, som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 2:

Jeg skal endvidere anmode om en udtalelse om, hvorvidt sagen giver Fødevarestyrelsen anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 2:

Nej.

Der henvises til sager med j. nr. 2005-20-054-00051 og 2005-20-051-00038 (DVS årsberetning 2005).

Afgørelse:

Tiltalte blev idømt en bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger, herunder 15.000 kr + moms til den beskikkede forsvarer.

Politiets afgørelser om at fjerne og senere aflive eller sælge tiltaltes heste og hunde blev godkendt som lovligt foretaget og gennemført.

Landsretten stadfæstede byrettens dom. Tiltalte skulle betale sagens omkostninger for landsretten.

12. Register

Afgørelser i tidligere refererede sager

2007-20-054-00098 Aflivning af hund med lægtehammer	s. 10
2008-20-055-00025 Seksuel omgang med geder	s. 11
2007-20-055-00024 Misrøgt af får	s. 12
2008-20-054-00111 Hund snittet omkring hale og bagpart	s. 13
2008-20-053-00333 Rektalprolaps hos svin omsnøret med elastik	s. 14
2008-20-054-00112 Ørekupering af hund	s. 16
2008-20-055-00026 Uforsvarlig behandling af får	s. 17
2008-20-055-00029 Får druknet på oversvømmet græsningsareal	s. 21
2007-20-054-00092/2011-20-054-00036 Manglende drikkevand til hunde	s. 22
2004-20-052-00076 Drægtig ko lam i bagpart	s. 25
2005-20-053-00214 Mange grise under uforsvarlige forhold	s. 26
2006-20-053-00273/2011-20-053-00075 Svin efterladt 1-2 mdr i stald	s. 32
2005-20-293-000332/2011-20-053-00075 Søer med skulderrår	s. 34
2009-20-04-00002/2008-20-04-00052 Lawsonia hos svin	s. 35
2007-20-052-00184 Kvæg opstaldet i uhygiejniske stalde	s. 41
2009-20-051-00011/2007-20-051-00059 Afmagrede heste	s. 44
2006-20-04-00046/2012-20-04-00031 Heste syge af wrap med botulisme	s. 46
2009-20-053-00008/2006-20-053-00251 Lungesyge svin	s. 49
2009-20-053-00016/2006-20-053-00274 Overbelæsset svinetransport	s. 55
2009-20-054-00011/2007-20-054-00090 12 udmagrede katte	s. 57
2009-20-055-00005/2006-20-055-00016 Døde og syge får på mark	s. 58
2009-20-056-00001/2007-20-056-00057 Dværgkanin i bur i direkte sol	s. 61
2009-20-056-00005/2006-20-056-00042 Mink holdt op til 10 stk i hvert bur	s. 62

Ansvarssager vedrørende heste

2009-20-04-00060/2009-20-04-00004 Hest vanskelig at ride et år efter køb, eventuel kissing spines ikke opdaget på røntgen fra handelsundersøgelse	s. 64
2009-20-04-00006/2008-20-04-00058 Hest med fortykket torntap i mankereionen opdaget ved klinisk undersøgelse ved handel	s. 67
2009-20-04-00003/2009-20-04-00061 Hest med mulig facetledsarthrose	s. 70
2009-20-04-00012 Dårlig kommunikation mellem dyrlæge og smed ved forfangen hest	s. 74
2009-20-04-00008/2009-20-04-00009/2008-20-04-00057/2010-20-04-00018 Nyindkøbt	

hest med diafragma hernie død efter flere kolikanfald og operation, efterfølgende opdaget tyndtarmsanastomose som muligvis opstod efter tarmresektion s. 78

Ansvarssager vedrørende svin

2009-20-04-00013 Dyrlæge udført besætningsbesøg uden at være inde i stalden s. 87

Dyreværnsager vedrørende heste

2009-20-051-00005 Manglende behandling af forfangne ponyer s. 96

2009-20-051-00070/2009-20-051-00006 Lægmand udførte operativt indgreb på hest s. 97

2009-20-051-00003/2007-20-051-00055 Forfangen pony ikke behandlet s. 99

2009-20-051-00010 Fejlbeskæring udført af barfodstrimmer s. 101

2009-20-051-00012 Afmagrede heste s. 107

2009-20-051-00069/2009-20-051-00007 Mange oplejede samt afmagrede heste s. 112

Dyreværnsager vedrørende kvæg

2009-20-052-00011 Ko med børruptur transporteret s. 115

2009-20-052-00214 Spidserne på forklove afklippet s. 119

2009-20-052-00215/2009-20-052-00013 Ko med macereret foster slagtet s. 122

2009-20-052-00007 Transport af ko to dage efter kælvning s. 126

2009-20-052-00012 Transport af ko med deformt forben s. 128

2009-20-052-00006 Køer og tyre, samt hornede og afhornede transporteret blandet og løst mellem hinanden s. 129

Dyreværnsager vedrørende svin

2009-20-053-00342/2009320-053-00012 Døde grise og kannibalisme i 3 besætninger s. 132

2007-20-053-00286/2009-20-054-00009 Søer med skuldarsår, lam gris, gris med navlebrok og grise med halebid s. 139

2009-20-053-00345/2009-20-053-00001 Uacceptable forhold i 4 besætninger s. 145

2009-20-053-00022 Skuldarsår s. 155

2009-20-053-00024 Større antal døde svin i 2 besætninger, flere i forrådnelse s. 158

Dyreværnsager vedrørende hunde og katte

2009-20-054-00115/2011-20-054-00036 Hvalpe under 8 uger solgt, parvovirus s. 162

2009-20-054-00004 Underernæret hund efterladt i kolonihavehus s. 163

Dyreværnsager vedrørende får og geder

2009-20-055-00030 Uacceptable forhold hos slagter s. 168

2009-20-055-00031/2009-20-055-00003 Afblødning af får uden forudgående bedøvelse med boltpistol s. 170

2009-20-055-00004 Mange får med skab, dårlig foderstand, halte, syge, døende, udearealer våde og snavsede s. 170

Dyreværnssager vedrørende andre dyr

2009-20-056-00062 Aflivning af duer s. 177

2009-20-056-00063/2009-20-056-00004 Afbrænding af levende marsvin s. 177

2009-20-056-00007 Døde fugle, afmagrede marsvin og ørkenrotter s. 179

Dyreværnssager vedrørende blandede besætninger

2009-20-057-00052/2009-20-057-00002 Manglende vandforsyning, opstaldning blandt landbrugsmaskiner og skrammel, manglende mulighed for ly, tørt leje, manglende afskærmning mod vejrlig og rovdyr s. 182

2009-20-057-00053/2009-20-057-00003 Underernærede dyr, mangelfuld indhegning af heste, muldyr, æsel, lama, geder, hængebugsvin og hunde s. 185

2009-20-057-00005 Kritisable forhold i større dyrehold, svin aflivet s. 187

Sager vedrørende dyrlægers virksomhed

2009-20-07-00002/2009-20-02-00049 Ko med uterusruptur s. 190

2009-20-07-00005 Hest halt højre bagben 2 måneder efter handelsundersøgelse, bukkehov venstre bagben og ringfod højre bagben ikke bemærket ved handelsundersøgelse s. 192

Høringer

2009-20-08-00140/2009-20-09-00099 Ændring af Dyreværnsloven s. 195

2009-20-08-00141 Hold af malkekvæg s. 196

2009-20-08-00001 Hundeloven og dyreværnsloven s. 197

2009-20-08-00003 Lov om dyrlæger og lov om hold af dyr s. 198

2009-20-08-00002 Overdragelse af killinger s. 199

2009-20-08-00004 Vildtskader s. 199

2009-20-08-00005 Brændemærkning af heste s. 199

Andre sager

2009-20-06-00001 Penicillin i mælk s. 200

2009-20-09-00096/2009-20-09-00001 Klovamputation på køer s. 202

2009-20-09-00098/2009-20-09-00004 Aflivning af dyr med skydevåben s. 205

2009-20-09-00100/2009-20-09-00002 Lægmands intravenøse indgivelse af kalk s. 207

2009-20-09-00005 Manglende behandling af endetarmsprolaps hos svin s. 211

2009-20-09-00006 Udendørs hold af får uden læ i vinter måneder s. 212

2009-20-09-00008 Udendørs hold af skovkvæg uden læ i vinter måneder s. 213

2009-20-09-00009 Menneske-akupunktørs udøvelse af akupunktur på dyr	s. 214
2009-20-09-00010 Aldersvurdering af kalvefostre	s. 215
Rådets generelle udtalelser	
2009-20-02-00050/2009-20-02-00003 Overdreven brug af tatoveringshammer	s. 217
2009-20-02-00004 Mekaniske fødselshjælpere på kreaturer	s. 217
Fødevarestyrelsens dyreværnsager vedrørende heste	
2009-20-2930-00096 Underernæret ponyhoppe	s. 220
2009-20-2930-00232 ældre mager pony med stærkt forvoksede hove	s. 220
2009-20-2930-00203 Heste i dårlig foderstand og opstaldet uden strøelse	s. 221
2009-20-2930-00003 Underernæret plag død i nabos indkørsel	s. 222
Fødevarestyrelsens dyreværnsager vedrørende kvæg	
2009-20-2930-00186 Underernæret kvæg, flere selvdøde	s. 224
2009-20-2930-00190 Afmagret kvæg i stald oversvømmet med gylle, kvæg med forvoksede klove, kvæg med forvokset horn, samt 2 selvdøde kreaturer	s. 225
2009-20-2930-00147 Kakektisk, døende ko indleveret til slagting	s. 226
2009-20-293-01437 Ubehandlet ko med børbetændelse og skedebetændelse	s. 228
Fødevarestyrelsens dyreværnsager vedrørende svin	
2009-20-2930-00086 Forfejlet aflivning af gris	s. 230
2009-20-2932-00256 Springhalt slagtesvin, 1-2 uger gammelt brud på lårben	s. 230
2009-20-2932-00226 Slagtesvin med knoglebrud	s. 231
2009-20-2930-00113 7 slagtesvin med brok, 1 med elefantøre	s. 233
Fødevarestyrelsens dyreværnsager vedrørende hund og kat	
2009-20-2930-00077 Katte ramt af hagl	s. 235
2009-20-2930-00175 hundetræner behandlet hund voldsomt under træning	s. 235
2009-20-2932-00268 Hund aflivet ved slag i hovedet og overskæring af hals	s. 236
2009-20-2930-00114 Hund efterladt i aflåst bil i direkte sol	s. 237
2009-20-2930-00132 Langhårskatte med manglende pelspleje, indsmurt i afføring	s. 238
Fødevarestyrelsens dyreværnsager vedrørende får og ged	
2009-20-2930-00154 Får ikke bedøvet korrekt før afblødning	s. 240
Fødevarestyrelsens dyreværnsager vedrørende andre dyr	
2009-20-2930-00026 Duer, høns, leguan, skægagamer, fugleedderkopper, skorpion samt insekter manglende foder og vand, flere selvdøde	s. 242

2009-20-293-01423 Kanin indelukket i fodertønde og brugt som fodbold, aflivet med overdosis atropin, pind forsøgt stukket op i anus s. 244

2009-20-2930-00158 Kongeboa uden varmekilde samt for lille terrarium s. 245

Fødevarestyrelsens dyreværnsager vedrørende blandede besætninger

2009-20-2930-00173 Underernærede heste og geder s. 247

2009-20-2930-00210 Afmagret lænkehund i for lille hundehus, afmagret æsel med manglende hovpleje, manglende tilsyn fra ejer s. 248

2009-20-2930-00212 Heste manglende hovpleje samt farlig fold, underernærede hunde, fjerkræ holdt i beskidte bure s. 249

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Det Veterinære Sundhedsråd
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

ISBN (tryk)
ISBN (web)

Tlf.: 72276900

E-mail: fvst@fvst.dk
<http://www.fvst.dk>